Tárgy- és Számmutató

az

Akadémiai Értesítő

az 1992. évi XLI. évfolyamához

BETŰRENDES TÁRGYMUTATÓ

A

Az Akadémia 1992. évi közgyűlése központi tudományos előadásának témájáról 30 (3)
Az Akadémia 1992. évi rendes közgyűlésének jellegéről és szervezeti rendjéről 28 (3)
Az Akadémia és az Egyetemek közötti együttműködés jövőjéről és a felsőoktatási törvény tervezetének problémáiról 95 (8)
Az Akadémia nemzetközi tudományos rendezvényeinek tervezéséről és lebonyolításáról 17 (2)
Az akadémiai kutatóintézetek 1986—1990. évi tudományos munkájáról és működéséről készült beszámoló értékeléséről 24 (3)
Az 1992. májusi rendes-, illetve kibővített közgyűlésre meghívandók köréről 74 (6)

Á

Állami tulajdonából ideiglenesen ki nem adható műemlékekről 81 (7)

B

Bolyai díj felújításáról 45 (4)

D

1991. december 2-ai rendkívüli közgyűlés előkészítéséről 11 (2)
Doktori fokozatok odaítéléséről 7 (1)
Dubnai Egyesített Atomkutató Intézetben való magyar tagság megszüntetéséről 122 (11)

E

Egyes iparjogvédelmi tárgyú főtitkári utasítások hatályon kívül helyezéséről 17 (2)
Egyes munkaügyi és pénzügyi akadémiai utasítások hatályon kívül helyezéséről 106 (9)
Elnökség egyéb állásfoglalása 75 (6)
Elnökség egyéb állásfoglalásai 33 (3)
Elnökség egyéb állásfoglalásai 45 (4)
Elnökség egyéb állásfoglalásai 119 (10)
Elnökség egyéb határozatai 15 (2)
Elnökség 1992. I. félévi munkatervéről 31 (3)
Elnökség 1992. II. félévi munkatervéről 116 (10)
Elnökségi Alkalmi bizottság kiküldéséről 45 (4)

É

1992. évi Akadémiai Aranyérem odaítéléséről 69 (6)
1992. évi Akadémiai Díjak odaítéléséről 70 (6)
1992. évi Akadémiai Újságírói Díj odaítéléséről 72 (6)
1992. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről 59 (5)

F

Felsőoktatási törvény szövegtervezetéről 67 (6)

I

Idegen nyelvtudás igazolására rendszeresített állami nyelvvizsgáról szóló 3/1980. (X. 25.) MM rendelet módosításáról 135 (120)
Idegen nyelvű acták és a magyar nyelvű folyóiratok felülvizsgálatáról 113 (10)
Ipari és Kereskedelmi Minisztérium igazgatási statisztikai beszámoló rendszeréről 52 (4)

J

Jelölő bizottság kiküldéséről 72 (6)

K

Kiegészítés és helyesbítések az MTA 1991. évi Almanachja adataihoz 122 (11)
Kísérleti atomreaktorról 17 (2)

M

Magyar Ösztöndíj Bizottságról 1 (1)
Magyar Ösztöndíj Bizottság elnökének és tagjainak megbízásáról 87 (7)
Magyar Tudomány c. folyóirat szerkesztőbizottsága személyi összetételének módosításáról 75 (6)
MTA Alapszabályának első tervezetéről 43 (4)
MTA 1991. évi decemberi rendkívüli közgyűlési határozatának végleges szövegéről 25 (3)
Magyar Tudományos Akadémia 1992. évi májusi rendes közgyűlésének határozatáról 98 (8)
MTA 1992. évi rendes közgyűlésének határozati javaslatáról 73 (6)
Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó kutatóintézeti vezetők jutalmazásának szabályzata 75 (6)

M

MTA Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottsága megalakulásáról és működéséről 13 (2)
MTA kutatóintézeti hálózata felülvizsgálatának első szakaszáról 97 (8)
MTA Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálata megszüntetéséről 101 (8)
MTA Művészeti Gyűjteménye létrehozásáról 16 (2)
MTA Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága Albizottságának koncepció-tervezetéről 92 (8)
Magyar Tudományos Akadémia nemzetközi tudományos együttműködési csereprogramjairól 2 (1)
Magyar Tudományos AKadémia statisztikai beszámolórendszeréről 45 (4)

Munkáltatói jogok gyakorlásáról az MTA Titkárságán 136 (12)
Művészeti Akadémia létrehozásának szándékáról 14 (2)

O

OMFB elnökének a visszafizetésekről szóló levéltervezetéről 94 (8)
Országos Athenaeum Bizottság tevékenységéről 93 (8)
Országos Kiemelésű Társadalomtudományi Kutatásokról 66 (6)

P

Pályázati felhívások 8 (1)
Pályázati felhívások 18 (2)
Pályázati felhívások 40 (3)
Pályázati felhívás 57 (4)
Pályázati felhívások 62 (5)
Pályázati felhívások 78 (6)
Pályázati felhívások 88 (7)
Pályázati felhívások 101 (8)
Pályázati felhívások 110 (9)
Pályázati felhívások 119 (10)
Pályázati felhívások 133 (11)
Pályázati felhívások 136 (12)
Polányi Mihály-díj alapításáról 30 (3)

S

Soron következő tagválasztásról 118 (10)

SZ

Szerkesztőségi közlemény 90 (7)

T

Tájékoztató doktori fokozatok odaítéléséről 60 (5)
Tájékoztató doktori fokozatok odaítéléséről 76 (6)
Tájékoztató az 1992. évi Akadémiai Ifjúsági Díjak odaítéléséről 61 (5)
Tájékoztató az 1993. évi MTA egyezményes tanulmányutak rendjéről 123 (11)
Tájékoztató a TMB által odaítélt doktori és kandidátusi fokozatokról 125 (11)
Támogatott kutatóhelyek jelenlegi helyzetéről és a jövőjükkel kapcsolatos elgondolásokról 22 (3)
TMB által odaítélt doktori és kandidátusi fokozatokról 106 (9)
TMB által odaítélt kandidátusi fokozatokról 33 (3)
Tudományos Minősítő Bizottság megbízatásának meghosszabbításáról és egyes tagjai kinevezéséről 121 (11)
Tudományos továbbképzésről szóló 72/1982. (XII. 10.) MT rendelet módosítása 105 (9)

SZÁMMUTATÓ*

Törvények, törvényerejű rendeletek, kormányrendeletek és határozatok, miniszteri rendeletek és utasítások, az **MTA** elnökének és főtitkárának utasításai, egyéb hivatalos közlemények

1/1992. (A.É.2.) MTA utasítás 16 (2)
2/1992. (A.É.2.) MTA utasítás 17 (2)
3/1992. (A.É.2.) MTA utasítás 17 (2)
4/1992. (A.É.8.) MTA utasítás 101 (8)
5/1992. (A.É.2.) MTA utasítás 136 (12)

55/1991. sz. Eln. határozat 11 (2)
56/1991. sz. Eln. határozat 13 (2)
57/1991. sz. Eln. határozat 14 (2)
58/1991. sz. Eln. határozat 22 (3)
59/1991. sz. Eln. határozat 24 (3)
60/1991. sz. Eln. határozat 25 (3)
61/1991. sz. Eln. határozat 28 (3)
62/1991. sz. Eln. határozat 30 (3)
63/1991. sz. Eln. határozat 30 (3)
64/1991. sz. Eln. határozat 31 (3)

1/1992. sz. Eln. határozat 43 (4)
2/1992. sz. Eln. határozat 45 (4)
3/1992. sz. Eln. határozat 45 (4)
4/1992. sz. Eln. határozat 67 (6)
5/1992. sz. Eln. határozat 69 (6)
6/1992. sz. Eln. határozat 70 (6)
7/1992. sz. Eln. határozat 72 (6)
8/1992. sz. Eln. határozat 72 (6)
9/1992. sz. Eln. határozat 73 (6)
10/1992. sz. Eln. határozat 74 (6)
11/1992. sz. Eln. határozat 75 (6)
12/1992. sz. Eln. határozat 92 (8)
13/1992. sz. Eln. határozat 93 (8)
14/1992. sz. Eln. határozat 94 (8)
15/1992. sz. Eln. határozat 95 (8)
16/1992. sz. Eln. határozat 97 (8)
17/1992. sz. Eln. határozat 98 (8)
18/1992. sz. Eln. határozat 113 (10)
19/1992. sz. Eln. határozat 116 (10)
20/1992. sz. Eln. határozat 118 (10)

151/1991. (XII.4.) Korm. rendelet 1 (1)

63/1992. (IV.4.) Korm. rendelet 66 (6)
83/1992. (V.14.) Korm. rendelet 81 (7)
105/1992. (VI.26.) Korm. rendelet 105 (9)

1014/1992. (VIII.3.) Korm. rendelet 121 (11)
1054/1992. (IX.26.) Korm. határozat 122 (11)

6001/1992. (A.É.2.) MTA együttes állásfoglalás 17 (2)
7001/92. sz. közlemény 45 (4)
3/1992. (II.4.) MÜM rendelet 59 (5)
7/1992. (V.14.) ME határozat 87 (7)
14/1992. (IX.19.) MKM rendelet 135 (12)

* A jogszabály (elnökségi határozat) számát követő szám az oldalszámot, a zárójelben lévő szám az értesítő számát jelzi.

93.22068 Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat, Budapest

XLI/1992. ÉVFOLYAM 1. SZÁM

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 1992. JANUÁR 31.

Jogszabályok

151/1991. (XII. 4.) Korm. rendelet — a Magyar Ösztöndíj Bizottságról 1

Közlemények

Tájékoztató — a Magyar Tudományos Akadémia nemzetközi tudományos együttműködési csereprogramjairól 2

Tájékoztató — doktori fokozatok odaítéléséről 7

Pályázati felhívások 8

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának, valamint a Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 9

Jogszabályok

A Kormány
151/1991. (XII. 4.) Korm.
rendelete

a Magyar Ösztöndíj Bizottságról

1. §

(1) A rendelet hatálya kiterjed

a) az államközi egyezmények alapján biztosított, valamint

b) a magyar állami

oktatási, tudományos, kutatási, kultúrális és művészeti területre vonatkozó külföldi ösztöndíjak odaítélésére.

(2) Nem tartoznak e rendelet hatálya alá a minisztériumok, más államigazgatási és költségvetési szervek, oktatási intézmények által saját nevükben kötött szerződésekben biztosított ösztöndíjakkal kapcsolatos eljárások.

2. §

(1) A Magyar Ösztöndíj Bizottság (a továbbiakban: Bizottság, MÖB) részt vesz az 1. § (1) bekezdésében írt megállapodások létrehozásában, meghatározza az ösztöndíjak odaítélésének alapelveit, a pályázati feltételeket és dönt

a) az 1. § (1) bekezdésében meghatározott ösztöndíjak adományozásáról;

b) a külföldi magyar intézetekbe irányuló pályázatokról.

(2) A Bizottság döntéseinek előkészítésére szakmai kollégiumokat (a továbbiakban: kollégium) hoz létre.

3. §

(1) A Bizottság elnökét és tíz tagját — kétéves időtartamra — a művelődési és közoktatási miniszter javaslatára a miniszterelnök bízza meg.

(2) A Bizottság ülésére állandó tanácskozási joggal meghívja a kollégiumok képviselőit, az ülésre esetenként más személyek is meghívhatók.

(3) A Bizottság ülésére az ösztöndíjat adományozó, illetőleg az ösztöndíjasokat fogadó országok képviselőit is meg lehet hívni.

(4) A Bizottság, valamint a kollégiumok ügyrendjét a Bizottság határozza meg és a művelődési és közoktatási miniszter hagyja jóvá.

4. §

A kollégiumok elnökeit és tagjait a Bizottság elnöke — kétéves időtartamra — bízza meg.

5. §

(1) A Bizottság és a kollégiumok munkájához a működési feltételek biztosítását a Művelődési és Közoktatási Minisztériumban szervezett MÖB Iroda (a továbbiakban: Iroda) látja el. Az Iroda vezetőjét — a Bizottság véleményének kikérdezése alapján — a művelődési és közoktatási miniszter nevezi ki.

(2) Az Iroda

a) nyilvános pályázati felhívásban hiredeti meg az 1. §-ban megjelölt ösztöndíjakat és a pályázati feltételeket;

b) évente nyilvánosságra hozza az ösztöndíjat elnyert pályázók névsorát;

c) munkájáról rendszeresen beszámol a Bizottságnak és nyilvánosságra hozza a Bizottság, a kollégiumok és a saját tapasztalatait az ösztöndíjakról, megvalósulásukról;

d) tájékoztatást, tanácsokat ad a hozzá forduló személyeknek és szerveknek;

e) nyilvántartja az 1. § (2) bekezdése alapján más szervek által nyilvántartás céljából neki bejelentett ösztöndíjakat.

(3) Az Iroda működteti a Bizottság dokumentációs és információs rendszerét.

(4) A Bizottság, a kollégiumok és az Iroda működésével kapcsolatos költségeket a Művelődési és Közoktatási Minisztérium költségvetésében kell biztosítani.

(5) Az 1. § (1) bekezdése hatálya alá eső olyan ösztöndíjak esetében, amelyekről a döntést kizárólag az ösztöndíj adományozója hozza meg, az Iroda általában csak a pályázat kiírásáról gondoskodik. Egyebekben az adományozóval történő megállapodás szerint jár el.

6. §

(1) A Bizottság döntéseinek megalapozása érdekében meg kell győződni a pályázók szakmai és nyelvi alkalmasságáról.

(2) A pályázók személyesen is meghallgathatók.

(3) A pályázat elnyerésének szakmai és nyelvi feltételeit, a beszámolási kötelezettséget, valamint a főbb értékelési szempontokat, továbbá az elbírálás időpontját az ösztöndíj meghirdetésekor nyilvánosságra kell hozni.

(4) A szakmai bírálatokba (készítőjének neve nélkül), valamint mindazokba az anyagokba, amelyek a Bizottság döntését megalapozták — a tárgyalási jegyzőkönyv kivételével — a pályázó betekinthet.

7. §

A pályázóknak a művelődési és közoktatási miniszter által miniszteri rendeletben megállapított eljárási díjat kell fizetniük.

8. §

Ez a rendelet 1992. április 1-jén lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti az Országos Ösztöndíj Tanács feladatairól és szervezetéről szóló 70/1990. (IV. 5.) MT rendelet, valamint a művelődési és közoktatási miniszter feladat- és hatásköréről szóló 47/1990. (IX. 15.) Korm. rendelet 9. §-ának (2) bekezdése, a kulturális, tudományos, műszaki-tudományos, illetőleg oktatási célú külföldi tanulmányutakról szóló 1/1984. (I. 17.) MM rendelet, az idegennyelvtudással kapcsolatos egyes rendelkezések módosításáról szóló 5/1987. (VI. 14.) MM rendelet 2. §-a, valamint az állami nyelvvizsga díjáról szóló 8/1990. (IX. 5.) MKM rendelet 2. §-ának (2) bekezdése.

Dr. Antall József s. k.
miniszterelnök

Közlemények

Tájékoztató

a Magyar Tudományos Akadémia nemzetközi tudományos együttműködési csereprogramjairól

A Magyar Tudományos Akadémia Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága áttekintette az MTA és a vele intézményesített kapcsolatban lévő tudományos akadémiák és kutatási központok együttműködési megállapításait, ill. az 1992—93-as évekre várhatóan rendelkezésre álló tanulmányúti lehetőségeket, és úgy foglalt állást, hogy fenti megállapodásokról az Akadémiai Értesítőben rövid tájékoztatás jelenjen meg.

Az egyezményes megállapodások jelentős része tematikus, amely azt jelenti, hogy a szerződő felek konkrét kutatási témákban preferálják az együttműködést, megjelölve a magyar és a külföldi partnerintézetet is.

A nem tematikus együttműködések esetében a tanulmányutak a közelmúltig gyakorlatilag komolyabb megkötések nélkül, a legkülönbözőbb témákban realizálhatók voltak. Egyre inkább felmerül azonban partnereink részéről az az igény, hogy a kiutazó kutató előzetesen vegye fel a fogadóféllel a kapcsolatot, s a munkaterv megküldésekor ahhoz a fogadókészség (meghívólevél) csatolva legyen. Ezzel a követelménnyel a tanulmányutak eredményességét, hatékonyságát biztosítottabbnak látják.

1. *Tematikus együttműködések*

Az egyes relációkban az együttműködésekben részt vevő kutatóhelyek rendelkeznek az érvényes együttműködési Témajegyzékkel.

Bolgár Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 120 hét és 5 hónap (a hetes keretből 20 hét rendezvényeken való részvételre, a többi közös kutatási témákra vehető igénybe, a hónapos keret szintén közös témákra, minimum 1 hónapos időtartammal.)

Pályázat módja: intézeti keretigény hetekben, témaszám megjelölésével.

Cseh—Szlovák Tudományos Akadémia

1992-es megállapodás még nincs. Az 1991. évi gyakorlathoz hasonlóan a jövőben is várható, hogy az együttműködés alapját az intézetközi megállapodások képezik. Az egyezményes keret egy részéből a jövőben is szeretnénk lehetőséget biztosítani az akadémiák által szervezett rendezvényeken való részvételre, tájékozódó jellegű látogatásokra, valamint intézetközi megállapodások megkötésére.

Az 1992. évi megállapodás megkötése 1992. I. n. évben várható.

Észt Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 40 hét és 50 nap.

Pályázat módja: intézeti keretigény hetekben.

Francia Országos Tudományos Kutatási Központ (CNRS)

Évi cserekeret 120 hét.

Pályázat módja: intézeti keretigény megadása hetekben.

Francia Társadalomtudományi Kutatási Központ (EHESS)

Évi cserekeret 11 hónap, minimális kinttartózkodási idő 1 hónap.

Pályázat módja: intézeti keretigény megadása hónapokban.

Horvát Tudományos és Művészeti Akadémia (Zágráb)

Évi cserekeret 58 hét, kizárólag az együttműködési témajegyzékben felsorolt témákra vehető igénybe.

Pályázat módja: intézeti keretigény megadása hetekben, a témajegyzékben megadott keresthatárig.

Indiai Nemzeti Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 20 hónap, fizikai, műszaki, biológiai, agrár-orvostudományi témákra.

Pályázat módja: névre szóló, az együttműködési témaszám feltüntetésével.

Koreai NDK Tudományos Akadémiája

Évi cserekeret 60 hét, minimális kinttartózkodási idő 10 nap. Természettudományi területeken vehető igénybe.

Pályázat módja: intézeti keretigény megadása hetekben.

Kubai Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 25 hónap.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv.

Lengyel Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 250 hét, amelyből 200 hét közös kutatási témákra, 50 hét konferenciai részvételre vehető igénybe.

Pályázat módja: intézeti keretigény megadása hetekben.

Litván Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 40 hét és 50 nap.

Pályázat módja: intézeti keretigény megadása hetekben.

Moldáv Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 40 hét.

Pályázat módja: intézeti keretigény megadása hetekben.

Mongol Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 20 hét.

Pályázat módja: intézeti keretigény megadása (minimum 2 hét).

Norvég Természet- és Társadalomtudományi Tanács (NAVF)

Az együttműködéshez biztosított keretösszeg erejéig a közösen aláírt projektek beadásával lehet pályázni, melyeket jóváhagyás előtt az MTA és a NAVF egyeztet.

Támogatás kérhető a norvég fél magyarországi tartózkodási költségeinek fedezéséhez, a kiutazó magyar kutató útiköltségéhez vagy közös szemináriumok megrendezéséhez.

Olasz Nemzeti Kutatási Tanács

Évi cserekeret 50 hónap, melyből 20 hónap rövid (max. 3 hét), 30 hónap pedig hosszú (min. 1 hónap) időtartamra pályázható, elsősorban az egyezmény mellékletében rögzített együttműködési területeken, de nincs kizárva az egyéb témákban való pályázás sem.

Az 1992—95-re szóló tematikai jegyzék várhatóan 1991 végén kerül aláírásra.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv a fogadókészséget igazoló meghívólevéllel együtt.

Osztrák Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 70 hét.

Pályázat módja: intézeti keretigény megadása hetekben.

Örmény Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 20 hét és 20 hónap. A hónapos keret minimálisan 1 hónapos tartózkodásra vehető igénybe.

Pályázat módja: intézeti keretigény megadása hetekben, ill. hónapokban.

Román Akadémia

Évi cserekeret 100 hét, ebből 60 hét közös kutatási témákra, 20 hét levéltári kutatásra, 15 hét kétoldalú rendezvények szervezésére, 5 hét konferenciai részvételre használható fel.

Pályázat módja: a 60 hetes közös kutatásokra szolgáló keret esetében intézeti keretigény megadása hetekben, a témaszám megjelölésével, egyéb esetekben intézeti keretigény megadása hetekben.

Spanyol Kutatási Főtanács (CSIC)

Évi cserekeret 10 hónap.

Kizárólag a CSIC-hez tartozó intézetekben fogadnak, elsősorban az előzetesen egyeztetett projekt jellegű témákban.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv.

Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia (Belgrád)

Évi cserekeret 65 hét.

Pályázat módja: intézeti keretigény megadása hetekben.

Szlovén Tudományos és Művészeti Adadémia (Ljubljana)

Évi cserekeret 24 hét, kizárólag az együttműködési témajegyzékben felsorolt témákra vehető igénybe.

Pályázat módja: intézeti keretigény megadása hetekben, a témajegyzékben megadott kerethatárig.

Szovjet Mezőgazdasági Akadémia

Évi cserekeret 40 hét.

Pályázat módja: intézeti keretigény megadása hetekben.

Szovjet Orvostudományi Akadémia

Évi cserekeret 50 hét.

Pályázat módja: intézeti keretigény megadása hetekben.

Orosz Tudományos Akadémia

Évi cserekeret nagysága 450 hét és 40 hónap, utóbbi minimum 1 hónapos tartózkodásra vehető igénybe.

Pályázat módja: intézeti keretigény megadása hetekben, ill. hónapokban, az együttműködési témaszám megjelölésével.

Ukrán Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 40 hét.

Pályázat módja: intézeti keretigény megadása hetekben.

Vajdasági Tudományos és Művészeti Akadémia (Újvidék)

Évi cserekeret nagysága 241 nap, kizárólag az együttműködési témajegyzékben felsorolt témákra vehető igénybe.

Pályázat módja: intézeti keretigény megadása hetekben, ill. napokban, a témajegyzékben megadott kerethatárig.

2. *Nem tematikus együttműködések*

Belga (Flamand) Tudományos és Művészeti Akadémia

Évi cserekeret 25 hét, amely a természet- és társadalomtudományok területén pályázható flamand területre abban az esetben, ha kölcsönös érdekeken alapuló együttműködésről van szó, ill. együttműködés van kialakulóban. A belga fél kizárólag akkor fogadja el a tanulmányútra szóló jelölést, ha a viszonosság biztosítottnak látszik.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv a fogadókészséget, ill. a közös együttműködési szándékot igazoló levéllel együtt.

Egyesült Királyság: Royal Society

Az együttműködés keretében az évenként meghatározásra kerülő pénzügyi keret erejéig (jelenleg 15 e. font) lehet tanulmányutakat megpályázni, kizárólag természettudományi területeken, minimum 2 hetes, valamint 1—3 hónapos időtartamra.

A pályázás feltétele a fogadókészség(ek) előzetes biztosítása.

A tanulmányúttal összefüggő szervezést (szállás stb.) is a fogadó félnek (feleknek) kell vállalniuk.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv a külföldi partner fogadókészségét tanúsító levéllel (levelekkel) együtt.

Egyesült Királyság: British Academy

Évi cserekeret 9 hét és 9 hónap, mely kizárólag társadalomtudományi területeken pályázható meg 2—3 hetes, valamint 2—3 hónapos időtartamokra. A tanulmányutak április 1.—március 31. között realizálhatók.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv.

Egyiptomi Tudományos Kutatási és Műszaki Akadémia

Évi cserekeret 20 hét és 25 hónap, utóbbi minimálisan 1 hónapos tartózkodásra vehető igénybe. A keretek természettudományi területeken vehetők igénybe.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv, minimum 2 hét időtartamra.

Finn Akadémia

Évi cserekeret 22 hónap, természet- és társadalomtudományi területeken egyaránt igénybe vehető.

Francia Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 1 hét.

Természettudományi területen az MTA tagjai részére.

Holland Királyi Tudományos és Művészeti Akadémia

Évi cserekeret 10 hét, természet- és társadalomtudományi területeken egyaránt igénybe vehető.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv a külföldi partner fogadókészségét tanúsító levéllel együtt.

Ír Királyi Akadémia

Évi cserekeret 4 hét, természet- és társadalomtudományi területeken egyaránt igénybe vehető.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv.

Izraeli Tudományos és Társadalomtudományi Akadémia

Évi cserekeret 20 hét, természet- és társadalomtudományi területeken egyaránt igénybe vehető.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv.

Japán Akadémia

Évi cserekeret nincs, kétévente 1 magyar akadémikus kiküldésére, kétévenként 1 japán akadémikus fogadására van lehetőség, a tudományterület megkötése nélkül.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv.

Kínai Társadalomtudományi Akadémia

Évi cserekeret 20 hét.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv.

Kínai Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 20 hét és 6 hónap, utóbbi minimum 1 hónapos kiutazásra vehető igénybe. A tanulmányutat a természettudományok területén lehet megpályázni. Fogadást kizárólag az akadémiai intézeteknél tudnak biztosítani.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv.

Koreai Köztársaság Tudományos és Műszaki Alapítványa (KOSEF)

Évi cserekeret 10 hónap, természettudományi területeken vehető igénybe, minimális kinttartózkodási idő 2 hét.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv a külföldi partner fogadókészségét tanúsító levéllel együtt.

Mexikói Tudományos és Technológiai Tanács

Évi cserekeret 24 hónap, mely időtartam megkötése nélkül pályázható a következő területeken: matematika, csillagászat, nukleáris energia, kukoricatermesztés, neurobiológia, társadalomtudományok.

A tartózkodási költségeknek a felét a fogadó intézetnek kell vállalnia.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv, a fogadókészséget, ill. költségvállalást igazoló meghívólevéllel együtt.

Norvég Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 12 hét, mely előadástartás, konzultáció, közös projektek előkészítése, valamint konferencián való részvételre vehető igénybe.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv, a fogadókészséget igazoló levéllel együtt.

Svéd Királyi Irodalom- és Történettudományi Akadémia

Évi cserekeret 10 hét.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv a külföldi partner fogadókészségét tanúsító levéllel együtt.

Svéd Királyi Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 15 hónap, mely elsősorban a matematika, fizika, kémia, biológia, orvostudományok, valamint környezetvédelem területén pályázható.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv.

Svéd Társadalomtudományi Kutatási Tanács

Évi cserekeret 20 hét.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv a külföldi partner fogadókészségét tanúsító levéllel együtt.

Tajpeji Nemzeti Tudományos Tanács (NSC)

Évi cserekeret nincs meghatározva. A tanulmányutakra esetenkénti megállapodás alapján kerül sor, elsősorban a biotechnológia, számítástechnika, környezetvédelem területén közös kutatások beindítására, de kölcsönös megállapodás alapján a közgazdaságtudomány és más alapkutatási területeken is kialakítható együttműködés vagy közös munkaértekezletek szervezésére is sor kerülhet.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv, a fogadókészséget igazoló meghívólevél egyidejű csatolásával.

Török Műszaki Tudományos Kutatási Tanács (TÜBITAK)

Évi cserekeret 6 hét és 4 hónap, utóbbi minimálisan 1 hónapos tartózkodásnál vehető igénybe. A keretek természettudományi területeken használhatók fel.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv.

USA: Nemzeti Tudományos Akadémia (NAS)

Évi cserekeret 11 hónap, amely a természettudományok területén legfeljebb 4 egyhónapos tanulmányútra, többi része 2 vagy többhónapos útra vehető igénybe.

Venezuelai Tudományos és Műszaki Kutatások Országos Tanácsa (CONICIT)

Évi cserekeret nincs meghatározva, de személyenként és évenként maximum 4 hónap lehet. Pályázni tanulmányutakra és rendezvényeken való részvételre is lehet, de a tanulmányutakat igen ritkán sikerül megvalósítani.

Pályázat módja: személyre szóló munkaterv és a fogadókészséget igazoló levél együttes csatolása.

Vietnami Nemzeti Tudományos Kutató Központ, Vietnami Társadalomtudományi Bizottság

Évi cserekeret 40 hét. A keretek a természet- (28 hét) és a társadalomtudományok (12 hét) területén egyaránt igénybe vehetők.

Pályázat módja: intézeti keretigény megadása hetekben (minimum 2 hét).

3. *Projekt-együttműködések*

American Council for Learned Societes — International Research and Exchanges Board (ACLS/IREX, USA)

Az MTA-val a társadalomtudományok területén működő Vegyesbizottság 1992—1994. évi munkaterve előkészítés alatt van, véglegesítése és aláírása után az együttműködésben érdekelt kutatóhelyeket értesíteni fogjuk.

Deutsche Forschungsgemeinschaft (Németország)

Közös érdekeltség esetén lehetőség van 2—3 évre szóló kutatási projektjavaslatok benyújtására.

Műszaki- és természettudományi alapkutatások, beleértve az agrár- és orvostudományokat, az együttműködési lehetőség kiterjed a társadalomtudományokra is.

Partner — németországi egyetem, főiskola vagy Max-Planck Intézet

Japan Society for the Promotion of Science

Közös érdekeltség esetén lehetőség van 2—3 évre szóló kutatási projektjavaslatok benyújtására.

Természet- és műszaki tudományok, alapkutatások, valamint a társadalomtudományok néhány kiválasztott területe.

Partner — általában japán egyetem.

National Science Foundation (USA)

Közös érdekeltség esetén lehetőség van 2—3 évre szóló kutatási projektjavaslatok benyújtására.

Természettudományi alapkutatások, továbbá a műszaki- és társadalomtudományok területe, kizárva a klinikai orvostudományt, a vállalatirányítást és az oktatási témákat.

Partner — általában USA-beli egyetem.

Royal Swedish Academy of Engineering Sciences (IVA)

Közös érdekeltség esetén lehetőség van 2—3 évre szóló kutatási projektjavaslatok benyújtására.

Elsősorban műszaki tudományos alapkutatások, valamint a természettudományok alkalmazott aspektusai.

Partner — többnyire svéd egyetem vagy állami kutatóintézet.

Svájci Tudományos és Oktatásügyi Hivatal

Az új, projekt jellegű egyezmény előkészítés alatt áll, véglegesítése, ill. aláírása után az érdekelt kutatóhelyeket értesíteni fogjuk.

Elsősorban műszaki tudományos alapkutatások, valamint a természettudományok alkalmazott aspektusai.

Partner — többnyire svájci egyetem vagy állami kutatóintézet.

A német, amerikai, japán és a svéd projektjavaslatok benyújtása és elbíráltatása folyamatos, döntésre általában évente kétszer kerül sor (március, október). Csak olyan témákban lehet pályázatot benyújtani, ahol a kutatási költségek bizosítottak. A projekt költségvetésében a ki- és beutazásokhoz igényelhető részleges vagy teljes támogatás. Japán és svéd vonatkozásban a lehetőségek rendkívül korlátozottak.

4. *Többoldalú és egyéb tanulmányút-lehetőségek*

Az Európai Tudományos Alapítvány (ESF) és az Európai Molekuláris Biológiai Konferencia (EMBC) keretében elnyerhető ösztöndíjas lehetőségekről, amint azok ismeretesek, külön fogunk tájékoztatást adni.

Az UNESCO Európai Regionális Tudományos és Technológiai Irodája (ROSTE)

Előre meghatározott munkaterv alapján (mely naptári évenként kerül meghatározásra) lehetőséget biztosít a ROSTE által támogatott projekt-együttműködésekhez történő csatlakozásra, UNESCO-rendezvényeken való részvételre.

Royal Society (RS) posztdoktorális ösztöndíja

Évenként 12 fő, a matematika, természet-, műszaki-, agrár- és nem klinikai orvostudományok területén dolgozó, 35 évnél fiatalabb, doktori fokozattal már rendelkező kutató részére biztosít ösztöndíjat Angliában, általában 12 hónapos időtartamra. Az ösztöndíjak odaítéléséről az MTA—RS közös bizottsága dönt.

Az ösztöndíj január—február folyamán a napilapokban, az Akadémiai Értesítőben, valamint az intézetekhez eljuttatott külön körlevélben kerül meghirdetésre.

A Finn Akadémia vendégprofesszori ösztöndíja

A Finn Akadémia évenként 3—5 vendégprofesszori ösztöndíjat biztosít magasan kvalifikált professzorok, kutatók részére, előadástartás, kutatómunka végzése, továbbképzési tanfolyamok tartása céljából, személyenként 3—6 hónapos, részidőkben is igénybe vehető időtartamra.

Az MTA által kiküldött jelölések közül a Finn Akadémia választja ki az elfogadásra kerülőket.

További felvilágosítást az MTA Nemzetközi Együttműködési Irodája ad (1051. Budapest, Nádor u. 7.).

Telefonszám: 138-2344, amelyről az illetékes területi előadót kapcsolják.

MTA Nemzetközi Együttműködési Iroda

Tájékoztató

a TBM által odaítélt doktori fokozatokról

Irodalomtudományi Szakbizottság

MEZEI MÁRTA:
(ELTE BTK)
„Nyilvánosság és műfaj a Kazinczy-levelezésben" c. doktori értekezése alapján az irodalomtudomány doktora.

GÖRÖMBEI ANDRÁS:
(KLTE)
„Nagy László költészete (1956—1978)" c. doktori értekezése alapján az irodalomtudomány doktora.

Földrajz- és meteorológiai Szakbizottság

GÖTZ GUSZTÁV:
(Orsz. Met. Szolg.)
„A légköri változékonyság teljes spektrumának egységes értelmezése" c. doktori értekezése alapján a földrajztudomány doktora.

Elméleti Orvostudományi Szakbizottság

BENCZUR MIKLÓS:
(OVI)
„A természetes killer sejtek és működésük a szervezet immunológiai védelmében" c. doktori értekezése alapján az orvostudomány doktora.

Klinikai Orvostudomány I. Szakbizottság

MARÓDI LÁSZLÓ:
(DOTE Gyermekkl.)
„Nozokomiális patogének és humán facoitasejtek interakciójának funkcionális és molekuláris mechanizmusa" c. doktori értekezése alapján az orvostudomány doktora.

FAZEKAS ÁRPÁD:
(SOTE Fogászati Konz. Kl.)
„Vasoactiv peptidek szerepe a szájképletek lokális keringésének szabályozásában" c. doktori értekezése alapján az orvostudomány doktora.

RIGÓ JÁNOS:
(OTE Eü. Főisk. Kar)
„Gabona eredetű élelmiszerek diétásrost-tartalmának táplálkozásélettani és dietetikai jelentősége" c. doktori értekezése alapján az orvostudomány doktora.

PAPP ÁKOS:
(Főv. Tétényi úti Kh.)
„A pancreas regenerációjának jelentősége a krónikus pancreatitis kifejlődése és progressziója során" c. doktori értekezése alapján az orvostudomány doktora.

PRÉDA ISTVÁN:
(OTE II. Belkl.)
„A testfelületi EKG-térképezés (surface mapping) klinikai alkalmazása" c. doktori értekezése alapján az orvostudomány doktora.

Energetikai Szakbizottság

NYIRI ANDRÁS:
(Misk. Egyetem)
„Vízgépek lapátozott terére vonatkozó háromdimenziós potenciálos áramlási feladat megoldása" c. doktori értekezése alapján a műszaki tudomány doktora.

Kémiai tudomány II. Szakbizottság

SCHÖN ISTVÁN:
(Kőbányai Gyógyszerárugyár)
„Peptid — gyógyszerek kutatása és fejlesztése a gyógyszeriparban" c. doktori értekezése alapján a kémiai tudomány doktora.

TAKÁCSI NAGY GÉZA:
(Kőbányai Gyógyszerárugyár)
„Steril gyógyszerek és közvetlen csomagolóanyagaik közötti fizikai-kémiai kölcsönhatások vizsgálata" c. doktori értekezése alapján a gyógyszerészeti tudomány doktora.

Kémiai tudomány I. Szakbizottság

HARGITTAI MAGDOLNA:
(ELTE—MTA)
„Fém-halogenidek molekulaszerkezete" c. doktori értekezése alapján a kémiai tudomány doktora.

VERHÁS JÓZSEF:
(BME Kémiai Fiz. Tsz)
„Összetett kémiai szerkezetű közegek mechanikai tulajdonságainak nemlineáris termodinamikai elmélete" c. doktori értekezése alapján a kémiai tudomány doktora.

Tudományos Minősítő Bizottság

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

A Magyar Tudományos Akadémia
főtitkára pályázatot
hirdet

az MTA Néprajzi Kutatóintézete

igazgatói
munkakörének betöltésére

1992. május 1-jei hatállyal

A pályázókkal szembeni követelmények:

— egyetemi végzettség, tudományos fokozat;
— kimagasló, nemzetközileg is elismert eredmények az intézet profiljának megfelelő kutatások valamely területén;
— legalább egy világnyelv előadóképes ismerete;
— kutatóintézet vagy nagyobb kutatási egység vezetésében szerzett megfelelő gyakorlat.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázónak az intézet tudományos programjának megvalósítására vonatkozó koncepcióját;
— a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését;
— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését;
— a pályázó által írt tanulmányok, könyvek pontos bibliográfiai jegyzékét;
— tudományos fokozatának és idegennyelv-ismeretének megjelölését.

A pályázathoz mellékelni kell:

— az oklevelek hiteles másolatát
— részletes szakmai önéletrajzot 2 példányban
— 3 hónapnál nem régebbi keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Amennyiben a pályázó az MTA alkalmazásában áll, úgy a pályázatnak a fentebb megjelölt mellékleteket nem kell tartalmaznia.

Az igazgató besorolására vonatkozóan a 23/1983. (XII. 27.) ÁBMH sz. rendelet, valamint a 10/1983. (A. K. 10.) MTA—F. sz. főtitkári utasítás az irányadó.

Az igazgatót az intézet főfoglalkozású kutatóinak titkos szavazással kifejezett véleményére és az illetékes tudományos osztály javaslatára is figyelemmel az Akadémia főtitkára nevezi ki határozott időre, de legfeljebb 5 évre.

A pályázatokat az MTA főtitkárának címezve (1361 Budapest, Pf. 6)

1992. február 29-ig

kell benyújtani.

Jogi és Igazgatási Főosztály

Az MTA Regionális Kutatások Központja főigazgatója pályázatot hirdet a Regionális Kutatások Központja meglévő békéscsabai és kecskeméti tudományos oszályaiból, valamint a többi alföldi megyeszékhelyen szervezendő új kutatócsoportokból 1992-ben létrehozandó Alföldi Tudományos Intézet igazgatójának tisztére.

Az igazgató feladatai:

— az Alföldi Tudományos Intézet megszervezése, kutatásainak irányítása, összefogása;
— az Alföldi Tudományos Intézet tudományos koncepciójának kialakítása, az Alföld-kutatások országos összefogása és koordinálása;
— az intézet igazgatójának feladata a hatékony együttműködés kialakítása az Alföld területén működő önkormányzatokkal, tudományos, kulturális és oktatási intézményekkel átfogó kutatási és oktatási programok megszervezése érdekében;
— az intézetnek mint a Regionális Kutatások Központja önálló kutatóhelyének képviselete a kutatóhálózaton belül;
— az igazgató feladata az intézet nemzetközi kapcsolatainak ápolása, a kutatók külföldi kapcsolatainak menedzselése, nemzetközi kutatásokba történő bekapcsolódás;
— az intézet igazgatójának feladata elősegíteni, hogy a kollektíva által létrehozott tudományos eredmények mind nagyobb körben váljanak ismertté a szélesebb körű szakmai közönség előtt;
— az intézet igazgatójának feladata az Alföldi Tudományos Intézet működéséhez szükséges anyagi és gazdasági feltételek megteremtéséhez való hozzájárulás;
— az intézet igazgatója feladatait az erre vonatkozó jogszabályokban, valamint az RKK szervezeti és működési szabályzatában kialakított rendjének megfelelően köteles ellátni.

Pályázati feltételek:

— egyetemi végzettség,
— tudományos fokozat,
— idegen nyelv ismerete,
— tudományos kutatásban szerzett tapasztalatok.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— eddigi szakmai munkásságát,
— tudományos munkáinak jegyzékét,
— részletes önéletrajzot,
— az igazgatói feladatok ellátására, az Intézet szervezeti és működési rendjének alapkérdéseire vonatkozó elképzeléseit.

A pályázatot 1992. február 15-ig kell benyújtani az RKK főigazgatójához (Pécs, Kulich Gyula u. 22.).

Dr. Illés Iván s. k.
főigazgató

FOGADÓÓRÁK

Láng István, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden hétfőn 15.30—17 óra között — bármely természetű ügyben — fogadóórát tart.

A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak, valamint az intézmények vezetőinek más időpontokban is rendelkezésére áll.

Jogi és Igazgatási Főosztály

Szabó János, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke kedden 14—15 óráig, és Harmathy Attila, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára szerdán 8—10 óráig tart fogadóórát. Előzetes bejelentés a 117-3929 hívószámú telefonon.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik havonta kétszer
Szerkeszti: dr. Egri Pál, az MTA Titkársága Jogi Osztályának vezetője

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat igazgatója
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat végezte
Felelős vezető: Zöld Ferenc igazgató — Budapest, 1992., Nyomdai táskaszám: 20758
Felelős szerkesztő: dr. Egri Pál — Műszaki szerkesztő: Sándor István
Megjelent: 1,25 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10A., közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 840 Ft — Példányszámonkénti ára: 35,– Ft

XLI/1992. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

a-a

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 1992. FEBRUÁR 10.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

55/1991. sz. hat. az 1991. december 2-ai rendkívüli közgyűlés előkészítéséről ... 11
56/1991. sz. hat. az MTA Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottsága megalakulásáról és működéséről ... 13
57/1991. sz. hat. Művészeti Akadémia létrehozásának szándékáról ... 14
Az Elnökség egyéb határozatai ... 15

Közlemények
1/1992. (A. É. 2.) MTA utasítás az MTA Művészeti Gyűjteménye létrehozásáról ... 16
2/1992. (A. É. 2.) MTA utasítás a kísérleti atomreaktorról ... 17
3/1992 (A. É. 2.) MTA utasítás az egyes iparjogvédelmi tárgyú főtitkári utasítások hatályon kívül helyezéséről ... 17
6001/1992. (A. É. 2.) MTA együttes állásfoglalás az Akadémia nemzetközi tudományos rendezvényeinek tervezéséről és lebonyolításáról ... 17
Pályázati felhívások ... 18
A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának, valamint a Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája ... 19

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ELNÖKSÉGÉNEK HATÁROZATAI*

az 1991. november 12-ei ülésén
(55—57. számú határozatok)

Az 1991. december 2-ai rendkívüli közgyűlés előkészítése

Az előterjesztés bevezetője emlékeztetett arra, hogy az Elnökség szeptember 16-ai ülésén 48/1991 sz. határozatával úgy döntött, hogy 1991. december 2-ára, hétfőre rendkívüli közgyűlést hív össze, mely szükség szerint esetleg 3-án is folytatja munkáját.

A nem teljes szöveggel közölt határozatokat az Akadémia tagjai részére — kérésükre — tájékoztatásul megküldi a Tudományos Testületi Titkárság.

A határozat szerint az ülés részletes tárgysorozatának megállapítására — mely többek között a kutatás és felsőoktatás, az Akadémia és az egyetemek együttműködésének problematikáját is magában foglalja — később kerül sor.

Mindezekről az elnök az Akadémia tagjait szeptember 23-án kelt levelével tájékoztatta.

Ezen bevezető mellett az előterjesztés két részből állt; a közgyűlés meghívójának (tárgysorozatának) tervezetéből, továbbá az Akadémia és a felsőoktatás, illetve az egyetemek együttműködésének problémáival foglalkozó közgyűlési vita előkészítésére vonatkozó Elgondolásokból.

A meghívó tervezete az alábbi programot tartalmazta:

1. Elnöki megnyitó
   Előadó: Kosáry Domokos, az MTA elnöke
2. Bizottság kiküldése a közgyűlés határozatainak megszövegezésére
   Előadó: Kosáry Domokos, az MTA elnöke
3. Bizottság kiküldése a közgyűlésen leadott szavazatok összeszámlálására
   Előadó: Kosáry Domokos, az MTA elnöke
4. Az akadémia és a felsőoktatás, illetve az egyetemek együttműködése
   4.1 Vitaindító akadémiai állásfoglalás tervezet
   Előadó: Újfalussy József
   4.2 Korreferensi felszólalások. A Rektori Konferencia, illetve az egyetemek képviselőinek hozzászólása
   4.3 A művelődési és közoktatási miniszter véleménye
   Előadó: Andrásfalvy Bertalan, művelődési és közoktatási miniszter
   4.4 Vita
   4.5 Újfalussy József, az MTA alelnökének válasza a vitában elhangzottakra
   4.6 Kosáry Domokos, az MTA elnökének összefoglalója
5. Javaslat a megüresedett társadalomtudományi elnökségi tagsági hely betöltésére (a javaslatot a Jelölő Bizottság elnöke október 31-én már megküldte az Akadémia tagjainak)
   Előadó: Vékás Lajos, a Jelölő Bizottság elnöke
   Vita, majd szavazás
6. Nyilatkozat az Akadémián belül külön önálló egységként működő Művészeti Akadémia létesítéséről
   Előadó: Kosáry Domokos, az MTA elnöke
   Vita, majd szavazás
7. Tájékoztató az Akadémia 1992. évi előzetes költségvetéséről
   Előadó: Láng István, az MTA főtitkára
8. A Szavazatszámláló Bizottság elnökének jelentése a leadott szavazatokról
9. Indítványok, javaslatok megvitatása
10. Határozathozatal
    Előadó: A Határozatszövegező Bizottság elnöke

A rendkívüli közgyűlés ideje:
1991. december 2-án, hétfőn de. 9 órától (egész nap) és szükség szerint
1991. december 3-án, kedden de. 9 órától.

(a kezdési időpontokban esetleg később változások lehetnek. A véglegesített meghívó természetesen a tényleges kezdési időpontot tartalmazza.)

A rendkívüli közgyűlés helye:
az MTA vári kongresszusi terme Budapest, I., Országház u. 28. I. em.

A rendkívüli közgyűlésre beterjesztendő indítványoknak, vagy javaslatoknak az MTA Elnöki Titkárságra történő benyújtási határideje 1991. november 28-án estig.

Az Akadémia és a felsőoktatás, illetve az egyetemek együttműködésének problémáival foglalkozó közgyűlési vita előkészítésére vonatkozó Elgondolások a következőkről tájékoztattak.

Az akadémiai törvény tervezete elkészült, azt a Kormány megtárgyalta és lényegében elfogadta, majd a kormányülésen elhangzott észrevételek szövegszerű beépítése után — amelyet az illetékes tárca nélküli miniszter végez — a tervezetet ismét napirendre tűzi.

Az akadémiai törvény tervezete — a közgyűlés korábbi állásfoglalásaival összhangban — több alapkérdést rendez (intézeti hálózat, tudományos minősítés több vonatkozása, stb.).

Az Akadémia kiemelten fontosnak tartja az egyetemekkel, illetve a felsőoktatással való jó együttműködését, ahogy azt az Athenaeum társulás létrehozásával már eddig is kinyilvánította. Az Akadémia az Athenaeum létrehozását az egyetemekkel való kapcsolat rendezéséhez, illetve javításához vezető úton az első fontos lépésnek tartja és további segítséget kíván nyújtani az együttműködés megvalósulásához.

Mindezek együttesen lehetővé és szükségessé teszik, hogy a közgyűlés napirendre tűzze az Akadémia és a felsőoktatás, illetve az egyetemek együttműködésének problémáit, kialakítsa ezzel kapcsolatos komplex állásfoglalását, amely egyebek között tartalmazná az Akadémia véleményét a felsőoktatási törvényről is.

A közgyűlési vita előkészítésére az elnök a következőket javasolta:

1. Újfalussy József alelnök az Akadémia és a felsőoktatás, illetve az egyetemek együttműködésének problémáival kapcsolatos alapkérdésekben vitaindító akadémiai állásfoglalás tervezetet terjeszt elő, amelyet a közgyűlés résztvevői írásban megkapnak.
2. A vita további megalapozása érdekében célszerű néhány rektort, illetve dékánt felkérni, hogy a vitaindítót követően — mintegy korreferensként — szólaljanak fel. Ennek előkészítésére Újfalussy József alelnök, mint az Országos Athenaeum Bizottság társelnöke hívja össze a rektorokat, illetve az Országos Athenaeum Bizottságot és
   2.1 kérje fel Kocsis Károlyt (a Rektori Konferencia elnöke, a Gödöllői Agrártudományi Egyetem rektora), Lipták András levelező tagot (az Országos Athenaeum Bizottság társelnöke, a KLTE rektora) Michelberger Pál rendes tagot (a BME rektora) és Vékás Lajos levelező tagot (az ELTE rektora), valamint Hunyady Györgyöt (az ELTE Bölcsészettudományi Kar dékánja), hogy a vitaindítóhoz szóljanak hozzá.
   2.2 Kérje fel Lipták András levelező tagot, hogy készíttesse el és terjessze elő közgyűlési vitára az Athenaeum Bizottság ügyrend-tervezetét, amely nagymértékben tisztázhatja a Ph. D. adományozása tekintetében az Akadémia és az egyetemek együttműködését.
3. Ezt követően Andrásfalvy Bertalan, művelődési és közoktatási miniszter adja elő véleményét az Akadémia és a felsőoktatás, illetve az egyetemek együttműködésének problémáiról.
4. Ezután következik a vita.

5. Újfalussy József alelnök válasza után az Akadémia elnöke mond összefoglalót.
6. Mindezek alapján a Határozatszövegező Bizottság terjeszti a közgyűlés elé elfogadásra az állásfoglalás tervezetét.

Az elnökség tagjai a meghívó tervezetével és az Elgondolásokkal egyetértettek. Javaslat hangzott el, hogy egy orvos egyetemi rektor is kapjon felkérést korreferátum tartására, amivel a résztvevők szintén egyetértettek.

Azzal a felvetéssel kapcsolatban, hogy a „hivatalos" (pl. gazdaságpolitikai) állásfoglalásoktól eltérő nézeteket senki ne tekintse ellenzéki, vagy éppen ellenséges nézeteknek, mert az a kutatás szabadságából következik, egyetértés volt, s ugyanúgy azzal is, hogy minél több területen az egyetemekkel közös vélemény kialakítására kell törekedni. A kérdéseket azonban nem a jelen elnökségi ülésen, illetve a rendkívüli közgyűlésen kell vitatni.

Az Elnökség 55/1991 számú határozata

Az Elnökség a beterjesztés szerint jóváhagyta:

1. A Magyar Tudományos Akadémia 1991. decemberi rendkívüli közgyűlése meghívójának (tárgysorozatának) tervezetét, valamint
2. az Akadémia és a felsőoktatás, illetve az egyetemek együttműködésének problémáival foglalkozó közgyűlési vita előkészítésére vonatkozó Elgondolásokat.

Az MTA könyv- és folyóiratkiadó bizottsága megalakulása és működése

Az előterjesztés ismerteti az előzményeket és kitér arra, hogy eddig a KFB két ülést tartott. A júniusi ülés központi témája az akadémiai könyvterv elkészítésének rendjére kidolgozott javaslat volt, melyet a Bizottság alapjaiban elfogadott, majd az elhangzott észrevételek alapján átdolgozott változatot az októberi ülésén véglegesítette. Emellett az októberi ülés középpontjában az 1992. évi operatív könyvkiadási terv előzetes változatának megvitatása állott, amelyet a tudományos osztályok november, decemberi üléseiken kisebb mértékben még módosíthatnak.

Foglalkozott az előterjesztés az actákkal is. Megállapította, hogy a felülvizsgálatot részben egyes acták megjelenésének késedelmessége, részben egyesek veszteséges volta vetette fel. Ez idő szerint 32 acta jelenik meg, összesen 23 000 példányban. Kiadásuk költségeit az Akadémiai Kiadó fedezi. A Kiadó kereken 8 M Ft veszteségének megtérítésére tartana igényt, de már jelezte újabb problémáit, amelyek a keleti export piac összeomlásából, valamint a nyomdaköltségek további emelkedéséből adódnak.

Az acták fontos szerepet játszanak a magyar tudomány eredményeinek nemzetközi megismertetésében, emellett — írja az előterjesztés — a kiadványcserének is fontos elemei (pl. egyedül az MTA Könyvtára az összes acta 20%-át vásárolja meg cserére). Éppen az acták fontossága vezette a KFB-t, amikor elsietett javaslatok helyett módszeresen fogott a probléma feldolgozásához. Valamennyi tudományos osztályhoz körkérdést intézett, hogy milyen jellegű actáik vannak, betöltik-e feladatukat, nem kívánnak-e változtatásokat (akár egyes acták megszüntetése útján is), az esetleges lemaradásokat milyen módon tervezik behozni. Az acták megoszlása az osztályok között igen egyenetlen; vannak olyan osztályok, ahol egy-két acta jelenik meg, de olyan is, ahol hat-nyolc. Ezek az osztályok — a probléma súlya miatt — megfelelő előkészítés után osztályülésen tárgyalják meg a további teendőket. Az osztályülések folyamatban vannak, ezért a KFB számára is szükséges tárgyalások lefolytatása után 1992. I. negyedévében vállalkozhat érdemi előterjesztésre és javaslattételre, összekapcsolva a kérdést az Akadémia által támogatott magyar nyelvű folyóiratok problémáinak rendezésével.

A KFB a soron következő feladatai közül a folyóiratok ügyeinek rendezését tartja a legfontosabbnak. Számos folyóirat, elsősorban a társadalomtudományi folyóiratok megjelentetésében lemaradások vannak, amelyek feloldása — írja az előterjesztés — csak egyszeri céljuttatással (kb. 20 M Ft-tal) lehetséges. Az egyébként is szűkös folyóirattámogatási keretből ez az egyszeri juttatás nem hasítható ki, ezért fordult a KFB a siker reményében a Tudománypolitikai Bizottsághoz. Tervezi alapítványok megkeresését is a KFB. Júniusi ülésén már leszögezte, hogy a folyóiratkiadás rendbetételét egyik legfontosabb feladatának tartja. Ehhez az osztályoknak részleteiben ki kell munkálniuk javaslataikat, az egyes folyóiratok fenntartására, vagy megszüntetésére, megjelentetésének gyakoriságára és terjedelmére, a kiadás módjára (szorgalmazva a nem a kiadó vállalatnál történő megjelentetését), a dotáció mértékére vonatkozóan. A munkálathoz a Kiadói Titkárság útmutatót készít.

Kissé távlatosabb, de nem elhanyagolható súlyú a terjesztés kérdése sem. Ezt a sokrétű problémát magában hordozó feladatot 1992-ben kívánja a KFB napirendre tűzni.

Kitért az előterjesztés az interdiszciplinális bizottságok könyvkiadási ügyeinek az intézésére is. Megállapította, hogy ezt annál az osztálynál kell megoldani, amelyikhez kijelölés alapján mint „anyaosztályhoz" tartozik. Ez vonatkozik külkapcsolataikra is. Az újonnan létrehozott, közvetlenül az Elnökséghez tartozó Környezettudományi Bizottság mind publikációs, mind külkapcsolati igényeit a Tudományos Testületi Titkárság vezetője útján nyújthatja be — írja az előterjesztés. A jóváhagyott igények az elnökségi keretet terhelik.

A vita során több felszólaló kifejtette azt a véleményét, hogy a tudományos könyvkiadás a világon mindenütt ráfizetéses, mégis alap, illetve szakmailag fontos műveket támogatással ki kell adni, főleg az ún. nemzeti tudományok területén. Más felszólalók szerint más tudományterületeken jelentkező jogos, de kis példányszámú igények esetén is szükséges a támogatás. Ilyen esetekben olcsóbb megoldásokat célszerűbb keresni, pl. intézeti keret-

ben, vagy esetleg egyetemekkel közösen, de nem átvállalva tankönyvkiadási feladatokat.

Más felszólalók rámutattak arra, hogy könyvet és nem könyvkiadást kell támogatni. Sürgették, hogy (más területekkel — pl. ismeretterjesztés, oktatás — való kapcsolattal összefüggésben) mielőbb vizsgálják felül az MTA új kiadáspolitikai koncepcióját.

A könyvtervezés rendszerét illetően vita alakult ki. Egyes vélemények szerint ne legyenek osztálykeretek, hanem a művekkel pályázzanak, az osztályok véleményezzék azokat és ezután szülessék döntés. Más vélemények szerint továbbra is szükség van osztálykeretre és nincs szükség döntésthozó csúcsbizottságra, ami a pályázatok esetében az osztályok és bizottságaik korlátozását jelentené. Az előterjesztő kifejtette, hogy a KFB nem osztályok feletti bizottság, hanem technikai kérdésekben segítséget nyújtó testület.

Az elnök által elrendelt szavazás eredményeként a többség — ez esetben — elvetette a pályázat rendszerét és az osztálykeret fenntartása mellett foglalt állást.

A folyóirat kérdéseket illetően többen javasolták, hogy ne görgessük a problémákat. Minden tudományos osztály tudja, mely folyóiratok színvonalasak és melyek nem. Ennek alapján alakítsák ki állásfoglalásukat. A cserepéldányként való alkalmazás jelentősége — egy felszólaló szerint — a Ft konvertibilissé válásával csökken. Elhangzott olyan javaslat is, hogy egyidejűleg minden folyóirat szűnjön meg és csak azt indítsa újra a KFB, amelyet az illetékes tudományos osztály, kellően megindokolva, kifejezetten javasol.

Vita alakult ki a folyóirat felülvizsgálat módját illetően, vagyis, hogy előbb a tudományos osztályok alakítják-e ki javaslatukat és adják át a KFB-nek, vagy pedig a KFB alakítja ki előzetesen javaslatát, melyet a tudományos osztályok megvitatnak és állásfoglalásuk ismeretében készíti el a Bizottság az elnökségi előterjesztést.

Az elnök által elrendelt szavazás eredményeként a többség a KFB előzetes javaslatának kialakítása mellett foglalt állást.

A könyv- és folyóirat terjesztés problémáira többen felhívták a figyelmet, új módszereket javasoltak, és támogatták az előterjesztés azon javaslatát, hogy a KFB a kérdést 1992. II. felében megvitatja.

Egy felszólaló javasolta felhívni a Kormány figyelmét arra, hogy a nemzeti irodalom klasszikusainak kiadása rendezetlen (nincs kiadója).

Az Akadémiai Kiadó- és Nyomda szétválasztására — mint a problémák egy részének megoldását elősegítő intézkedésre — is javaslat hangzott el. Felvetették, hogy a nyomdai rekonstrukció helyzetéről a decemberi rendkívüli közgyűlés kapjon tájékoztatást.

Az Akadémiai Kiadó- és Nyomda igazgatója kifejtette, hogy a terjesztés csődben van, felhívta a figyelmet a vállalat egyébként is nehéz helyzetére (pl. az actákra 8 M Ft-ot fizetnek rá, melynek megtérítését kéri), de reméli — mondta — hogy egy év múlva jóval kedvezőbb helyzetről számolhat be. Egyetértett azzal a javaslattal, hogy a KFB jogait az Akadémiai Kiadó felé tisztázni kell.

Az Elnökség 56/1991 számú határozata

Az Elnökség:

1. köszönetet mond a Bizottságnak az előterjesztés elkészítéséért és tudomásul veszi, hogy az MTA támogatásával az 1992-ben megjelenő könyvek tervezésénél még a korábbi tervezési rend szerint jár el a KFB, s az új rendszer alapján folyó tervezés az 1993. évi könyvterv kialakításánál lép életbe;
2. egyetért az új könyvtervezési rendszer lényegével, amely szerint
   2.1 a könyvtervbe csak elkészült kézirat javasolható kiadásra;
   2.2 a valódi tudományos eredményeket tartalmazó mű kiadásának folyamatba kerüléséhez a kéziratot már a javaslattevőknek is előre lektoráltatniok kell;
   2.3 a könyvek kiadásáról szóló végleges döntés kiadói előkalkuláció ismeretében születik;
   2.4 a tudományos osztály vagy a szerző kezdeményezésére lehetséges, hogy a művet, az Akadémia anyagi támogatásával, ne az Akadémiai Kiadó, hanem valamely más kiadó jelentesse meg.
3. Továbbra is szükségesnek tartja osztálykeretek kialakítását.
4. Egyetért azzal a — több felszólalásban javasolt kezdeményezéssel — hogy egyes könyvek és kiadványok intézeti keretben és olcsóbb megoldással publikáltassanak.
5. Tudomásul veszi, hogy:
   5.1 mind az idegen nyelvű acták, mind a magyar nyelvű akadémiai folyóiratok problémáinak felülvizsgálata megkezdődött és a végzett munkáról, javaslatairól a KFB 1992. II. negyedévben számol be az Elnökségnek. Ezzel kapcsolatban azt az eljárást tartja szükségesnek, hogy a KFB előzetesen alakítsa ki javaslatát, melyet az osztályok megvitatnak és állásfoglalásuk ismeretében készíti el a Bizottság az elnökségi előterjesztést.
   5.2 A KFB 1992. II. félévben a könyv- és folyóirat terjesztés kérdéseit is napirendre tűzi.
6. Mivel a felszólalások egy része az MTA kiadáspolitikai koncepcióját érintette, szükségesnek tartja az Elnökség, hogy azokra a KFB későbbi időpontban visszatérjen. Ehhez rendelkezésre bocsátja a jelen elnökségi ülés szó szerinti jegyzőkönyvét.

Nyilatkozat az Akadémián belül külön, önálló, társult egységként működő művészeti Akadémia létrehozásának szándékáról

Az MTA elnökének előterjesztése rámutatott arra, hogy sokat gondolkodtak azon, miként lehetne, Széchenyi hagyományaihoz visszatérve, újra

helyet adni az irodalomnak, művészetnek a Magyar Tudományos Akadémián, de anélkül, hogy a tudomány és a művészet eltérő funkciói, összekeveredve, egymást zavarnák. Végül arra jutott, hogy az Akadémia nagy keretén belül, de külön, önálló, társult egységként lehetne létrehozni egy olyan Művészeti Akadémiát, amely a tudományos osztályoktól függetlenül, autonóm módon, saját elvei szerint működik, maga választja meg vezetőségét és egy — adott, szerény létszámon belül — tagjait. Maga fogalmazza meg teendőit, programját és alakítja meg „szakmai" bizottságait, amelyekbe már bevonhatna, valamivel szélesebb körben, további, például fiatalabb erőket is. Ez a megoldás talán lehetővé tenné, hogy a tudományok és a művészetek — nem csak az irodalom — a maguk eltérő módján, de mégis együttes erővel segítsék elő a közös célt: művelődésünk nemzetközileg is elismert, magas szintjének biztosítását.

Ezen indítványnak — az ilyen kérdésekről dönteni hivatott — akadémiai közgyűlés elé terjesztését megelőzően, kezdő lépésként, íróink közül néhány személyes ismerősét, barátját kérte fel az MTA elnöke arra, hogy gondolja át és beszélje meg egymással ezt az elképzelést. Kérte, hogy közöljék vele véleményüket, esetleg már olyan megfogalmazásban, amelyet nyilvánosságra is hozhatunk.

Pozitív válaszuk a következő volt:

„A kortárs magyar irodalom és művészetek jó működésének, valamint nagyobb társadalmi megbecsültségének előmozdítása érdekében alulírottak örömmel pártoljuk azt a javaslatot, hogy a Magyar Tudományos Akadémia, alapítójának eredeti elképzeléseihez és tulajdon hagyományaihoz visszatérve, amikoris — 1825 őszétől 1949 őszéig — írókat is tagjai közé fogadott, saját keretein belül hívja életre a Széchenyi István Művészeti Akadémiát, amely teljes önállósággal tevékenykedik programja megvalósításán.

Programját, ügyrendjét, működési szabályzatát — tagjainak egyetértésével — maga dolgozza ki. Elsőrendű feladatának tekinti, hogy az irodalmi és művészeti élet alapkérdéseit és meghatározó szellemi folyamatait állandó figyelemmel kísérje, s ezekkel kapcsolatos álláspontját, javaslatait a szellemi élet nyilvánossága elé bocsássa. A nemzeti kultúra aranyalapját képező művészeti hagyomány gondozását és közkinccsé tételét szorgalmazza, mind a közművelődés, mind pedig az oktatás terén. Az irodalmi élet intézményrendszerének a szellemi alkotómunka létét, sorsát befolyásoló helyzetéről is szükség szerint véleményt formál. A hasonló rendeltetésű külföldi akadémiákkal eleven, sokoldalú kapcsolatok kialakítására törekszik. Pályamunkák és pályadíjak rendszerével, korunk irodalmi-művészeti életének általános kérdéseit és jelenségeit elemző felolvasó ülések és viták rendezésével ösztönző szerepet kíván játszani művészeti életünkben.

A Művészeti Akadémia titkos szavazáson alapuló meghívással dönt arról, hogy kiket kíván tagjai sorába iktatni."

Cseres Tibor, Csoóri Sándor, Domokos Mátyás, Hubay Miklós, Konrád György, Mándy Iván, Mészöly Miklós, Szabó Magda, Vas István.

Az Elnökség, megtárgyalva e kezdeményezést, egyetértett annak koncepciójával, az elnevezést illetően a Művészeti Akadémia név mellett foglalt állást és felhatalmazta elnökét arra, hogy az elgondolást megvitatásra a rendkívüli közgyűlés elé terjessze.

Az elnökségi vitában felszólalók több olyan problémára is felhívták a figyelmet, amelyeket — ha a közgyűlés egyetért az alapkoncepcióval, vagyis az MTA-n belül külön önálló egységként működő Művészeti Akadémia létrehozásának szándékával — a részletek kidolgozása során még tisztázni kell. Ilyenek lehetnek többek között a következők;

a Művészeti Akadémia a szépirodalmon kívül milyen más területeket fogjon át, hány tagja legyen és miként, milyen feltételek között, hogy működjék, stb.

Az Elnökség 57/1991 számú határozata

Az Elnökség:

1. egyetért azzal a kezdeményezéssel, hogy a Magyar Tudományos Akadémia égisze alatt külön, önálló, társult egységként Művészeti Akadémia jöjjön létre;
2. egyetért azzal a megoldással, hogy ez az önálló egység, amely tagjai és működése dolgában a Magyar Tudományos Akadémia jelenlegi szervezetétől elkülönítve működik, tehát ez a kisebb keret és a Magyar Tudományos Akadémia nagyobb kerete egymással 2-2 tagból álló delegációk útján érintkezik;
3. egyetért azzal, hogy a közgyűlés kérje fel a kezdeményezésben résztvett írókat, tehát Cseres Tibort, Csoóri Sándort, Domokos Mátyást, Hubay Miklóst, Konrád Györgyöt, Mándy Ivánt, Mészöly Miklóst, Szabó Magdát és Vas Istvánt, hogy a Művészeti Akadémia alakuló, szervező bizottságaként kezdjenek működéshez.

   Kérje fel továbbá őket, hogy küldjenek ki 2 delegátust abba az ad hoc bizottságba, amelynek feladata lesz, hogy a Művészeti Akadémia alapszabályára, működési szabályzatára és programjára vonatkozólag konkrét javaslatokat dolgozzon ki.
4. Javasolja, hogy a közgyűlés a Magyar Tudományos Akadémia részéről Újfalussy József alelnököt és Ritoók Zsigmond levelező tagot delegálja ebbe az ad hoc bizottságba.
5. Szükségesnek tartja, hogy az ad hoc bizottság terjessze javaslatát az elnökség, majd annak állásfoglalása után az 1992. évi rendes közgyűlés elé.
6. Felkéri elnökét, hogy az előzőeknek megfelelő javaslatot terjesszen az 1991. decemberi rendkívüli közgyűlés elé.

Az Elnökség egyéb állásfoglalásai

1. Az Elnökség úgy foglalt állást, hogy:

   — Finta József l.t-nek Dubrovnik Ó-városa megmentése ügyében írt levele politikai kérdést érint, így abban az MTA nem illetékes

nyilatkozni. Egyébként is az UNESCO közgyűlése ez ügyben már nyilatkozott;

— a Bolyai Díj felújítása ügyében Berényi Dénes alelnököt kéri fel az előzmények és a lehetőségek részletesebb feltárására;

— az akadémiai gépkocsikat rendszeresen és nagy gyakorisággal igénybe vevő akadémikusokat fel kell kérni igényeik mérséklésére, továbbá felkéri Berényi Dénes alelnököt, hogy néhányad magával vizsgálja meg a Gépkocsi Szolgálat működését és költségeit;

— felkéri a Szociális Bizottságot, tekintse át az akadémikusok korábban szerzett jogainak (pl. gyógyellátás) helyzetét;

— a soronkövetkező külső tagválasztásnál az osztályok éljenek az önkorlátozással és összesen legfeljebb 20 új tag megválasztására tegyenek javaslatot.

2. Az Elnökség tudomásul vette:

— az MTA Központi Fizikai Kutatóintézet átalakításáról szóló főtitkári tájékoztatót.

Budapest, 1991. december 6.

Kosáry Domokos s. k.

Közlemények

Az MTA Elnökének és Főtitkárának
1/1992. (A.É. 2) MTA
együttes u t a s í t á s a

az MTA Művészeti Gyűjteménye létrehozásáról

1. §

Az Elnökség a 26/1989. sz-ú határozata alapján az Akadémia tulajdonában, illetőleg kezelésében lévő nemzeti érdekű gyűjtemény és védett műtárgyegyüttes egységes kezelése érdekében az Akadémia magángyűjteményeként létrehozzuk az MTA Művészeti Gyűjteményét (a továbbiakban: Gyűjtemény).

2. §

A Gyűjtemény feladatai:

Az MTA tulajdonában lévő nemzeti érdekű védett műtárgyegyüttest képező (képző- és iparművészeti, valamint tudománytörténeti érdekű ingó) alkotások, valamint az MTA Székháza és Irodaháza műemléki érdekű (ingatlan vagy ahhoz tartozó) alkotásainak, belső térkialakításainak védelme, rendszerezése, tudományos feldolgozása, bemutatása.

Ennek érdekében különösen

— az MTA tulajdonában lévő műalkotások fenntartása, azok történetileg kialakult gyűjteményi egységeinek összefüggésében, illetve az egységek helyreállításával;

— az MTA-val, szervezeteivel, testületeivel és tagjaival, valamint tevékenységükkel kapcsolatos iparművészeti- és emléktárgyak, ábrázolások, stb. gyűjtése;

— általában a magyar tudománytörténettel kapcsolatos képzőművészeti alkotások gyűjtése és felkutatása;

— a gyűjtemény védett tárgyainak felügyelete illetékes intézményekkel egyetértésben, az ezekre vonatkozó jogszabályok érvényesítése valamennyi műtárgyvédelmi, illetve műemlékvédelmi kérdésben.

— A rekonstrukció során az ún. III. emelet (a Gyűjtemény leendő elhelyezési területe) kialakításában közreműködés (tervvéleményezés, kivitelezés ellenőrzése, stb.).

— Szakvéleményt nyilvánít az MTA számára felajánlott vagy más úton a gyűjteménybe felvenni szándékolt képzőművészeti alkotások művészettörténeti értékével és a gyűjtemény jellegéhez, színvonalához illő minőségével kapcsolatban.

3. §

(1) A Gyűjtemény működését 3—5 tagú *Gyűjtemény Tanács* irányítja.

(2) A Tanács tagjait az Akadémia Elnöke az Akadémia illetékes tudományos bizottságának meghallgatása után kéri fel határozott időre.

(3) A Gyűjtemény Tanács feladata az elvi irányítás; a gyűjtemény fejlesztése, tudományos feldolgozása és nyilvánosságra hozása alapelveinek meghatározása, s ezek megvalósítása érdekében a gyűjtemény-vezető munkájának tudományos felügyelete.

4. §

(1) A Gyűjtemény szakmai, operatív kezelését a Tanács meghallgatásával az Akadémia főtitkára által kinevezett *gyűjtemény-vezető* végzi.

(2) A Gyűjtemény-vezető feladatai

— A Gyűjtemény kezelése, rendjének, biztonságának, épségének biztosítása;

— A Gyűjtemény hatáskörébe tartozó tárgyakról alkalmas nyilvántartás vezetése;

— A Gyűjtemény őrzése és gyarapítása a múzeumi szabályok figyelembevételével;

— nem saját tulajdonú műtárgyak kezelése a Gyűjteményi letétként, kiállításra, tanulmányozásra kölcsönben átvett tárgyak őrzése.

5. §

A Gyűjtemény vezetőjének munkáját szükség szerinti összetételű, de legalább tudományos munkatársból, adminisztratív segéderőből és hivatalsegédből (teremőrből) álló Csoport segíti. A Gyűjtemény-kezelő Csoport a Művészettörténeti Kutató Intézet kihelyezett egységeként működik, működésének feltételeit a MTA mint a Gyűjtemény tulajdonosa biztosítja.

6. §

A Gyűjtemény működésének részletes rendjét a Gyűjtemény Tanács Gyűjteményi Szabályzatban állapítja meg, amelyet az MTA Elnöke és Főtitkára együttesen hagynak jóvá.

7. §

A Gyűjtemény működésének nyilvánossága

(1) A Gyűjtemény *mindenek előtt* az MTA tagjai és intézményei számára hozzáférhető. Külső kutatók, muzeológusok, levéltárosok, könyvtárosok és más szakemberek rendelkezésére áll a Gyűjteményi Szabályzatban *meghatározott a közgyűjtemények használati rendjével nem ellenkező feltételek* szerint.

(2) A Gyűjtemény állandó kiállításban mutatja be az MTA történetének, kimagasló alkotó egyéniségeinek legfontosabb képzőművészeti dokumentumait, és egyéb tárgyi emlékeit.

Időszakos kiállításokon a huzamosabb ideig ki nem állítható dokumentumokat, illetve — az időszerűséget is figyelembe véve — egyes tudományok, iskolák, irányzatok, stb. képzőművészeti emlékeit mutatja be.

(3) A Gyűjtemény közművelődési feladatokat is vállal; nyitvatartását, illetve szervezett látogatását a kiállítási területre vonatkozó építészeti- és tűzrendészeti korlátozások, valamint a Székház konferencia-központ jellegű működéséből fakadó korlátozások figyelembevételével a gyűjteményvezető szervezi meg.

8. §

Az utasítást 1992. január 1-jétől kell alkalmazni.

Kosáry Domokos s. k. *Láng István* s. k.

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának
2./1992. (A.É. 2.) MTA

utasítása

a kísérleti atomreaktorról

Az MTA Központi Fizikai Kutató Intézetének átszervezésére figyelemmel a VVR-Szm Kutatóreaktor rekonstrukció beruházásának folytatásáról az alábbi utasítást adom ki.

1. §

Az üzembehelyezési eljárás sikeres befejezéséig, a végleges hatósági üzemeltetési engedélyek kiadásáig, azaz a beruházás lezárásáig a reaktorhoz tartozó már aktivált és még nem aktivált állóeszközök az MTA Központi Fizikai Kutató Intézetének kezelésében maradnak. Ugyancsak az Intézet készletei között maradnak a kiégett fűtőelemek.

2. §

(1) A beruházás befejezésével kapcsolatos feladatok ellátása - beleértve az üzembehelyezési hatósági eljárást és az üzembehelyezés lebonyolításával kapcsolatos feladatok előkészítését is — a KFKI Atomenergia Kutatóintézetének feladata.

(2) A KFKI Atomenergia Kutatóintézete készíti elő a kiégett fűtőelemek hosszú távú tárolási problémáinak megoldását is.

(3) E feladatai ellátása keretében a KFKI Atomenergia Kutatóintézete az MTA Központi Fizikai Kutató Intézete nevében jár el.

3. §

A kutatóreaktor kezelésének végleges megoldására a hatósági engedélyek kiadása után a külön intézkedések lesznek az irányadók.

4. §

Jelen utasítás előírásait a közzététel napjától kell alkalmazni.

Budapest, 1991. december 19.

Láng István s. k.

A Magyar Tudományos Akadémia
Elnökének és Főtitkárának
3./1992. (A.É. 2.) MTA

utasítása

az egyes iparjogvédelmi tárgyú főtitkári utasítások hatályon kívül helyezéséről

A Magyar Tudományos Akadémia Igazgatási és Szolgáltatási Dolgozók Szakszervezetével egyetértésben az alábbi utasítást adjuk ki.

1. A következő főtitkári utasítások hatályukat vesztik:

a gyakorlatban alkalmazható műszaki megoldású szellemi alkotásokkal kapcsolatos akadémiai eljárás szabályozásáról szóló 6/1986. (A.K. 5.) MTA-F. utasítás, illetve az ezt módosító 13/1984. (A.K. 1985. 1.) MTA-F. és 13/1987. (A.K. 12.) MTA-F. utasítások.

2. Ez az utasítás 1992. jan. hó 1. napján lép hatályba.

Kosáry Domokos s. k. *Láng István* s. k.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökének és Főtitkárának
6001/1992. (A.É.2.) MTA sz. együttes

állásfoglalása

az Akadémia nemzetközi tudományos rendezvényeinek tervezéséről és lebonyolításáról

A Magyar Tudományos Akadémia testületei és kutatóhelyei által rendezett nemzetközi tudományos kongresszusok, konferenciák, tanácskozások

(a továbbiakban rendezvények) tervezésének, szervezésének és lebonyolításának szabályozására az alábbi állásfoglalást adjuk ki.

1. §

Az állásfoglalás tárgyi hatálya kiterjed:

— két- vagy sokoldalú nemzetközi együttműködésből adódó rendezvényekre;

— nemzetközi tudományos szervezetek rendezvényeire;

— egyéb nemzetközi részvételű rendezvényekre.

2. §

1. Az MTA tudományos osztályai és intézetei éves rendezvényterv-javaslatot készítenek.

2. A javaslat tartalmazza az egyes nemzetközi rendezvények lebonyolításához kért akadémiai támogatás összegét és megjelöli a rendezvény szervezésével megbízott intézményt.

3. A javaslatok alapján összeállított éves nemzetközi akadémiai rendezvénytervet az MTA Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága hagyja jóvá, az akadémiai támogatás összegének megállapításával együtt.

3. §

1. A rendezvény operatív költségvetésének elkészítéséről a rendező szerv vezetője és a szervezőbizottság gazdasági felelőse gondoskodik.

2. Az állásfoglalás hatálya alá tartozó nemzetközi rendezvények pénzügyi és számviteli elszámolásáról az MTA Pénzügyi Főosztálya által kiadásra kerülő szabályozás az irányadó.

4. §

1. A rendezvények szervezését és lebonyolítását a szervező bizottság irányítja. A szervezőbizottság felelős a rendezvény zavartalan megtartásáért.

2. Az MTA Nemzetközi Együttműködési Iroda segítséget nyújt a szervezőbizottságnak szervezési, gazdasági, pénzügyi, protokolláris és menetközben felmerülő más kérdések megoldásában.

5. §

1. A rendezvény lebonyolításáért felelős intézmény, illetve a szervezőbizottság a rendezvény befejezését követő két hónapon belül részletes beszámolót készít, amely a rendezvény eseményeinek ismertetésén túl az összes kiadásokat és bevételeket feltüntető költségvetési elszámolást is tartalmazza. Ezt az elszámolást az MTA Nemzetközi Együttműködési Irodához kell benyújtani.

6. §

Az operatív költségvetés és az elszámolás készítésével kapcsolatos konkrét feladatokról az MTA Nemzetközi Együttműködési Iroda tájékoztatja a szervezőbizottságot; az általános tennivalókat a jelen állásfoglalás 1—3. számú mellékletei tartalmazzák.

7. §

Jelen állásfoglalás 1992. január 1-től lép hatályba. Ezzel egyidejűleg az MTA Elnökének és Főtitkárának a 6/1981. (A.K.8.) számú együttes utasítása, valamint a 16. 559/1979. sz. MTA Központi Hivatala hivatalvezetői szabályozása érvényét veszti.

Kosáry Domokos s. k. *Láng István* s. k.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

A Magyar Tudományos Akadémia Jelenkortörténeti Bizottságának Programtanácsa

pályázatot hirdet

az 1956 és 1988 közötti magyar történelem forrásainak feltárására és a kutatási eredmények közzétételére. A pályázat első szakaszának időtartama négy év. Alapozó munkálatokról lévén szó, előnyben részesülnek a forrásgyűjteményekre vonatkozó pályázatok, amelyek az alábbi témakörök szerint kerülnek elbírálásra:

1. Társadalomtörténet, köznapi élet, társadalompolitika
2. Belpolitika (tekintettel a jogi helyzetre és az igazságszolgáltatásra is)
3. Nemzeti identitás (határainkon túli kisebbségek kérdései is)
4. Gazdaságtörténet és gazdaságpolitika
5. Tájékoztatáspolitika
6. Magyarország nemzetközi helyzete és külpolitikája

Kész munka támogatásáról a Programtanács a kézirat benyújtása után dönt.

A pályázatokat folyamatosan lehet benyújtani, az MTA Jelenkortörténeti Bizottság Programtanácsához címezve az MTA Titkársága Társadalomtudományi Főosztályán (1361 Budapest, V., Nádor u. 7.).

Budapest, 1992. január

MTA Jelenkortörténeti Bizottság Programtanácsa

Az Erdészeti és Faipari Egyetem — Sopron — pályázatot hirdet az

ERDŐMÉRNÖKI KAR

Üzemtani Tanszékén egy egyetemi tanári vagy docensi álláshely betöltésére.

Az egyetemi tanár vagy docens feladata a Tanszéken oktatott közgazdaságtani és üzemgazdaságtani tantárgyak keretében előadások megtartása és gyakorlatok irányítása; a tananyag gondozása és az oktatás folyamatos korszerűsítése; részvétel a Tanszék kutató munkájában és önálló kutatások végzése.

Pályázhatnak azok az okleveles közgazdászok, erdőmérnökök és faipari mérnökök, akik köz-

gazdasági vagy üzemgazdasági tárgykörben tudományos fokozattal, egyetemi oktatási gyakorlattal, kiterjedt publikációs tevékenységgel, valamint állami nyelvvizsgával igazolt idegen nyelvismerettel rendelkeznek. Az egyetemi tanári kinevezéshez tudományok doktora fokozat (védésre elfogadott disszertáció) vagy kivételes méltánylást érdemlő nemzetközi elismertség, a docensi kinevezéshez kandidátusi vagy azzal egyenértékű tudományos fokozat (védésre elfogadott értekezés) vagy kivételes méltánylást érdemlő nemzetközi elismertség szükséges.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyének megnevezését, beosztását, munkaköri besorolását, fizetését,
— szakmai, oktatói, tudományos munkáját, annak eredményeit,
— tudományos fokozatát, kitüntetéseit, idegen nyelvtudását és jelentősebb külföldi tanulmányútjait,
— az oktató, nevelő és tudományos munkájára vonatkozó jövőbeni terveit, célkitűzéseit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot két példányban,
— szakképzettségét, tudományos fokozatát, idegen nyelvtudását tanúsító okiratok hiteles másolatát,
— az intézménytől beszerzett és kitöltött személyi adatlapot, két példányban,
— három hónapnál nem régebbi hatósági erkölcsi bizonyítványt,
— tudományos munkák jegyzékét, feltüntetve, hogy a munkák hol és mikor jelentek meg.

A betöltendő állás után a felsőoktatási intézmények oktatói és egyéb dolgozói munkabéréről szóló 16/1983./XII.17./ÁBMH. számú rendelkezés módosítására kiadott 13/1987./X.25./ÁBMH. számú rendelkezés 4. számú mellékletében meghatározott bérhatárok figyelembevételével megállapított illetmény jár.

A pályázatot az előírt mellékletekkel együtt a Földművelésügyi Minisztérium hivatalos lapjában, a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Értesítőben történt közzétételtől számított 30 napon belül kell az Erdészeti és Faipari Egyetem Rektorához (9400. Sopron, Bajcsy Zs. u. 4.) benyújtani.

A pályázattal kapcsolatban további felvilágosítást az Erdőmérnöki Kar Dékánja, illetve a Személyzeti és Munkaügyi Osztály vezetője ad.

Dr. Winkler András s. k.

FELHÍVÁS

Az Igazságügyi Minisztérium Oktatási és Továbbképzési Önálló Osztálya 1992. május 11—15-ig Pilisszentkereszten ismét jogalkotói továbbképző tanfolyamot szervez.

A továbbképzés tematikája átfogja:
— a jogalkotás aktuális kérdéseit,
— a jogforrások rendszerét,
— a jogalkotás mechanizmusának elméleti, gyakorlati kérdéseit,
— a belső jogrendszer és a nemzetközi egyezmények összhangjának megteremtését,
— a jogalkotás nyelvi szakszerűségének kérdéseit,
— a jelentkezők összetételéhez igazodó belső jogalkotással foglalkozó témákat.

A részvételi díj 9.000 Ft (mely az autóbuszos utaztatás, a szállás, teljes ellátás, a 32 órás oktatás költségeit foglalja magába).

A jelentkezéseket kérjük legkésőbb *1992. március 25-ig* az Igazságügyi Minisztérium Oktatási és Továbbképzési Önálló Osztályához kérjük eljuttatni. A jelentkezési lap elküldésével egyidejűleg kérjük a részvételi díjat az Igazságügyi Minisztérium MNB: 232—90148—3301 sz. számlájára átutalni, vagy postai csekken befizetni s az erről szóló igazolást a jelentkezéshez csatolni. Az Igazságügyi Minisztérium adószáma: 15311605-2-01, SZTJ: 819—5, adókulcs: 0%.

A jelentkezési lap, amely sokszorosítható, az IM Oktatási és Továbbképzési Önálló Osztályától személyesen, írásban, telefonon beszerezhető (Budapest, V. Szalay u. 16. II.e. 244, 1363 Bp. Pf 54. tel.: 1328—367).

A jelentkezőket az IM Oktatási Központ 2—3 ágyas, zuhanyozós szobáiban helyezzük el. A részletes programot, a pontos elhelyezésre vonatkozó értesítést és az írásbeli anyagot a jelentkezőknek közvetlenül küldjük meg.

A továbbképzéssel kapcsolatos kérdésekben az osztály munkatársai az 1328—367 telefonszámon adnak felvilágosítást.

Budapest, 1992. január

FOGADÓÓRÁK

Láng István, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden hétfőn 15,30—17 óra között — bármely természetű ügyben — fogadóórát tart.

A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak, valamint az intézmények vezetőinek más időpontokban is rendelkezésére áll.

Jogi és Igazgatási Főosztály

Szabó János, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke kedden 14—15 óráig, és Harmathy Attila, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára szerdán 8—10 óráig tart fogadóórát. Előzetes bejelentés a 1 173-929 hívószámú telefonon.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik havonta kétszer
Szerkeszti: dr. Egri Pál, az MTA Titkársága Jogi Osztályának vezetője

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat igazgatója
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat végezte
Felelős vezető: Zöld Ferenc igazgató — Budapest, 1992., Nyomdai táskaszám: 20814
Felelős szerkesztő: dr. Egri Pál — Műszaki szerkesztő: Sándor István
Megjelent: 1,5 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10A., közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra
Előfizetési díjak egy évre 840 Ft — Példányszámonkénti ára: 35 Ft

XLI./1992 ÉVFOLYAM 3. SZÁM

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 1992. MÁRCIUS 10.

A Magyar Tudományos Akadémia elnökségének határozatai

58/1991. sz. hat. a támogatott kutatóhelyek jelenlegi helyzetéről és a jövőjükkel kapcsolatos elgondolásokról 22

59/1991. sz. hat. az akadémiai kutatóintézetek 1986—1990. évi tudományos munkájáról és működéséről készült beszámoló értékeléséről 24

60/1991. sz. hat. az MTA 1991. évi decemberi rendkívüli közgyűlési határozatának végleges szövegéről 25

61/1991. sz. hat. az Akadémia 1992. évi rendes közgyűlésének jellegéről és szervezeti rendjéről 28

62/1991. sz. hat. az Akadémia 1992. évi közgyűlése központi tudományos előadásának témájáról 30

63/1991. sz. hat. Polányi Mihály-díj alapításáról 30

64/1991. sz. hat. az Elnökség 1992. I. félévi munkatervéről 31

az Elnökség egyéb állásfoglalásai 33

Közlemények

Tájékoztató a TMB által odaítélt kandidátusi fokozatokról..... 33

Pályázati felhívások 40

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának, valamint a Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 42

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ELNÖKSÉGÉNEK HATÁROZATAI*

az 1991. december 17-i ülésén
(58—64. számú határozatok)

A támogatott kutatóhelyek jelenlegi helyzete és a jövőjükkel kapcsolatos elgondolások

Az előterjesztés első fejezete tájékoztatott a támogatott kutatóhelyek hálózatának fejlődéséről a 1940-es évek végétől mostanáig. Bemutatta, hogy a támogatott kutatóhelyek 15 egyetemen és 7 egyéb kutatóhelyen működnek, összesen 725 főhivatású alkalmazottal — ebből kutató 389 fő — és mintegy 243 mFt költségvetési támogatással (1990. évi adatok). A második fejezet működésüket, a harmadik fejezet pedig problémáikat ismertette és végül a negyedik fejezet a jövőjükkel kapcsolatos elgondolásokat tartalmazta. E fejezet rámutatott arra, hogy a támogatott kutatóhelyek, az MTA és az egyetemek, valamint az ún. egyéb kutatóhelyek együttműködése egymással kölcsönhatásban lévő jól bevált formának tekinthető. Egyúttal az Athenaeum programban — annak szilárd kristályosodási pontjaként — is részt vehetnének. Mindezért fejlesztésük kívánatos, de általános felülvizsgálatot is szükséges végezni 1992 folyamán. A lehetséges megoldásokat három pontban foglalta össze az előterjesztés.

1. A támogatásban részesülők köre és a támogatás formája is maradjon változatlan.
   Ezt az elvben lehetséges megoldást nem tartotta jónak az előterjesztő és a támogatott kutatóhelyek vezetőinek jelentős része sem támogatta.
2. Minden jelenlegi támogatás megszűnik és a rendelkezésre álló pénzügyi keretek odaítélése 3—5 év időtartamra, nyílt pályázatok útján történik.
   Ez a megoldás sok szempontból igazságos lenne, azonban megvalósítása ellen több objektív és szubjektív tényező szól. Ezek közül a legnyomósabbak:
   — a támogatott kutatóhelyek összesen évi 242,6 MFt-os költségvezetéséből 221,2 MFt a bérköltség és ennek járulékai, és csak 21,4 MFt az az összeg, amely elvben mobillá tehető. Ilyen összegre nem szabad pályázatot hirdetni, különös tekintettel arra, hogy ennek az összegnek jelentős része szorosan kapcsolódik a személyi állomány fenntartásához (étkezési, utazási, kiküldetési stb. költségek), más része pedig a kutatóhely elemi működési feltételeinek biztosítására szolgál (írószerek, postai költségek stb.)
   — A támogatott kutatóhelyek összlétszáma meghaladja a 700 főt, ebből mintegy 400 fő kutató. Ez egy nagy intézet létszámának felel meg és a támogatások általános megszüntetése munkaviszonyuk megszüntetésével kellene hogy járjon. Ez a kutatási szférában egyfelől elviselhetetlen szociális feszültséget teremtene, másfelől jónevű tudományos iskolák felbomlasztásával járna, nagyszámú, tudományosan magasan kvalifikált kutató munka- és életfeltételeit tenné bizonytalanná. (A támogatott kutatóhelyek 389 kutatójából 1990. december 31-én 3 akadémiai tag, 30 tudomány doktora és 99 kandidátusi fokozatú munkatárs volt, és további 128 munkatárs rendelkezett egyetemi doktori címmel. Nyugdíjas tanácsadóként 5 akadémikus tevékenykedik támogatott kutatóhelyeken.)
   A támogatott kutatóhelyek vezetői szinte kivétel nélkül az anyaintézmény (egyetem) állományába tartoznak. Ha őket, valamint a több kutatóhely mellett működő tanszéki kutatócsoportok és egyesített kutatási szervezetek szintén az anyaintézet állományába tartozó részlegvezetőit is figyelembe veszszük, a támogatott kutatóhelyek 50 akadémikus kutatási feltételeit javítják.
3. A támogatott kutatóhelyek általános felülvizsgálata és ennek eredményeként azoknak a támogatásoknak a megszüntetése, ahol a tudományos színvonal nem megfelelő.
   Mivel az Akadémia alapszabályai szerint (58. §) az Akadémia elsősorban az alapkutatások magas szintű művelésére létesít, illetve tart fenn kutatóhelyeket — tudományos színvonaluktól függetlenül megszűnne a nem alapkutatások támogatása.
   A felülvizsgálat során célszerű lenne figyelembe venni bizonyos szervezéstechnikai szempontokat is. Kérdéses, hogy még szakmailag indokolt esetben is érdemes-e fenntartani egy egyetemen egykét kisebb támogatást. Ez ugyanis aránytalanul nagy adminisztrációs költségekkel járhat. Ugyanakkor megfontolásra érdemes azoknak a támogatásoknak a felülvizsgálata, ahol ez kizárólag — vagy a kutatói álláshelyek számával aránytalan mértékben — segéderői álláshelyek fenntartását jelenti csupán.

   A felülvizsgálatok nemcsak a támogatott kutatóhelyekre mint kutatói szervezetekre, hanem azon belül minden egyes kutató teljesítményére is ki kellene hogy terjedjen.

   Egy ilyen felülvizsgálat lehetővé tenné a tudományos értékek megőrzését és csak szűk körben okozna bizonytalanságot, amely feltehetően hasznos is lenne.
   A felülvizsgálatnak a kutatóhelyek nagyságától függően kétféle módon kellene végbemennie.

* A nem teljes szöveggel közölt határozatokat az Akadémia tagjai részére — kérésükre — tájékoztatásul megküldi a Tudományos Testületi Titkárság.

A felülvizsgálatnak a tanszéki kutatócsoportoknál és egyesített kutatási szervezeteknél két fokozatban kellene megtörténnie: a vizsgálatok első szakaszát az Akadémia tudományos osztályai (bizottságai) végeznék, bevonva az egyetemek rektorai által delegált képviselőket is, és az így kialakított állásfoglalásukat küldenék meg az Akadémiai Kutatóhelyek Bizottsága elnökének;

az értékelés, felülvizsgálat ne legyen uniformizált, a figyelembe veendő paramétereket a tudományos szakbizottságok határozzák meg a szakterületek sajátosságainak megfelelően;

a felülvizsgálat második szakaszát az Akadémiai Kutatóhelyek Bizottsága végezné és hozná meg a döntést.

A támogatott tanszékeknél és egyéb kutatóhelyeknél egyszerűsített eljárásra kerülne sor.

A felülvizsgálat operatív előkészítése a Titkárság tudományági főosztályainak és a Támogatott Kutatóhelyek Irodájának a feladata.

A felülvizsgálatot haladéktalanul meg kell kezdeni és az intézeti felülvizsgálatokkal párhuzamosan kell lefolytatni.

A felszabaduló anyagi eszközökre az Akadémia nyílt pályázatot írhat ki, amelyre pályázhatnának eddig támogatásban nem részesült egyetemi és más nem főhivatású kutatóhelyek, továbbá eddig is támogatott, és kiemelkedő tudományos teljesítményt nyújtó — az említett körbe tartozó — kutatóhelyek, fokozottabb mértékű támogatás elnyerésére. A pályázatok elbírálása történhetne ugyanazzal a mechanizmussal, mint amellyel a felülvizsgálat történnék.

A felülvizsgálat után a felszabaduló pénzeszközökre pályázatot kellene kiírni, és a sikeres pályázók a támogatást ily módon nyerhetnék el.

1992-re a támogatás csökkentésének mértékét az Akadémiai Kutatóhelyek Bizottsága differenciáltan határozza meg.

A Támogatott Kutatóhelyek Bizottsága, levélben kifejtett állásfoglalása szerint, egyetértett, az előterjesztéssel, illetve annak határozati javaslatával, de nem értett egyet azzal az elgondolással, hogy az 1992-ben esedékes költségvetési elvonások lineáris elosztása miatt a kutatócsoportok költségvetésének alapját is 9%-kal kívánja csökkenteni az MTA. Ez az összeg — írták — szinte pontosan megegyezik a kutatócsoportok dologi kiadásainak összegével, és működésüket teljességgel lehetetlenné tenné.

A TKB úgy látja, hogy a kutatócsoportok és a kutatók tevékenységének szükséges felülvizsgálata és az azon alapuló szelekció előtt az elvonás felelősséggel nem valósítható meg. Ugyanakkor javasolja vizsgálni, hogy melyek azok a munkák, amelyeket természetüknél fogva rendszeresen kell finanszírozni és melyek azok, amelyeket pályázati formában lehet tovább vinni. A pályázati rendszert azonban — írják — a szakmai felülvizsgálat eredményétől függően csak ott kell bevezetni, ahol lehet, és ott is csak fokozatosan.

A vitában is felszólalók egyetértettek az előterjesztés koncepciójával, a felülvizsgálat elvégzésével, hangsúlyozva, hogy az nem a támogatott kutatóhelyek ellen irányul, mert ugyanilyen vizsgálat az intézeteknél is folyik. Ügyelni kell azonban arra, hogy az intézetek és a támogatott kutatóhelyek ne legyenek egymás ellen kijátszhatók.

A felülvizsgálattal való egyetértés mellett több felszólaló támogatta a TKB-nek azt a véleményét, hogy a felülvizsgálat és az azon alapuló szelekció előtt a tervezett elvonás felelősséggel nem valósítható meg. Rámutattak azonban arra is, hogy a 243 MFt-os támogatás felülvizsgálata — nagyságrendje miatt — és a szelekció önmagában nem oldja meg az egyetemi kutatás anyagi támogatásának problémáit. Ez nagyon szorosan összefügg a felsőoktatás nagyságrendekkel nagyobb költségvetésével, illetve annak az egyetemi kutatásokra fordított hányadával, mellyel az MTA nem diszponálhat.

A felszólalók a felülvizsgálathoz — melynek a tudományos színvonal fenntartását, illetve növelését kell eredményeznia — módszertani, illetve kritériumrendszer kidolgozását javasolták, melynek alapján meghatározható, hogy mikor, mit, hogyan támogassunk; kiemelkedő személyiségek vagy tematikai prioritások kapjanak-e támogatást, az milyen típusú legyen (teljes körű vagy részleges), hogyan szüntethető meg (pl. nyugdíjazás vagy más üresedés esetén a helyet nem töltik be), hogyan veendő figyelembe a támogatott helyek kutatóinak az oktatásban való részvétele (mivel ezek egyetemenként, sőt tanszékekként is változnak), a felülvizsgálat az értékelésen túl a kutatócsoport jövőjére is tartalmazzon javaslatot stb.

Elhangzott olyan vélemény is, hogy kritériumok alapján tudományáganként kell elvégezni a felülvizsgálatot és annak alapján dönteni, hogy hol történjék a fejlesztés; intézetnél, vagy támogatott kutatóhelyen. Más vélemény szerint egy felülvizsgálat nem elég, hanem egy testület folyamatosan végezze a feladatot.

Elhangzottak pontosító észrevételek is, pl. a Függelékkel kapcsolatban.

Az előterjesztő válaszában egyetértett azzal, hogy — az előterjesztésnek megfelelően — az egyetemekkel közösen végzendő és egyfázisú legyen a felülvizsgálat és ehhez részletes kritériumrendszer, illetve módszertan szükséges, mely a végrehajtás módját is magában foglalja.

A támogatott kutatóhelyeknél javasolt elvonás felét az Athenaeum Bizottságnál tartalékolt összegből tervezi fedezni a főtitkár.

Javasolta, hogy az Elnökség a vizsgálatról szóló jelentést 1992 II. felében vitassa meg.

Az Elnökség 58/1991. számú határozata

Az Elnökség:

1. az előterjesztésben foglaltakat tudomásul veszi és a negyedik fejezetben 3. sz. alatt megfogalmazott javaslatot támogatja, mely szerint el kell végezni a támogatott kutatóhelyek általános felülvizsgálatát és annak eredményeként kell megszüntetni azok támogatását, amelyeknél a tudományos színvonal nem megfelelő. A felülvizsgálat során a tudományos szempontok kapjanak prioritást a tudománypolitikaiak mellett, és ne — csak — a humanitárius szempontok érvényesüljenek.

2. A vizsgálat megszervezésével a főtitkárt bízza meg és javasolja, hogy e munkához részletes kritériumrendszert, illetve módszertant dolgozzon ki, mely foglalja magában a végrehajtás módját is.
3. Felkéri a főtitkárt a támogatott kutatóhelyeknél tervezett csökkentés mérséklésére.
4. Felkéri a főtitkárt, hogy a vizsgálat befejezéséről szóló előterjesztést 1992 II. félévében terjessze az Elnökség elé.

Az Akadémiai Kutatóintézetek 1986—1990. évi tudományos munkájáról és működéséről készült beszámolók értékelése

Az előterjesztés tájékoztat, hogy 1990. december 31-én lezárult az akadémiai kutatóhelyek 1986—1990-es időszakának tevékenysége. Ezen időszak kutatási tevékenységét az alábbiak határozzák meg:
— az Országos Középtávú Kutatási Fejlesztési Tervek (OKKFT);
— az MTA kutatóhelyeinek és más tárcákhoz tartozó kutatóhelyeknek együttműködésében folytatott tárcaközi programok;
— az Akadémia által indított tárcaprogramok;
— az MTA kutatóhelyeinek saját kezdeményezésében végzett kutatások;
— a különböző pályázatok (OTKA, AKA) keretében végzett kutatások.

Az MTA főtitkára 1990 októberében megküldött körlevele alapján, az ott megadott szempontoknak megfelelően a kutatási és működési beszámolók 1991. március 15-ig érkeztek be az MTA Titkárságára.

A beszámolók beérkezésével egyidőben az MTA Titkársága megkezdte az elbírálások menetrendjének kialakítását, különös tekintettel az Akadémia testületeinek megnövekedett szerepére.

Az Akadémiai Kutatóhelyek Bizottsága (AKB) az MTA Titkársága előterjesztésében 1991. április 10-i ülésén megtárgyalta és elfogadta az Akadémia kutatóintézetei ötéves beszámoló jelentéseinek elbírálási menetrendjét. A jelen előterjesztés erre alapozva ismertette az eddig elvégzett munkát, a jelenlegi helyzetet és a jövőbeli feladatokat.

— 1991. április 30-ig az Akadémia Titkárságának tudományági főosztályai — együttműködve a Pénzügyi Főosztállyal — rövid elemző összeállítást készítettek a kutatóintézetek ötéves tevékenységéről.
— Az elemző összeállításokat a beküldött intézeti beszámolókkal együtt a tudományági főosztályok megküldték az illetékes tudományos osztályok részére. Az osztályok az anyagokat átadták az illetékes szakmai bizottság(ok) részére, amelyek az általuk meghatározott, a tudományterületi sajátosságoknak megfelelő módon részletesen értékelték azokat.
— A tudományos osztályok szeptember 30-ig megvitatták a bizottságok által készített értékelő anyagokat és kialakították végeges állásfoglalásukat, amelyet megküldtek az AKB elnökének.
— Az Akadémia Titkársága rövid kivonatot készített a testületek (osztályok, szakbizottságok, opponensek) szakmai véleményéből, és a beszámolókból készített kivonatokkal együtt az 1991. október 30-i ülést megelőzően megküldte azt az AKB tagjai részére.

Az AKB november 20-i ülésén foglalkozott részletesebben az akadémiai kutatóintézetek 1986—1990. évi beszámolóival. Beható vitában megállapította: a testületek értékeléseikben az akadémiai kutatóintézeti hálózatról igen pozitív, elismerő véleményt fogalmaztak meg, rámutatva azokra a jelentős eredményekre, amelyeket a nehezülő pénzügyi feltételek ellenére is számos tudományágban elértek. Az értékelések azonban kevéssé foglalkoztak az egyes kutatóhelyeken mutatkozó esetleges negatív tendenciákkal, nem megfelelő vagy éppen elégtelen teljesítményekkel, szervezeti problémákkal, még kevésbé tértek ki a kutatóhálózat egészének kérdéseire. Az AKB ülése úgy foglalt állást, hogy korábbi tervétől eltérően — mely szerint az AKB egy-egy osztály képviselőjének vezetésével minden egyes kutatóhely vezetőivel rendezendő tanácskozáson ismertessék, illetve tárgyalják meg a beszámolókról alkotott testületi értékelést — az intézetek az AKB elnökének aláírásával, kapjanak a beszámolók elbírálásának processzusát lezáró levelet, amely mellékletében tartalmazza az intézeti beszámolók testületi értékelését.

— Ezt az eljárást az indokolja, hogy — az Akadémia CL. közgyűlésének határozata alapján — 1992-ben a teljes akadémiai kutatóintézeti hálózat átfogó felülvizsgálata kerül napirendre, amelynek a beszámolók — a következő 3—5 éves periódusra vonatkozó intézeti tervkoncepciókkal összekapcsoltan — fontos kiindulási pontjaként szerepelnek majd. A felülvizsgálat az 1992-es esztendő egyik legfontosabb, felelősségteljes feladatának ígérkezik, amely hosszabb távra meghatározhatja az Akadémia és intézethálózata tevékenységét, struktúráját, az új idők új feladataihoz való hozzáigazításának főbb tennivalóit.

Az előterjesztés melléklete tartalmazta a részletesebb felülvizsgálat szempontjait, melynek főbb csomópontjai a következők:

1. A felülvizsgálat elvégzésének főbb céljai, a hazai, illetve az akadémiai kutatóhálózat helyzetének, működési feltétele rendszerének felmérése, az elmúlt, illetve következő időszak kutatási tevékenységének értékelése.
2. Javaslatok az akadémiai kutatóhálózat működését javító átalakításokra az 1. pontban leírt felmérések és értékelések alapján.
3. A felülvizsgálatot végző személyek körének meghatározása.
4. A felülvizsgálat elvégzésének időrendje, feltételezve az 1992. III. negyedévi befejezést.

Az előterjesztés kimondta, hogy

az akadémiai (tanszéki, közgyűjteményi) támogatott kutatóhelyek ötéves tevékenységének értékelési mechanizmusát és menetrendjét — te-

kintettel e kutatóhelyek nagy számára, valamint a támogatási rendszer várható részbeni átalakítására — későbbi időpontban célszerű meghatározni.

A vitában felszólalók zöme az „átvilágítás" szükségével egyetértett, de felhívta a figyelmet arra — a külföldi tapasztalatokra is utalva —, hogy nem elég az intézetet mint szervezeti egységet vizsgálni, mert nem egyforma az egyes részlegek és a kutatók teljesítménye, továbbá nem elég csak a publikációk számát nézni, mert az — különösen, amikor anyagiak miatt történik a közlés — nem megfelelő színvonallal járhat. Megvédendők tehát, akik több évig nem publikáltak, mert közben egy rangos könyvet írtak.

Aggályok is elhangzottak azzal kapcsolatban, hogy az „átvilágítás" során nem lesz-e megint minden „szép és jó", ahogy ez az eddigi értékeléseknél sok esetben történt, holott eddig sem lehettünk mindennel elégedettek. Felhívták a figyelmet arra is, hogy az eddigi megítélésekben végleges álláspontok is voltak, tehát az „átvilágítás" objektív kell hogy legyen és ne ennek során érvényesüljenek a humanitárius szempontok.

Elhangzott olyan vélemény is, hogy az intézeti eredményeket a bizottság-, illetve osztályvéleményekkel együtt kell megismertetni a közvéleménynyel.

Más vélemény szerint akkor érdemes „átvilágítani", ha biztosan megtudjuk lépni azt, amit egyébként is tudunk.

Érdemes lenne összehasonlítani — javasolta egy felszólaló —, mibe kerül az USA-ban és nálunk egy jó dolgozat.

A felszólalók az intézetekben meglévő — és országosan amúgy is szűkös — „szürkeállomány" megvédését és az intézetek szétverésének megakadályozását támogatták és nem értettek egyet olyan véleménnyel, mely a létszámcsökkentést tűzi ki célul.

Szükségesnek tartották a közvélemény, különösen az országgyűlési képviselők, megfelelő informálását az akadémiai törvénytervezet céljairól és ennek alapján az MTA új helyzetéről. Erre a területi akadémiai bizottságokat vélték alkalmasnak. Többen hangsúlyozták, hogy az eredmények bemutatásával lehet elérni a legjobb propagandát. Ehhez készítse el az Akadémiai Könyvtár az MTA intézetének idézettségi mutatóit.

Vita alakult ki a tekintetben is, hogy külföldi szakembereket bevonjanak-e az „átvilágításba". A felszólalók nagyobbik része hazai erőkkel javasolta a feladatot elvégezni, egyrészt, mert a külföldiek munkája nagyon drága és egyes tapasztalatok szerint csak általánosságokat eredményezett eddig, másrészt amúgy is az ismeretségi körből ajánlanának szakértőket. Más vélemény szerint jó visszhangja lenne külföldi szakértők bevonásának. Elhangzott olyan vélemény is, hogy legfeljebb néhány külföldi szakember bevonására kerüljön sor.

Vita alakult ki arról is, hogy van-e készség az egyetemek részéről kutatóknak az oktatásba való átvételére. Mind az átvételre, mind az elutasításokra hangzottak el példák.

Az Elnökség 59/1991. számú határozata

Az Elnökség:

1. elfogadja az akadémiai kutatóintézeti hálózat 1986—1990. évi tudományos munkájáról készült beszámolók értékelési módjára és menetrendjére vonatkozó előterjesztést.
2. Felkéri az AKB elnökét, hogy az 1986—1990. évi intézeti kutatótevékenység értékelését lezáró levelét a testületi értékelésekkel együtt 1991 végéig küldje meg az intézetek vezetőinek.
3. Elfogadja az akadémiai kutatóhálózat 1992. évi részletes felülvizsgálatához készített módszertani vázlatot, kérve egyben mind a testületek, mind pedig az MTA Titkársága feleős tényezőinek hathatós közreműködését a feladatok végrehajtásában.
   A felülvizsgálatot hazai szakemberek segítségével javasolja elvégezni.
4. Felkéri az AKB elnökét, úgy ütemezze a munkálatokat, hogy a felülvizsgálat 1992. szeptember 30-ig befejeződjék.
5. Felkéri az Akadémia területi bizottságai elnökeit, hogy kellő indoklással ismertessék a régió országgyűlési képviselőivel az MTA-ról szóló törvény elfogadásával megváltozó Akadémia helyét, szerepét, céljait és feladatait.

Előterjesztés az MTA 1991. évi decemberi rendkívüli közgyűlési határozata végleges szövegének megállapítására

A közgyűlés által kiküldött határozatszövegező bizottság előterjesztéséhez az Elnökség tagjai — többnyire stiláris jellegű — észrevételeket tettek. Rámutattak arra, hogy a tervezet II/d pontja és II/3. pontja tartalmilag részben fedi egymást, az ismétléseket ki kellene küszöbölni. Utaltak arra is, hogy helytelen tudományos rangról beszélni. Hangsúlyozták, hogy az említett pontokat — a közgyűlés állásfoglalásának megfelelően — úgy kell megfogalmazni, hogy sem terminológiai, sem hatásköri szempontból ne prejudikáljon.

Az Elnökség az észrevételekkel egyetértve az alábbiak szerint állapította meg a rendkívüli közgyűlés határozatának végleges szövegét.

Az Elnökség 60/1991. számú határozata

az MTA 1991. évi decemberi rendkívüli közgyűlési határozatának végleges szövegéről.

A Magyar Tudományos Akadémia 1991. évi decemberi rendkívüli közgyűlésének határozata

I. A Közgyűlés Kosáry Domokos elnök megnyitó szavai után meghallgatta a miniszterelnök úr képviseletében megjelent dr. Surján László mi-

niszter üdvözlő beszédét. Örömmel és egyetértéssel vette tudomásul a beszédben kifejtett nézetét, hogy a Magyar Tudományos Akadémia és az egyetemek s általában a felsőoktatás között nem lehet érdemi ellentét, a nézeteltérések megfelelő kommunikációs csatornák kiépítésével megvitathatók és leküzdhetők; üdvözölte az alapkutatás fontosságáról és a kutatási prioritások meghatározásának szempontjairól mondottakat és azt az állásfoglalást, amely szerint tudományirányítási minisztérium felállítása a jelenlegi tudományszervezet helyett Magyarországon a meglévő realitásokba ütköznék. A Kormány képviselőjének és az Akadémia elnökének közlése alapján örömmel és elismeréssel vette tudomásul a Közgyűlés, hogy a Kormány elfogadta az Akadémiáról szóló törvény tervezetét, és ezzel a tervezet törvényerőre emelkedésének ügye nagy lépéssel haladt előre.

II. Első tárgyalási témaként a Közgyűlés az Akadémia és a felsőoktatás, illetve az egyetemek együttműködésének kérdését vitatta meg, Kosáry Domokos elnök vitaindítója, Ujfalussy József akadémikus, az Athenaeum Bizottság társelnöke által előterjesztett írásos állásfoglalás-tervezet, valamint szóbeli tájékoztatása alapján, amelyet felkért hozzászólóként egyetemi vezetők — a Rektori Konferencia elnöke, több egyetem rektora, illetve dékánja — egészítettek ki. A kérdéssel kapcsolatban kifejtette nézeteit Andrásfalvy Bertalan miniszter mint az illetékes szaktárca vezetője.

A közgyűlés a beszámolók és a vita alapján megállapítja, hogy az Akadémia és a felsőoktatás közötti kapcsolat kérdéseiben az Akadémián belül, de az Akadémia és az egyetemek vezetői között is nézetazonosság van: teljes az egyetértés abban, hogy az Akadémia és az egyetemek, szélesebb értelemben a tudományos szféra és a felsőfokú oktatás alapvető érdekei egybeesnek, a nézetkülönbségek szakszerű, kollegiális vitákkal feloldhatók, s az ellentétek hangsúlyozása, a tudományos intézmények elleni támadások — amelyek gyakran tájékozatlanságból, elemi tények ismeretének hiányából származnak — csak megoszthatják, szembeállíthatják egymással a lényegileg egymásra utalt, egymást kiegészítő egyetemi és akadémiai intézményrendszert.

Az Akadémia — ideértve mind testületeit, mind kutatóhálózatát — és az egyetemek lényegi érdekazonossága, közös célkitűzéseik a magyar tudományosság és az egész hazai közműveltség színvonalának emelése terén meghatározzák az együttműködés, az együttes cselekvés főbb elveit és irányait; ezeket az elnöki vitaindító és a hozzászólások alapján a közgyűlés az alábbiakban rögzíti:

a) Kölcsönösen tiszteletben tartják és támogatják egymás autonómiáját, bürokratikus központi itányítástól, politikai befolyásolástól mentes tudományos szabadságát.

b) Az Akadémia és az egyetemek összefognak a tudományos kutatás és a felsőoktatás létfeltételeinek, megfelelő színvonalú alapellátásának biztosítása érdekében.

c) Továbbfejlesztik együttműködésük módozatait és az 1991. évi rendes közgyűlésen elfogadott alapelveknek megfelelően erősítik és szélesebb tevékenységi körre terjesztik ki az Országos Athenaeum Bizottság és a helyi Athenaeum-szervek munkáját.

d) Együttműködnek abban, hogy a tudományos továbbképzés és a tudományos fokozatok odaítélése ne centralizált állami szerv, hanem — az Athenaeum Bizottságban kidolgozandó szabályok és eljárások szerint — a tudományosság, az illetékes szakemberek kezében legyen.

e) Az egyetemek és az Akadémia közös Athenaeumának akkreditációs bizottsága őrködik azon, hogy a tervezett átalakulás a minőségi, tudományos követelményszint megőrzésével s további emelésével járjon együtt.

f) Az egyetemek együttműködnek az akadémiai kutatóhelyek hálózatának áttekintésében, a támogatott kutatócsoportok munkájának értékelésében, a kutatócsoportok hálózatának továbbfejlesztésében.

Mindezeknek, valamint a november hó 13—14-i II. Akadémiai Fórum, továbbá a november 16—17-i Felsőoktatási Fórum állásfoglalásainak ismeretében is fenntartandónak, a részben változó körülmények között megerősítendőnek illetve kiegészítendőnek látszik az egy évvel ezelőtti rendkívüli közgyűlés és az 1991. évi rendes közgyűlés állásfoglalása a következőkben.

1. A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése a tudományos kutatás színvonalának hathatós és folyamatos emelését a nemzeti felemelkedés létkérdésének tekinti; minőségi kutatás, fejlesztés és oktatás nélkül hosszabb távon nem látja lehetségesnek az ország gyarapodását; ennek szellemében az autonóm intézmények kölcsönös önkéntességének, szervezeti önállóságának tiszteletben tartásával kívánja testületeinek és kutatóintézeteinek minden szellemi és tárgyi eszközével elősegíteni a tudományos kutatás és az egyetemi képzés szerves egységének megteremtését.

2. Az Akadémia által támogatott egyetemi tanszéki kutatóhelyek eddig is a kutatás és az oktatás egységének műhelyei, az egyetemek és az Akadémia közötti kapcsolatok eleven láncszemei voltak; tevékenységük fontossága tovább növekszik és az Akadémia részéről is kitüntetett figyelmet kíván. Az összes akadémiai kutatóhelyet érintő felülvizsgálat során azonos minőségi követelményeket kell alkalmazni a tanszéki kutatócsoportok és az akadémiai intézetek vonatkozásában; törekedni kell arra, hogy a legkiemelkedőbb egyetemi oktatók, elsősorban az akadémikusok mellett szerveződhessenek

új kutatócsoportok, a funkciójukat vesztett vagy improduktívvá vált kutatócsoportok egyidejű megszüntetése mellett. Míg a nemzetközi megítélés szerint is eredményes munkát végző akadémiai kutatóintézetek változatlanul fenntartandók, számításba kell venni azt a lehetőséget, hogy egyes intézeti részlegek vagy akár intézetek megfelelő egyetemi fogadókészség és igény esetén tanszéki kutatócsoporttá váljanak.

3. Az egyetemek elidegeníthetetlen jogának és feladatának tekinti a Közgyűlés a tudományos utánpótlásnak az Athenaeum közreműködésével történő képzését és az ezt befejező tudományos fokozat odaítélését, valamint a habilitációt; a maga részéről is szorgalmazza a tudományos minősítés közmegegyezésen alapuló új rendjének kialakítását, majd ezt követően a tudományos fokozatok eddigi rendje és intézményei megszüntetését, a minősítettek szerzett jogainak érintetlenül hagyásával. Ebben az összefüggésben a Közgyűlés egyetért az ún. akadémiai doktori fokozat korszerűsítésének szükségességével. Felkéri az Athenaeum Bizottságot, hogy vizsgálja meg a kérdést és tegyen megfelelő javaslatot, amelyet terjesszen az 1992. évi rendes közgyűlés elé. A Közgyűlés felkéri az Elnökséget, hogy a fentiekben kifejtett állásfoglalást — a vitában elhangzottakkal együtt — ismertesse és érvényesítse a minősítési törvényt előkészítő fórumokon.

4. Az Akadémia kész részt venni minden eszközével az Athenaeum-társulásokban és az Országos Athenaeum Bizottság működésében való együttműködéssel az autonóm egyetemek feladatainak ellátásában, ezek szükségletei és kívánságai szerint.

5. Ehhez mérten az Országos Athenaeum Bizottság feladatának tekinti
   - a tudományos továbbképzés közös feltételeinek meghatározását, teljesülésük számontartását;
   - javaslattételt a tudományos továbbképzésben részt vevő intézmények kijelölésére;
   - a tudományos továbbképzésben részt vevő egyetemi és akadémiai tényezők együttműködésének segítését és koordinálását minden tekintetben.

   Javasolja továbbá, hogy az Országos Athenaeum Bizottság dolgozza ki a továbbképzés finanszírozására vonatkozó tervét és terjessze azt az Akadémia 1992. évi rendes közgyűlése, valamint a Rektori Konferencia elé.

6. Nyomatékosan figyelmeztet a Közgyűlés a tudományos kutatás és képzés, valamint az egyetemi oktatás erkölcsi, tárgyi és financiális megbecsülésének a messze múltból örökölten, a hazai összehasonlításban is méltatlanul elhanyagolt, de ma is folyamatosan romló állapotára, a tudományos elit ebből eredő leépülésére, a helyzet valamennyi kulturális, politikai és gazdasági veszélyére; határozottan visszautasítja a financiális megszorítások „tudományszervező" vagy éppen „fegyelmező" eszközként való alkalmazását; egyben felajánlja segítségét mind az Országgyűlésnek, mind a Kormánynak a jövőbe tekintő tudománypolitikai és felsőoktatási koncepció kialakításához.

III. A Rendkívüli Közgyűlés megvitatta Kosáry Domokos akadémikusnak, az MTA elnökének Művészeti Akadémia létrehozására irányuló előterjesztését. A Közgyűlés a szándékot az egész magyar szellemi élet fejlődése s az értelmiségen belüli kölcsönös megértés kialakítása szempontjából nagy jelentőségűnek tartotta s ezért üdvözölte. A Közgyűlés örömmel nyugtázta a kezdeményezésben részt vevő íróknak az előterjesztésben idézett pozitív válaszát.

A Művészeti Akadémia létrehozásával összefüggésben a Közgyűlés a vita alapján a következő állásfoglalást alakította ki:

1. egyetért azzal a kezdeményezéssel, hogy az MTA mellett önálló, társult Művészeti Akadémia jöjjön létre, s létrehozásában a Magyar Tudományos Akadémia nyújtson segédkezet;
2. egyetért azzal a megoldással, hogy ez az önálló egység tagjai és működése dolgában a Magyar Tudományos Akadémia szervezetétől elkülönítve működjék, a Magyar Tudományos Akadémia és az új Művészeti Akadémia egymással 2-2 tagból álló delegációk útján érintkezzék;
3. felkéri a kezdeményezésben részt vett írókat: Cseres Tibort, Csoóri Sándort, Domokos Mátyást, Hubay Miklóst, Konrád Györgyöt, Mándy Ivánt, Mészöly Miklóst, Szabó Magdát és Vas Istvánt, hogy a Művészeti Akadémia alakuló, szervező bizottságaként kezdjenek működéshez. Felkéri továbbá őket, hogy küldjenek ki 2 delegátust abba az ad hoc bizottságba, amelynek feladata lesz, hogy a Művészeti Akadémia létrejöttét és a Magyar Tudományos Akadémiával való kapcsolatát elősegítse;
4. a Magyar Tudományos Akadémia a maga részéről Ujfalussy József alelnököt és Ritoók Zsigmond levelező tagot delegálja ebbe az ad hoc bizottságba;
5. felkéri az ad hoc bizottságot, hogy terjessze javaslatát az Elnökség, majd annak állásfoglalása után az 1992. évi rendes közgyűlés elé.

A Közgyűlés örömmel vette tudomásul, hogy a kezdeményezésben részt vett írók a Közgyűlés határozatával egyetértettek. A Közgyűlés érdeklődéssel hallgatta 12 építő-, képző- és zeneművész Cseres Tibor által ismertetett felhívását. Megelégedéssel vette tudomásul készségüket a Művészeti Akadémia előkészítésében történő részvételre. A Magyar Művészeti Akadémia előkészítéséhez a Közgyűlés sok sikert kíván.

IV. A Közgyűlés a megüresedett társadalomtudományi elnökségi tagsági helyre Király Tibort, az Akadémia rendes tagját 128 igen, 2 nem szavazattal és 2 tartózkodással választotta meg.

V. Az MTA 1992. évi előzetes költségvetéséről benyújtott főtitkári tájékoztatóval kapcsolatban a Közgyűlés az alábbiakban foglal állást:

1. Rendkívül aggasztónak tartja az 1991. évi bázisszintű támogatás 400 millió forintos csökkentésére született javaslatot, illetve az Országgyűlés részére készített erre vonatkozó előterjesztést. Nyomatékosan felhívja a figyelmet arra, hogy a támogatás tervezett csökkentésének hosszú távú káros következményei lesznek, működési zavarokat okoz az intézményhálózat tudományos tevékenységében, tovább fokozza a kvalifikált fiatal kutatók külföldre áramlását, s azzal a veszéllyel jár, hogy egyre csökken a nyugateurópai tudományos színvonalhoz történő felzárkózásunk reménye. A Közgyűlés a jelenlegi csökkentési szándékot csak átmeneti kényszerintézkedésként veszi tudomásul, kéri az illetékes állami szerveket a csökkentés mértékének további redukciójára. Feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a kutatói utánpótlás biztosítására és a könyvtári folyóirat-, illetve könyvállomány szinten tartására pótlólagos források kerüljenek jóváhagyásra.

2. Amennyiben a bázistámogatás előrevetített csökkentése mégis megvalósul, a főtitkár által beterjesztett költségvetési irányelveket csak mint válságmenedzselő szükségintézkedést tudja átmenetileg tudomásul venni.

3. A Közgyűlés részleteiben is elfogadja a főtitkár javaslatait az esetleges 400 milliós csökkentés Akadémián belüli elosztására.

4. Sajnálatos, hogy az Országgyűléshez benyújtott költségvetési javaslat a beruházási igényeknek csupán egyharmadát kívánja az Akadémiának juttatni, s a tervezett keret az 1991. évi beruházási támogatásnál is mintegy 100 millió forinttal kevesebb. A főtitkárnak a beruházási keret felhasználására kialakított előzetes elképzelését a Közgyűlés jóváhagyólag tudomásul veszi.

5. Az 1991. évi beruházási támogatás nyomdai rekonstrukció elmaradása miatt felszabaduló részének felhasználására vonatkozó főtitkári előterjesztéssel a Közgyűlés egyetért. Tudomásul veszi, hogy a nyomdai rekonstrukció támogatására vonatkozó 1988. évi közgyűlési határozat — a jelenleg hatályos jogszabályban megfogalmazott tilalom miatt — nem hajtható végre, a rekonstrukcióhoz költségvetési támogatás nem vehető igénybe.

6. A Közvéleménykutató Intézet egy részének az Akadémia által történő működtetésével a Közgyűlés csak a fenntartási költségek külön keretről történő megfelelő szintű biztosítása esetén ért egyet.

VI. A Közgyűlés felhatalmazza az Elnökséget a közgyűlési határozat végleges szövegének megállapítására.

Az Akadémia 1992. évi rendes közgyűlésének jellege és szervezeti rendje

Az előterjesztés tájékoztatott arról, hogy az Akadémia az 1970. évi átszervezését követően a ciklust záró évek rendes közgyűlésein a tárgyévek munkájáról készített átfogó értékeléseket, továbbá az elkövetkező évek feladatainak meghatározását állította középpontba; a közbenső évek munkaközgyűléseinek nyitónapján általában egy, a hazai társadalom szempontjából is kiemelkedően jelentős kérdés sokoldalú tudományos elemzése szerepelt.

Minthogy 1988/89-től a tudományos kutatás létét és jövőjét érintő kérdések kaptak súlyt (akadémiai törvény, alapszabályok módosítása, beszámolók megvitatása, rehabilitáció, tisztújítás stb.), a közgyűlés napirendjén 1988 óta csak 1991-ben szerepelt újból központi előadás Széchenyi Istvánra emlékezve. Tekintettel arra, hogy a központi tudományos előadások és azok sokoldalú vitája az Akadémia életében igen jó visszhangot kiváltó, hasznos hagyománnyá vált, és mert az Akadémia belső életének kérdései részben rendkívüli közgyűléseken kerülnek megtárgyalásra, indokolt az 1992. évi májusi közgyűlés nyitó napját is a tudomány és a társadalom számára egyaránt fontos téma komplex vizsgálatának szentelni. A megfelelő témaválasztás előkészítését külön napirendi pont tárgyalta.

Az Akadémiára vonatkozó törvénynek a Kormány általi elfogadása és az Országgyűlés elé terjesztése reménységet ad arra, hogy 1992 májusában egy arra épülő Alapszabály tervezete, ezzel összhangban lévő Művészeti Akadémia alapszabályának működési szabályzatának és programjának tervezetei, az akadémiai kutatóhálózat jövőjére vonatkozó elgondolások, az Athenaeum Bizottság előterjesztései, az akadémiai doktori fokozat korszerűsítésére, továbbá a tudományos továbbképzés finanszírozásának tervére, a közgyűlési bizottságok beszámolói az 1993. évi tisztújítás előkészítése, a közgyűlés tárgysorozatát képezzék. Ezek részletes vitájára a szokásos módon, zárt ülésen kerülne sor.

A VEAB elnöke, az MTA elnökéhez írt levelében javasolta, hogy a VEAB — az akadémiai osztály programokhoz hasonlóan — bemutatkozhasson az 1992. évi rendes közgyűlésen. Mintegy 3 órás program keretében áttekintést adnának a VEAB munkájáról, valamint 5-6 szakmai előadással illusztrálnák a régióra jellemző szakterületeket.

Az Elnökség az előterjesztést a VEAB elnökének javaslatával kiegészítve elfogadta.

Az Elnökség 61/1991. számú határozata

1. A közgyűlés a hagyományok folytatását jelentő, ciklusközi munkaközgyűlésként kerüljön megrendezésre, amelynek nyitó ülésén az Elnökség által külön napirendi pontban megtárgyalt és kiválasztott tudományos téma komplex megköze-

lítése és vitája szerepel. Az Akadémia belső életét érintő, továbbá a hazai tudományos fejlődést szolgáló kérdések vizsgálatára a közgyűlés zártülésén kerüljön sor.

2. A közgyűlés időpontja:
1992. május első teljes munkahete (4-től 8-ig) hétfőtől péntekig
a közgyűlés helye:
az MTA vári Kongresszusi terme.

2.1 Az osztályülésekre a közgyűlés keretében kerüljön sor.

3. A közgyűlés külön meghatározandó összetételben ülésezzen, figyelembe véve az érvényes akadémiai Alapszabályokban, továbbá a testületi ügyrendben foglaltakat, ill. a vári Kongresszusi terem befogadóképességét.

4. A közgyűlés javasolt tárgysorozata:

4.1 Nyitó ülés május 4-én, hétfőn délelőtt:
— elnöki megnyitó,
— az Akadémiai Aranyérem, az Akadémiai Díjak és az Akadémiai Újságírói Díjak átadása,
— tudományos előadás,
— az előadáshoz felkért hozzászólások, korreferátumok

május 4-én, hétfőn délután:
— az előadás vitája,
— az előadó válasza a felszólalásokra.

4.2 Osztályülések május 5-én és 6-án (kedden és szerdán) egész nap, 7-én, csütörtökön délelőtt.

4.3 Zárt ülés május 7-én, csütörtökön délután:
— az Akadémia elnökének vitaindítója, (Ha az Országgyűlés a törvényt elfogadta, az arra épülő Alapszabály beterjesztése és vitára bocsátása az Akadémia elnökének vitaindítójában, illetve ahhoz kapcsolódóan kerülne beterjesztésre.)
— Az Akadémia főtitkárának vitaindítója, (Ennek keretében vagy ehhez kapcsolódóan kerülne beterjesztésre az intézetek ötéves munkájának értékelő összefoglalása és a kutatóhálózat korszerűsítési programja.)
— ad hoc bizottság előterjesztése a Művészeti Akadémia alapszabályára, működési szabályzatára és programjára,
— az Athenaeum Bizottság javaslatai az akadémiai doktori fokozat korszerűsítésére, továbbá a tudományos továbbképzés finanszírozásának tervére,
— a közgyűlési bizottságok elnökeinek rövid tájékoztatói,
— a vitaindítók és a tájékoztatók vitája.

Pénteken délelőtt és délután:
— a vita folytatása,
— az Akadémia elnökének válasza a felszólalásokra,
— az Akadémia főtitkárának válasza a felszólalásokra,
— az ad hoc bizottság válasza a Művészeti Akadémia témakörében,
— az Athenaeum Bizottság társelnökeinek válaszai,
— a közgyűlési bizottságok elnökeinek válaszai,
— Jelölőbizottság kiküldése az 1993. évi tisztújítás előkészítésére,
— indítványok, javaslatok,
— az indítványok, javaslatok megvitatása,
— határozathozatal.

5. A közgyűlés keretében tartandó tudományos osztályülések témáit az osztályok maguk határozzák meg, de ennek során vegyék figyelembe a közgyűlés központi tudományos előadásával kapcsolatos 61/1991. sz. elnökségi határozat azon ajánlását, hogy az érintett osztályok a környezetvédelem komplex vizsgálata tárgykörben tartandó központi tudományos előadáshoz csatlakozva a témakört saját tudományterületükön taglalják tovább.

Minthogy az akadémiai székház felújítása miatt akadémiai előadóterem csak igen korlátozottan vehető igénybe, ajánlott a tudományos kérdések komplex feldolgozását is segítő, összevont osztályülések tartása. Az osztályok törekedjenek arra, hogy üléseikre ne azonos időpontban kerüljön sor, s az érdeklődők a rendezvényeken mind teljesebb számban vehessenek részt.

6. A közgyűlés része a Veszprémi Akadémiai Bizottság „bemutatkozása", melynek keretében áttekintést ad munkájáról és 5-6 szakmai előadással illusztrálja a régióra jellemző szakterületeket.

7. A közgyűlés írásos mellékletei:
— Összefoglaló az elmúlt közgyűlés óta végzett testületi munkáról,
— A Magyar Tudományos Akadémia 1991. évi titkársági tevékenységével kapcsolatos fontosabb adatok,
— Az Akadémia új Alapszabályainak tervezete,
— A Művészeti Akadémia Alapszabályának, működési szabályzatának és programjainak tervezete,
— Az akadémiai kutatóhálózat korszerűsítési programja,
— Az akadémiai intézetek ötéves munkájának értékelő összefoglalása,
— Az Athenaeum Bizottság javaslata az akadémiai doktori fokozat korszerűsítésére,
— Az Athenaeum Bizottság előterjesztése a tudományos továbbképzés finanszírozásának tervére,
— Javaslat az 1993. évi tisztújítást előkészítő Jelölőbizottság személyi összetételére,
— A közgyűlési határozati javaslat tervezete.

8. Annak érdekében, hogy a közgyűlés minél teljesebb körben ülésezzen, az Akadémia elnöke az

Elnökség jelen határozatát kísérőlevéllel küldje meg az Akadémia tagjainak, felszólítva őket, hogy a közgyűlés idejére külön feladatokat, külföldi utakat ne vállaljanak.

Az Akadémia 1992. évi közgyűlése központi tudományos előadásának témája

A javaslatok figyelembevételével az MTA elnöke az 1992. évi közgyűlés központi tudományos előadásának témájaként a környezetvédelem komplex vizsgálatát javasolta napirendre tűzni. A mind társadalmi, mind tudományos szempontból igen fontos kérdés vizsgálatát az is indokolja — írta az előterjesztés —, hogy ezzel mód nyílnék az Elnökség Környezettudományi Bizottsága elgondolásainak, az egyes tudományos osztályok által e bizottsághoz kapcsolódóan megalakított további bizottságoknak megismerésére, összefogott akadémiai állásfoglalás kialakítására. A bevezető előadás megtartására Mészáros Ernő r. t. felkérését ajánlotta az elnök; az előadás korreferenseinek megválasztását pedig célszerűnek vélte az előadóra bízni.

A vitában felszólalók ajánlották, hogy a témában érintett tudományos osztályok a közgyűlés alkalmával osztályülések vagy az osztályok együttes ülései keretében tárgyalják meg a környezettudományok és a környezetgazdálkodás azon kérdéseit, melyek illetékességükbe tartoznak. Ehhez csatlakozva javaslat hangzott el a környezetgazdálkodás közgazdasági aspektusának kidomborítására, mely területen mind nemzetközi, mind hazai vonatkozásban intenzív munka folyik.
További javaslatként hangzott el, hogy az 1992-ben a Rio de Janeiró-i Környezetvédelmi Világkonferenciára való felkészüléshez egybegyűjtött anyag, valamint az erre alapozott nemzeti környezetvédelmi stratégia ismertetésre és megvitatásra kerüljön.

Az Elnökség 62/1991. számú határozata

Az Elnökség:

1. Az 1992. évi rendes közgyűlés központi tudományos előadásaként a környezetvédelem komplex vizsgálatát tűzi napirendre. Előadónak Mészáros Ernő rendes tagot kéri fel és reá bízza a korreferensek megválasztását.
2. Felkéri a témában érintett tudományos osztályokat, hogy
   2.1 a központi előadáshoz csatlakozva a témakört a saját tudományterületükön taglalják tovább
   2.2 az osztályülések során rendezzenek vitafórumokat az 1992 júniusában megrendezendő Környezetvédelmi Világkonferenciára való felkészülés keretében a magyar nemzeti környezetvédelmi stratégia megalapozására.

Polány Mihály-díj alapítása

Az MTA Kémiai Tudományok Osztálya a hazai kiemelkedő fizikai-kémiai kutatások elismerésére díjat kíván alapítani és ezt az éppen 100 évvel ezelőtt született kiváló kémikusról, Polányi Mihályról óhajtja elnevezni.

A díj társalapítója a Tungsram RT.
A Polányi Mihály-díjnak 2 fokozata van:
— fődíj, amely korhatár nélkül adható,
— fiatal kutatói díj, amelynél a korhatár a 35. életév.

A Polányi Mihály-díjakhoz járó érmeket (ezüst és bronz), illetve az okleveleket a Magyar Tudományos Akadémia; a Polányi Mihály-díjnak a pénzügyi alapját a Tungsram Rt. biztosítja.

A díjak odaítélésére öttagú bizottság tesz javaslatot, melynek 4 tagját az MTA Fizikai-Kémiai és Szervetlen Kémiai Bizottság választja 3 éves időtartamra, míg az ötödik tag a Tungsram Rt. képviselője.

A díjak kiosztására elsőízben 1992. március 12-én, Polányi Mihály születésnapján kerülne sor.
A Polányi Mihály-díj alapító okirata és működési szabályzata az előterjesztés melléklete volt.
Az Elnökség az előterjesztést kisebb szövegpontosítással elfogadta.

Az Elnökség 63/1991. számú határozata

Az Elnökség:

1. a 44/1971. számú elnökségi határozat szerint hozzájárul ahhoz, hogy a Kémiai Tudományok Osztálya Polányi Mihály-díjat alapítson. A díj társalapítója a Tungsram Rt.
2. felkéri a Főtitkárt, hogy az érem megtervezéséhez, 10-10 db ezüst- és bronzérem leöntésére, valamint az oklevelek grafikai tervezéséhez és 10-10 db oklevél kivitelezéséhez szükséges 120—140 eFt-ot az Akadémia 1992-es költségvetésében biztosítsa.
3. A határozat mellékletét képezi a Polányi Mihály-díj és érem alapító oklevele.

Melléklet a 63/1991. számú

A Polányi Mihály-díj és -érem alapító okirata

A Magyar Tudományos Akadémia Kémiai Tudományok Osztálya és a Tungsram Rt. a fizikai-kémia területén elért kiemelkedő hazai tudományos teljesítmény elismerésére díjat alapít.

Illő és helyénvaló, hogy a díj a század legjelentősebb magyar származású fizikai-kémikusa, a 100 éve született POLÁNYI MIHÁLY professzor nevét viselje. Polányi Mihály (1891—1976) maradandót alkotott a folyadékok kémiája, az adszorpció mechanizmusa, a szilárdtestfizika és a reakciókinetika területén. Olyan személyiség emlékét is ápoljuk, aki megtestesítette az uomo universale emberideált, hiszen a szociológiai és a tudományfilozófiai munkássága is elismert szerte a világon.

Tisztelgünk példamutató élete előtt, a tudós és ember előtt, aki magyar maradt a hosszú, idegenben töltött évek alatt is.

1. A Polányi Mihály-díj és -érem évente Polányi Mihály születésnapján, március 12-én kerül átadásra az MTA Kémiai Tudományok Osztálya ülésén a fizikai-kémia területén az előző időszakban (5—10 év) elért kiemelkedő felfedezés, nemzetközi jelentőségű magyar tudományos eredmény elismeréséül.

2. A Polányi Mihály-díj első ízben 1992. március 12-én került átadásra.

3. A díjnak két fokozata van:
— fődíj, amely korhatár nélkül adható
— fiatal kutatói díj, amelynél a korhatár a 35. életév.

4. A fődíjjal díjazott tudós oklevelet, ezüstérmet és pénzjutalmat kap. A művészeti kivitelű érem Polányi Mihály arcmását viseli. A díj összege az alapítvány évi kamatának, illetve a szponzor által rendelkezésre bocsátott összegnek a 2/3 része.

A fiatal kutató szintén oklevelet és bronzérmet kap, valamint a rendelkezésre álló pénzjutalom 1/3 részét.

5. A Polányi Mihály díj megalapításához a Tungsram Rt. 5 éven keresztül évi 100 eFt támogatás nyújtására vállalt kötelezettséget. A jövőben alapítvány létrehozása lehetséges és célszerű.

6. Az érmek és az oklevél elkészíttetését a Magyar Tudományos Akadémia vállalja.

7. A díjak odaítélésére öttagú bizottság tesz javaslatot. A bizottság 4 tagját az MTA Fizikai-Kémiai és Szervetlen Kémiai Bizottsága 3 éves időtartamra választja, míg az ötödik tag a Tungsram Rt. képviselője.
A jelölést az MTA Kémiai Tudományok Osztálya hagyja jóvá.

Az Elnökség 1992. I. félévi munkaterve

A munkatervtervezet kidolgozásának alapjául az Akadémia Alapszabályaiban és Testületi Ügyrendjében, a közgyűlési határozatokban, az Elnökség korábbi határozataiban előírt feladatok, valamint az Elnökség tagjai által tett javaslatok és olyan saját kezdeményezésű feladatok szolgáltak, amelyekben szükséges az Elnökség állásfoglalása, vagy amelyeket a kialakult gyakorlat szerint az Elnökség hagy jóvá (pl. munkaterv). Ennek alapján készült el a javaslat.

Az előterjesztés 1992. II. félévi munkatervbe való felvételre előrejelzett olyan feladatokat is tartalmazott, amelyek az Alapszabályból következnek vagy amelyeknek elvégzését korábbi elnökségi határozatok írták elő erre az időszakra.

Az Elnökség az előterjesztést módosítás nélkül elfogadta.

Az Elnökség 64/1991. számú határozata

Az Elnökség 1992. I. félévi munkaterve.

I.

JANUÁR

1. Az Akadémia új alapszabályainak első tervezete
Előadó: Lőrincz Lajos l. t., az alkalmi bizottság elnöke

2. Az Akadémia és a tudományos társaságok kapcsolata
Előadó: Ritoók Zsigmond l. t., az alkalmi bizottság elnöke

3. Különfélék

3.1 Javaslat az 1992. évi Akadémiai Aranyérem odaítélését előkészítő elnökségi alkalmi bizottság összetételére
Előadó: Kosáry Domokos, az MTA elnöke

3.2 Javaslat az 1992. évi Akadémiai Díjak odaítélését előkészítő elnökségi alkalmi bizottság összetételére
Előadó: Kosáry Domokos, az MTA elnöke

3.3 Javaslat az 1992. évi Akadémiai Újságírói Díjak odaítélését előkészítő elnökségi alkalmi bizottság összetételére
Előadó: Kosáry Domokos, az MTA elnöke

4. Tájékoztató

5. Egyebek

FEBRUÁR

1. A műszaki kutató-fejlesztő szervezetek válság kezelése és az intézményrendszer modernizálása
Előadók: Geleji Frigyes, az OMFB általános elnökhelyettese, a kém. tud. dokt., az alkalmi bizottság elnöke
Vajda György osztályelnök
Markó László osztályelnök

2. Tájékoztatók

2.1 Tájékoztató az Akadémiai Kutatóhelyek Bizottsága 1991. évi tevékenységéről
Előadó: Láng István, az MTA főtitkára

2.2 Tájékoztató az akadémiai kutatóhelyek 1992. évi felülvizsgálatának előkészítéséről
Előadó: Láng István, az MTA főtitkára

2.3 Tájékoztató a Magyar Nagylexikon kiadása érdekében megtett intézkedések nyomán kialakult és várható helyzetről
Előadó: Zöld Ferenc, az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat igazgatója

3. Egyebek

MÁRCIUS

1. Az Akadémia új Alapszabályai átdolgozott változata
Előadó: Lőrincz Lajos l. t., az alkalmi bizottság elnöke

2. Javaslat az önálló, társult egységként működő Művészeti Akadémia alapszabályára, működési szabályzatára és programjára
Előadók: az alkalmi bizottság tagjai

3. Az Akadémiai kutatóintézetek 1991—93—95. évekre készített kutatási koncepciói, illetve azok testületi értékelése
Előadó: Láng István, az MTA főtitkára

4. Különfélék

4.1 Az Információs Infrastruktúra Fejlesztési Program jelenlegi helyzete, jövőbeni tennivalói és az Akadémia ezzel kapcsolatos anyagi feltételei
Előadó: Csurgay Árpád, az MTA főtitkárhelyettese

4.2 Javaslat az 1992. évi Akadémiai Aranyérem odaítélésére
Előadó: az alkalmi bizottság elnöke

4.3 Javaslat az 1992. évi Akadémiai Díjak odaítélésére
Előadó: az alkalmi bizottság elnöke

4.4 Javaslat az 1992. évi Akadémiai Újságírói Díjak odaítélésére
Előadó: az alkalmi bizottság elnöke

4.5 Előterjesztés az MTA 1992. évi rendes közgyűlésének határozati javaslatára
Előadó: Kosáry Domokos, az MTA elnöke

4.6 Javaslat az 1992. évi rendes közgyűlésre meghívandók körére
Előadó: Kosáry Domokos, az MTA elnöke

4.7 Javaslat Jelölőbizottság kiküldésére az 1993. évi tisztújító közgyűlésre előterjesztendő jelölések kialakítására
Előadó: Kosáry Domokos, az MTA elnöke

5. Tájékoztatók

6. Egyebek

ÁPRILIS

1. Beszámoló az Athenaeum Bizottság tevékenységéről
Előadók: Ujfalussy József r. t., az Országos Athenaeum Bizottság társelnöke,
Lipták András l. t., az Országos Athenaeum Bizottság társelnöke

2. Koncepció tervezet a határainkon túli magyar tudományosság kérdésének kezelésére
Előadó: Láng Isrván, az NKB elnöke

3. A kétoldalú egyezmények fejlesztésével vagy visszafejlesztésével kapcsolatos alapelvek kialakítása
Előadó: Láng István, az NKB elnöke

4. A nemzetközi szervezetekhez, illetve nemzetközi programokhoz való csatlakozás elvei
Előadó: Láng István, az NKB elnöke

5. Különfélék

5.1 Beszámoló az 1991. év végével befejeződő országos Ts-programokról
Előadó: Láng István, az MTA főtitkára

6. Tájékoztatók

7. Egyebek

MÁJUS

1. Előterjesztés az Országgyűlés és az Akadémia kapcsolatának helyzetéről és fejlesztési perspektíváiról
Előadó: Láng István, az MTA főritkára

2. A Akadémia kapcsolata az állami irányító szervekkel, az együttműködés módja, különös tekintettel felfogásunk érvényesítésére a tudomány kérdéseiben
Előadó: a kiküldendő alkalmi bizottság elnöke

3. Az Akadémia kapcsolata a rokon tevékenységet folytató egyesületekkel és más — a tudományt érintő kérdésekkel foglalkozó — szervezetekkel
Előadó: a kiküldendő alkalmi bizottság elnöke

4. Különfélék

4.1 Az MTA 1992. évi rendes közgyűlési határozata végleges szövegének megállapítása
Előadó: a Határozatszövegező Bizottság elnöke

4.2 Az MTA és a társadalmi nyilvánosság kapcsolatai; helyzet és teendők
Előadó: Csurgay Árpád, az MTA főtitkárhelyettese

5. Tájékoztatók

6. Egyebek

JÚNIUS

1. Előterjesztés az idegen nyelvű acták és a magyar nyelvű folyóiratok felülvizsgálatáról
Előadó: Borzsák István r. t., a KFB elnöke

2. Az Akadémia és a tudományos kutatás területén működő érdekvédelmi szervezetek
Előadó: a kiküldendő alkalmi bizottság elnöke

3. Különfélék

3.1 Javaslat az Elnökség 1992. II. félévi munkatervére
Előadó: Kosáry Domokos, az MTA elnöke

3.2 Javaslat az Akadémia tudományos szellemi hatásának erősítését szolgáló rendezvények 1992—1993. évi programjára

4. Tájékoztatók

5. Egyebek

II.

Az Elnökség felhatalmazza elnökét, hogy a munkaterven — szükség szerint — változtatásokat hajtson végre.

III.

Az Elnökség 1992. II. félévi munkatervébe való felvételre előre jelzett feladatok

1. A Testületi Ügyrend tervezete
2. Előterjesztés az 1990—93. évi ciklust záró — az 1993. évi közgyűlés elé terjesztendő — elnökségi beszámoló koncepciójára
3. Javaslat az 1993—96. évi ciklusra vonatkozó — az 1993. évi közgyűlés elé terjesztendő — határozati javaslat koncepciójára
4. Az 1993. évi tagválasztás előkészítésével kapcsolatos feladatok
5. Előterjesztés a könyv- és folyóirat-terjesztésről

Az Elnökség egyéb állásfoglalásai

Az Elnökség úgy döntött, hogy:

— az Akadémia címerét a mellékletnek megfelelően fogadja el;

— elfogadja a Földtudományok Osztályának véleményét, mely szerint a Magyar Geofizikusok Egyesülete által kezdeményezett Széchenyidíj-javaslatot a Geofizikai Tudományos Bizottság kialakítandó állásfoglalása ismeretében, az 1993. évi díjazására vonatkozó javaslatokkal együtt bírálja el.

Az Elnökség tudomásul vette:

— az 1991. december 31-én lejáró igazgatói megbízásokról, a beérkezett pályázatok elbírálásáról és az új vezetői megbízásokról szóló főtitkári tájékoztatót;

— Ujfalussy József alelnök Lipcsében tett hivatalos utazásáról szóló jelentését;

— a magyar tudományt támogató személyiségek elismeréséről szóló 54/1991. sz. elnökségi határozatnak megfelelő formában készült el a bemutatott érem;

— az Elnökség 1991. október 29-i ülése óta eltelt időszak legfontosabb eseményeiről szóló elnöki—főtitkári beszámolót.

Budapest, 1992. január 3.

Kosáry Domokos
s. k.

Közlemények

Tájékoztató

a TMB által odaítélt kandidátusi fokozatokról

Nyelvtudományi szakbizottság

AHMED AL HAMDI
(Líbia)

„Applied linguistic apects of English-Arabic language interrealations" c. kandidátusi értekezése alapján a nyelvtudomány kandidátusa.

JUHÁSZ DEZSŐ
(ELTE BTK)

„A magyar kötőszók és módosítószók története az ómagyar kor végéig" c. kandidátusi értekezése alapján a nyelvtudomány kandidátusa.

KECSKÉSNÉ PAPP TÜNDE
(Berzsenyi D. Tanárképző Főisk.)

„Anyanyelv és megismerés" c. kandidátusi értekezése alapján a nyelvtudomány kandidátusa.

HELTAI PÁL
(ELTE Idegennyelvi Továbbképző Központ)

„Angol—magyar lexikai kontrasztok a fordításban és a szókincselsajátításban" c. kandidátusi értekezése alapján a nyelvtudomány kandidátusa.

RADNAI ZSÓFIA
(JPTE)

„A 4—12 éves magyar gyerekek angolnyelvelsajátítása. (Egy alkalmazott nyelvészeti modell keretében)" c. kandidátusi értekezése alapján a nyelvtudomány kandidátusa.

Irodalomtudományi szakbizottság

SZALMA NATÁLIA
(JPTE)

„Az orosz szimbolizmus jelenségének eszmetörténeti megközelítése" c. kandidátusi értekezése alapján az irodalomtudomány kandidátusa.

KOMLOVSZKI TIBOR
(Irod. tud. Int.)

„A Balassi-vers karaktere" c. kandidátusi értekezése alapján az irodalomtudomány kandidátusa.

LUDÁNYI MÁRIA
(Eszterházy K. Tanárképző Főisk.)

„Constantinusnak és Victoriának egymáshoz való igaz szerelmekrül irott comoedia (Az magyar nyelvü udvari dráma születése)" c. kandidátusi értekezése alapján az irodalomtudomány kandidátusa.

Filozófiai tudományi szakbizottság

SZIVÓS MIHÁLY
(Filozófiai Intézet)

„A tudományos nyilvánosság és a hegeli filozófia alapkategóriái, vázlatok a módszer öntológiájához" c. kandidátusi értekezése alapján a filozófiai tudomány kandidátusa.

Közgazdaságtudományi szakbizottság

PHAN XUAN CHI
(Vietnam)

„A munkaerő nemzetközi migrációjának néhány elvi és gyakorlati kérdése" c. kandidátusi értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa.

ALI MAHMOUD MOHAMMED
(Irak)

„Technology transfer process a technological development in developing countries. Between 1960—1985. case study: Iraq" c. kandidátusi értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa.

PRILESZKY ISTVÁN
(Széchenyi I. Műszaki Főiskola)

„Reguláció és regulációs eszközök a személyszállításban" c. kandidátusi értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa.

SERES ANTAL
(MTA Ipar- és Vállalatgazd. Kut. Int.)

„A belkereskedelem vállalati szervezeti rendszere és kapcsolata a piacfelügyelettel" c. kandidátusi értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa.

SZALAVETZ ANDREA
(International Business School)

„A Reagan-korszak az Egyesült Államok gazdaságtörténetében" c. kandidátusi értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa.

NGUYEN QUOC HUY
(Vietnam)

„A vietnami állami költségvetés territoriális decentralizálása és a hasznosítható magyarországi tapasztalatok" c. kandidátusi értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa.

PHAM VAN QUANG
(Vietnam)

„A piacgazdaságra való áttérés problémái és feladatai Magyarországon" c. kandidátusi értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa.

NGO SUAN BINH
(Vietnam)

„Néhány elméleti és gyakorlati kérdés Vietnam nemzetközi turizmusának fejlesztéséről" c. kandidátusi értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa.

HAJDU OTTÓ
(BKE)

„A jövedelemeloszlás. A szegénység mérése" c. kandidátusi értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa.

Történelemtudományi szakbizottság

PAJKOSSY GÁBOR
(MTA Tört.tud. Int.)

„Kossuth Lajos iratai 1837. május—1840. december. Hűtlenségi per, fogság, útkeresés" c. kandidátusi értekezése alapján a történelemtudomány kandidátusa.

MOLNÁR MÁTÉ
(ELTE TFK)

„Bakunyin anarchizmusa" c. kandidátusi értekezése alapján a történelemtudomány kandidátusa.

GERGÓ ZSUZSANNA
(VVE)

„A magyar nyomdaipari munkásság és érdekvédelmi szervezetei (1919—1944)" c. kandidátusi értekezése alapján a történelemtudomány kandidátusa.

Pedagógiai szakbizottság

KOMLOSSY ÁKOS
(JPTE)

„A közös alapú középiskolai kísérlet tapasztalatai" c. kandidátusi értekezése alapján a neveléstudomány kandidátusa.

ZOHIR GHAZZAWI
(Szíria)

„The development of values and attitudes of preschool child. Theory — application" c. kandidátusi értekezése alapján a neveléstudomány kandidátusa.

GOLNHOFER ERZSÉBET
(ELTE BTK)

„Pedagógiai nézetek Magyarországon 1945 és 1948 között — áttekintés a pedagógiai szakirodalom alapján — c. kandidátusi értekezése alapján a neveléstudomány kandidátusa.

Földrajzi és meteorológiai szakbizottság

MARTONNÉ ERDŐS KATALIN
(KLTE)

„Az egyéni rekreáció lehetőségei és megvalósulása Miskolc környékén" c. kandidátusi értekezése alapján a földrajztudomány kandidátusa.

DÉVÉNYI DEZSŐ
(Orsz. Met. Szolg.)

„Műholdas adatok alkalmazása a meteorológiai mezők objektív analízisében" c. kandidátusi értekezése alapján a földrajz-(meteorológia)tudomány kandidátusa.

Matematikai és Számítástudományi szakbizottság

KURUSA ÁRPÁD
(JPTE TTK Bolyai Int.)

„A radon transzformáció" c. kandidátusi értekezése alapján a matematikai tudomány kandidátusa.

TALLÓS PÉTER
(BKE)

„Differenciáltartalmazások életképes trajektóriáiról" c. kandidátusi értekezése alapján a matematikai tudomány kandidátusa.

HORVÁTH MIKLÓS
(BME)

„Laplace és Schrödinger operátorok spektrális sorfejlesztéseiről" c. kandidátusi értekezése alapján a matematikai tudomány kandidátusa.

VERES SÁNDOR
(U. K.)

„Sztochasztikus dinamikus rendszerek struktúraválasztása" c. kandidátusi értekezése alapján a matematikai tudomány kandidátusa.

FODOR JÁNOS
(ELTE)

„Fuzzy preferencia modellezése" c. kandidátusi értekezése alapján a matematikai tudomány kandidátusa.

Fizikai, csillagászati szakbizottság

HEBLING JÁNOS
(JATE)

„Ultrarövid fényimpulzusok előállítása elosztott visszacsatolású és rövid rezonátorú festéklézerrel" c. kandidátusi értekezése alapján a fizikai tudomány kandidátusa.

RICZ SÁNDOR
(ATOMKI)

„Röntgen és Auger-spektroszkópiai módszerekkel elért eredmények nagyenergiájú töltött részecske-atom ütközések vizsgálatában" c. kandidátusi értekezése alapján a fizikai tudomány kandidátusa.

PÓSFAI JÁNOS
(SzBK)

„Fehérjék funkciós aminosav motívumainak lokalizálása szekvenciák algoritmikus elemzésével" c. kandidátusi értekezése alapján a fizikai tudomány kandidátusa.

MIKLÓS ANDRÁS
(Izotópkutató I.)

„Fotoakusztikus és fototermális jelenségek a pikoszekundumos időtartományban; rezonáns fotoakusztikus kamrák a hangfrekvenciás tartományban" (Munkásság tézisszerű összefoglalása) c. kandidátusi értekezése alapján a fizikai tudomány kandidátusa.

ANGSTER JUDIT
(MTA Akusztikai KL)

„Orgona ajaksípok megszólalásának és rezgésének korszerű mérési módszerei és eredményei" c. kandidátusi értekezése alapján a fizikai tudomány kandidátusa.

PÁL KÁROLY FERENC
(MTA Atommagkutató I.)

„A forgás hatása magállapotok belső szerkezetére" c. kandidátusi értekezése alapján a fizikai tudomány kandidátusa.

GOGOHIJA VACHTANG SOTAEVICS
(MTA KFKI)

„A pertubáció-elmélet módosított változatai a nem-renormálható kölcsönhatási modellekben" c. kandidátusi értekezése alapján a fizikai tudomány kandidátusa (honosítás).

Növénytermesztési szakbizottság

SZÉLES ATTILA
(Vértesi Erdő- és Fafeldolg. Gazdaság)

„Fakitermelési munkafolyamatok technológiájának tudományos megalapozása a Magyar Köztársaság hegyvidéki viszonyai között" c. kandidátusi értekezése alapján a mezőgazdasági (erdészeti) tudomány kandidátusa (honosítás).

RÁCZ VERONIKA
(MTA Növényvédelmi KI)

„Poloskák (Heteroptera) szerepe magyarországi kukoricások életközösségében" c. kandidátusi értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa.

KAMPIS ANNA
(KÉKI)

„Vörösbor színanyagainak és színstabilitásának vizsgálata" c. kandidátusi értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa.

PETŐ KÁROLY
(DATE)

„Az agrotechnika főbb elemei és a talajnedvesség kapcsolata" c. kandidátusi értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa.

Állattenyésztés, állatorvosi szakbizottság

HAITHAM JADAN KURBAJ
(Szíria)

„Chemical and biological structure of cyprinids fry rearing ponds under different conditions" c. kandidátusi értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa.

KAKUK TIBOR
(nyugdíjas)

„Anyagforgalmi betegségek a hazai nagyüzemi baromfitenyésztésben" c. kandidátusi értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa.

BALLÁSCH ALAJOS
(Állatorvostud. Egyetem)

„A higiéniai feltételek javításának hatása a nagyüzemi borjúnevelés eredményességére" c. kandidátusi értekezése alapján az állatorvostudomány kandidátusa.

SZITA GÉZA
(Állatorv. tud. Egy. Élelmiszerhigiéniai I.)

„Szintetikus táptalajok kifejlesztése és alkalmazása élelmiszer mikrobiológiai vizsgálatokhoz" c. kandidátusi értekezése alapján az állatorvos-tudomány kandidátusa.

HARRACHNÉ DR. BENKŐ MÁRIA
(Állatorv. tud. KI.)

„Hasítottkörmű háziállatok adenovírusainak nukleinsav-vizsgálatokkal történő jellemzése és összehasonlítása" c. kandidátusi értekezése alapján az állatorvos-tudomány kandidátusa.

VERESEGYHÁZY TAMÁS
(Állatorv. tud. Egy.)

„A bendőben folyó mikrobiális fehérjebontás biokémiai jellemzése" c. kandidátusi értekezése alapján az állatorvos-tudomány kandidátusa.

SZABÓ ISTVÁN
(PANONLIVER)

„A kocák reprodukciós teljesítményének fokozása nagyüzemi sertésállományokban" c. kandidátusi értekezése alapján az állatorvos-tudomány kandidátusa.

AMER DABBAGH
(Szíria)

„A biokémiai polimorfizmus meghatározások gyakorlati kilátásai a juhtenyésztésben" c. kandidátusi értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa.

MOHAMED ABD EL RAHMAN MOSTAFA
(Egyiptom)

„Genetic and non-genetic factors effecting production and reproduction traits in dairy cattle" c. kandidátusi értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa.

MOHAMED ABD EL KAREEM ABAZA
(Egyiptom)

„Immunogenetical studies on chicken and duck" c. kandidátusi értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa.

KISSNÉ DO THI DONG XUAN
(GATE)

„A ludak őszi termelési ciklusának szaporodás endokrinológiai vizsgálata" c. kandidátusi értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa.

Agrárökonómiai szakbizottság

DURGHAM DAOUD
(Szíria)

„A szőlőágazat egyes gazdasági kérdései" c. kandidátusi értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa.

Elméleti Orvostudományi Szakbizottság

UZVÖLGYI ÉVA
(DOTE)

„Az INT-1 proto-onkogén és az RB szuppresszor gén strukturális és funkcionális analízise" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

TÓTH IDA E.
(MTA KOKI)

„Szérum lipoproteinek felvétele, intracellularis transzportja és kortikoidogaenezis összefüggése a mellékvesekéreg-sejtekben" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

JÁNOSI LÁSZLÓ
(JOHAN Béla" Orsz. Közegészségü. I.)

„A Staphylococcus aureus makrolid, linkozamid és sterptogramin B rezisztenciájának molekuláris epidemiológiája" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

KÁDÁR JÁNOS
(SOTE II. Belgyógyászati Kl.)

„Az emberi IgG_1 régiójának egyes szakaszait reprezentáló szintetikus peptidek hatása az immunfolyamatokra" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

CSABINA SÁNDOR
(DOTE Közp. KL)

„A simaizom miozin foszforilálható könnyű láncának sajátosságai és szerepe a kontraktilitás szabályozásában" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

KAUSER KATALIN
(SOTE II. Élettani I.)

„Lokálisan termelődő vazoaktív anyagok szerepe izolált artériák miogén válaszában" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

KOVALSZKY ILONA
(SOTE I. Kórbonctani I.)

„A májdaganatok patobiokémiai sajátosságai" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

KRENÁCS TIBOR
(SzOTE Pathológiai I.)

„Post-embedding immunhisztokémiai módszerek alkalmazása a pathológiában" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

ADEGHATE ERNEST AKINGUNOLA
(Nigéria)

„Contributions to the morphology of pancreatic tissue transplanted into the anterior eye — chamber of sats" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

NÁDASDY TIBOR
(SzOTE Kórbonctani I.)

„A vesetranszplankátum kilökődési reakciójának morfológiája" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

VARGA MIHÁLY
(DOTE Igazságü. Orv. Int.)

„Alkoholanyagcsere és alkoholos májkárosodás" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

HUNYADI LÁSZLÓ
(SOTE Élettani I.)

„Foszfolipid eredetű hírvivők a mellékvesekéreg glomerulose sejtben" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

AMELIA BIDZSERANOVA GUERON
(Bulgária)

„Effects of atrial natriuretic peptide and ralted compomuls on the activity of the central nervous system" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

Klinikai I. Orvostudományi Szakbizottság

AHMED TAHER BALLUZ
(Líbia)

„Long term treatment of bronchial asthma; effects and side-effects" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

MÁDI SZABÓ LÁSZLÓ
(PM. Tárogató úti Kh. I. Belosztály)

„Ultrahanggal vezérelt perkután eljárások a Pancreas-betegségek diagnosztikájában és terápiájában" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

FORSTER TAMÁS
(SzOTE II. Belgyógyászati Kl.)

„A színkódolt és doppler echocardiographia alkalmazása a klinikai gyakorlatban" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

NOVÁK ZOLTÁN
(Szeged Megyei Városi Kh. Gyermekgyógyászat)

„Oxidatív stressz és deformálódási képesség vizsgálata emberi vörösvérsejteken" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

LAKOS ANDRÁS
(Szent László Kh)

„Lyme borreliosis Magyarországon" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

HAJNAL FERENC
(SzOTE I. Belklinika)

„Az alkohol hatása a hasnyálmirigy enzimszekréciós működésére" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

ALFÖLDI SÁNDOR
(Tétényi úti Kh. I. Belgyógyászat)

„Dopaminerg és opioiderg mechanizmusok határérték esszenciális hipertóniában" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

LELKES GÁBOR
(OHVI)

„Az intramembrán részecskék és a sejtfelszíni receptorok aggregálhatósága nem hemorizált vörösvérsejtekben" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

KAJTÁR PÁL
(POTE Gyermekklinika)

„A gyermekkori rosszindulatú daganatok korszerű ellátása Wilma-tumor tükrében" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

NABOULSI MOHAMED AHMAD
(Libanon)

„Sequelles psychiatriques, psychosomatiques et psychologiques (Expériences de la guerre de Liban)" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

NAGY KÁROLY
(SOTE III. Bel Kl.)

„Jelátvivő mechanizmusok vizsgálata inzulin rezisztenciában" kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

SERGEV OLIV
(SOTE II. Bel Kl.)

„Atrial natriuretic peptide-regulation of secretion and some effects in Humans" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

IBRAHIM S. Y. EL-BAROUNI
(Líbia)

„Glucocorticosteroids in bronchial asthma" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

SCHNABEL RÓBERT
(Főv. Önkorm. Róbert K. krt-i Kh)

„Az ellenanyag függő sejtes cytotoxicitás és a fibrogenezis indirekt vizsgálata idült májbetegségekben" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

NGUYEN THI LOAN
(Vietnam)

„Akut hepatitisz B fertőzésben megbetegedett egyének szerológiai markerei változásának követése 1987—1988-ban" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

LENGYEL GABRIELLA
(SOTE II. Belklinika)

„Citokinek hatása humán májsejttenyészetre és hepatoblastoma sejtekre" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

GARZULY FERENC
(Vas megyei Markusovszky Kórház)

„Leukaemia-típusok neuropathológiai jellemzői" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

VARSÁNYI NAGY MÁRIA
(SOTE III. Belklinika)

„Celluláris immunreakciók és azok gyógyszeres befolyásolhatósága kísérletes és humán I. típusú diabetes mellitusban" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

FRENDL GYÖRGY
(Boston)

„Citokinek és a markofag aktivacio" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

SZABÓ GYÖNGYI
(Worcester)

„A monociták mediátor termelésének kóros eltérései: a különböző aktivációs mechanizmusok szerepe betegek és egészségesek monocita alcsoportjaiban" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

POKORNY GYULA
(SzOTE I. Belgyógyászati Kl.)

„A primer Sjögren syndroma szervi manifesztációi (különös tekintettel a gastrointestinumra)" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

Klinikai Orvostudomány II. Szakbizottság

BERNARD ARTUR
(SOTE II. Női Kl.)

„Progeszteronhatást befolyásoló tényezők terhességben" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

HASSAN SALEM MOHAIN AL-ATTAS
(Yemen)

„A vastagbél és a végbél rákos daganatai különös tekintettel az ezek következtében kialakuló bélelzáródásra és bélátfúródásra" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

SZABÓ ZOLTÁN
(Orsz. Reumatológiai és Fizioterápiás I.)

„Tapasztalataink az RA-s betegek kézelváltozásainak sebészi kezelésével" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

VÁGÓ PÉTER
(Központi Stomatológiai Intézet)

„Az állkapocs diszfunkció-fájdalom szindróma kóroktanának lineáris modellje" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

TÖRÖK OLGA
(DOTE Női Kl.)

„A genetikai tanácsadás gyakorlata és hatékonysága" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

SÁRVÁRY ANDRÁS
(SOTE Traumatológiai TSz.)

„A fibula szerepe a lábszártörések kezelésében" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

GRÓSZ ANDOR
(MH Repülőorvosi Vizsgáló és Kl)

„A katonai repülő-hajózó állomány vizuális munkavégzőképességének mérési tapasztalatai" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

REJTŐ KÁLMÁN
(OTE Fül-Orr-Gége Kl.)

„A kóros hangosságfokozódás szubjektív és objektív vizsgáló módszerrel elérhető eredmények" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

WEISENBACH JÁNOS
(POTE Gyermekkl.)

„A mellkas és szívnagyság normális újszülöttekben és cardiorespiratoricus zavarral járó kórképekben" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

VADÁSZ PÁL
(Orsz. Korányi TBC és Pulm. Int.)

„A tüdő carcinoid daganatainak diagnosztikája és kezelése" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

LÁSZLÓ ÁDÁM
(SOTE II. Női Klinika)

„Az emberi méhkürt izomműködésének szabályozása" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

RAJTÁR MÁRIA
(SzOTE Közp. Izotóp Lab.)

„Izotópdiagnosztikai képalkotó eljárások az emlőrák stádiummegállapításában és követésében" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

KARLINGER KINGA
(Orsz. Érseb. Int.)

„A hypophisis- és hypothalamus-táják CT- és MR-vizsgálata" c. kandidátusi értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

Gépészeti, kohászati Szakbizottság

BOGUSZLAVSZKIJ MOISZEJ
(nyugdíjas)

„A felületi simaság etalon mintadarabjai gyártási módszerének a kidolgozása és egyneműségének a vizsgálata" c. kandidátusi értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa. (honosítás)

CSÁSZI FERENC
(BME)

„A pamut-, illetve pamuttípusú fonalak sodratának kialakulása" c. kandidátusi értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

ÉGERT JÁNOS
(Miskolci Egyetem)

„Síkbeli és térbeli érintkezési feladatok megoldása speciális kontaktelemek segítségével" c. kandidátusi értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa (honosítással).

PAPPNÉ EPERJESI BOGLÁRKA
(Könnyűip. Műszaki Főisk.)

„Konfekcióipari termékek nedves hőmegmunkálási folyamatának fejlesztése a magyar textilanyagok deformációs tulajdonságai alapján" c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

Elektronikai, számítástechnikai Szakbizottság

LUGOSI GÁBOR
(BME HEI)

„Statisztikus alakfelismerés bizonytalan körülmények között" c. kandidátusi értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

Energetikai Szakbizottság

HAMED ALI TASHANI
(Líbia)

„Neutron spectrum calculation and measurement at the nuclear reactor of Budapest Technical University" c. kandidátusi értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

KISVÖLCSEY JENŐ
(BME)

„Tranziens hálózati analizátor alkalmazása a villamos-energiarendszerek vizsgálatára" c. kandidátusi értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

IVÁNYI MIKLÓSNÉ
(BME)

„Nyitott elrendezések elektromágneses terének meghatározása és a határfeltételek kielégítése B-függvényekkel" c. kandidátusi értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

Építési, építészeti és közlekedéstudományi Szakbizottság

KEGYES-BRASSAI CSABA-LÁSZLÓ
(Metab Kft.)

„A nagypanelos lakóházak megalkotása" c. kandidátusi értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa (honosítás).

BIRGHOFFER PÉTER
(Építéstud. Int.)

„Nagypanelos építési móddal készült lakóépületek felújítása" c. kandidátusi értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

HORN ANTAL
(BME)

„Épületek perspektív ábrázolásának új módszerei és fényképükről azok merőleges vetületeinek szerkesztése" (Munkásság tézisszerű összefoglalása) c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

PALOTÁS ZOLTÁN
(nyugdíjas)

„A vasút és a közút hatékony funkciómegosztása" c. kandidátusi értekezése alapján a közlekedéstudomány kandidátusa.

Kémiai tudomány I. Szakbizottság

BOGNÁR GÉZA
(BME)

„Levegővel segített szilárd anyag kifolyása kúpos tartályból" c. kandidátusi értekezése alapján a kémiai tudomány kandidátusa.

ARNOLD MIKLÓS
(Műsz. Anal. Kém. Kcs.)

„Szilárd fázisú termikus reakciók kinetikájának vizsgálata" c. kandidátusi értekezése alapján a kémiai tudomány kandidátusa.

KOLLÁR LÁSZLÓ
(VVE)

„Homogénkatalitikus aszimmetrikus hidrofolmilezés platinakomplexekkel" c. kandidátusi értekezése alapján a kémiai tudomány kandidátusa.

KOVÁCS ZOLTÁN
(VVE)

„A megbízhatóság és karbantartás kapcsolata technológiai rendszerekben" c. kandidátusi értekezése alapján a kémiai tudomány kandidátusa.

Kémiai tudomány II. Szakbizottság

PETRES JOLÁN
(KÉKI)

„Tripszin-inhibitorok, lektib és ureáz inaktiválódása szójababban különböző hőkezelés hatására" c. kandidátusi értekezése alapján a kémiai tudomány kandidátusa.

BÁTORI SÁNDOR
(KKKI)

„Pirido (2,1-f)-asz-Triazinium-származékok és benzológjainak kémiája" c. kandidátusi értekezése alapján a kémiai tudomány kandidátusa.

SZÉKÁCS ANDRÁS
(Növényvédelmi KI.)

„Rovar juvenilhormon-észteráz és más észterolitikus enzimek gátlása átmeneti állapot analóg trifluór-metil-ketonokkal" c. kandidátusi értekezése alapján a kémiai tudomány kandidátusa.

NYÉKI OLGA
(Richter Gedeon Rt.)

„Angotenzin II. antagonisták szintézise" c. kandidátusi értekezése alapján a kémiai tudomány kandidátusa.

NAGY LEVENTE
(16/61 gyógyszertár)

„A Prunus avium és a Prunus cerasus terméskocsányainak összehasonlító framakognóziai vizsgálata" c. kandidátusi értekezése alapján a gyógyszerészeti tudomány kandidátusa (honosítással).

TÓTH GÁBOR
(SZOTE Orvosi Vegytani Int.)

„Új módszerek biológiailag aktív peptidek szintézisére" c. kandidátusi értekezése alapján a kémiai tudomány kandidátusa.

SZÁNTAY CSABA
(Richter Gedeon Vegyészeti Gyár RT.)

„Heterociklusok szerkezetvizsgálata NMR spektroszkópiával" c. kandidátusi értekezése alapján a kémiai tudomány kandidátusa.

BACSA GYÖRGY
(BIOGÁL Gyógyszergyár Rt.)

„A minőségbiztosítás fejlesztésének elvi alapjai és gyakorlati alkalmazása a gyógyszeriparban" c. kandidátusi értekezése alapján a gyógyszerészeti tudomány kandidátusa.

Biológiai tudomány I. Szakbizottság

FARKAS TIBOR
(nyugdíjas)

„Ornithogeographie Ungarus" c. kandidátusi értekezése alapján a biológiai tudomány kandidátusa.

CZÁRÁN TAMÁS
(ELTE)

„Topográfiai kényszerek a növényi kompetációs dinamikában; szimulációs tanulmányok" c. értekezése alapján a biológiai tudomány kandidátusa.

HOLPNÉ KOZLOVA NONNA
(Fejér megyei Gyógyszertári Központ)

„Streptonigrin bruneomycin és streptonigron antibiotikumok tanulmányozása és ezek félszintetikus származékainak előállítása" c. kandidátusi értekezése alapján a biológiai tudomány kandidátusa (honosítás).

Biológiai tudomány II. Szakbizottság

ÁDÁM ATTILA
(Növényvédelmi KI.)

„Az oxigén szabadgyökreakciók és a membránlipidváltozások szerepe a fertőzött növény tüneteinek kialakulásában" c. kandidátusi értekezése alapján a biológiai tudomány kandidátusa.

HORVÁTH IBOLYA
(SzBK Biokémiai Int.)

„A foszfolipidek lehetséges szerepe a növények hideg- és fagytűrésében" c. kandidátusi értekezése alapján a biológiai tudomány kandidátusa.

CSOKNYA MÁRIA
(JPTE)

„A földigiliszta (Lumbricius terpestria L.) bél idegrendszere" c. kandidátusi értekezése alapján a biológiai tudomány kandidátusa.

Hadtudományi Szakbizottság

SZABÓ PÉTER
(Hadtörténeti I. és Múzeum)

„A 2. magyar hadsereg III. hadtestének részvétele a keleti hadszíntér 1942/43-as hadműveleteiben" c. kandidátusi értekezése alapján a hadtudomány kandidátusa.

MEGLÉCZ MIKLÓS
(Magyar Honvédség)

„Atomrobbantások bemérése, vegyi-, sugárfelderítés megszervezése hadsereg hadműveleteiben, erdős-hegyes terepen" c. kandidátusi értekezése alapján a hadtudomány kandidátusa.

HEGEDÜS RÓBERT
(HM Biztonságpolitikai és Nemzetközi Főo.)

„A Varsói Szerződés kollektív biztonsági rendszerétől az önálló honvédelmi koncepcióig" (A biztonságfelfogás és a hadseregkép változása) c. kandidátusi értekezése alapján a hadtudomány kandidátusa.

Pályázati felhívások

Felzárkózás az Európai Felsőoktatáshoz Alap pályázati felhívása

4. sz. melléklet

felsőoktatási intézmények részére

A Felzárkózás az Európai Felsőoktatáshoz Alap (FEFA) kuratóriuma 1992-ben 30 millió USD és 1500 millió Ft keretösszeggel pályázatot hirdet, amelyből legfeljebb három évre terjedő, 1992—1994 közötti időszakra ütemezett kötelezettségvállalás nyújtható. Egy pályázat keretében kért támogatás egy összegben — azaz a dollár és a forint komponens együttes értéke — nem haladhatja meg az 5 millió USD-t. A pályázat valamivel kisebb keretösszeggel várhatóan 1993 első felében újra kiírásra kerül.

Az alap fő célkitűzései a következők:

1. több fokozatú és több karú felsőoktatási rendszer kialakulásának előmozdítása,
2. a felsőoktatás költséghatékonyságának és kibocsátásának növelése, az azonos régiókban (50—60 km-es sugarú körön belül) tevékenykedő

felsőoktatási intézmények közötti tényleges regionális kooperáció és koordináció előmozdítása,

3. a felsőoktatási és a kutatási intézmények, valamint a végzetteket majdan foglalkoztató szervezetek közötti együttműködés erősítése, különös tekintettel a doktoranduszképzésre,
4. a főiskolai és egyetemi oktatást, valamint a posztgraduális képzést, átképzést, illetve a kutatást is magában foglaló felsőoktatási rendszer kialakításának elősegítése,
5. a felsőoktatási intézmények gazdálkodásának hatékonyságát javító változtatások előmozdítása,
6. a felsőoktatási intézmények információs rendszerének korszerűsítése és ezzel egyidejűleg adminisztrációjuk egyszerűsítése.

Az alap kuratóriuma projektekkel és nem felsőoktatási intézményekkel foglalkozik. Azaz a kuratórium döntésekor egymástól független, jól körülhatárolt, konkrétan megfogalmazott tervek versenyeznek egymással.

Pályázatot felsőoktatási intézmények, illetve több felsőoktatási intézmény együtt, felsőoktatási intézmények és kutatóintézetek, felsőoktatási intézmények és gazdálkodó szervek közösen adhatnak be.

A pályázatot az intézmény vezetőjének aláírásával kell hitelesíteni. Több együttműködő intézmény esetében kizárólag az összes intézmény vezetője által hitelesített pályázat nyújtható be. Az összetettebb fejlesztési elképzelésekre vonatkozó pályázatokat logikai és szervezeti szempontból kérjük egységekre tagolni, az egységek részletes bemutatása mellett szükséges az összesítés is, a prioritások megjelölésével.

A pályázatokban a következő célokra lehet pályázni:

— gépek, műszerek, berendezések,
— felszerelések, eszközök, szellemi termékek beszerzése, valamint
— konzultánsok és egyéb szellemi szolgáltatások igénybevétele, illetve
— hallgatók és oktatók tanulmányútjai költségeinek és
— vendégprofesszorok meghívása során felmerülő költségeknek a fedezése
— a program megvalósításához szükséges működési költségek fedezésére.

(Építési beruházást nem lehet az alap forrásaiból fedezni.)

A pályázatokban vállalt feladatok megvalósítása nem a kedvezményezettek által átvett pénzeszközök útján történik, hanem a pályázati célok elérését szolgáló beszerzések, igénybe vett szolgáltatások stb. számláinak a FEFA által nyitott folyószámláról történő kiegyenlítésével. A számlák kiegyenlítésének azonban alapvető feltétele a Világbank eljárási szabályainak és versenyelőírásainak szigorú betartása.

A pályázat megvalósításának következtében jelentkező működési költségeket elsősorban belső tartalékokból, saját bevételekből és/vagy koordinált pénzeszközökből kell finanszírozni. A projekt megvalósításához szükséges, korlátozott mértékű külön működési költségek fedezését a fenti 1500 millió forintból 400 millió Ft erejéig egyszeri támogatásként az alap biztosítja.

A kedvezményezett(ekk)el az alap kuratóriumának elnöke szerződést köt. E szerződés rögzíti a megvalósítandó célkitűzéseket, a kuratóriumnak és a Világbanknak a felhasználásra vonatkozó előírásait, eljárásmódjait, továbbá a támogatás egyéb feltételeit. A szerződés — részleges — visszafizetési kötelezettséget is előírhat.

A pályázók még kedvező visszajelzés esetében sem vállalhatnak kötelezettségeket, nem köthetnek előzetes szerződéseket és nem adhatnak fel előrendeléseket mindaddig, amíg az elfogadott pályázatok feltételeiről az alappal szerződést nem kötnek.

A pályázatok benyújtásának határideje: 1992. április 30.

A pályázatokat angol és magyar nyelven 3—3 példányban a Felzárkózás az Európai Felsőoktatáshoz Alaphoz kell benyújtani.

Professzorok Háza
1146 Budapest,
Ajtósi Dürer sor 19—21.

A pályázattal kapcsolatos kérdésekben felvilágosítás:

FEFA Titkárság

Professzorok Háza
Ajtósi Dürer sor 19—21.
Telefon: 142-0327, 251-2895
Telefax: 142-8157, 251-2674

A benyújtott pályázatok elfogadásáról, illetve elutasításáról a FEFA kuratóriuma 1992. június 30-ig dönt.

Budapest, 1992. január 14.

A Magyar Tudományos Akadémia
Orvosi Tudományok Osztálya
a Zsigmond Diabetes Alapítvány

keretében pályázatot hirdet a cukorbetegség kutatása témában.

A pályázatban szereplő tudományos terv kiterjedhet mind alap-, mind a klinikai kutatásokra. Pályázati lehetőség nyílik olyan műszerek beszerzésére, amelyek segítségével új módszereket lehet a cukorbetegség kutatásában bevezetni.

A részletes kutatási terv mellett a munka költségeit is részletezni kell.

Pályázati feltételek:

1. Megfelelő intézeti (infrastrukturális) háttér a kutatás laboratóriumi munkafeltételeivel, illetve megfelelő betegellátó intézeti feltételek.
2. Többéves klinikai tapasztalat a cukorbetegség gondozásában, illetve jártasság alapkutatási feladatok teljesítésében.

A pályázat benyújtásának határideje 1992. május 1.

Az elbírálásra 1992. szeptember 1-ig sor kerül.

A pályázatokat a résztvevők eddigi tudományos tevékenységének ismertetésével kell kiegészíteni (tudományos önéletrajz, publikációs lista, citációs index stb.)

A pályázatokat pályázati űrlapon kell benyújtani, mely beszerezhető a Zsigmond Diabetes Alapítvány Titkárságán (Budapest V., 1051 Nádor u. 7. I. emelet 110-es szoba).

A pályázatokat a megadott határideig a Zsigmond Diabetes Alapítvány Titkárságára kell beküldeni.

Az MTA KFKI Atomenergia Kutató Intézet (Budapest, Konkoly-Thege út 29—33. Pf. 49 1525) pályázatot hirdet a következő tudományos laboratóriumok vezetői munkakörének betöltésére:

Reaktorkémiai laboratórium

A pályázó feladata reaktorkémiai, környezetkémiai és aktivitás-analitikai kutatások irányítása és aktív részvétel a felsorolt témák valamelyikében.

Fizikai-kémiai laboratórium

A pályázó feladata szilárd-folyadék határrétegek, kondenzált rendszerek és magkémia területén végzett kutatások összefogása és aktív részvétel a felsorolt témák valamelyikében.

Pályázati feltételek:
— egyetemi végzettség,
— tudományos fokozat,
— idegen nyelv ismerete,
— a laboratórium profiljának megfelelő szakmai és vezetői gyakorlat.

A pályázatnak külső pályázó esetén tartalmaznia kell:
— a részletes önéletrajzot,
— a jelenlegi munkahely, munkakör, beosztás, fizetés, az eddigi szakmai és publikációs tevékenység, szakmai kapcsolatok ismertetését,
— iskolai végzettséget, tudományos minősítést, nyelvtudást igazoló oklevél (oklevelek) másolatát,
— három hónapnál nem régebbi hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Mind belső, mind külső pályázó esetén a pályázathoz csatolni kell a laboratórium munkájára, fejlesztésére vonatkozó koncepciót.

A pályázatot mellékleteivel együtt az Intézet igazgatójához kell benyújtani, az Akadémiai Értesítőben történő megjelenést követő 30 napon belül az előzőekben megjelölt címre.

Gadó János s. k.
igazgató

Az ERDÉSZETI ÉS FAIPARI EGYETEM
(Sopron)
ERDŐMÉRNÖKI KARÁNAK
Üzemtani Tanszékén

a MÉM ÉRTESÍTŐ 1991. december 23-i keltezésű, 1991. évi 21. számának 442. oldalán

egyetemi tanári vagy docensi

állásra meghirdetett pályázat benyújtási határidejét az ÉRTESÍTŐ késedelmes megérkezése miatt

1992. március 31-ig

meghosszabbítja.

Sopron, 1992. január hó 30.

Dr. Winkler András s. k.
rektor

FOGADÓÓRÁK

Láng István, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden hétfőn 15.30—17 óra között — bármely természetű ügyben — fogadóórát tart.

A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak, valamint az intézmények vezetőinek más időpontokban is rendelkezésére áll.

Jogi és Igazgatási Főosztály

Szabó János, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke kedden 14—15 óráig, és Harmathy Attila, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára szerdán 8—10 óráig tart fogadóórát. Előzetes bejelentés a 117-3929 hívószámú telefonon.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik havonta kétszer
Szerkeszti: dr. Egri Pál, az MTA Titkársága Jogi Osztályának vezetője

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat igazgatója
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat végezte
Felelős vezető: Zöld Ferenc igazgató — Budapest, 1992., Nyomdai táskaszám: 20870
Felelős szerkesztő: dr. Egri Pál — Műszaki szerkesztő: Sándor István
Megjelent: 4 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10A., közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 840 Ft — Példányszámonkénti ára: 35 Ft

XLI/1992. ÉVFOLYAM 4. SZÁM

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

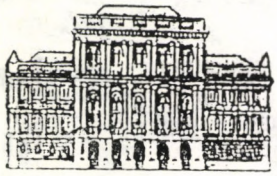

BUDAPEST, 1992. MÁRCIUS 12.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ELNÖKSÉGÉNEK HATÁROZATAI

1/1992. sz. hat. az MTA Alapszabályának első tervezetéről 43
2/1992. sz. hat. Elnökségi Alkalmi Bizottság kiküldéséről 45
3/1992. sz. hat. a Bolyai díj felújításáról 45
az Elnökség egyéb állásfoglalásai 45

KÖZLEMÉNYEK

7001/92. sz. közlemény a Magyar Tudományos Akadémia statisztikai beszámoló-rendszeréről 45

közlemény az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium igazgatási statisztikai beszámoló rendszeréről 52

Pályázati felhívás 57

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának, valamint a Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 57

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ELNÖKSÉGÉNEK HATÁROZATAI*

az 1992. január 28-i ülésén
(1—3. számú határozatok)

A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya (első tervezet)

A tervezetet az azzal megbízott munkabizottság készítette és az MTA elnöke terjesztette elő. Írásbeli előterjesztésében ismertette — a tájékoztatásul csatolt — akadémiai törvényjavaslat-tervezet készítésének eddigi menetét, jelezve, hogy annak tartalmával összhangban készült el az Alapszabály első tervezete. Ennek a vita alapján átdolgozott második változatát februárban megvitatják az osztályok, majd észrevételeik ismeretében elkészült harmadik változatot márciusi ülésén vitatja meg az Elnökség.

E vita alapján átdolgozott változat akkor kerül a májusi közgyűlés elé, ha az országgyűlés április végéig megalkotja az akadémiai törvényt.

Az elnök utalt bevezetőjében az Elnökség tagjaihoz intézett azon korábbi kérésére, hogy a tervezet-

* A nem teljes szöveggel közölt határozatokat az Akadémia tagjai részére — kérésükre — tájékoztatásul megküldi a Tudományos Testületi Titkárság.

tel kapcsolatos észrevételeiket lehetőleg előzetesen, írásban közöljék. Többen el is juttatták észrevételeiket hozzá. Ezeket továbbítja a munkabizottsághoz. Kérte továbbá, hogy a vitában felszólalók a fontosabb, elvi jellegű kérdéseket helyezzék előtérbe. A munkabizottságnak lesz a feladata ugyanis a szövegezés.

Az elnök a maga részéről is felvetett néhány észrevételt. Kifogásolta például, hogy az Akadémia tagjainak kizárásával foglalkozó rész túlságosan részletező. Erre aligha van szükség, mert a részletek megítélését nyugodtan rá lehet bízni a Tudományetikai Bizottságra. Szóvá tette továbbá, hogy a tervezet megfeledkezik a különféle tudományos munkabizottságokról, pedig számuk és szerepük egyaránt igen jelentős.

A vitát három elvi kérdés uralta: a) az akadémiai köztestület fogalma, illetve alanyi körének meghatározása; b) az ún. képviselők kiváltságos kezelése; c) az Elnökség jogállásának, szerepének „leértékelése", illetve csökkenése.

A köztestület alanyi bázisával kapcsolatosan ez alkalommal is ellentétes vélemények hangzottak el. Egyesek túlzottan szélesnek ítélik a tervezet által megvont kört, mások a nagyvonalú nyitás mellett érveltek. Egyetértés nyilvánult meg abban, hogy a törvényjavaslat ide vonatkozó keretszabályát az Alapszabálynak megfelelő tartalommal kell kitöltenie és közelebbi meghatározást kell adnia arról, kit kell — az Akadémia tagjain és az akadémiai kutatókon kívül — a tudomány más érdemes művelőinek tekinteni és milyen jogokkal. Emellett újból meg kell vizsgálni ebben az összefüggésben a külföldi tagok helyzetét és a köztestületi tagság megszűnésének kérdését. Az Elnökség helyeselte azt a javaslatot, hogy az akadémikus jogászok valamelyike a Magyar Tudományban közzéteendő tanulmányával — nem szakemberek számára is könnyen érthetően — megvilágítsa a köztestület fogalmát.

Majd minden felszólaló aggályosnak tartotta a törvényjavaslat (13—14. §-a) által tervbe vett szabályozást, amely a közgyűlésen privilegizált helyzetbe kívánja hozni a képviselőket. Egyesek jogi anomáliának, az akadémiai autonómiát sértő, a szavazást gyakorlatilag is nehezítő eljárásnak minősítették ezt a megoldást, amivel nem tudnának egyetérteni. Mások — a probléma súlyát nem tagadva — lehetőséget látnak arra, hogy az Alapszabály a törvényjavaslattal való szembekerülés nélkül kiutat találjon. Így számításba jöhetne olyan megoldás, amely a képviselők „privilégiumát" nem biztosítaná azokban az esetekben, amikor a közgyűlés mintegy „belső", csak az Akadémia tagjaira tartozó ügyeket tárgyal.

Ami az Elnökség csupán tanácsadói szerepre történő „lefokozását" illeti, többen aggályukat fejezték ki. Jó lenne, ha az Alapszabály pozitív tartalommal töltené ki a törvényjavaslatban szereplő azt a lehetőséget, amely szerint az Elnökség ellátja azokat a feladatokat is, amelyekkel a közgyűlés megbízza.

A vitában egyébként több más észrevételt is felvetettek. Közülük alapos megfontolást érdemelnek a következők:

— gazdagítani kellene a külső tagok jogairól és kötelességeiről szóló részt (előadások tartása, kutatási programokban való részvétel, szakértői munkába való bevonás, a magyar tudomány eredményeinek külföldi ismertetése stb.);
— mérlegelni kellene a tanácskozási jogú tagok intézményének visszaállítását;
— az Alapszabály-tervezet 36. és 40. §-ában „a hazai egyetemeknek a Rektori Konferencia által delegált képviselői" szövegrész lenne a legmegfelelőbb;
— az intézetekről szóló fejezetben részletesebben kellene szólni a kutatóközpontokról;
— tükröztetni kellene a tervezetben a tudományos osztályok és a tudományos bizottságok növekvő szerepét a tudományos minősítésben;
— a levelező taggá választás előfeltételi közé be kellene iktatni a doktori fokozatot mint általános követelményt, de tegye lehetővé az Alapszabály, hogy ettől — kivételes esetben — eltekintsen a tagválasztó ülés.

A vitáról részletes jegyzőkönyv készült.

Az Elnökség 1/1992. számú határoztata

1. Az Elnökség az Akadémia Alapszabályának első tervezetét a további előkészítés alapjául — mint munkaanyagot — elfogadja; megbízza a munkabizottságot, hogy az elnökségi vita és az Elnökség tagjainak írásban benyújtott észrevételei alapján a tervezetet sűrgősen dolgozza át és ezt mutassa be az MTA elnökének;

   felkéri az MTA elnökét, hogy az átdolgozott (második) tervezetet küldje meg a tudományos osztályok és a területi bizottságok elnökeinek, kérve őket, hogy észrevételeiket, javaslataikat február végéig tegyék meg.
2. Az Elnökség megbízza a munkabizottságot, hogy a tudományos osztályok és a területi bizottságok észrevételei alapján készítse el a tervezet harmadik változatát és azt az Elnökség márciusi ülésén történő előterjesztés céljából adja át az MTA elnökének.
3. Az Elnökség felkéri a Magyar Tudomány főszerkesztőjét, gondoskodjék arról, hogy a Magyar Tudományban megfelelő tanulmány jelenjék meg a köztestületek fogalmáról, jogi jellegéről, szerepéről.

Az 1992. évi Akadémiai Aranyérem, Akadémiai Díjak és az Akadémiai Újságírói Díjak odaítélését előkészítő Elnökségi Alkalmi Bizottság összetétele

A három külön előterjesztést az Elnökség együtt tárgyalta, mivel az Aranyérem odaítélése előkészítésének eljárási rendje, az 5/1991. sz. elnökségi határozat alapján, azonos lett az Akadémiai Díjak és az Akadémiai Újságírói Díjak odaítélésének előkészítésével.

Az Elnökség tagjai a három azonos eljárási rendre és azonos összetételű bizottságra vonatkozó javaslattal egyetértettek.

Az Elnökség 2/1992. számú határozata

1. Az Elnökség az 1992. évi Akadémiai Aranyérem, Akadémiai Díjak és Akadémiai Újságírói Díjak odaítélésének előkészítésére az alábbi összetételű alkalmi bizottságot küldi ki:

a bizottság elnöke:

Halász Béla alelnök

a bizottság tagjai:

Berényi Dénes alelnök
Ujfalussy József alelnök
Alföldi Lajos r. t.
Király Tibor r. t.
Lovász László r. t.
Ormos Mária l. t.
Vámos Tibor r. t.
Vizi E. Szilveszter r. t.

a bizottság titkára:

Egri Pál, a Jogi és Igazgatási Főosztály helyettes vezetője

2. A bizottság terjessze javaslatát az Elnökség márciusi ülése elé.

A Bolyai Díj felújítása

Az Elnökség 1991. november 12. ülésén úgy foglalt állást, hogy „a Bolyai Díj felújítása ügyében Berényi Dénes alelnököt kéri fel az előzmények és a lehetőségek részletesebb feltárására".

Ennek megfelelően készült el a javaslat, melyben az előterjesztő tájékoztat arról, hogy felkért egy ad hoc bizottságot az MTA Titkársága, valamint a Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya képviselőiből, hogy legyenek segítségére a feladat megoldásában és az MTA Könyvtárából pedig beszerezte az előzményekre vonatkozó adatokat.

Az ad hoc bizottság munkája során tájékozódott a napjainkban kiadásra kerülő más nemzetközi matematikai díjakkal és azok összegével kapcsolatban is, hogy ezek közé legyen illeszthető a Bolyai Díj.

Az előzményeket illetően az előterjesztés tájékoztatott arról, hogy az MTA, Bolyai János születésének 100. évfordulója alkalmából, 1902-ben alapította a Bolyai Díjat. Összege 10.000 korona volt. A pénzjutalommal aranyérem is együtt járt.

A díjat két alkalommal adták ki, 1905-ben és 1910-ben. Első alkalommal a díjazott Henri Poincaré második alkalommal David Hilbert volt.

Figyelemre méltó — írja az előterjesztés — a bírálóbizottság összetétele is. Ezt az illetékes Osztály állította össze, két osztálytagból és két külföldi tiszteleti tagból állt. Köztük olyanok szerepeltek mint Kőnig Gyula és Rados Gusztáv, Felix Klein és Gösta Mittag-Leffler. A külföldi tagok 1.000 koronát kaptak a Budapestre utazás, illetve az itt tartózkodási költségek fedezésére.

Az Elnökség tagjai előterjesztéssel egyetértettek, de a vitában felmerült, hogy a díj odaítélésére öt évenként kerüljön sor.

Az Elnökség 3/1992. sz. határozata

Az Elnökség:

1. Elhatározza a Bolyai Díj felújítását és azt legközelebb 1995-ben, majd ezt követően 5 évenként kívánja kiadni.
2. A Díj összegét 25 000 dollárnak megfelelő konvertibilis forint értékben határozza meg. A Díjhoz érem társul. Ennek formája lehet a korábbi Bolyai-érem, vagy ennek módosított változata. Az erre vonatkozó javaslatot a Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya tegye meg.
3. Felkéri a Matematikai és Fizikai Tudományok Osztályát, hogy a Díjjal, illetve annak odaítélésével kapcsolatos részleteket szabályzat formájában dolgozza ki és mielőbb terjessze jóváhagyásra az Elnökség elé.

Az Elnökség egyéb állásfoglalásai

Az Elnökség tudomásul vette:

— az Elnökség 1991. december 17-i ülése óta eltelt időszak legfontosabb eseményeiről szóló elnöki-főtitkári beszámolót;
— az elnök azon bejelentését, illetve javaslatát, hogy februárban nem kerül sor elnökségi ülésre, de az elkészült tájékoztató jellegű anyagokat az Elnökség tagjai megkapják, továbbá, hogy az áprilisi elnökségi ülésre, a felújított SZAB székház megtekintésével egybekötve, Szegeden kerül sor;
— a főtitkár azon javaslatát, hogy az akadémiai intézetek felülvizsgálatával kapcsolatos — az osztályelnökökkel folytatandó — megbeszélésre február 18-án 14 órakor kerül sor.

Kosáry Domokos
s. k.

Közlemények

7001/92. sz. közlemény

a Magyar Tudományos Akadémia 1992. évi statisztikai beszámolórendszeréről

A Magyar Tudományos Akadémia Titkársága, a felügyelete alá tartozó gazdasági szervezetek, valamint a támogatott kutatóhelyek és ezek köz-

ponti gazdálkodó szervezetei részére az állami statisztika egységes rendszerének körében elrendelt 1992. évi statisztikai beszámolórendszert a Melléklet tartalmazza.

A Melléklet a KSH elrendelésű központi, valamint a miniszterek és az országos hatáskörű szervek vezetői által elrendelt igazgatási statisztikai adatgyűjtéseket foglalja magában, kivéve néhány — szűkebb adatszolgáltatói körre vonatkozó — ágazati és egyéb statisztikai adatgyűjtést. Ezekről az érdekeltek külön kaptak, illetve kapnak tájékoztatást.

A Melléklet alapvetően az 1992. évre eső tárgyidőszakokról teljesítendő statisztikai beszámolókat tartalmazza, függetlenül az adatszolgáltatás időpontjától.

Az állami statisztika egységes rendszerében elrendelt adatszolgáltatások kötelezőek. Az adatszolgáltatást a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának 4/1987. (A. K. 5.) MTA-F. számú utasítása figyelembevételével — a statisztikai jelentések kitöltési útmutatóiban foglaltak szerint — az előírt határidőre a Mellékletben megnevezett szervek részére kérjük teljesíteni.

Emlékeztetésül felhívjuk a figyelmet, hogy a statisztikai munkát szabályozó jogszabály-rendszer korszerűsítése 1990. óta folyamatban van.

— A statisztikáról szóló 1973. évi V. törvény korszerűsítését, ill. az új rendszerű statisztikai szolgálat megteremtését célzó törvény hatálybalépése 1992. I. félévében várható.

— A statisztikai törvény végrehajtásáról kiadott 27/1973. (X. 12.) MT rendelet 1990. május 1-jén hatályát vesztette a 78/1990. (IV. 25.) MT rendelet hatályba lépésével.

— Az 1/1974. (VIII. 10.) KSH rendelkezéssel kiadott — a statisztikai adatgyűjtésről és adatszolgáltatásról szóló — szabályzat az 1/1990. (II. 7.) KSH rendelkezéssel 1990. május 1-jén hatályát vesztette.

A fentiek, valamint az Akadémia átszervezésének következtében a 4/1987. (A. K. 5.) MTA-F számú utasítás jelentős része is felülvizsgálatra szorul (pl. az igazgatási statisztikai rendszer tárcaközi egyeztetése; az önkéntes adatszolgáltatáson alapuló adatgyűjtés korábbi mechanizmusa), így az ezekre a területekre vonatkozó előírások alkalmazása szünetel.

A statisztikai tevékenység akadémiai hatókörű végleges szabályozása az új akadémiai és statisztikai törvény kodifikálásával összehangoltan az év folyamán megtörténik.

A statisztikai munka során kérjük figyelembe venni, hogy 1992 január 1-től hatályba lépett az új TEÁOR és SzJ:

— a gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere a 9017/1991. (SK 8.) KSH közlemény szerint,

— a Szolgáltatások Jegyzéke pedig a 9025/1991. (SK 12.) KSH közlemény szerint.

(Az új TEÁOR-ban a Kutatás és kísérleti fejlesztés ágazat jele: K73.)

MTA Kutatáspolitikai Titkársága

Melléklet a 7001/92 sz. közleményhez

Sorszám	A beszámolójelentés		Az adatszolgáltatásra kötelezett szervezetek			Elrendelési szám
	címe	milyen időszakonként készül	körének meghatározás	a beszámolójelentést mely szerveknek tartoznak megküldeni	a beszámolójelentést milyen határidőre tartoznak megküldeni	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Beszámolójelentés a kutató-fejlesztő intézet fontosabb statisztikai adatairól	évenként	kutatóintézetek, kutatócsoportok	az MTA Titkárság tudományági főosztályának	tárgyévet követő március 2.	270661/89.
			tudományági főosztályok	MTA Kutatáspolitikai Titkárságának	tárgyévet követő március 9.	
			MTA Kutatáspolitikai Titkársága	KSH Kultúrstatisztikai Osztályának	tárgyévet követő március 16.	
2.	Beszámolójelentés a vállalati, ill. az egyéb kutató-fejlesztő helyek fontosabb kutatási-fejlesztési statisztikai adatairól	évenként	MTA Kutatás- és Szervezetelemző Intézete és MTA Könyvtára	MTA Kutatáspolitikai Titkárságának	tárgyévet követő március 9.	270663/89.
			MTA Kutatáspolitikai Titkársága	KSH Kultúrstatisztikai Osztályának	tárgyévet követő március 16.	
3.	Aspiránsok (ösztöndíjasok) és tudományos fokozattal rendelkezők adatai	évenként	Tudományos Minősítő Bizottság	KSH Kultúrstatisztikai Osztályának	tárgyévet követő február 28.	270658/83.
4.	Beszámolójelentés a decentralizált pénzalapok féléves, éves bevételeiről és kiadásairól	félévenként	MTA Titkársága decentralizált pénzalapokat kezelő szervezeti egységei	A KSH Jövedelem- és Pénzügystatisztikai Osztályának, a PM Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalának	a tárgyidőszakot követő július 31, március 31.	270869/76.
5.	Évközi beruházásstatisztikai jelentés január 1-től a .... negyedév végéig	negyedévenként	valamennyi 20 főnél többet foglalkoztató akadémiai költségvetési szerv, vállalat, támogatott kutatóhelyek gazdasági főigazgatóságai	A KSH területi igazgatóságának	tárgynegyedévet követő hó 15.	270575/91.
6.	Éves beruházás-statisztikai jelentés	évenként	valamennyi beruházási tevékenységet végző akadémiai költségvetési szerv, vállalat, támogatott kutatóhelyek gazdasági főigazgatóságai	a KSH területi igazgatóságának	tárgyévet követő február 25.	270573/91.
7.	Beruházásstatisztikai jelentés az üzembe helyezett létesítményekről	évenként	azon intézmények, amelyek a kitöltési utasítás mellékletében meghatározott 500 EFt-ot meghaladó értékű létesítményeket helyeztek üzembe	a KSH területi igazgatóságának	a tárgyévet követő január 15.	270574/91.
8.	Jelentőlap az egyedileg megfigyelt beruházások megkezdéséről, megvalósításáról és befejezéséről	esetenként, illetve évenként	az 50 MFt feletti beruházást megvalósító akadémiai gazdasági szervezetek	a KSH területi igazgatóságának	a beruházások megkezdését, illetve befejezését követő 30 napon belül; a folyamatban levőről a tárgyévet követő január 20.	271431/91.

Sorszám	A beszámolójelentés		Az adatszolgáltatásra kötelezett szervezetek			Elrendelési szám
	címe	milyen időszakonként készül	körének meghatározása	a beszámolójelentést mely szerveknek tartoznak megküldeni	a beszámolójelentést milyen határidőre tartoznak megküldeni	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
9.	A nem építőipari szervezetek éves építőipari statisztikai beszámolójelentése	évenként	mindazon akadémiai gazdasági szervezetek, amelyek tárgyévi építési-szerelési tevékenységének értéke az 50 MFt-ot meghaladja	székhely szerint illetékes KSH területi igazgatóság	tárgyidőszakot követő február 28.	271193/91.
10.	Zárójelentés a 100 MFt feletti beruházások tényleges adatairól	esetenként	valamennyi akadémiai gazdasági szervezet, amely *1990.* évben 100 MFt feletti értékű beruházást helyezett üzembe	beruházás helye szerint illetékes KSH területi igazgatóság	az üzembehelyezést követő második év (1992.) április 30.	271302/89.
11.	Éves jelentés az ipari tevékenységről	évenként	mindazon akadémiai gazdasági szervezetek, amelyeknél az ipari tevékenység árbevétele az 50 MFt-ot meghaladja	székhely szerint illetékes KSH területi igazgatóság	tárgyidőszakot követő február 28.	271550/91.
12.	Beruházás-statisztikai jelentés (az új beruházási fogalmaknak megfelelően)	egyszeri	valamennyi akadémiai gazdasági szervezet	illetékes KSH területi igazgatóság	1992. június 30.	271655/91.
13.	Munkaerőforgalom	évenként	minden 50 főnél többet foglalkoztató akadémiai költségvetési szerv, támogatott kutatóhelyek gazdasági főigazgatóságai	MTA Kutatáspolitikai Titkárságának	1993. január 7.	271161/90.
			MTA Kutatáspolitikai Titkársága	a KSH Munkaügyi Statisztikai Osztályának	1993. január 14.	
14.	Létszámadatok 1992. december 31-én	évenként	minden 50 főnél többet foglalkoztató akadémiai költségvetési szerv, támogatott kutatóhelyek gazdasági főigazgatóságai	a MTA Kutatáspolitikai Titkárságának	1993. január 14.	271162/90.
			MTA Kutatáspolitikai Titkársága	a KSH Munkaügyi Statisztikai Osztályának	1993. január 21.	
15.	A foglalkoztatottak létszáma, munkabére és keresete	évenként	minden 50 főnél többet foglalkoztató-akadémiai költségvetési szerv, támogatott kutatóhelyek gazdasági főigazgatóságai	a MTA Kutatáspolitikai Titkárságának	1993. február 10.	271165/90.
			MTA Kutatáspolitikai Titkársága	a KSH Munkaügyi Statisztikai Osztályának	1993. február 16.	

Sorszám	A beszámolójelentés		Az adatszolgáltatásra kötelezett szervezetek			Elrendelési szám
	címe	milyen időszakonként készül	körének meghatározása	a beszámolójelentést mely szerveknek tartoznak megküldeni	a beszámolójelentést milyen határidőre tartoznak megküldeni	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
16.	Éves munkaügyi jelentés	évenként	50 főt vagy kevesebbet foglalkoztató akadémiai költségvetési szerv, támogatott kutatóhelyek gazdasági főigazgatóságai	a KSH illetékes területi igazgatóságának	1993. február 11.	271503/90.
17.	Szeptemberi kereseti felvétel	évenként	kijelölt akadémiai gazdálkodó szervezetek	MTA Kutatáspolitikai Titkársága	1992. november 6.	271532/91.
			MTA Kutatáspolitikai Titkárságának	KSH Munkaügyi Statisztikai Osztályának	1992. november 13.	
18.	Sztrájkstatisztika	esetenként	C, D, F, G, H, I gazdasági ágba sorolt (gazdasági) szervezetek és a többi gazdasági ág — sztrájk esetén — kijelölt szervezetei	KSH Munkaügyi Statisztikai Osztálya	a sztrájk befejezését követő 20. munkanap	271543/91.
19.	Összefoglaló beszámoló jelentés a számítástechnika alkalmazásáról	évenként	számítógépet üzemeltető, számítástechnika alkalmazási terméket, szolgáltatást biztosító, számítástechnikai munkaerőt foglalkoztató, számítógépet beruházó, TAF hálózatot alkalmazó szervezetek	a KSH Államigazgatási és Informatikai Főosztályának	külön szabályozás szerint	271498/89.
20.	Jelentés a kereskedelmi szálláshelyekről	havonként	valamennyi — szálláshelyet kereskedelmi formában hasznosító — akadémiai gazdasági szervezet, ha a szálláshely ágyainak száma 20-nál több	a székhely szerint illetékes KSH területi igazgatóság	a tárgyidőszakot követő hó 6-a	270374/91.
		évenként	... ha a szálláshelyek száma 20-nál kevesebb		a tárgyévet követő február 6-a	
21.	Statisztikai adatfelvételi lap az országhatárt átlépő magyar teherszállító gépjárművek forgalmáról	esetenként, illetve havonként	a nemzetközi áruszállításban résztvevő, teherszállító gépjárművet üzemeltető akadémiai szervezetek	az illetékes közúti vámhivatalnak	határátlépéskor	271309/80.
22.	Tájékoztató adatok az alakuló gazdálkodó szervezetekről	esetenként	valamennyi akadémiai költségvetési szervből — vagy közösen — alakuló gazdálkodó szervezet	KSH területi igazgatóságának	külön szabályozás szerint	271500/91.
23.	Bölcsődei jelentés	évenként	bölcsődék	felügyeleti szerv és KSH területi igazgatóság	a tárgyévet követő hó 5-e	270732/76.

Sorszám	A beszámolójelentés		Az adatszolgáltatásra kötelezett szervezetek			Elrendelési szám
	címe	milyen időszakonként készül	körének meghatározás	a beszámolójelentést mely szerveknek tartoznak megküldeni	a beszámolójelentést milyen határidőre tartoznak megküldeni	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
24.	Szociális és egészségügyi intézmények higiéniai munkájának értékelése	évenként	akadémiai szociális és egészségügyi intézmények	ÁNTSZ területileg illetékes intézete	a tárgyévet követő január 15-e	271599/91.
25.	Adatszolgáltató lap az Orvosi Törzslapon szereplő adatokhoz és a változásokhoz — Változásjelentés I.	havonként	valamennyi orvost és vizsgázott fogászt alkalmazó akadémiai gazdálkodó szervezet	Orvosok Országos Nyilvántartása (OTE)	a tárgyidőszakot követő hó 10.	270750/84.
26.	Társadalombiztosítási statisztikai jelentés 19.. év .....hóról	havonta	a társadalombiztosítási kifizetőhellyel rendelkező akadémiai szervezetek	a Társadalombiztosítási Igazgatóságoknak (kirendeltségeknek)	tárgyhónapot követő hó 11.	69001/91.
27.	Családi pótlékban részesülők gyermekszám szerinti részletezése 19.. júliusi állapot szerint	évenként	a társadalombiztosítási kifizető hellyel rendelkező akadémiai szervezetek	a Társadalombiztosítási Igazgatóságoknak (kirendeltségeknek)	1991. augusztus 15.	69002/92.
28.	Jelentés az 19.. év .....hóban befejeződött keresőképtelenséggel járó betegségi, baleseti esetekről	havonként	a Népjóléti Minisztérium által kijelölt gazdasági szervezetek orvosai	*Budapest:* az OTF Statisztikai Osztályának, fővárosi vezető főorvosnak	tárgyhónapot követő hó 15.	69003/84.
				vidék: a társadalombiztosítási igazgatóságnak (kirendeltségnek), megyei főorvosnak	a tárgyhónapot követő hó 20.	
29.	Adatlap az elsőízben munkabalépőkről (átdolgozás alatt)	folyamatos	munkáltatók, amelyek az elsőízben munkábalépőt foglalkoztatják	az Országos Munkaügyi Központnak	külön közlemény szerint.	25053/91.
30.	Költségvetési beszámoló	félévenként	az MTA önálló költségvetési szervei	az MTA Pénzügyi Főosztályának	utasítás szerint	külön közlemény szerint
			MTA Pénzügyi Főosztálya	a Pénzügyi Számítástechnikai Intézetnek	1992. I. félévi: 1992. július 31. 1992. éves: 1993. február 28.	
31.	Jelentés az óvodai intézmények helyzetéről (1992. október 15-i állapot)	évenként	valamennyi óvodai intézmény	a városi, kerületi polgármesteri hivatalnak	1992. október 20.	50001/91.
32.	Jelentés a szakkönyvtárak tevékenységéről	évenként	az MTA felügyelete alá tartozó intézmények könyvtárai	az MTA Könyvtára Fejlesztési és Hálózati Szolgálatának	tárgyévet követő január 10.	50045/90.
			MTA Könyvtára Fejlesztési és Hálózati Szolgálata (Hálózati Központ)	MKM Stat. osztályának	tárgyévet követő január 20.	
33.	Jelentés a kiskereskedelmi könyvforgalomról és könyvkészletről	évenként	könyvterjesztést végző szervek	az MKM Kiadói és Irodalmi Főosztályának	tárgyévet követő január 28.	50046/85.

Sorszám	A beszámolójelentés		Az adatszolgáltatásra kötelezett szervezetek			Elrendelési szám
	címe	milyen időszakonként készül	körének meghatározás	a beszámolójelentést mely szerveknek tartoznak megküldeni	a beszámolójelentést milyen határidőre tartoznak megküldeni	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
34.	Adatszolgáltatás az általános és szaklevéltárak tevékenységéről	évenként	az MTA intézményeinek általános és szaklevéltárai	az MKM Levéltári Osztályának	tárgyévet követő január 29.	50075/87.
35.	Múzeumok, múzeumi bemutató helyek és egyéb múzeális gyűjtemények adatai	évenként	múzeumi jellegű intézményt fenntartó akadémiai szervezetek	megyei múzeumi igazgatóságnak	1993. január 10.	50073/90.
36.	Kimutatás a kiadott könyvekről	havonként	könyvet kiadó akadémiai szervezetek	Országos Széchenyi Könyvtárnak Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének	tárgyhót követő hó 8.	50112/87.
37.	Éves energiamérleg	évenként	az energiamérleg készítésére kijelölt akadémiai szervezetek	az MTA Pénzügyi Főosztályának és az Állalami Energetikai és Energiabiztonságtechnikai Felügyeletnek	tárgyévet követő március 1.	51030/81.
38.	Villamosteljesítménymérő lap	havonként	villamosterhelés mérésére kötelezett akadémiai szervezetek	ÁEEF-nek és a területileg illetékes áramszolgáltató vállalatoknak	tárgyhó 25.	51045/81.
39.	Bejelentés a kazánok és egyéb nyomástartó berendezések sérüléséről; robbanásáról	esetenként	az ÁEEF Kazánfelügyeletéhez tartozó valamennyi adatszolgáltató	ÁEEF-nek	az eseményt követő 24 órán belül	51051/81.
40.	Magyarországon működő külföldi érdekeltségű vállalkozásra vonatkozó adatszolgáltatás	évenként	külföldi érdekeltséggel rendelkező akadémiai szervezetek	a NGKM Vegyesvállalati és Vállalkozásfejlesztési Főosztályának	tárgyévet követő május 31.	63196/83.
41.	Levegőtisztaság-védelmi alapbejelentőlap	esetenként	a 4/1986. (VI. 2.) OKTH rendelkezés 7 §-ában megnevezett légszennyezők	a területileg illetékes elsőfokú levegőtisztaság-védelmi hatóság Budapesten: polgármesteri hivatalok; Vidéken: környezetvédelmi felügyelőségek	a keletkezést és a változást követő 30 napon belül. Azokról az anyagokról amelyekre június 30-ig mérési szabvány lép hatályba, a tárgyév végén, míg a december 31-ig szabványosított mérésű anyagokról a tárgyévet követő év végéig kell bejelentést tenni.	77001/86.
42.	A légszennyezés mértéke	évenként	a 4/1986. (VI. 2.) OKTH rendelkezés 9. §-ában megnevezett légszennyezők	a területileg illetékes levegőtisztaságvédelmi hatóságnak	tárgyévet követő március 31.	77002/86.

Sorszám	A beszámolójelentés		Az adatszolgáltatásra kötelezett szervezetek			Elrendelési szám
	címe	milyen időszakonként készül	körének meghatározása	a beszámolójelentést mely szerveknek tartoznak megküldeni	a beszámolójelentést milyen határidőre tartoznak megküldeni	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
43.	Veszélyes hulladék bejelentőlap	esetenként, illetve évente	az 56/1981. (XI. 18.) MT sz. rendelet értelmében adatszolgáltatásra kötelezett gazdálkodó szervezetek és egészségügyi intézmények	a területileg illetékes környezetvédelmi felügyelőségnek	a változást követő 8 napon belül, illetve a változás évét követő március 31.	77003/89.
44.	Jelentés a készpénzbevételek közvetlen felhasználásáról	havonként	készpénzbevételeik közvetlen felhasználására jogosult MTA szervezetek	az illetékes számlavezető banknak	tárgyhót követő hó 6.	91001/88.
45.	Adatszolgáltatás a házipénztári készpénzállományról	negyedévenként	előzetes jogcím megjelöléssel, ill. ellátmánnyal gazdálkodó költségvetési szervezetek és vállalatok	az illetékes számlavezető banknak	negyedévet követő hó 6.	91003/79.
46.	Jelentés az állományi létszám összetételéről	évenként	MTA kutatóintézetei és támogatott kutatóhelyei	az MTA Igazgatási és Jogi Főosztályának	tárgyévet követő január 5.	21003/82.
47.	Jelentés a szolgálati találmányok éves adatairól	évenként	minden MTA felügyelete alá tartozó szervezet	az MTA Titkárságának	tárgyévet követő február 1.	21004/76.
48.	Adatszolgáltatás az 1/1989. (A.K.5.) MTA-F. sz. utasítás alapján	évenként	az utasítás hatálya alá tartozó akadémiai gazdálkodó szervezetek	az MTA Pénzügyi Főosztályának	a tárgyévet követő február 15.	21005/84.
49.	Tájékoztató jelentés a beruházások alakulásáról	félévenként	mindazon akadémiai beruházók, amelyeknek ÁFB jelzőszámos beruházásuk van	az MTA Pénzügyi Főosztályának (Beruházási Osztályának)	félévet követő hó 20.	21006/77.

KÖZLEMÉNY

az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium igazgatási statisztikai rendszeréről

Az 1992. január 1-jétől a minisztériumi hatáskörben érvényben lévő igazgatási statisztikákat az 1. sz. melléklet tartalmazza.

Megszűntettük az alábbi — saját hatáskörben elrendelt — igazgatási statisztikákat:

511057/81. Árufuvarozási jelentés

51168/85. Információ a közszükségleti cikkek belföldi forgalmáról

51185/90. Jelentés a burgonya, zöldség, gyümölcstárolásról

51186/90. Jelentés a tárolási idő alatt igénybevett árkiegészítésről

51191/90. Beszámoló a pénznyerő automaták működtetéséről.

Az igazgatási statisztikai rendszerrel kapcsolatban felvilágosítást Kalocsai Tiborné ad (Tel.: 175-9019), továbbá közöljük, hogy a szakterületeket érintő kérdésekkel az adatlapon megjelölt munkatársak foglalkoznak.

Az eddigi gyakorlatnak megfelelően a vállalati éves mérlegbeszámoló alapítót megillető példányát az IKM Informatikai Főosztályának kell megküldeni.

1. sz. melléklet

Az IKM igazgatási-statisztikai beszámolási rendszere 1992.

Sorszám	elrendelési száma	Az adatgyűjtés címe	gyakorisága	Adatszolgáltatásra kötelezettek	Az adatszolgáltatás címzettje	beérkezési határideje
1.	51004/92. M	Haditechnikai termékek cikkenkénti termelés és értékesítési jelentése	éves	kijelölt gazdálkodók	IKM Védelmi és Hadiipari Főosztály	tárgyévet követő január 8.
2.	51014/92.	Pénzügyi adatszolgáltatás az M kapacitások költségtérítéséről	éves	kijelölt gazdálkodók	IKM Védelmi és Hadiipari Főosztály	tárgyévet követő március 1.
3.	51016/92. M	Beszámoló az AC készletek alakulásáról	éves	kijelölt gazdálkodók	IKM Védelmi és Hadiipari Főosztály	tárgyévet követő február 20.
4.	51017/92. M	Beszámoló az AC készletek pénzügyi források alakulásáról	éves	kijelölt gazdálkodók	IKM Védelmi és Hadiipari Főosztály	tárgyévet követő február 20.
5.	51030/89. V	„A" Energiamérleg	éves	kijelölés szerint	Áll. Energetikai és Energiabiztonságtechn. Felügyelet (ÁEEF)	tárgyévet követő március 1.
		„B" Energiafelhasználási és takarékossági jel.				
6.	51031/84. V	Energiafelhasználási jelentés (mezőgazdasági üzemektől)	éves	1991. XII. 31-én a 31 ágazatba sorolt gazdálkodó egységek	ÁEEF	tárgyévet követő március 1.
7.	51032/91. V	„A" Energiahordozók felhasználási mérlege 199 . .	I. n. év I—II. n. éves, éves	kijelölés szerint	ÁEEF	tárgyidőszakot követő hó 15.
		„B" Energiafelhasználási és takarékossági jel.				
8.	51033/91. V	„A" Jelentés az értékesítési forgalomról 199 . .	n. éves	kijelölés szerint	ÁEEF	tárgyidőszakot követő hó 20.
		„B" Területi energiahordozó értékesítési adatok	éves			
9.	51037/89. V	„A" Jelentés a távhőtermelők . . . . évi adataiból	éves	távhőellátó rendszerek hőtermelő létesítményeit üzemeltető szervek,	ÁEEF	tárgyévet követő február 28.
		„B" jelentés a távhőszolgáltatók . . . . évi adatairól		távhőszolgáltató és távhőszolgáltatást is végző hőtermelők		
10.	51038/89. V	„A" Tájékoztató a megkötött villamosenergia szolgáltatási és vételezési szerződésekről	éves	áramszolgáltató vállalatok	ÁEEF	tárgyév március 31.
		„B" Adatközlés a közvilágításról				tárgyévet követő február 28.
11.	51040/89. V	„A" Mérőlap az országos terhelésekhez	féléves	az együttműködő vill. energia rendszerre csatlakozó közcélú és kooperáló üzemi erőművek, valamint a 120 KW-os és ennél nagyobb feszültség szintű alállomások	ÁEEF	tárgyfélévet követő hó 15.
		„B" Beszámoló jelentés a villamosenergiaforgalom . . . . évi adatairól	éves			tárgyévet követő január 31.

Sorszám	Az adatgyűjtés el-rendelési száma	Az adatgyűjtés címe	gyakorisága	Adatszolgáltatásra kötelezettek	Az adatszolgáltatás címzettje	Az adatszolgáltatás beérkezési határideje
12.	51041/89.	„A" Villamosenergia-mérleg és értékesítési kimutatás	havi n. éves	MVMT	ÁEEF	tárgyidőszakot követő hó 22.
		„B" Műszaki-gazdasági mutatók tervtény számai	éves			tárgyévet követő február 28.
13.	51045/81. V	Villamosteljesítménymérő lap	havi	9/1985. (X. 21.) IPM sz. rendeletben meghatározott méréskötelés fogyasztók	ÁEEF	tárgyhó 25.
14.	51050/89/ V 91.	ENERGINFO operatív jelentés	napi havi	kijelölés szerint	ÁEEF	tárgynapot követő nap tárgyhót követő hó 25.
15.	51051/81. V	Bejelentés a kazánok és egyéb nyomástartó berendezések sérüléséről, robbanásáról	esetenként	az ÁEEF kazánfelügyeletéhez tartozó valamennyi adatszolgáltató	ÁEEF	eseményt követő 24 órán belül
16.	51056/81. V	Energiagazdálkodási igénybejelentés .... évre	éves	9/1985. (X. 21.) IPM sz. rendeletben meghatározott kontingentálható fogyasztók	ÁEEF	tárgyévet megelőző szeptember 1.
17.	51061/81. V	Erőmű napi tervezett és tényleges teljesítő képességének elszámolása az országos csúcsidőben	havi	MVMT és kooperáló erőművek	MVMT	tárgyhót követő hó 10.
18.	51091/81. V	19... évi műanyagipari szakmai jel.	éves	kijelölt vállalatok	Műanyagipari Kutató Intézet Bpest.	tárgyévet követő február 28.
19.	51122/92. M	A melléktermék és hulladék hasznosítással kapcsolatos éves tevékenységről szóló beszámoló	éves	kijelölés szerint	Anyag és Technológia Korszerűsítési Iroda, Csontos Györgyné Cím: 1525. Bp. Pf. 96. (ATKI)	beszámolási időszakot követő március 10.
20.	51151/84. V	Adatlap a „Gazdálkodói névjegyzék" összeállításához	éves	a C, D 17—21, 222, 23—37, E ágazatokba sorolt valamennyi kettős könyvvitelt alkalmazó gazdálkodó szervezet	IKM Informatikai Főo. Statisztika	tárgyévet követő február 14.
21.	51165/85. V	Hulladékanyagok, hulladékhasznosító berendezések felmérése	ötéves	IKM alapítású vállalatok	Anyag és Technol. Korszerűsítési Iroda	utolsó adatszolgáltatás 1991. március 31.
22.	51170/85. V	Energiafelhasználási beszámoló	éves	1991. XII. 31-én érvényben lévő 5, 7, 8, 9 népgazdasági ágba sorolt vállalati és költségvetési rend szerint működő szervek néhány kivétellel	ÁEEF	tárgyévet követő március 15.
23.	51172/86. V	A vállalati magasabb vezető állású dolgozók jövedelme	éves	IPM által alapított vállalatok	IKM Foglalkoztatáspolitikai Főosztály	tárgyévet követő február 15.

Sorszám	elrendelési száma	Az adatgyűjtés címe	gyakorisága	Adatszolgáltatásra kötelezettek	Az adatszolgáltatás címzettje	beérkezési határideje
24.	51174/92. M	Kábítószer és pszichotrop anyagok illegális forgalma elleni egyezmény rendelkezésének végrehajtásához szükséges beszámoló	éves	kijelölt vállalatok	IKM és a Népjóléti Minisztérium	tárgyévet követő február 28.
25.	51175/91. V	Műszaki statisztika	éves	könnyűiparba sorolt kijelölt gazdálkodó szervezetek	IKM Informatikai Főo. Statisztika	1992. VI. 30.
26.	51177/90. V	I. Adatlap az állami vállalatok gazdasági társaságban bevitt vagyonáról II. Adatlap az állami vállalatok bérbe és lisingbe adott állóeszközeinek értékéről III. Adatlap az állami vállalatoknak leányvállalatokban befektetett vagyonáról	éves	ipari, építőip., és belker., ágazatba sorolt állami vállalat, államigazgatási felügyelet alatt álló önkormányzat, önigazgatási vállalat és ezek leányvállalatai, trösztök és tagvállalatok	IKM Informatikai Főo. Statisztika	tárgyévet követő februát 28.
27.	51179/92. M	Kiskereskedelmi áruforgalmi gyorsjelentés	havi	kiskereskedelmi tevékenységet végző szervezetek, amelyek tárgyévi összes kisker. forgalma folyóáron eléri vagy meghaladja a 150 MFt-ot	IKM Informatikai Főo. Statisztika	tárgyhót követő 5. m. nap
28.	51180/92. M	Nagykereskedelmi áruforgalmi jelentés	havi	nagykereskedelmet folytató szervezetek, melyek tárgyévi összes nagyker. eladása eléri vagy meghaladja a 250 MFt-ot	IKM Informatikai Főo. Statisztika	tárgyhót követő hó 5. m. nap
		„A" Nagy- és kiskereskedelmi áruforgalmi gyorsjelentés a diszkont értékesítésről	havi	nagy és kisker. tevékenységet folytató diszkont lerakattal rendelkező gazd. szervezetek, melyek kiskernél 150 MFt-ot, nagykernél 250 MFt éves forgalmat bonyolítanak		
29.	51181/92. M	Nagykereskedelmi áruforgalmi gyorsjelentés I. Élelmiszerek és vegyiáruk II. Iparcikkek	havi	nagykereskedelmi szervezetek, melyek éves eladási forgalma várhatóan meghaladja a 250 MFt-ot	IKM Informatikai Főo. Statisztika	tárgyhót követő hó 9. m. nap
		„A" Kereskedelmi cikkforgalmi gyorsjelentés a tüzelő és építőanyagokról		tüzelő és építőanyagforgalmazó kereskedelmi szervezetek, melyek kiskernél 150 MFt-ot, nagykernél 250 MFt-ot meghaladja az éves forgalom		
30.	51182/92. M	„N" Jelentés a nagykereskedelmi áruforgalomról cikkcsoportonként	n. éves	a kettős könyvvitelt vezető kis- és nagykereskedelmi tevékenységet végző gazdálkodó szervezetek	IKM Informatikai Főo. Statisztika	tárgyidőszakot követő hó 20.
		„K" Jelentés a kiskereskedelmi áruforgalomról cikkcsoportonként				
31.	51183/92. M	Az áruellátás színvonalának minősítése	havi	a megyei (fővárosi) önkormányzatok szakágazati szervei	IKM Informatikai Főo. Statisztika	tárgyhó utolsó napja

Sorszám	elrendelési száma	Az adatgyűjtés címe	gyakorisága	Adatszolgáltatásra kötelezettek	Az adatszolgáltatás címzettje	beérkezési határideje
32.	51184/90. V	Belkereskedelmi és idegenforgalmi szervezetek név- és címjegyzéke	éves, eseti	a kereskedelmi népgazdasági ágba sorolt valamennyi kettős könyvvitelt alkalmazó gazdálkodó	IKM Informatikai Főo. Statisztika	évenként egyszer február 28. ha változik 8 napon belül
33.	51187/90. V	Jelentés a kereskedelmi forgalomban lévő áruk minőségének ellenőrzéséről	féléves	Kereskedelmi Minőségellenőrző Intézet	IKM Piaci Főosztály	tárgyidőszakot követő második hó 15.
34.	51188/92. M	Adatlap az építőipari szervezetek név- és címjegyzékéhez	éves és eseti	50 fő feletti építőipari gazdálkodók	IKM Informatikai Főo. Statisztika	tárgyévet követő február 28.
35.	51189/92. M	Jelentés az építőipari szervezetek tevékenységéről	n. éves	50 fő feletti építőipari gazdálkodók	IKM Informatikai Főo. Statisztika	tárgyidőszakot követő hó 15.
36.	51190/90. V	Tájékoztató a termékforgalmi és piaci folyamatokról	havi	kijelölt gazdálkodók	IKM Piaci Főosztály	tárgyhót követő hó 15.
37.	51192/91. V	Energiahordozók külkereskedelmi forgalma	havi	energiahordozók exportjával és/vagy importjával foglalkozó cégek	ÁEEF	tárgyhót követő hó 5.
38.	51194/92. M	Tájékoztató a műszaki fejlesztések és együttműködések alakulásáról	féléves	ipari kutatóhelyek és kutatással foglalkozó kijelölt gazdálkodók	IKM Informatikai Főo. Statisztika	tárgyidőszakot követő hó 20.
39.	51197/91. V	Adatlap az IKM alapítású, de nem felügyeleti gazdálkodók névjegyzékéhez	eseti	kijelölt vállalatok (minisztériumi alapítású gazdálkodó szervezetek)	IKM Informatikai Főo. S atisztika	évenként egyszer február 28. és a változás után 8 napon belül
40.	51198/91. V	Ipari katasztrófaelhárítási információs rendszer létrehozásához, fenntartásához és fejlesztéséhez szükséges adatszolgáltatás	éves	külön szabályzatban meghatározott	Vegyi és Robbanóanyagip. Felügyelet	az adatlapok kézhez vételétől számított 30 nap
41.	51199/91. V	Tájékoztató a gazdasági társasággá történő átalakulásról	igény szerint	a 111 és 112 gazdálkodói formában működő vállalatok	IKM Informatikai Főo. Statisztika	esetenként
42.	51193/91. V	Speciális megmunkálóeszközök nyilvántartása	éves	300 főnél több létszámot foglalkoztató iparvállalatok	IKM Informatikai Főo. Statisztika	1992. VI. 30.
43.	51195/91. V	Összefoglaló jelentés a bányászat foglalkozási baleseteiről	n. éves	bányaipari gazdálkodó szervezetek és természetes személyek	területi Bányaműszaki Felügyelőségek	tárgyévet követő hó 15.
44.	51200/92. U	Adatszolgáltatás a gazdasági előrejelzéshez	n. éves	kettős könyvvitelt vezető gazdálkodók	IKM Informatikai Főo. Statisztika	tárgyidőszakot követő hó 16.
45.	51201/92. U	Rendkívüli események bejelentési kötelezettsége a 114/1983. IPM min. utasítással módosított IPM utasítás, valamint a 17/1989. KcM sz. rendelet alapján	eseti	111-es gazdálkodói formában működő vállalatok, egységek	IKM Védelmi és Hadiipari Főoszt.	eseménytől számított 24 órán belül
46.	51202/92. U	Jelentés a fegyveres biztonsági őrség tevékenységéről	éves	kijelölt vállalatok	IKM Védelmi és Hadiipari Főoszt.	tárgyévet követő január 15.

Magyarázat: M = módosítva, V = változatlan, U = új adatszolgáltatás

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára pályázatot hirdet

az MTA NYELVTUDOMÁNYI INTÉZETE

igazgatói

munkakörének betöltésére, 1992. szeptember 1-jei hatállyal.

A pályázókkal szembeni követelmények:

— egyetemi végzettség, tudományos fokozat;
— kimagasló nemzetközileg is elismert eredmények a megpályázott intézet profiljának megfelelő kutatások valamely területén;
— kutatóintézet vagy nagyobb kutatási egység vezetésében szerzett megfelelő gyakorlat.

A pályázatnak tartalmazni kell:

— a pályázónak az intézet tudományos programja megvalósítására vonatkozó koncepcióját;
— a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését;
— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek az ismertetését;
— a pályázó által írt tanulmányok, könyvek pontos bibliográfiai jegyzékét;
— a tudományos fokozatának, idegen nyelvismeretének megjelölését.

A pályázathoz mellékelni kell:

— az oklevelek hiteles másolatát;
— részletes önéletrajzot 2 pldányban;
— 3 hónapnál nem régebbi keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Amennyiben a pályázó az MTA alkalmazásában áll, úgy a pályázatnak a fentebb megjelölt mellékleteket nem kell tartalmaznia.

Az intézeti igazgató besorolására vonatkozóan a 23/1983. (XII. 27.) ÁBMH számú rendelet, valamint a 10/1984. (A. K. 10.) MTA-F. számú főtitkári utasítás az irányadó.

A pályázatokat az MTA Főtitkárának címezve (1361. Bp. Pf. 6.) a megjelenéstől számított 30 napon belül lehet benyújtani.

FOGADÓÓRÁK

Láng István, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden hétfőn 15,30—17 óra között — bármely természetű ügyben — fogadóórát tart.

A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak, valamint az intézmények vezetőinek más időpontokban is rendelkezésére áll.

Jogi és igazgatási főosztály

Szabó János, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke kedden 14—15 óráig, és Harmathy Attila, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára szerdán 8—10 óráig tart fogadóórát. Előzetes bejelentés az 1 173-929 hívószámú telefonon.

Tudományos minősítő bizottság titkársága

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik havonta kétszer
Szerkeszti: dr. Egri Pál, az MTA Titkársága Jogi Osztályának vezetője

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat igazgatója
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat végezte
Felelős vezető: Zöld Ferenc igazgató — Budapest, 1992., Nyomdai táskaszám: 20921
Felelős szerkesztő: dr. Egri Pál — Műszaki szerkesztő: Sándor István
Megjelent: 2 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10A., közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 840 Ft — Példányszámonkénti ára: 35,– Ft

XLI/1992. ÉVFOLYAM 5. SZÁM

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 1992. ÁPRILIS 16.

JOGSZABÁLYOK

3/1992. (II. 14.) MÜM rendelet az 1992. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről 59

KÖZLEMÉNYEK

Tájékoztató doktori fokozatok odaítéléséről 60

Tájékoztató az 1992. évi Akadémiai Ifjúsági Díjak odaítéléséről 61

Pályázati felhívások 62

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának, valamint a Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 63

Jogszabályok

A munkaügyi miniszter
3/1992. (II. 14.) MüM

rendelete

az 1992. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről

A Munka Törvénykönyve végrehajtásáról szóló 48/1979. (XII. 1.) MT rendelet 45. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §

(1) E rendelet hatálya kiterjed — a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel — minden munkáltatóra és az általuk foglalkoztatott munkavállalókra.

(2) E rendelet nem érinti a megszakítás nélkül üzemelő (folyamatos) és a rendeltetése folytán a munkaszüneti napokon is működő munkáltatónál, illetve az ilyen jellegű munkakörben foglalkoztatott munkavállalók munkarendjét.

2. §

Az 1992. évi munkaszüneti napok körüli — a naptár szerinti munkarendtől való eltéréssel járó — munkarend a következő:

augusztus 21-e	péntek	szabadnap,
augusztus 29-e	szombat	munkanap,
december 19-e	szombat	munkanap,
december 24-e	csütörtök	szabadnap.

3. §

A lakossági ellátást és szolgáltatást végző, valamint az általánostól eltérő munkaidőbeosztásban foglalkoztatott munkavállalók munkarendje a 2. §-tól eltérően is meghatározható.

4. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Kiss Gyula s. k.,
munkaügyi miniszter

Közlemények

TÁJÉKOZTATÓ

a TMB által odaítélt doktori fokozatokról

Nyelvtudományi Szakbizottság

MIKÓ PÁLNÉ
(ELTE BTK)
„Márton József és kortársai. Megújhodó nyelvleírás és -használat a XIX. század első évtizedeiben" c. doktori értekezése alapján a nyelvtudomány doktora.

Irodalomtudományi Szakbizottság

SZŐKE GYÖRGY
(ELTE)
„József Attila kései költeményeinek alakulása" c. doktori értekezése alapján az irodalomtudomány doktora.

Közgazdaságtudományi Szakbizottság

SIMONOVITS ANDRÁS
(Közgazd. tud. Intézet)
„Ciklus és stagnálás a szocialista gazdaságban: makroökonómiai modellcsalád" c. doktori értekezése alapján a közgazdaságtudomány doktora.

Történelemtudományi Szakbizottság

DÉNES IVÁN ZOLTÁN
(Filozófiai Int.)
„Közüggyé emelt kiváltságőrzés. A magyar konzervatívok szerepe és értékvilága az 1840-es években" c. doktori értekezése alapján a történelemtudomány doktora.

HAVAS GÁBOR
(nyugdíjas)
„Beruházáspolitikánk a naturálszemlélettől az értékszemléletig" c. doktori értekezése alapján a közgazdaságtudomány doktora.

Matematikai és Számítástudományi Szakbizottság

GYŐRI ISTVÁN
(SZOTE Számítástechn. Központ)
„Funkcionál-differenciálegyenletek megoldásainak oszcillációja és globális attraktivitása" c. doktori értekezése alapján a matematikai tudomány doktora.

Fizikai, csillagászati Szakbizottság

FORGÁCS PÉTER
(MTA KFKI)
„A klasszikus mértékelméletek szimmetriái és néhány alkalmazásuk" c. doktori értekezése alapján a fizikai tudomány doktora.

Elméleti Orvostudományi Szakbizottság

MILCH HEDDA
„Johan Béla" Orsz. Közeg. I.)
„Az escherichia coli genotipusos és fenotipusos jellemzése és a tulajdonságok klinikai epidemiológiai jelentősége" c. doktori értekezése alapján az orvostudomány doktora.

MÓDIS LÁSZLÓ
(DOTE Anatómiai Intézet)
„Az extracelluláris matrix organizációja: polarizációs mikroszkópos megközelítése" c. doktori értekezése alapján az orvostudomány doktora.

SZABÓ DEZSŐ
(KOKI)
„A mellékvesekéreg-lipidek mobilizációjának funkcionális morfológiája" c. doktori értekezése alapján az orvostudomány doktora.

Klinikai I. Orvostudományi Szakbizottság

HORKAY IRÉN
(DOTE Bőrklinika)
„A photodermatosisok patomechanizmusa és terápiája" c. doktori értekezése alapján az orvostudomány doktora.

Klinikai II. Orvostudományi Szakbizottság

BADÓ ZOLTÁN
(Csongrádmegyei Önkormányzati Területi Kórház)
„Hazai csont- és izületpótló endoprotézisek előállításával és alkalmazásával szerzett tapasztalatok" c. doktori értekezése alapján az orvostudomány doktora.

BELLYEI ÁRPÁD
(POTE Ortopédiai Kl.)
„Acetabulum remodelláció" c. doktori értekezése alapján az orvostudomány doktora.

Gépészet, kohászati Szakbizottság

BRENNER ANDRÁS
(Ganz Danubius)
„A hegesztett szerkezetek gyártása" c. doktori értekezése alapján a műszaki tudomány doktora.

Bányászati, földtani, geodéziai és geofizikai szakbizottság

ÁDÁM JÓZSEF
(Földmérési és Távközlési Intézet)
„Geodéziai paraméterek becsülhetősége űr-VLBI mérésekből" c. doktori értekezése alapján a műszaki tudomány doktora.

Hadtudományi Szakbizottság

ŐSZ SÁNDOR
(nyugdíjas)
„A rádiólokátorok által felderített célok adatainak feldolgozása integrált automatikus rádiólokációs-információs rendszerrel (különös tekintettel a real-time adatfeldolgozás kritériumaira) c. doktori értekezése alapján a hadtudomány doktora.

Tudományos Minősítő Bizottság

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára 1992. évben Akadémiai Ifjúsági Díjban részesítette:

1. MAGYAR ZOLTÁN-t,
a Matematikai Kutató Intézet tudományos főmunkatársát „Funkcionálanalízis, a Lie csoportok és- algebrák elmélete" című pályamunkájáért

2. FEHÉR ATTILÁ-t, és
PREISZNER JOHANNÁ-t,
az SZBK Növényélettani Intézete tudományos munkatársát „Paraszexuális génátviteli lehetőségek a burgonya (Solanum Tuberosum L.) genetikai variabilitásának kiszélesítésében" című pályamunkájukért

3. TŐKÉS KÁROLY-t,
az Atommagkutató Intézet tudományos segédmunkatársát „Elektronspektrométer-elemek elektronoptikai tulajdonságainak vizsgálata című pályamunkájáért

4. BENÉNÉ VISY JÚLIA,
a Központi Kémiai Kutató Intézet tudományos munkatársát „Gyógyszerek sztereoszelektív kötődése szérumfehérjéken" című pályamunkájáért

5. BALOGH ÁGNES-t,
a SOTE-Egyesített Kutatási Szervezete tudományos munkatársát „Sejtosztódást szabályozó jelátviteli mechanizmusok vizsgálata vastagbél eredetű karcinóma sejtvonalakon, egyetemi doktori értekezés" című pályamunkájáért

6. PAPP GÁBOR-t,
a Geodéziai és Geofizikai Kutató Intézet tudományos munkatársát „A comparative study on the prediction of free-air gravity anomalies by the method of leastsquares collocation" című pályamunkájáért

7. BÉLAFINÉ BAKÓ KATALIN-t,
a Műszaki Kémiai Kutató Intézet tudományos munkatársát „Maltodextrin enzimes hidrolízise" című pályamunkájáért

8. GULYÁS ATTILÁ-t,
a Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet tudományos segédmunkatársát az „Intervation of different paptide-contaning neurons in the hippocampus by GABAergic septal affarents című pályamunkájáért

9. VONDERVISZT FERENC-et,
az SZBK Enzimológiai Intézet tudományos munkatársát a „Terminál Regions of Flagellin are Disordered in solution" című pályamunkájáért

10. VIROSZTEK ATTILÁ-t,
a Központi Fizikai Kutató Intézet Szilárdtestfizikai Kutató Intézete tudományos munkatársát az „Alacsony dimenziós rendszerek tulajdonságainak elméleti vizsgálata" című pályamunkájáért

11. GONDI FERENC-et,
a Természettudományi Kutatólaboratóriumok Geokémiai Kutatólaboratórium tudományos munkatársát „A szelén a geokémiai környezetben" című pályamunkájáért

12. ZSOLDOS ZOLTÁN-t,
az Izotópkutató Intézet tudományos segédmunkatársát az „Átmeneti-fém katalizátornak vizsgálata Röntgen-fotoelektron spektroszkópiával" című pályamunkájáért

13. SOUKUP LAJOS-t,
a Matematikai Kutató Intézet tudományos főmunkatársát a „Halmazelmélet és halmazelméleti topológia" című pályamunkájáért

14. BERTÓTI EDGÁR-t,
a Miskolci Egyetem Mechanikai Tanszéki Kutatócsoport tudományos munkatársát a „Héjfeladatok feszültségeken és feszültségfüggvényeken alapuló duál rendszerű megoldásai" című pályamunkájáért

15. EGYED LÁSZLÓ-t,
az Állatorvostudományi Kutatóintézet tudományos munkatársát a „BHV-1 törzsek vizsgálata manoklonális ellenanyagokkal" című pályamunkájáért

16. KOLLÁTH ZOLTÁN-t,
a Csillagászati Kutatóintézet tudományos munkatársát a „Chaotic behaviour in the light variation of the RV Tauri star R Scuti (= Kaotikus viselkedés az R Scuti RV Tauri csillag fényváltozásában)" című pályamunkájáért

17. RÁCZ ATTILÁ-t,
a KFKI Atomenergia Kutató Intézet tudományos ösztöndíjasát „A lineáris kálmán szűrő felhasználási területeinek vizsgálata, különös tekintettel az atomerőművi alkalmazhatóságra" című pályamunkájáért

18. ANTON ATTILÁ-t,
a Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézet tudományos munkatársát a „Szénforrások és karbamid hatása három talaj szénhidrátbontó aktivitására laboratóriumi modellkísérletben" című pályamunkájáért

19. HORVÁTH VIKTOR-t,
a Műszaki Fizikai Kutatóintézet tudományos munkatársát a „Felületek feldurvulásának vizsgálata számítógépes és kísérleti módszerekkel című pályamunkájáért

20. RÉDEI TAMÁS-t,
az Ökológiai Botanikai Kutatóintézet tudományos ösztöndíjasát a „Szigetbiogeográfiai vizsgálatok cönológiai izolátumokon" című pályamunkájáért

21. HAJDU CSABÁ-t,
a KFKI Részecske és Magfizikai Kutató Intézete tudományos munkatársát,
és
FRIED MIKLÓS-t,
a KFKI Anyagtudományi Kutatóintézete tudományos munkatársát a „Nagy dózisú ionimplantációnál fellépő felületi hullámosodás feszültség-modellje és annak kísérleti igazolása" című pályamunkájukért

22. KÖBLÖS JÓZSEF-et,
a Történettudományi Intézet tudományos segédmunkatársát „A magyar egyházi társadalom középrétegének szociográfiai vizsgálat 1458—1526." című pályamunkájáért

23. SZANYI MIKLÓS-t,
a Világgazdasági Kutató Intézet tudományos munkatársát „A műszaki fejlesztési verseny sajátosságai a XX. század végén" című pályamunkájáért

24. REMÉNYI ANDREA ÁGNES-t,
a Nyelvtudományi Intézet tudományos segédmunkatársát a „Influences and values: A sociolinguistic study in the Hungarian system of address (Befolyások és értékek: A magyar megszólítási rendszer szociolingvisztikai vizsgálata)" című pályamunkájáért

25. SOMAI MIKLÓS-t,
a Világgazdasági Kutató Intézet tudományos munkatársát, „Az EK közös agrárpolitikájának reformja és az agrárvilág kereskedelem tendenciái a kilencvenes években" című pályamunkájáért

26. TÓKA GÁBOR-t,
a Társadalomkutatási Informatikai Egyesülés Kutatási Osztálya tudományos munkatársát a „Pártrendszer és törésvonalak Magyarországon" című pályamunkájáért

27. MOLNÁR KINGÁ-t,
a Könyvtár profilszerkesztőjét, „A számítógép a szakirodalomkutatás szolgálatában" című pályamunkájáért

28. BERECZ KATALIN-t,
a Régészeti Intézet tudományos segédmunkatársát „A Römerzeitliche Fibeln aus Zalalövő" című pályamunkájáért

29. CSANÁDY ANDRÁS-t,
a Közgazdaságtudományi Intézet tudományos segédmunkatársát „A holland környezetpolitika" című pályamunkájáért

---

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

Az MTA Csillagászati Kutatóintézete pályázatot hirdet az 1992. október 1-jétől betöltendő tudományos igazgatóhelyettesi munkakörre.

A pályázókkal szembeni követelmények:
- egyetemi végzettség és tudományos fokozat
- kimagasló, nemzetközileg is elismert eredmények az intézet profiljának megfelelő kutatások valamely területén
- az angol nyelv előadóképes ismerete
- vezetői gyakorlat

A pályázatnak tartalmaznia kell:
- a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását és fizetését;
- eddigi szakmai munkájának és eredményeinek ismertetését;
- tanulmányainak, könyveinek pontos bibliográfiáját;
- tudományos fokozatának és idegen-nyelvismeretének megjelölését
- jövőbeni vezetői működésére vonatkozó elképzeléseit.

A pályázathoz mellékelni kell:
- az oklevelek hiteles másolatát
- részletes szakmai önéletrajzot
- 3 hónapnál nem régebbi keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Amennyiben a pályázó az MTA alkalmazásában áll, a pályázatnak a fent említett mellékleteket nem kell tartalmaznia.

A tudományos igazgatóhelyettes besorolására vonatkozóan a 23/1983. (XII. 27.) ÁBMH számú rendelet, valamint a 10/1984. (A.K. 10) MTA-F. számú főtitkári utasítás az irányadó.

A pályázatot az Intézet igazgatójához (1525 Budapest 114, Pf. 67) 1992. augusztus 15-ig lehet benyújtani.

Az Erdészeti és Faipari Egyetem (Sopron) pályázatot hirdet

Számítástechnikai és Informatikai Központjában egyetemi tanári vagy egyetemi docensi álláshely elnyerésére

Az egyetemi tanár vagy docens feladata az Egyetem informatikai struktúrájának kialakítása és működtetése, a számítástechnikai oktatás koordinálása és egyes tantárgyak oktatása, tudományos kutatómunka végzése és irányítása elsősorban az alkalmazott számítástudomány területén, számítástechnikai alkalmazások szervezése, valamint a Központ vezetői teendőinek ellátása.

Pályázhatnak azok a megfelelő egyetemi végzettséggel és tudományos fokozattal rendelkező jelentkezők, akiknek jelentős számítástechnikai gyakorlata és nyelvvizsgával igazolt idegen nyelvtudása van. Az egyetemi tanári kinevezés elnyeréséhez tudomány doktora fokozat (esetleg védésre elfogadott disszertáció, vagy méltánylást érdemlő kiemelkedő nemzetközi elismertség), a docensi kinevezéshez tudomány kandidátusa (esetleg védésre elfogadott disszertáció, vagy méltánylást érdemlő, kiemelkedő nemzetközi elismertség) szükséges.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyének megnevezését, beosztását, munkaköri besorolását, fizetését,
— szakmai, oktatói, tudományos munkáját, annak eredményeit,
— tudományos fokozatát, kitüntetéseit, idegen nyelvtudását és jelentősebb külföldi tanulmányútjait,
— az oktató, nevelő és tudományos munkájára vonatkozó jövőbeni terveit, célkitűzéseit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— részletes önéletrajzot két példányban,
— szakképpzettséget, tudományos fokozatát, idegen nyelvtudását tanusító okiratok hiteles másolatát,
— az intézménytől beszerzett és kitöltött személyi adatlapot két példányban,
— három hónapnál nem régebbi hatósági erkölcsi bizonyítványt,
— tudományos munkák jegyzékét, feltüntetve, hogy a munkák hol és mikor jelentek meg.

A betöltendő állás után a felsőoktatási intézmények oktatói és egyéb dolgozói munkabéréről szóló 16/1983. (XII. 17.) ÁBMH. sz. rendelkezés módosítására kiadott 13/1987. (X. 25.) ÁBMH. sz. rendelkezésben meghatározott bértételek figyelembevételével megállapított illetmény jár.

A pályázatot az előírt mellékletekkel együtt a MÉM Értesítőben történt közzétételtől számított 30 napon belül kell az Erdészeti és Faipari Egyetem Rektorához (9400. Sopron, Bajcsy Zs. u. 4.) benyújtani.

A pályázattal kapcsolatban bővebb felvilágosítást az Erdészeti és Faipari Egyetem személyzeti és munkaügyi osztályvezetője ad.

Sopron, 1992. február hó 20.

Dr. Winkler András s. k.

Az MTA Szádeczky-Kardoss Elemér Díj- és Ösztöndíj Alapítványának Kuratóriuma pályázatot hirdet

I. *Szádeczky-Kardoss Elemér Díj*

A Díjra a földtudományok területén tevékenykedő 40 év alatti oktatók és kutatók pályázhatnak. 5 évnél nem régebbi angol, német, francia, orosz, vagy magyar nyelven publikált könyvvel, könyvrészlettel, cikkel, szabadalommal, vagy műszerleírással.

Pályázni csak olyan munkával lehet, amely jutalomban még nem részesült.

A Díjak összege 10 000,— és 35 000,— Ft között lehet.

A pályázatot az MTA Földtudományok Osztályára (1051 Bp. Nádor u. 7. I/130, telefon: 117-4219) *1992. június 15-ig lehet benyújtani*, melyhez csatolni kell a pályázó tudományos önéletrajzát és a pályázatra benyújtott munkát/munkákat) egy-egy példányban.

A benyújtott pályázatokat a Kuratórium szeptember 15-ig bírálja el és még szeptemberben eredményt hirdet.

II. *Szádeczky-Kardoss Elemér Ösztöndíj*

1992-ben mód nyílik belföldi- és külföldi ösztöndíj forintfedezetének folyósítására és utazási költségek fedezésére. Lehetőség nyílik továbbá külföldön élő magyar anyanyelvű diákok (csoportos) vagy fiatal kutatók és oktatók magyarországi szakmai látogatásának támogatására.

Az Ösztöndíjak összege 20 000,— és 100 000,— Ft között lehet.

A Kuratórium a pályázóktól részletes indoklást vár, amelyben kifejtik a szakmai tanulmányút célját. Egyéni pályázatokhoz részletes szakmai önéletrajzot is kell csatolni.

Az *ünnepélyes eredményhirdetés*re az MTA Földtudományok Osztálya *1992. szeptember*i ülésén kerül sor, az eredményt a Kuratórium közzéteszi.

Budapest, 1992. március 2.

Mészáros Ernő s. k.
az MTA rendes tagja,
a SzKE Kuratóriumának elnöke

FOGADÓÓRÁK

Láng István, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden hétfőn 15,30—17 óra között — bármely természetű ügyben — fogadóórát tart.

A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak, valamint az intézmények vezetőinek más időpontokban is rendelkezésére áll.

Jogi és Igazgatási Főosztály

Szabó János, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke kedden 14—15 óráig, és Harmathy Attila, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára szerdán 8—10 óráig tart fogadóórát. Előzetes bejelentés az 1 173-929 hívószámú telefonon.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja
Szerkeszti: dr. Egri Pál, az MTA Titkársága Jogi Osztályának vezetője

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat igazgatója
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat végezte
Felelős vezető: Zöld Ferenc igazgató — Budapest, 1992., Nyomdai táskaszám: 21016
Felelős szerkesztő: dr. Egri Pál — Műszaki szerkesztő: Sándor István
Megjelent: 1 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10A., közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 840,– Ft — Példányszámonkénti ára: 35,– Ft

XLI/1992. ÉVFOLYAM 6. SZÁM

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 1992. MÁJUS 14.

JOGSZABÁLYOK

63/1992. (IV.4.) Korm. rendelet — az Országos Kiemelésű Társadalomtudományi Kutatásokról ... 66

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ELNÖKSÉGÉNEK HATÁROZATAI

4/1992. sz. hat. — a felsőoktatási törvény szövegtervezetéről ... 67
5/1992. sz. hat. — az 1992 évi Akadémiai Aranyérem odaítéléséről ... 69
6/1992. sz. hat. — az 1992 évi Akadémiai Díjak odaítéléséről ... 70
7/1992. sz. hat. — az 1992 évi Akadémiai Újságírói Díj odaítéléséről ... 72
8/1992. sz. hat. — jelölő bizottság kiküldéséről ... 72
9/1992. sz. hat. — az MTA 1992 évi rendes közgyűlésének határozati javaslatáról ... 73
10/1992. sz. hat. — az 1992. májusi rendes-, illetve kibővített közgyűlésre meghívandók köréről ... 74
11/1992. sz. hat. — a Magyar Tudomány c. folyóirat szerkesztőbizottsága személyi összetételének módosításáról ... 75

az Elnökség egyéb állásfoglalása ... 75

KÖZLEMÉNYEK

A Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó kutatóintézeti vezetők jutalmazásának szabályzata. 75

Tájékoztató doktori fokozatok odaítéléséről ... 76

Pályázati felhívások ... 78

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának, valamint a Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája ... 79

Jogszabályok

A Kormány 63/1992. (IV. 4.) Korm.

rendelete

az Országos Kiemelésű Társadalomtudományi Kutatásokról

A Kormány a kormányzati munka hatékonyságának a támogatására Országos Kiemelésű Társadalomtudományi Kutatások (a továbbiakban: OKTK) indítását rendeli el:

Az OKTK célja

1. §

(1) Az OKTK a kormányzati munkát hivatottak elősegíteni.

(2) E kutatási rendszerben közvetlenül, valamint közvetve felhasználható eredményeket nyújtó kutatások kapnak helyet.

Az OKTK általános elvei

2. §

(1) A kutatási feladatok meghatározásában, az eredmények értékelésében és a pénzeszközök felhasználásában a kormányzat felelősségét úgy kell érvényesíteni, hogy a tudományos szempontok ne szenvedjenek csorbát és interdiszciplináris szemléletmód legyen jellemző a kutatásokra. A kutatások lehetőleg programba rendeződjenek és tárcaközi jellegük meghatározó legyen.

(2) A programokon belül a kutatási feladatokra nyilvános pályázatot kell kiírni, megbízás csak kivételes és indokolt esetben adható. A döntések testületiek és a döntések eredményei bárki számára hozzáférhetőek.

Az OKTK időtartama

3. §

Az OKTK időtartama legfeljebb 4 év lehet.

Az OKTK felügyelete és irányítása

4. §

(1) Az OKTK felügyeletét a Tudománypolitikai Bizottság (továbbiakban: TPB) elnöke látja el.

(2) Az OKTK-t Kollégium irányítja, az ezzel összefüggő adminisztratív tevékenységet Titkárság látja el.

5. §

(1) A Kollégium a minisztériumok és a tudomány képviselőinek a testülete. Elnökét, alelnökét, titkárát, valamint a kutatási fő irányok képviselőit a TPB elnöke kéri fel. A minisztériumok és az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság képviselőjét az illetékes miniszter, a Miniszterelnöki Hivatal képviselőjét a Hivatal közigazgatási államtitkára jelöli ki.

(2) A Kollégium feladata: A kormányzati szervek részéről felmerülő, valamint a saját maga által megfogalmazott társadalomtudományi kérdésekben meghatározza a kutatási feladatokat, dönt a pályázatok támogatásáról, értékeli a kutatási szerződésben végzett munkákat, valamint a kutatási eredmények hasznosulását. Jóváhagyja a TPB-nek szóló tájékoztatót az OKTK-ról.

(3) A Kollégium elnökének feladatai: Biztosítja a 2. §-ban meghatározott elvek érvényesülését. Összehívja és vezeti a Kollégium üléseit. Irányítja a Titkárságot. Kiírja a pályázatokat és megköti a kutatási megbízásokat, illetve szerződéseket, igazolja az elvégzett kutatásokat, illetve utalványozza a szerződésben meghatározott pénzösszeget. Előterjeszti a TPB-nek készült tájékoztatót. Felelős a Kollégium és a Titkárság működéséért.

6. §

(1) Az OKTK Titkársága a Magyar Tudományos Akadémia Titkárságának Társadalomtudományi Főosztályán belül jön létre, a TPB elnökének és az MTA főtitkárának megállapodása alapján.

(2) A Titkárság feladatai: Az OKTK adminisztratív teendőinek ellátása, előkészíti a kutatási pályázatokat, lebonyolítja elbírálásukat, előkészíti a kutatási szerződéseket, kapcsolatot tart a pályázókkal, illetve az illetékes minisztériumokkal, ellenőrzi a határidők betartását. Szakértők bevonásával lebonyolítja a kutatások értékelését, a kutatási eredményeket továbbítja a felhasználóhoz, illetve a felhasználó értékelését a szakmai értékeléssel együtt továbbítja a Kollégiumhoz. Előkészíti a Kollégium TPB részére szóló jelentését. A Titkárság vezetője egyben a Kollégium titkára. Felelős a Titkárság munkájáért, illetve a rábízott feladatok ellátásáért.

Az OKTK pályázati rendszere

7. §

(1) A pályázatokat a kutatási főirányoknak megfelelően a Kollégium elnöke hirdeti meg.

(2) Pályázni tudományos igényű kutatási tervvel lehet.

(3) A pályázati kiírásnak olyan igényen kell alapulnia, melyet valamely minisztérium, a Miniszterelnöki Hivatal, illetve az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság vállal és valószínűsíti, hogy a kutatás eredményei a kormányzati munkában felhasználhatók lesznek.

(4) Pályázatot egyéni kutató vagy kutatócsoport vezetője nyújthat be. A pályázat benyújtásának határidejét a kiírás tartalmazza. A pályázatokat szakértők véleményezik, és a Kollégium dönt elfogadásukról, a támogatás összegéről. Az elnyert pályázati támogatás folyósításának a feltételeit szerződés rögzíti.

Az OKTK ellenőrzése és finanszírozása

8. §

Az ellenőrzés alapjául a kutatási szerződésben foglaltak szolgálnak.

(1) A Titkárság a szerződések alapján gondoskodik a rész-, illetve zárójelentések beérkezéséről. Szakértőkkel ellenőrizteti a munkavégzés minőségét. A jelentéseket megküldi az illetékes minisztériumoknak, illetve jelentést készít a Kollégium részére.

(2) Az illetékes minisztériumok tájékoztatást kérhetnek a kutatás vezetőjétől. A Kollégiumnak javasolhatják a kutatás leállítását.

(3) Az illetékes minisztériumok a kutatási eredmények, illetve zárójelentés alapján jelzik a Kollégiumnak, hogy a kutatás elérte-e a kitűzött célját, az eredmények miben hasznosulhatnak, illetve fognak hasznosulni.

(4) A Kollégium vezetője a TPB elnökének készített évi jelentésben elemzi a kutatások tapasztalatait.

9. §

(1) Az OKTK éves költségvetése a Miniszterelnöki Hivatal költségvetésében elkülönített Tudománypolitikai Alap címen szerepel. A költségvetéssel kapcsolatos pénzügyi, jogi rendelkezésre a Kormány felhatalmazása alapján a TPB elnöke jogosult.

(2) Az OKTK költségvetésének felosztásáról a TPB elnökének megbízásából a Kollégium dönt. Ennek keretében meghatározza:

a) a közvetve hasznosítható eredményeket nyújtó kutatásokra fordítható pénzösszeget, ami nem lehet kevesebb a teljes éves költségvetés 20%-ánál;

b) az OKTK működéséhez szükséges pénzösszeget, ami nem haladhatja meg a teljes éves költségvetés 5%-át;

c) a nyertes pályázatok, illetve megbízások támogatási összegét.

(3) Az OKTK költségvetésének felhasználásáról a Miniszterelnökség fejezet keretében, évente, a beszámoláskor el kell számolni.

(4) A költségvetési támogatás mellett az OKTK finanszírozásában minisztériumok és országos hatáskörű szervek is részt vehetnek.

— Amennyiben a támogatás nincs feltételhez kötve, akkor az az OKTK éves költségvetését egészíti ki, és azzal minden tekintetben azonos módon kerül felhasználásra.

— Amennyiben a támogatás feltételhez kötött, akkor arról a támogatást felajánló és a Kollégium elnöke közösen állapodik meg.

Záró rendelkezés

10. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Antall József s. k.,
miniszterelnök

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ELNÖKSÉGÉNEK HATÁROZATAI*

az 1992. március 31-i ülésén (4—11. számú határozatok)

A felsőoktatási törvény szövegtervezete

A felsőoktatási törvény szövegtervezetének vitájához — összehasonlítás céljából — az Elnökség tagjai megkapták a tudományos fokozatokról szóló törvénytervezetet, ennek indoklását és e tárgyban készült kormányelőterjesztés tervezetét.

A felsőoktatási törvénytervezet az Általános rendelkezések (első rész) keretében a törvény hatályával, a felsőoktatási intézményekkel, illetve feladataival, a felsőoktatás állami támogatásával, valamint a felsőoktatási intézmények együttműködésével foglalkozik.

A felsőoktatási intézmények polgárai c. második rész az oktatók és kutatók, a hallgatók, az egyetemi és főiskolai polgárok jogai és kötelességei, valamint a hallgatók fegyelmi felelőssége, továbbá a kártérítési (anyagi) felelősség témaköreit foglalja magában.

A felsőoktatási intézmények szervezete, működése és vezetése c. harmadik rész a felsőoktatási intézmények szervezetét, működését és vezetését, a karok és az oktatási szervezeti egységek működését, a hallgatói önkormányzatot tárgyalja.

A felsőoktatási intézmények önkormányzata (autonomiája) és felügyelete c. negyedik rész a felsőoktatási intézmények önkormányzatával, állami felügyeletével, az országos felsőoktatási testületekkel foglalkozik.

A felsőoktatási intézménybe való felvétel kérdését az ötödik rész foglalja magában.

A felsőfokú képzés c. hatodik rész, a képesítési követelmények, és tantervek, a tudományos továbbképzés, a habilitációs eljárás, a tanulmányi és vizsgarend általános szabályai, az államvizsgák, oklevelek és címek témakörét tárgyalja.

* A nem teljes szöveggel közölt határozatok az Akadémia tagjai részére — kérésükre — tájékoztatásul megküldi a Tudományos Testületi Titkárság

A nemzetközi tanulmányi kapcsolatok c. hetedik rész, a magyar állampolgárok külföldi tanulmányait, a külföldiek magyarországi tanulmányait, valamint a külföldi tanulmányok magyarországi elismerését foglalja magában.

A tudományos kutatás kérdéskörrel a nyolcadik rész, az érdekképviseleti szervek a felsőoktatásban témakörrel pedig a kilencedik rész foglalkozik, míg a különös és átmeneti szabályokat, továbbá az értelmező- és zárórendelkezéseket a tizedik, illetve a tizenegyedik rész tárgyalja.

A felsőoktatási törvény szövegtervezetéhez csatolva volt annak általános indoklása is.

A tudományos fokozatokról szóló törvénytervezet I. Bevezető rendelkezések c. része az alapelveket, a tudományos fokozatok megnevezését, a fokozatszerzés általános követelményeit tárgyalja.

A II. Az eljárás általános szabályai c. rész a tudományos fokozat megszerzésének általános szabályaival, a pályázat közösen létrehozott művel témakörrel, az első, valamint a második tudományos fokozat megszerzésének eljárásával, a nyilvános vitával, az előzetes kifogással, az eljárási kifogással, az elfogultság és összeférhetetlenség kérdésével, továbbá a fokozatszerzés közzététele és nyilvántartásba vétele kérdéskörökkel foglalkozik.

A III. Szervezeti szabályok c. rész az első, illetve a második tudományos fokozatot odaítélő testületekkel, az ügyrendi bizottsággal, valamint a tudományos fokozatot odaítélő testületek együttműködése az Országos Athenaeum Bizottsággal témakörökkel foglalkozik.

A IV. Vegyes rendelkezések c. fejezet az átmeneti, illetve a záró rendelkezéseket tartalmazza.

A kormányelőterjesztés tervezete az előzményeket, a törvény célját, alapelveit, főbb jellemzőit, továbbá a tárca egyeztetéseket követően fennmaradt nézetkülönbségeket ismerteti.

A felsőoktatási törvény szövegtervezetének előadójául az Akadémia elnöke Király Tibor rendes tagot kérte fel.

Király Tibor a Felsőoktatási Törvényelőkészítő Bizottság elnökeként szerzett tapasztalatai alapján feltárta a törvényelőkészítő munkálatok során eddig lezajlott viták természetét, a különböző fórumok bírálatainak fókuszában álló kérdések lényegét, az érintettek érdekei által eltérően motivált megoldási variációk közötti választás, illetve a kompromisszum érveit. Rávilágított arra, hogy a törvénytervezet szellemiségét alapvetően az Alkotmány által garantált oktatási és tanulási szabadság joga határozta meg. A felsőoktatási intézmények — tervezet által megfogalmazott — autonómiáját érdemben az korlátozza, hogy a képesítési követelmények meghatározása, érvényesülésük ellenőrzése kormányzati hatáskör marad. E jogi megoldásnak az állampolgárok számára garanciális értéke van, s erre mindaddig szükség mutatkozhat, amíg ki nem alakul hazánkban is a kimenetek kontrollját biztosító autonómiák, szakmai kamarák hálózata, valamint a szellemi értékek piaca.

Felhívta a figyelmet arra is, hogy a törvénytervezet tudományos továbbképzésre, tudományos fokozatra vonatkozó részei a legkevésbé egyeztetett szakaszai a jogszabálynak, nem volt folyamatos kapcsolat a tudományos fokozatokra vonatkozó törvényelőkészítő munkálatokkal sem.

Tájékoztatta az Elnökséget arról is, hogy az Igazságügy Minisztérium még nem nyilatkozott a tervezetről.

Az MTA elnöke vitaindítójában kiemelte, hogy a felsőoktatásról, valamint a tudományos fokozatokról szóló törvények tervezeteinek együttes áttekintésére különös indokot ad a tervezetek készültségi foka, valamint az a fejlemény, hogy a Tudománypolitikai Bizottság legutóbbi ülésén ugyanezen tervezetek megtárgyalása során jelentős illeszkedési hiányokat észlelt. Az egymással szorosan összefüggő tervezetek ugyanazon kérdésekre vonatkozó részeikben helyenként eltérő, illetve egymásnak ellentmondó megoldásokat rögzítettek. Annak ellenére, hogy a TPB korábbi ülésén a tudományos fokozatokról szóló törvény tervezetét elfogadta, most a Művelődési és Közoktatási Minisztérium óhajára úgy döntött, hogy a kérdésről ismét megkérdezi a mértékadó tudományos közösségek véleményét. A Minisztérium ugyanis az első tudományos fokozat adományozására, a hozzávezető tudományos továbbképzés egyetemi feltétel rendjére vonatkozó szabályozást a felsőoktatásról szóló törvény keretében óhajtaná megvalósítani, a második tudományos fokozatot (D. Sc.) elhagyná és így szükségtelennek tartaná a tudományos fokozatok külön törvényi szabályozását.

Az elnök ismertette továbbá a TPB említett ülésén előadott a felsőoktatási törvénytervezettel kapcsolatos észrevételeit, fenntartásait. Kifejtette, hogy alapvetően nem a törvényszövegezés nívóját, a jogalkotó tevékenységet teszi bírálat tárgyává, hanem — történeti perspektívában — annak alapkoncepcióját, közelebbről azt, hogy ez utat nyithat olyan tendenciáknak, amelyek a hazai tudományosság és felsőoktatás nemzetközileg elismert színvonalát súlyosan veszélyeztethetik. A méltányolható kompromisszumokat nem kifogásolva, abban nem tud engedményt elfogadni, hogy az autonómia hatalmi, kormányzati, bürokratikusan beavatkozó korlátozása révén a legfontosabb kérdések eldöntését helyezi a tervezet az egyetemeken, főiskolákon kívülre. A végzettség megszerzéséhez szükséges képesítési követelmények meghatározásán túl kormányszerv dönt olyan kérdésekben is, mint pl. a tudományos továbbképzés és doktori eljárás általános szabályozása, főiskolai főigazgató kinevezése stb. Minden korábbit meghaladó mértékű döntési és anyagi felelősséget koncentrál a tervezet a törvényességi felügyeletre hivatott minisztérium kezében. Ugyanakkor a felsőoktatási intézmények (a fentiekkel csak jelzett pontokon) korlátozott autonómiája túlságosan tágas ahhoz a mindenek fölé helyezendő igényhez képest, hogy megőrződjék — semmiképpen se csökkenjék, sőt növekedjék — eme intézmények szakmai színvonala. A negatív trend lehetőségét erősíti a tervezet azáltal is, hogy nem adott helyt a ma már élő, az egyetemek jelentős része által elfogadott Athenaeum-programnak, s a Tudományos Akadémiát és a Rektori Konferenciát egyaránt képviselő Országos Athenaeum Bizottságnak. Ez a kezdeményezés a legjobb erők összefogá-

sát tűzi maga elé a tudományos továbbképzés ügyében, olyan önkorlátozást építve a rendszerbe, hogy mindenképpen elkerülhető legyen a beltenyészet, a nívótlanság veszélye.

A tervezetből következően megszűnnék a tudományos fokozatok egész rendszere, egészen összemosódnék az egyetemi doktorátus és a PhD. — A színvonal megőrzése, emelése iránti elkötelezettség vezeti az Akadémiát akkor is, amikor a második tudományos fokozat intézményének megtartását támogatja, adományozása feltételeinek kimunkálását, eljárás rendjének koordinálását pedig az Országos Athenaeum Bizottság keretében az egyetemekkel közösen látja kívánatosnak.

A vitában hozzászólók

— többsége egyetértett a kifejtett aggályokkal, főképp annak vezérlő eszméivel, a minőség garanciáinak igénylésével. Felmerült azonban a szóbanforgó törvénytervezet bizonyos túlszabályozási kísérletei védelmében a jogszabályi környezet hiányossága, nevezetesen, hogy nincs még elfogadott törvény a közoktatásról, a közalkalmazottakról, az államháztartásról stb. Elhangzott olyan észrevétel is, hogy a tervezet sokkal inkább a felsőoktatás intézményi rendszerének, mint sem szellemének tervezete; szinte minden felszólaló hangsúlyozta a tudományok doktora fokozat szükségességét.

— Egyesek rámutattak viszont, hogy azt hiba lenne minden esetben az egyetemi tanári kinevezések feltételéül indítványozni.
Bár nehezen fogadható el a tervezet azon megoldása, hogy lényegében nincs érdemi különbség az egyetemi tanári és docensi kinevezési követelmények között; az, hogy a második tudományos fokozat követelményként állítsa a tanári szintet egyes szakmákban (pl. klinikum) irreális. — Mások e kérdéskört abból a szempontból értelmezték, hogy az e követelményt kielégítő feltételeket a tervezetben a habilitáció intézménye teremti meg, ezzel mintegy elfoglalva a második tudományos fokozat helyét. Rámutattak, hogy ez a megoldás erősítheti a hanyatlás tendenciájának esélyeit azáltal, hogy az egyetemek túlzottan belterjesen építhetik saját professzori utánpótlásukat;

— hiányolták a tervezetből a tudományos továbbképzés anyagi vetületét;

— polémiát folytattak az akkreditáció kérdéséről megállapítva, hogy a tervezet által intézményesíteni javasolt Akkreditációs Bizottság feladatainak egy része megfelel az Országos Athenaeum Bizottság által betölteni szándékolt funkciónak, hatásköre azonban lényegesen szélesebb, összetétele, tagjainak jelölési rendje pedig tisztázatlan (hiányoznak belőle pl. az érdekképviseleti szervek). Amellett, hogy megfontolandó lehetne a kétszintű akkreditáció lehetősége, mindenképpen indokolt, hogy az Akkreditációs Bizottság elnökét ne a Kormány elnöke, hanem a Köztársaság elnöke bízza meg.

Válaszában Király Tibor a vitát igen hasznosnak, az aggályok egy részét szövegmodosítással kiiktathatónak tételezte. Újólag rámutatott azonban arra, hogy a törvény hatálya alá eső egyetemek és főiskolák zöme állami intézmény, ennek tudatában a kormányzati felelősség és jogkör a tervezet által nincs túlterjesztve.

A vitáról szószerinti jegyzőkönyv készült.

Az Elnökség 4/1992 számú határozata

Az Elnökség:

1. szükségesnek tartja a felsőoktatási törvény szövegtervezeti vitája szellemének megfelelően összefoglalt elnökségi Észrevételek megfogalmazását és a törvénytervezetet készítők részére történő megküldését;
2. az összefoglalt elnökségi Észrevételek elkészítése érdekében:
   — felkéri az elnökség tagjait, hogy megjegyzéseiket, észrevételeiket, javaslataikat tömören összefoglalva, nagyon sürgősen juttassák el Ujfalussy József alelnökhöz
   — felkéri Ujfalussy József alelnököt, hogy a vitában elhangzottak, illetve az előzőek szerint írásba teendő megjegyzések, észrevételek, javaslatok alapján — általa felkért elnökségi tagok közreműködésével — készítse el az összefoglalt elnökségi Észrevételek tervezetét.

Az 1992. évi Akadémiai Aranyérem odaítélése

A tudományos osztályok — az 5/1991 sz. elnökségi határozat alapján — a teljes hazai tagság véleményére támaszkodva alakították ki az 1992. évi Akadémiai Aranyérem odaítélésére vonatkozó javaslataikat, melyek a következők voltak:

Hadrovics László r. t. (I. O.)
Klaniczay Tibor r. t. (I. O.)
Donhoffer Szilárd r. t. (V. O.)
Szabó János r. t. (VI. O.)
Jermy Tibor r. t. (VIII. O.)
Hazay István r. t. (X. O.)

Az Elnökség 2/1991 sz. határozatával kiküldött bizottság, elismerve valamennyi előterjesztett érdemeit, úgy foglalt állást, hogy a javasoltak közül Hadrovics Lászlót és Jermy Tibort terjeszti döntésre az Elnökség elé, megjegyezve, hogy mindketten már az elmúlt évben is szerepeltek az előterjesztettek között, s az Elnökség tagjai az 1991. évi tárgyaláskor igen elismerően nyilatkoztak munkásságukról.

A bizottság az Elnökség döntésére bízta, hogy az előterjesztett két akadémikus közül melyiknek ítéli oda az 1992. évi Akadémiai Aranyérmet.

Az Elnökség — titkosan szavazva — a következők szerint határozott:

Az Elnökség 5/1992 számú határozata

1. Az Elnökség 1992-ben az Akadémiai Aranyérmet JERMY Tibornak, az MTA rendes tagjának, az

MTA Növényvédelmi Kutatóintézete, ny. intézeti igazgatójának, mb. tudományos tanácsadójának adományozza a hazai kísérletes rovarökológia és etológia, a biológiai védekezés, a mezőgazdasági kártevők előrejelzése terén végzett, nemzetközi szinten elismert úttörő elméleti eredményeiért, valamint gyakorlati tudományszervező munkásságáért.

Jermy Tibor tudományos munkásságában mindig a gyakorlat igényeiből indult ki és jutott el általános érvényű megállapításokhoz, melyek végső soron a növényvédelemben nyertek alkalmazást. Mint egyetemi hallgató kezdett hozzá a hazai ikerszelvényesek rendszertani és állatföldrajzi feldolgozásához. A taxonómiai szemléletet későbbi kísérletes munkájában is alkalmazta.

A burgonyabogár hazai megtelepedése, különböző bagolylepke hernyók óriási mezőgazdasági kártétele, az amerikai fehér szövőlepke rohamos fellépése és kártétele, az almamoly elleni védekezés, a raktári kártevők pusztításai olyan beható életmódtani kutatásokra késztették, amelyek az alkalmazott rovartan elméleti alapjainak kiszélesítését is szolgálták. A szárazföldi biocönozisok elméletével foglalkozó munkáiban analógiát mutatott ki a szervetlen anyagi rendszerek entrópiája és a biocönozisok energiagazdálkodása között.

Úttörő munkát végzett a hazai kísérletes rovarökológiai kutatások megszervezésében és fejlesztésében, valamint a kísérletes rovaretológia terén, melynek hazai bevezetése szintén az Ő nevéhez fűződik.

Kimutatta az ún. fénykompassz tájékozódás jelentőségét a növényevő rovarok táplálékkeresésében és szerepét a rovarok populációdinamikájában.

A burgonyabogár nőstény szexferomonjára vonatkozó kutatásai elsőként derítettek fényt a levélbogarak szexuális kémiai kommunikációjának mechanizmusára. Kimutatta, hogy fitofág rovarok kemoreceptorai a növények „biokémiai profilját" érzékelik, mely az egyes rovarfajokra vonatkoztatva specifikus.

Kiemelkedő érdeklődést váltott ki két élőlénycsoport együttes fejlődésének asszimetriáját hangsúlyozó új szekvenciális evolúció elmélete. Ezzel a korábban általános koevolúciós elmélet tarthatatlanságát is bizonyította.

Gyakorlati eredményeit Állami Díjjal ismerték el két munkatársával együtt.

Számos alkalommal képviselte a magyar biológiai tudományt, illetve a magyar növényvédelmet külföldön kongresszusokon, konferenciákon, nemzetközi szervezetek (IUBS, FAO, OILB, IAEA, ICIPE, EPPO) ülésein és tárgyalásain. Több alkalommal hívták meg európai és amerikai egyetemekre és kutatóintézetekbe előadások tartására. Az UNDP és a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség felkérésére részt vett a nemzetközi kutatási programok kidolgozásában.

Két cikluson át elnökhelyettese, egy ciklusban elnöke volt a Biológiai Tudományok Osztályának.

Több tudományos társaság vezetőségében fejtett ki széles körű szakmai, társadalmi tevékenységet.

2. Az Elnökség felkéri elnökét, hogy az Akadémiai Aranyérmet az 1992. májusi rendes közgyűlésen adja át.

Az 1992. évi Akadémiai Díjak odaítélése

Az 1992. évi Akadémiai Díjak odaítélésének előkészítésére az Elnökség 2/1992 sz. határozatával kiküldött alkalmi bizottság előterjesztése megállapítja, hogy a tudományos osztályokhoz ez évben összesen 40 javaslat érkezett. E javaslatokat az osztályülések megtárgyalták és 11 egyéni, valamint 5 kollektivára, összesen 16 díjra vonatkozó javaslatot fogadtak el többségi szavazattal. Nem érkezett javaslat az Orvosi Tudományok Osztályától.

A bizottság — támaszkodva az osztályok szavazataiban kifejezésre jutott rangsorolásra — indokoltnak látta minden osztály első helyen tett javaslatát, továbbá a Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya előterjesztésében második helyen szereplő javaslatot is elfogadni.

Mindezeken túl a bizottság Vekerdi László számára is javasolta Akadémiai Díj odaítélését. A bizottság javaslatának kialakítása után vált azonban ismertté, hogy nemzeti ünnepünk alkalmából a művelődési és közoktatási miniszter Vekerdi Lászlót kiemelkedő oktatói tevékenységéért Szentgyörgyi Albert díjjal, irodalomtörténeti munkásságáért pedig József Attila díjjal tüntette ki. Ennek alapján a bizottság — újabb ülést tartva — módosította javaslatát és Vekerdi László helyett a Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya által megszavazott 3 tagú fizikus kollektívát javasolta Akadémiai Díjban részesíteni.

Mindezek alapján a bizottság végül is 7 egyéni, és 4 megosztott díj kiadására tett személyi javaslatot 715.030,— Ft összegben.

Az Elnökség egyetértett a bizottság módosított javaslatával és — titkosan szavazva — a következőket határozta:

Az Elnökség 6/1992 számú határozata

Az Elnökség:

1. a következő kutatókat részesíti Akadémiai Díjban:

I. Osztály

1. EGRI PÉTER, az irodalomtudomány doktora, az ELTE Angol Tanszék egyetemi tanára — 65.000,— Ft
   Az 1988-ban megjelent „The Birth of American Tragedy" című angol nyelvű monográfiájáért

II. Osztály

2. LITVÁN GYÖRGY, a történettudomány doktora, az MTA Történettudományi Intézet tudományos főmunkatársa — 65.000,— Ft

Tudományos életműveiért, melyekben az elmúlt évtizedben nagyszabású, megalapozó értékű munkásságot fejtett ki, a századfordulótól 1956-ig tevékenykedő magyar baloldal megismertetésével és a vonatkozó források feltárásával

III. Osztály

Megosztott díj:

3. GYŐRI KÁLMÁN, 16.250,— Ft
a matematikai tudomány doktora, a KLTE Algebra és Számelméleti Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára

PETHŐ ATTILA, 16.250,— Ft
a matematikai tudomány kandidátusa, a KLTE Számítástudományi Tanszéke tanszékvezető egyetemi docense

BRINDZA BÉLA, 16.250,— Ft
a matematikai tudomány kandidátusa, a KLTE Algebra és Számelméleti Tanszék egyetemi adjunktusa

GAÁL ISTVÁN, 16.250,— Ft
a matematikai tudomány kandidátusa, a KLTE Algebra és Számelméleti Tanszék egyetemi adjunktusa
A diofantoszi egyenletek elméletében elért eredményeikért

4. KONDOR IMRE, 65.000,— Ft
a fizikai tudomány doktora, az ELTE Elméleti Fizikai Tanszék egyetemi tanára
A spinüvegek elméletében, elsősorban a térelmélet megalkotása terén nemzetközileg is elismert eredményeiért

Megosztott díj:

5. PATKÓS ANDRÁS, 21.670,— Ft
a fizikai tudomány doktora, az ELTE Atomfizikai Tanszék egyetemi tanára

PÓCSIK GYÖRGY, 21.670,— Ft
a fizikai tudomány doktora, az ELTE Elméleti Fizikai Tanszék egyetemi tanára

VESZTERGOMBI GYÖRGY, 21.670,— Ft
a fizikai tudomány doktora, a KFKI Részecske és Magfizikai Kutatóintézet tudományos főmunkatársa
Az anyag alapvető szerkezetét leíró részecskefizika „Standard Modell" elméleti és kísérleti vizsgálataiban végzett kutatásaikért, azon belül is a kvantumszindinamika, Z° és Higgs bozon kutatásban elért eredményeikért

IV. Osztály

Megosztott díj:

6. BEDŐ ZOLTÁN, 21.670,— Ft
a mezőgazdasági tudomány doktora, az MTA Mezőgazdasági Kutatóintézete tudományos osztályvezetője

MESTERHÁZY ÁKOS, 21.670,— Ft
a mezőgazdasági tudomány doktora, a Gabonatermesztési Kutatóintézet tudományos tanácsadója

SZUNICS LÁSZLÓ, 21.670,— Ft
a mezőgazdasági tudomány doktora, az MTA Mezőgazdasági Kutatóintézet tudományos osztályvezetője
A búzanemesítés terén elért eredményeikért a tudományos kutatásban, valamint az elért eredmények népszerűsítéséért

VI. Osztály

7. VOITH MÁRTON, 65.000,— Ft
a műszaki tudomány doktora, az NME Kóhógéptani és Képlékenyalakítástani Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára
A kohászati képlékenyalakítás — különösen a hengerlés, kisajtolás és csőgyártás — folyamatait meghatározó egyes paraméterek közötti összefüggések feltárásáért, elméleti ismereteinek jelentős gazdagításáért

VII. Osztály

8. PÁLINKÁS GÁBOR, 65.000,— Ft
a kémiai tudomány doktora, az MTA Központi Kémiai Kutatóintézete tudományos osztályvezetője
Vizes elektrolitoldatok, alkohol—víz elegyek és nem vizes elektrolitoldatok szerkezetének és molekuláris dinamikájának vizsgálata, valamint korróziós inhibitorok fejlesztésére vonatkozó kutatásaiban elért nemzetközileg elismert eredményeiért

VIII. Osztály

Megosztott díj:

9. ERDEI LÁSZLÓ, 21.670,— Ft
a biológiai tudomány doktora, az MTA Szegedi Biológiai Központ Biofizikai Intézete tudományos tanácsadója

TUBA ZOLTÁN, 21.670,— Ft
a biológiai tudomány kandidátusa, a Gödöllői Agrártudomá-

nyi Egyetem Növénytani és Növényélettani Tanszék Növényélettani Osztályának vezetője

ZSOLDOS FERENC, 21.670,—Ft
a biológiai tudomány doktora, a JATE Növényélettani Tanszék, tanszékvezető egyetemi tanára
A biológiai tudományok területén elért kiemelkedő kutatásaikért.

IX. Osztály

10. ZALAI ERNŐ, 65.000,— Ft
a közgazdaságtudomány doktora, a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem rektor-helyettese
A „Többszektoros makrogazdasági modellek elmélete" című tanulmányaiért

X. Osztály

11. HORVÁTH FERENC, 65.000,— Ft
a földrajztudomány kandidátusa, az MTA Geofizikai Tanszéki Kutatócsoport tudományos munkatársa
A medencefejlődési modellek kidolgozásában és alkalmazásában elért kimagasló eredményéért

2. Felkéri elnökét, hogy az Akadémiai Díjakat az 1992. májusi rendes közgyűlésen adja át.

Az 1992. évi Akadémiai Újságírói Díjak odaítélése

Az 1992. évi Akadémiai Újságírói Díjakra az MTA tudományos osztályai, a Természettudományi és Társadalomtudományi Főosztályok, valamint a Sajtótitkárság, összesen 5 egyéni — és 1 kollektív —, azaz 6 díjra vonatkozó javaslatot terjesztettek az Elnökség 2/1992 számú határozatával kiküldött alkalmi bizottság elé.

A bizottság megviszgálta a javaslatokat, majd vita után úgy foglalt állást, hogy az előterjesztett személyek és kollektívák közül egyiknek a tevékenysége sem minősíthető olyan kiemelkedően pozitívnak, amely az Akadémiai Újságírói Díjban való részesítést indokolja. Ezért a bizottság azt javasolta az Elnökségnek, hogy 1992-ben ne adományozzon Akadémiai Újságírói Díjat. Erre megadja a lehetőséget a díj szabályzata, mely kimondja, hogy „Újságírói Díjban évenként két újságíró részesül. Az esetben, ha a javaslatok beérkezése után nincs két kitüntetésre érdemes személy, vagy kollektíva, egy is jutalmazható, illetve az újságírói díj tárgyévi odaítélése elmaradhat."

Az elnökségi vita során új javaslatok is felmerültek. Ezek szerint az Elnökség részesítse egyéni díjban Győrffy Miklóst, a Magyar Rádió főmunkatársát, illetve a Magyar Tudomány c. folyóirat felelős szerkesztőjét.

Az Elnökség — a vita eredményeként — nyílt szavazással a következőket határozta.

Az Elnökség 7/1992 számú határozata

Az Elnökség:

1. egyéni akadémiai Újságírói Díjban részesíti — GYŐRFFY MIKLÓS-t, a Magyar Rádió főmunkatársát magas színvonalú közéleti publicisztikai, riporteri tényfeltáró tevékenységéért, a magyar tudományos és művészeti élet hiteles bemutatásáért
2. felkéri elnökét, hogy az Akadémiai Újságírói Díjat az 1992. évi májusi rendes közgyűlésen adja át.

Javaslat

Jelölőbizottság kiküldésére az 1993. évi tisztújító közgyűlésen előterjesztendő jelölések kialakítása céljából

Az Akadémia elnökének írásbeli előterjesztése ismertette az érvényben lévő Alapszabály és Testületi Ügyrend azon előírásait mely szerint a tisztújító — jelen esetben az 1993. évi — közgyűlésen előterjesztendő jelölések kialakítására hívatott jelölőbizottságot a megelőző — jelen esetben az 1992. évi — közgyűlésnek kell kiküldenie. Az előterjesztés a bizottság elnökéül Szentágothai Jánost, az MTA rendes tagját ajánlotta, míg a bizottsági tagság személyi összetételére a tudományos osztályok javaslatait kérte. E javaslatok ismeretében a Jelölőbizottság teljes személyi összetételére vonatkozó javaslatot az Elnökség terjeszti a közgyűlés elé.

Az Elnökség tagjai a javaslattal egyetértettek.

Az Elnökség 8/1992 számú határozata

Az Elnökség:

1. felkéri a tudományos osztályokat, hogy javasoljanak egy-egy hazai akadémiai tagot a jelölőbizottságba;
2. felkéri elnökét, hogy a következő javaslatot terjessze az 1992. májusi rendes közgyűlés elé: az Elnökség javasolja a közgyűlésnek, hogy
   2.1 az elnöki, a főtitkári, az alelnöki és a főtitkárhelyettesi, valamint a választott elnökségi tagsági tisztségeknek az 1993. évi közgyűlésen esedékessé váló betöltésére, továbbá az Akadémiai Kutatóhelyek Bizottsága, a Felügyelő Bizottság, a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság, valamint a Tudományetikai Bizottság elnökére és tagjaira, illetve az Országos Athenaeum Bizottságba az Akadémia részéről delegálandó társelnökre és tagjaira vonatkozó javaslat előterjesztése céljából a közgyűlés az alábbi összetételű Jelölőbizottságot küldje ki:

   a bizottság elnöke: Szentágothai János, az MTA rendes tagja

a bizottsága tagjai: a tudományos osztályok javaslatai szerint

2.2 A Jelölőbizottság az Alapszabály és a Testületi Ügyrend előírásainak megfelelően kezdje meg működését és az 1993. évi tisztújító (választó) közgyűlés előtt egy hónappal körlevélben közölje javaslatát az akadémikusokkal.

Előterjesztés

Az MTA 1992. évi rendes közgyűlésének határozati javaslatára, illetve annak szerkezetére

Az Elnökség 61/1991 sz. határozata szerint az 1992. májusi közgyűlés „a hagyományok folytatását jelentő, cikluskö zi munkaközgyűlésként kerüljön megrendezésre, amelynek nyitó ülésén az Elnökség által külön napirendi pontban megtárgyalt és kiválasztott tudományos téma komplex megközelítése és vitája szerepel. (Ez a téma — a 62/1991 sz. elnökségi határozat szerint — a környezetvédelem komplex tudományos vizsgálata.) Az Akadémia belső életét érintő, továbbá a hazai tudományos fejlődést szolgáló kérdések vizsgálatára a közgyűlés zárt ülésen kerüljön sor".

A közgyűlés megszervezésére, illetve napirendjének megállapítására — írta az előterjesztő — ennek megfelelően került, illetve kerül sor abból kiindulva, hogy egyes témakörök megvitatását korábbi közgyűlési határozatok írták elő, vagy azokból következnek.

Mindezek figyelembevételével terjesztette elő az MTA elnöke az 1992. májusi rendes közgyűlés határozati javaslatának szerkezetére és — jelenleg előreláthető — tartalmára vonatkozó javaslatát azzal, hogy a legtöbb esetben az érdemi határozatot a téma szerinti, szóban vagy írásban előadott előterjesztés és a vita alapján később lehet és kell megfogalmazni.

Az Elnökség az előterjesztett tervezettel egyetértett.

Az Elnökség 9/1992. számú határozata

Az Elnökség elfogadja, hogy az elnök az alábbi határozati javaslat-tervezetet terjessze az 1992. évi rendes közgyűlés elé.

A közgyűlés:

1. nagy érdeklődéssel hallgatta meg az emberi környezet megismeréséről; a tudományos kutatás új távlatairól szóló központi tudományos előadást és a korreferátumokat. Ezek, valamint a nyomában kibontakozó vita alapján
   megállapítja .....
   javasolja .....
2. jóváhagyólag tudomásul veszi:
   — az Akadémia elnökének vitaindító előadását, az ehhez fűződő hozzászólásokra adott válaszát;
   — az Akadémia főtitkárának vitaindító előadását, az ehhez fűződő hozzászólásokra adott válaszát;
   — az 1991. májusi rendes közgyűlés óta végzett testületi munkáról, továbbá az MTA Titkársága tevékenységéről szóló írásban előterjesztett beszámolókat;
3. megvitatta továbbá az akadémiai intézetek 5 éves munkájának értékelő összefoglalását és a kutatóhálózat korszerűsítési programját tartalmazó — szóban, illetve írásban előadott — főtitkári előterjesztést. Ezzel kapcsolatban:
   megállapítja .....
   javasolja .....
4. meghallgatta és — az alábbiakban foglaltak szerint — elfogadta a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia megalakulására kiküldött szervezőbizottság jelentését és javaslatát, s a következőket határozta;
5. megtárgyalta az Athenaeum Bizottság jelentését és a következőképpen foglalt állást:
6. jóváhagyólag tudomásul vette, az:
   — Akadémiai Kutatóhelyek Bizottsága
   — Athenaeum Bizottság
   — Felügyelő Bizottság
   — Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság
   — Tudományetikai Bizottság
   elnökének írásban, illetve szóban adott tájékoztatását e bizottságok elmúlt évi munkájáról;
7. meghallgatta a Veszprémi Akadémiai Bizottság elnökének tájékoztatóját a bizottság eddigi működését bemutató adatokról, munkáról;
8. az 1993. évi tisztújító közgyűlés előkészítése érdekében:
   — az elnöki, a főtitkári, az alelnöki és a főtitkárhelyettesi, valamint a választott elnökségi tagsági tisztségeknek az 1993. évi közgyűlésen esedékessé váló betöltésére, továbbá az Akadémiai Kutatóhelyek Bizottsága, a Felügyelő Bizottság, a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság, valamint a Tudományetikai Bizottság elnökére és tagjaira, illetve az Országos Athenaeum Bizottságba az Akadémia részéről delegálandó társelnökre és tagjaira vonatkozó javaslat előterjesztése céljából az alábbi összetételű Jelölőbizottságot küldi ki:
     a bizottság elnöke: Szentágothai János, az MTA rendes tagja
     a bizottság tagjai: a tudományos osztályok javaslatai szerint
   — a Jelölőbizottság az Alapszabály és a Testületi Ügyrend előírásainak megfelelően kezdje meg működését és az 1993. évi tisztújító (választó) közgyűlés előtt egy hónappal körlevélben közölje javaslatát az akadémikusokkal:
9. az ülésen előterjesztett egyéb javaslatokról, indítványokról az alábbiak szerint foglal állást:
10. Felhatalmazza az elnökséget a közgyűlési határozat végleges szövegének megállapítására; egyben felkéri a közgyűlésen elhangzott, de a jelen határozattal nem érintett javaslatok megvizsgálására és — ha indokolt — a szükséges intézkedések megtételére, továbbá arra, hogy a közgyűlé-

sen elhangzott valamennyi javaslattal kapcsolatos állásfoglalásról, intézkedésről — szükség szerint és megfelelő időben — tájékoztassa a javaslattevőket.

Az 1992. májusi rendes, illetve kibővített közgyűlésre meghívandók köre

Az előterjesztés idézte az Alapszabály 20. §-át, mely szerint a közgyűlésen:

1. szavazati joggal a hazai és a külső tagok, tanácskozási joggal pedig a következők vesznek részt:
   — az akadémiai kutatóintézetek és intézmények (nem akadémikus) vezetői
   — a hazai egyetemek képviselői (eddigi gyakorlat szerint rektorai)
   — a kutatások országos szervezésében, igazgatásában jelentős szerepet betöltő államhatalmi és államigazgatási szervek, intézmények képviselői
   — az MTA Titkársága vezető beosztású tisztviselői

   Rajtuk kívül (mivel a Testületi Ügyrend 19. pontja értelmében a tanácskozási joggal résztvevők körét az Elnökség állapítja meg) mindig meghívást kaptak még:
   — a nem akadémikus bizottsági elnökök
   — a szakszervezetek (TUDOSZ, TDDSZ, MEDOSZ, Közszolgálati Szaksz. Szövetsége) képviselői

   Az Elnökség az 1992. évi rendes közgyűlést (61/1991 sz. határozatában) olyan munkaközgyűlésnek (tehát rendes közgyűlésnek) jelölte, amely nyitó ülésén a környezetvédelem komplex tudományos vizsgálatát tűzi napirendre. E téma miatt további kb. 15 fő meghívása válik szükségessé, ami bővíti a meghívottak körét május 4-én (hétfőn) a nyitó napon, amikor az Akadémiai Díjakban részesülő kb. 20—25 fő is jelen van.

   Az előzőekben felsorolt kör (mintegy 450 fő) megfelel a korábbi gyakorlatnak és az akadémikusi korhatár, betegség, stb. miatti távolmaradásokat figyelembe véve befér a 350 fős vári Kongresszusi terembe.

2. Az Alapszabály azonban azt is kimondja (21. §), hogy „A közgyűlés a rendes ülés idején kibővített ülést (nagygyűlést) is tart". Ehhez kapcsolódva a Testületi Ügyrend 20. pontja szerint a kibővített ülésre meg kell hívni — a hazai és külső tagok, az akadémiai intézetek és intézmények vezetői, valamint a kutatások országos szervezésében és igazgatásában jelentős szerepet betöltő államigazgatási vezetők, a rektorok és az MTA Titkársága vezető tisztviselői mellett — még:
   — a tanácskozó tagokat
   — a területi bizottságok küldötteit
   — a tudományos társaságok küldötteit (az osztályok joga kijelölni, hogy melyeket és hány fővel kell meghívni)
   — az egyetemek küldötteit (az Elnökség joga kijelölni, hogy egyetemenként hány küldöttet kíván meghívni)
   — a kb. 1200 nem akadémiai kutatóhely küldötteit (ez 200—1200 fő között lehetne. Az osztályok joga kijelölni, hogy hány kutatóhelyet és hány fővel kívánnak meghívni.)

3. Mindezeket összevetve a meghívottak száma (az 1. pont szerinti kb. 450 fő + a 2. pont szerinti 400—1600 fő) 850—2000 fő között lenne, ami a terem befogadóképessége miatt nem teszi lehetővé a Testületi Ügyrendben előzőek szerint meghatározottak teljes körének meghívását.
   Ez a probléma már az 1991. májusi rendes közgyűlési meghívásoknál is felmerült, ezért az Elnökség, akkor lényegében a jelen előterjesztés 1. pontja szerintiek körének megfelelő meghívás mellett foglalt állást. Az Akadémia elnöke most is ezt javasolta azzal, hogy a környezetvédelemmel kapcsolatos előadás miatt még további kb. 15 szakember meghívása szükséges, valamint a Művészeti Akadémia szervezését végző 10—20 fő részvétele is indokolt.

Az Elnökség tagjai a javaslattal egyetértettek.

Az Elnökség 10/1992 számú határozata

1. A május 4-én (hétfőn) kezdődő rendes közgyűlés első napja olyan kibővített közgyűlés legyen, amelyre a következők kapnak meghívást
   — az MTA rendes, levelező és külső tagjai azzal, hogy az utóbbiak számára a megjelenés nem kötelező, mivel az MTA külső tagjainak nem akar költséget okozni;
   — az akadémiai intézetek és intézmények nem akadémikus igazgatói;
   — a nem akadémikus bizottsági elnökök;
   — az akadémiai társaságok nem akadémikus vezetői;
   — az egyetemek képviseletében a nem akadémikus rektorok;
   — a kutatások országos szervezésében és igazgatásában jelentős szerepet betöltő államhatalmi és államigazgatási szervek képviseletében: az Országgyűlés Kulturális-, Oktatási-, Tudományos-, Sport-, Televízió és Sajtófelügyeleti Bizottságának, valamint oktatási és tudományos albizottságának elnökei, a földművelésügyi-, a művelődési és közoktatási, valamint a népjóléti miniszterek, továbbá a TPB Titkárság vezetője és helyettese;
   — a szakszervezetek (TUDOSZ, TDDSZ, MEDOSZ, Közszolgálati Szaksz. Sz.) képviselői;
   — a környezettudomány komplex vizsgálatával kapcsolatos témakör vitájához kb. 15 szakember, köztük a környezetvédelmi és területfejlesztési-, a közlekedési, hírközlési és vízügyi-, valamint az ipari és kereskedelmi miniszterek, illetve az általuk delegáltak;
   — a Művészeti Akadémia szervező bizottságának tagjai;
   — az MTA Titkársága vezető beosztású tisztviselői.

2. A május 7-én (csütörtökön) kezdődő, majd pénteken folytatandó zárt ülésen az Alapszabály 22. §-a szerint:
   - csak „... az akadémikusok vehetnek részt", illetve a
   - Testületi Ügyrend 22. pontja szerint még „... azok a személyek is, akik arra szolgálati feladatuk teljesítése céljából meghívást kaptak", vagyis:
     = a nem akadémikus intézeti igazgatók
     = az MTA Titkársága vezető munkatársai.

A Magyar Tudomány c. folyóirat szerkesztőbizottsága összetételének módosítása

Az Elnökség 31/1990 sz. határozatával választotta meg — az 1993. évi közgyűlésig terjedő időszakra — a Magyar Tudomány c. folyóirat szerkesztőbizottságát.

A főszerkesztő előterjesztésében — a IX. Osztály elnökének értesítése alapján — arról adott tájékoztatást, hogy a szerkesztőbizottság egyik tagja, Herczegh Géza r. t., az Alkotmánybíróság helyettes elnöke, jelenlegi tiszte, elfoglaltsága és meggyengül egészségi állapota miatt nem képes a szerkesztőbizottsági tagságával járó feladatok ellátására. Kérte felmentését és új tagnak maga helyett Harmathy Attila, egyetemi tanárt, az állam- és jogtudomány doktorát, az ELTE Jogi Karának dékánját ajánlotta. Miután a IX. Osztály a javaslattal egyetértett a főszerkesztő kérte az Elnökség jóváhagyását.

Az Elnökség a javaslattal egyetértett.

Az Elnökség 11/1992 számú határozata

Az Elnökség:

1. Herczegh Géza rendes tagot — szerkesztőbizottsági munkájának elismerése mellett — kérelmére a Magyar Tudomány szerkesztőbizottsági tagsága alól felmenti;
2. a Magyar Tudomány szerkesztőbizottsága tagjává Harmathy Attila egyetemi tanárt, az állam- és jogtudomány doktorát, az ELTE Jogi Karának dékánját megválasztja.

Az Elnökség egyéb állásfoglalásai

Az Elnökség úgy döntött, hogy:

- javasolni fogja a Kormánynak, hogy a Tudományos Minősítő Bizottság megbízatását a tudományos minősítésről szóló új törvény hatálybalépéséig hosszabbítsa meg;
- a magyar tudományt támogató személyiségek elismerésére (54/1991 sz. elnökségi határozattal) alapított Pro Scientia Hungarica érmek átadására elnökségi ülés keretében kerüljön sor;
- az eddigi magyar nyelvű és korábbi címerű ún. akadémikusi igazolvány helyett új címerrel ellátott magyar és angol nyelvű igazolványt kapjanak az MTA hazai és külső tagjai.

Az Elnökség tudomásul vette, hogy:

- elkészült az új alapszabály harmadik változata, mely még mindig csak az akadémiai törvény tervezetén alapul, mivel az Országgyűlés eddig nem alkotta meg a törvényt. Ha erre április közepéig sor kerülne, az Elnökség rendkívüli ülésen vitatja meg, majd terjeszti a májusi közgyűlés elé az elfogadott törvényhez igazított Alapszabály szöveg változatát. Jóváhagyott törvény hiányában az Alapszabály nem kerül a májusi közgyűlés elé.
- A Nemzeti Műszaki és Társadalomtudományi Akadémiák 1992. március 17—18-i stockholmi üléséről szóló tájékoztatót.
- A Moldovai Köztársaság Tudományos Akadémiáján tett látogatásról készült jelentést és — az NKB figyelmébe ajánlva — az ahhoz csatolt (nemzetközi együttműködést általában érintő alelnöki levélben foglalt) javaslatokat
- az Elnökség 1992. január 28-ai ülése óta eltelt időszak legfontosabb akadémiai eseményeiről szóló beszámolót.

Budapest, 1992. április 6.

Kosáry Domokos s. k.

Közlemények

A Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó kutatóintézeti vezetők jutalmazásának szabályzata

A Tudományos Dolgozók Országos Szakszervezetével, a Tudományos Dolgozók Demokratikus Szakszervezetével, valamint az Agrároktatási és Kutatási Dolgozók Szakszervezetével egyetértésben a Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alá tartozó kutatóintézetek vezetőinek jutalmazására a következő szabályzatot adjuk ki.

1. Jelen szabályzat szerint jutalomnak tekintendő:
   1.1. Az intézetek igazgatói (főigazgatói) részére a vezetésük alatt álló intézmény működésének eredményessége alapján megállapított jutalom (a továbbiakban: vezetői jutalom).
   1.2. Olyan igazgatók (főigazgatók) részére megállapított jutalom, akik — akadémikusként — minisztertanácsi fizetésben részesülnek (a továbbiakban: akadémikusi vezetői jutalom).
   1.3. Igazgatóhelyettesek (főigazgatóhelyettesek) és egyéb intézeti vezetők részére megállapított jutalom (a továbbiakban: intézeti vezetői jutalom).
2. Vezetői jutalom — a munkáltató döntése alapján — azokat az igazgatókat (főigazgatókat) illeti meg, akik az általuk vezetett intézmény irányítása során a kutatási eredmények létrehozásában, azok hasznosításában, az intézet gaz-

dálkodásában, hazai és külföldi kapcsolatainak bővítésében kifejtett tevékenységük alapján erre érdemesek.

2.1. A vezető jutalmának összegét úgy kell kiszámítani, hogy az az éves (alapbérjellegű pótlékkal együttes) bérére vetítve, olyan hányadot tegyen ki, mint a kutatóintézetben jutalom címén egész évben ténylegesen kifizetett összeg és a ténylegesen elszámolt bérköltség aránya.

A számításnál figyelembe lehet venni az intézet által dolgozói részére olyan kutatási-, vagy ehhez kapcsolódó tevékenységéért kifizetett megbízási díjat is, amelyből az igazgató azért nem részesült, mert a tevékenységben közvetlenül nem vehetett részt.

2.2. A munkáltató az igazgató személyéhez köthető, különösen kiemelkedő intézeti eredmény, illetőleg az átlagost jelentősen meghaladó menedzseri tevékenység alapján, valamint kiemelkedően sikeres pályázati tevékenység után az illetékes szakszervezeti szerv egyetértésével a 2.1. pontban foglalt mértéket meghaladó egyedi vezetői jutalmat állapíthat meg.

2.3. A külföldi munkavállalás, vagy ösztöndíj miatt tartósan távollévő vezetők jutalmát a külföldi tartózkodás időtartamával arányosan csökkenteni kell.

2.4. A vezetői jutalmat a munkáltató fegyelmi eljáráson kívül is csökkentheti, vagy megvonhatja, ha a vezető munkája, az intézet eredménytelen működése ezt indokolja.

2.5. A vezetői jutalomra vonatkozó döntésről a munkáltató tájékoztatja az érintett szakszervezeteket, amelyek a döntés ellen kifogást emelhetnek, amennyiben az ellentétben áll jelen szabályzattal.

3. Akadémikusi vezetői jutalomban az érintett vezetők — a hatályos jogszabályok szerint — évente egy alkalommal részesülhetnek, amelyet az Akadémia elnöke állapít meg.

3.1. Az akadémikusi vezetői jutalom mértéke egy havi — kiemelkedő teljesítmény esetén másfél havi — alapbérnek megfelelő összeg.

3.2. A 2.1. pontban foglaltak az akadémikusi vezetői jutalomban részesülő vezetőkre is alkalmazhatók, a 3.1. pontban megjelölt jutalom levonásával. Az erre vonatkozó intézeti javaslatot az Akadémia elnöke bírálja el.

4. Az intézeti vezetői jutalom szabályait a kollektív szerződésre és az intézeti érdekegyeztetésre vonatkozó előírások betartásával az intézet igazgatója (főigazgatója) állapítja meg, illetőleg részesíti az intézeti vezetőket jutalomban.

5. A szabályzat előírásait első ízben 1992. évi jutalmak megállapításánál kell alkalmazni.

5.1. Jelen szabályzat szerint a féléves intézeti beszámoló alapján az addig kifizetett dolgozói jutalmak arányában vezetői jutalom-előleg adható.

Budapest, 1992. április 7.

Kosáry Domokos s.k. *Láng István* s.k.

Tájékoztató

Odaítélt doktori fokozatokról

Irodalomtudományi szakbizottság

SZILÁRD LÉNA
(ELTE BTK)
„Andrej Belij és az orosz szimbolistaregény poétikája" c. értekezése alapján az irodalomtudomány doktora.

KÓKAY GYÖRGY
(Irodalomtud. Int.)
„A magyarországi könyvkereskedés története" c. értekezése alapján az irodalomtudomány doktora.

BOTKA FERENC
(Petőfi Ir. Múzeum)
„Távlatok és zsákutcák. Emigráció és irodalom Moszkva: 1921—1932/34" c. doktori értekezése alapján az irodalomtudomány doktora.

Néprajztudományi Szakbizottság

DOMONKOS OTTÓ
(Soproni Múzeum)
„A kézművesség szerepe a falu anyagi kultúrájának alakításában" c. doktori értekezése alapján a néprajztudomány doktora.

Történelemtudományi Szakbizottság

BOROSY ANDRÁS
(Pest megyei Levéltár)
„Hadakozó népelemek Magyarországon a XI—XIII. században" c. doktori értekezése alapján a történelemtudomány doktora.

Állam- és Jogtudományi Szakbizottság

BOBROVSZKY JENŐ
(Orsz. Találm. Hivatal)
„Iparjogvédelem és csúcstechnika a piacgazdaságban és a nemzetközi együttműködésben" c. doktori értekezése alapján az állam- és jogtudomány doktora.

Fizikai, Csillagászati Szakbizottság

BUKA ÁGNES
(KFKI)
„Egyensúlyi és nemegyensúlyi struktúrák folyadékkristályokban" c. doktori értekezése alapján a fizikai tudomány doktora.

Növénytermesztési Szakbizottság

MÁRKUS LÁSZLÓ
(ERTI)
„A természeti erőforrások ökonómiai vizsgálata a hazai erdőgazdálkodásban" c. doktori értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány doktora.

ÉRSEK TIBOR
(Növényvéd. Kutató)
„Növények és mikroorganizmusok kölcsönhatásait kifejező és meghatározó tényezők" c. doktori értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány doktora

Állattenyésztési, Állatorvostud; Szakbizottság

KARASZON DÉNES
(nyugdíjas)
„A concise history of veterinary medicine" c. doktori értekezése alapján az állatorvostudomány doktora.

Klinikai I. Orvostudományi Szakbizottság

TULASSAY ZSOLT
(SOTE I. Belklinika)
„A somatostatin alkalmazása az emésztőrendszer betegségeiben" c. doktori értekezése alapján az orvostudomány doktora.

Kémiai tudomány I. Szakbizottság

JOÓ FERENC
(KLTE Fizikai Kémiai TSz.)
„Fémorganikus katalízis vizes közegben és alkalmazása biológiai membránok hidrogénezésére" c. doktori értekezése alapján a kémiai tudomány doktora.

VARGA KÁROLY
(JATE Alk. Kém. TSz.)
„Számítógépi módszerek szerepe heterogén katalitikus reakciók kinetikájának és mechanizmusának felderítésében" c. doktori értekezése alapján a kémiai tudomány doktora.

Biológiai tudomány II.

ERDEI ANNA
(ELTE Immunológiai TSz.)
„Komplementkötő sejtmembrán-struktúrák szerkezeti és funkcionális sajátságai" c. doktori értekezése alapján a biológiai tudomány doktora.

MARÓTI PÉTER
(JATE Biofiz. TSz. Szeged)
„A bakteriális fotoszintézis reakciócentrumának protonfelvétele" c. doktori értekezése alapján a biológiai tudomány doktora.

LÁBOS ELEMÉR
(SOTE I. Anatómiai Int.)
„Neuronhálózatok és egységek Absztrakt idegrendszerek. Huzalos, dinamika és működés és szintézise" c. doktori értekezése alapján a biológiai tudomány doktora.

Kísérleti biológiai Szakbizottság

VIGH LÁSZLÓ
(MTA SzBK)
„Hőmérsékletadaptáció és stressztűrés fotoszintetikus szervezetekben: A zsírsavkilláncok telítetlenségi fokának szerepéről" c. doktori értekezése alapján a biológiai tudomány doktora.

Tudományos Minősítő Bizottság

KÖZLEMÉNY

Az 1992. évi állami költségvetésről szóló törvényben az Országgyűlés — akadémiai kezdeményezésre és képviselői javaslatra — 30 millió forint többlettámogatást (béralapot) szavazott meg a Magyar Tudományos Akadémia részére fiatal kutatók alkalmazása céljából, hogy az Akadémia kutatóhálózatában mérséklődjön az az évek óta tapasztalható negatív tendencia, amelynek jegyében mind kevesebb a fiatal kutató.

Az Akadémia illetékes szervei meghozták döntésüket arra vonatkozóan, hogy mely kutatóhelyek hány főt vehetnek fel pályázati úton ezen pénzügyi alap terhére.

Azoknak a szakmailag képzett és a tudomány iránt elkötelezett fiataloknak jelentkezését várják az adott kutatóhely pályázati felhívására, akik 30 — kivételes esetben 35 — évnél nem idősebbek. Idén végzett diplomások, vagy már határozott időre alkalmazott azon kutatók pályázhatnak, akiknél az alkalmazás határideje ebben az esztendőben jár le.

A felvételi lehetőséggel rendelkező kutatóhelyekről az MTA Titkárságának Jogi és Igazgatási Főosztálya ad felvilágosítást. (T: 1 189—980)

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS FOGARTY ÖSZTÖNDÍJRA 1992.

A Népjóléti Minisztérium Tudományos Tanácsa és a Magyar Tudományos Akadémia pályázatot hirdet egy, ill. kétéves Amerikai Egyesült Államok-beli kutatási ösztöndíjakra. A kutatási tanulmányutakat a Fogarty International Center, National Institutes of Health és a magyar felek közötti tudományos együttműködési megállapodás teszi lehetővé.

Pályázni lehet

anatómia, biológia, kémia, genetika, mikrobiológia-immunológia, gyógyszertan, fizikai-műszaki tudományok, fiziológia, szociális és viselkedés tudományok, statisztika, epidemiológia, computer tudományok, toxikológia kutatási tárgykörökből.

A tanulmányutakra pályázhat minden olyan tudományos kutató, aki egyetemi tanulmányait 1983-ban, ill. 1983 után fejezte be és 1993-ban 35. életévét még nem töltötte be, akinek a tudományos kutatásban már tapasztalata van, képes önálló elméleti vagy klinikai kutatásokra, de kutatási karrierje még kialakulóban van. A tanulmányút lehetőséget ad a szakmai tudás fejlesztésére, az Egyesült Államokban végzett, egészséghez kapcsolódó kollaboratív kutatásra.

A tanulmányútra pályázhatnak orvostudományi egyetemet végzettek, valamint más diplomával rendelkezők is, akiknek egyetemi doktorátusuk van.

A pályázónak angol felső, ill. középfokú nyelvvizsgával kell rendelkeznie.

A pályázat két fordulóban történik. Az első fordulóban a pályázatnak tartalmaznia kell a következőket:

— önéletrajz, (születési dátum, egyetem, továbbképzés, tudományos fokozat, munkahelyek, munkahely telefonszáma, beosztása, egyesületi tagság, stb.)
— az eddig végzett kutatások összegezése, különös tekintettel a munkatervben szereplő témával kapcsolatban.
— tudományos közlemények jegyzéke
— kutatási terv a tanulmányút alatt, bontva egy-, ill. két évre, melynek tartalmaznia kell
  a javasolt kutatás címét;
  összefoglalást;
  a javasolt kutatás célját, (hipotézis);
  előzetes munkákat a kutatási témában (háttér);
  miért javasolja a vizsgálatot, mi újat ad a jelenlegi ismeretekhez (jelentőség);
  módszert (javasolt módszerek, azok korlátai, stb.);
  kutatási alanyt (ember, állat, stb.);
  adatok analízisét, hogyan interpretálja az eredményeket, milyen statisztikai módszereket használ az értékeléshez;
— irodalom a javasolt kutatási területről (naprakész, teljes, interpretált)
— javasolt kutatási téma egy, ill. két év alatt befejezhető-e melyik része fejezhető be egy év alatt
— Magyarországra való visszatérése után miként hasznosítja a tanulmányút alatt szerzett ismereteit.

Fontos annak megjelölése, hogy az USA mely kutató intézetében, egyetemén szeretné végezni a kutatásokat, kinek a felügyeletével, annak beosztása, kutatási tapasztalatai. Mellékelni kell a levél másolatát, melyben a javasolt kutatásvezető biztosítja a fogadókészséget a javasolt témában, ha a pályázó a Fogarty ösztöndíjat elnyeri.

Több magyar, és ha van külföldi kutató megnevezése, akik referenciát adnak a pályázó tudományos felkészültségéről.

Az első fordulóban a Fogarty ösztöndíj magyar Jelölő Bizottsága bírálja a beküldött pályázatokat, a beküldött pályázatok közül 6 pályázó vehet részt a második fordulóban. A magyar Jelölő Bizottság 3 hónapon belül értesíti a pályázót a bírálat eredményéről.

A második fordulóban a munkatervet egyeztetni kell a fogadó féllel, a Fogarty International Center által adott nyomtatvány szerint. A nyomtatványt csak azok kaphatják meg, akik a magyar Jelölő Bizottság szerint a FIC követelményeinek megfelelnek. A pályázóknak 5 hónap áll rendelkezésre a pályázat FIC szempontok szerinti elkészítésére.

A Fogarty International Center szintén bíráltatja a pályázatokat, a pályázók felkészültségük, munkatervük stb. szerint pontszámot kapnak és az elért pontszámok alapján nyerhetik el az ösztöndíjat.

Az ösztöndíj 1993-ban valósulhat meg. Az ösztöndíj összege — a kutatási tapasztalattól függően évi kb. 23 ezer US dollár.

A FIC 1992-től évente kétszer bírálja el a pályázatokat november és március folyamán. Ezért a magyar Jelölő Bizottsághoz is két időpontban lehet benyújtani a pályázatot.

A pályázatot a Népjóléti Minisztérium Egészségügyi Tudományos Tanácsa, Fogarty ösztöndíj magyar Jelölő Bizottsága címére (1361, Budapest, Pf. 1.) kell küldeni.

A pályázat határideje: 1992. november 15, vagy
1993. március 1.

FOGADÓÓRÁK

Láng István, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden hétfőn 15,30—17 óra között — bár mely természetű ügyben — fogadóórát tart.

Jogi és Igazgatási Főosztály

Szabó János, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke kedden 14—15 óráig, és Harmathy Attila, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára szerdán 8—10 óráig tart fogadóórát. Előzetes bejelentés az 1 173-901 hívószámú telefonon.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik havonta kétszer
Szerkeszti: dr. Egri Pál, az MTA Titkársága Jogi Osztályának vezetője

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat igazgatója
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat végezte
Felelős vezető: Zöld Ferenc igazgató — Budapest, 1992., Nyomdai táskaszám: 21093
Felelős szerkesztő: dr. Egri Pál — Műszaki szerkesztő: Sándor István
Megjelent: 2 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10A., közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 840,– Ft — Példányszámonkénti ára: 35,– Ft

XLI/1992. ÉVFOLYAM 6. SZÁM

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 1992. JÚNIUS 15.

Jogszabályok — 83/1992. (V. 14.) Korm. r. az állam tulajdonából ideiglenesen ki nem adható műemlékekről ... 81

Határozatok — 7/1992. (V. 14.) ME h. a Magyar Ösztöndíj Bizottság elnökének és tagjainak megbízásáról ... 87

Közlemények
Pályázati felhívások ... 88
A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának, valamint a Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája ... 90
Szerkesztőségi közlemény ... 90

Jogszabályok

A Kormány

83/1992. (V. 14.) Korm.

rendelete

az állam tulajdonából ideiglenesen ki nem adható műemlékekről

Az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonába adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Tv.) 46. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

(1) A rendelet *mellékletében* felsorolt műemlékek a Tv 46. § (1) bekezdésében említett külön törvény hatálybalépéséig nem kerülhetnek ki az állam tulajdonából.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt tilalom kiterjed a védett ingatlan egészére: a fő- és melléképületekre, azok tartozékaira és a velük kapcsolatos képző- és iparművészeti alkotásokra, továbbá a hozzájuk tartozó földrészletre (kert, park, udvar), kerítésre, támfalra és egyéb építményekre.

(3) A (2) bekezdésben foglaltak tekintetében az Országos Műemlékvédelmi Hivatalnak a hivatalos műemléki nyilvántartáson alapuló állásfoglalása az irányadó.

2. §

A rendelet *mellékletében* nem szereplő műemlékek önkormányzatok tulajdonába adása tekintetében a Tv. rendelkezései az irányadóak.

3. §

Ez a rendelet 1992. május 15-én lép hatályba.

Dr. Antall József s. k.,
miniszterelnök

Melléklet
a 83/1992. (V. 14.) Korm. rendelethez

A kiemelkedő történeti, kulturális, műemléki értéküknél fogva az állam tulajdonából ki nem adható műemlékek

1. BUDAPEST

I. kerület

A volt királyi palota és a Szent György téri—Színház utcai épületegyüttes a hozzá tartozó területekkel
Szent György tér 1—2.: volt Sándor palota
Szent György tér 6.: volt királyi palota (A—B—C—D—E—F épület) a középkori királyi palota romjaival és a kapcsolódó erődrendszerrel
Szent György tér: volt Honvédelmi Minisztérium, Teleki palota és udvari istáló területe és maradványai
Színház u. 1—3.: Várszínház, volt karmelita templom
Színház u. 5—11.: volt karmelita rendház
Ybl Miklós tér 2—6.: Várkert bazár
Anna u. 1. (Tárnok u. 18.): Lakóház (Patikamúzeum)
Apród u. 1—3.: Semmelweis Ignác szülőháza (múzeum)
Dísz tér 15.: volt De La Motte palota
Döbrentei tér 9.: Rudas fürdő
Hess András tér 1—2.: domonkosok egykori Szent Miklós templomának és kolostorának, valamint az egykori jezsuita kollégium maradványai
Kapisztrán tér 2—4.: volt Nándor laktanya, Hadtörténeti Intézet és Múzeum
Kapisztrán tér 6.: az egykori Mária-Magdolna templom tornyának és falainak maradványai
Országház u. és Úri u.: a jelenlegi akadémiai épületek együttese:*
Országház u. 28.: egykori Országház
Országház u. 30—32.: MTA Irodaház
Úri u. 49.: volt klarissza kolostor és templom
Úri u. 51.: MTA Irodaház
Úri u. 53.: volt ferences kolostor
Táncsics Mihály u. 1.: volt lakóház, mai irodaház
Táncsics Mihály u. 7.: volt Erdődy palota, ma Zenetudományi Intézet

II. kerület

Budakeszi út 93—95.: budaszentlőrinci pálos kolostor és templom romjai
Fekete István u. 14—16.: Nyék középkori templomának romjai
Fő u. 82—86.: Király fürdő
Frankel Leó út 31—33.: Császár fürdő és Hilldudvar
Hűvösvölgyi (volt Vörös Hadsereg) út 78.: Mátyás király nyéki vadászkastélyának romjai
Mecset u. 18—20.: Gül Baba türbéje

III. kerület

Aquincum: római polgárváros romegyüttese (múzeum)
Flórián tér: római katonai fürdő maradványai (múzeum)
Fő tér 1.: volt Zichy kastély épületegyüttese
Hajógyári sziget: az aquincumi helytartó palotájának maradványai
Kálvin köz 2—6.: az óbudai királynői vár maradványai
Meggyfa u.: római ház maradványai (múzeum)
Pacsirtamező (volt Korvin Ottó) u.: római katonai amfiteátrum romjai
Pacsirtamező (volt Korvin Ottó) u. 63.: római ház és fürdő maradványai (múzeum)
Szentendrei út: római polgárvárosi amfiteátrum romjai

IV. kerület

—

V. kerület

Alkotmány u. 8. (Szemere u. 6.): volt Kereskedelmi Kamara
Hold (volt Rosenberg házaspár) u. 4.: Postatakarékpénztár
Honvéd u. 28—30.: Valero Selyemgyár
József A. u. 6. (Nádor u. 2.): volt lakóház, ma irodaház
József nádor tér 2—3—4.: Pénzügyminisztérium
Károlyi M. u. 10.: Egyetemi Könyvtár
Károlyi M. u. 16.: volt Károlyi palota (múzeum)
Kossuth Lajos tér: az Országház és környezetének épületegyüttese:
Kossuth L. tér 1—3.: Országház
Kossuth L. tér 11.: Földművelésügyi Minisztérium
Kossuth L. tér 12.: volt Kúria (Néprajzi Múzeum)
Március 15. tér: Contra Aquincum maradványai
Pesti Barnabás u. 2.: volt Péterffy palota
Roosevelt tér 9.: Magyar Tudományos Akadémia*
Szép u. 6.: volt Szapáry palota
Vigadó tér 2.: Pesti Vigadó

VI. kerület

Andrássy út (volt Népköztársaság útja) 22.: Magyar Állami Operaház
Andrássy út 67: régi Zeneakadémia
Andrássy út 69.: régi Műcsarnok
Andrássy út 71.: Képzőművészeti Főiskola
Bajza u. 41.: régi pesti kálvária-kápolna
Liszt Ferenc tér 8.: Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola
Teréz körút (volt Lenin körút 109—111.): Nyugati pályaudvar

VII. kerület

—

* A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló törvény hatálybalépéséig.

* A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló törvény hatálybalépéséig.

VIII. kerület

Baross tér: Keleti pályaudvar
Bródy Sándor u. 4.: Lakóház
Illés u. 25.: Fűvészkert, volt Festetics villa és pálmaház
Kerepesi temető: a temető egész területe és az állami tulajdonú védett síremlékek
Múzeum krt. 4—6—8.: Tudományegyetem (ELTE)
Múzeum krt. 11.: volt Károlyi palota
Múzeum krt. 14—16.: Magyar Nemzeti Múzeum
Öt pacsirta (volt Dienes László) u. 2.: volt Almásy—Andrássy palota
Pollack Mihály tér 3.: volt Károlyi palota
Pollack Mihály tér 8.: eklektikus palota
Pollack Mihály tér 10.: volt Festetics palota
Üllői út 80—82.: volt Ludovika

IX. kerület

Fővám (volt Dimitrov) tér 7—9.: volt Fővámház
Üllői út 33—37.: Iparművészeti Múzeum

X. kerület

—

XI. kerület

Gellérthegy: Citadella
Hunyadi János út: albertfalvai római tábor maradványai
Műegyetem rakpart 3—9.: Műegyetem épületei

XII. kerület

—

XIII. kerület

—

XIV. kerület

Hősök tere műemléki együttese:
Szépművészeti Múzeum
Műcsarnok
Millenniumi Emlékmű
Népstadion út 14.: Földtani Intézet
Városliget: Vajdahunyad vára (múzeum)

XV., XVI., XVII., XVIII., XIX., XX., XXI. kerület

—

XXII. kerület

Csókássy Pál u. 11—13.: volt Rudnyánszky kastély (kastélymúzeum)
Szent Flórián (volt Rózsa Ferenc) tér: római tábor maradványai

BUDAPEST ÖSSZESEN: 81 műemlék

2. BARANYA MEGYE

Hosszúhetény: római kori villa maradványa
Kásád, Rákóczi út 28.: horvát tájház
Magyaregregy: Márévár
Pécs, Leonardo da Vinci u. 3.: Egyetemi Könyvtár
Pécs, Nyár u. 8.: Idrisz baba türbe
Pécs, Rákóczi út 2.: Jakováli Hasszán dzsámi
Pécs, Szent István tér: ókeresztény mauzóleum
Pécs, Jakab-hegy: pálos templom- és kolostorrom
Pécs, Geisler E. u. 14.: ókeresztény sírkápolna
Pécsvárad: vár
Siklós: vár
Szászvár: vár
Szigetvár: vár

BARANYA MEGYE ÖSSZESEN: 13 műemlék

3. BÁCS-KISKUN MEGYE

Kecskemét: volt ferences kolostor, ma Kodály Intézet
Kiskőrös, Petőfi tér 1.: Petőfi Sándor szülőháza
Kiskunhalas: szélmalom
Tompa: Redl kastély
Lajosmizse: tanyamúzeum

BÁCS-KISKUN MEGYE ÖSSZESEN: 5 műemlék

4. BÉKÉS MEGYE

Békés, Durkó u. 8.: tájház
Békés, Petőfi u. 41.: iskolamúzeum
Békéscsaba, Garai u. 21.: szlovák tájház
Békéscsaba, Gyulai országút, Tanya 2135: tanyamúzeum és szélmalom
Gyula: várkastély, Corvin János rondellája és a belső várfal bástyákkal
Gyula: Harruckern—Wenckheim—Almásy kastély
Gyula: volt lovarda (ma uszoda)
Mezőhegyes: ménesközpont épületegyüttese (a jelenleg a Mezőgazdasági Kombináthoz tartozó 29 védett épület)
Szabadkígyós: Wenckheim kastély és park
Szarvas: szárazmalom
Szarvas: Bolza kastély és park

BÉKÉS MEGYE ÖSSZESEN: 11 műemlék (együttes)

5. BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE

Boldogkőváralja várrom
Boldogkőváralja: Péchy—Zichy kastély és park
Edelény; L'Huillier—Coburg kastély és park
Füzér: várrom
Füzér, Szabadság u. 10.: szlovák tájház
Füzérradvány: Károlyi kastély és park
Göncz, Kossuth u. 85. és 85/a.: huszita ház
Göncz: pálos templom- és kolostorrom
Kács, Fő u. 51.: vízimalom és kendertörő
Kéked: Melczer kastély és park
Komlóska, Rákóczi u. 19.: rutén tájház
Kurittyán: pálos templom- és kolostorrom
Martonyi-Háromhegy: pálos templom- és kolostorrom

Mád: zsinagóga
Miskolc-Bükkszentlélek: pálos kolostorrom
Miskolc-Diósgyőr: várrom
Monok: monoki várkastély
Ónod: várrom
Pácin: Mágóchy—Alaghy—Sennyei kastély és park (múzeum)
Regéc: várrom
Sárospatak: Rákóczi várkastély
Szomolya, Toldi u. 28—30.: barlanglakás
Tard, Béke u. 55. és 57.: tájház

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE ÖSSZESEN: 23 műemlék

6. CSONGRÁD MEGYE

Fábiánsebestyén, Külső dűlő 48.: szélmalom
Hódmezővásárhely, Árpád u. 21.: népművészeti ház
Hódmezővásárhely, Rákóczi u. 101.: csúcsi fazekasház
Hódmezővásárhely-Erzsébet tanya 376.: szélmalom és molnárház
Hódmezővásárhely-Kopáncs, Gorzsa 327.: tanyamúzeum és daráló malom
Szeged, Oskola u. 20.: volt Hungária Szálló
Szeged-Kiskundorozsma: szélmalom
Szegvár: Károlyi kastély és vár

CSONGRÁD MEGYE ÖSSZESEN: 8 műemlék

7. FEJÉR MEGYE

Alcsútdoboz: Habsburg kastély maradványai és park
Bicske: Batthyány kastély és parkja
Bodajk: Lamberg kastély és parkja
Csákvár: Esterházy kastély és parkja
Csókakő: várrom
Dég: Festetics kastély, „Hollandi ház" és kastélypark
Dunaújváros: római katonai tábor
Fehérvárcsurgó: Károlyi kastély és parkja
Füle, Széchenyi u. 107.: tájház
Iszkaszentgyörgy: Amadé—Bajzáth—Pappenheim kastély és parkja
Martonvásár: Brunszvik kastély és parkja
Nádasdladány: Nádasdy kastély és parkja
Lovasberény: Cziráky kastély, kápolna és kastélypark
Seregélyes: Zichy—Hadik kastély és parkja
Soponya-Nagyláng: Zichy kastély és parkja
Székesfehérvár, Sörház tér 1.: volt városi vízimalom és serfőző
Székesfehérvár, Csók István u. 17.: volt megyeháza
Székesfehérvár, szabadság tér: romkert
Tác: Gorsium
Vajta: Zichy kastély és parkja
Vál: Ürményi kastély

FEJÉR MEGYE ÖSSZESEN: 21 műemlék

8. GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYE

Dénesfa: Cziráky kastély és park
Fertőd: az Esterházy kastély teljes műemléki együttese a volt marionettszínházzal (magtár), őrségépületekkel, udvarosházzal, lovardával, tiszttartói házzal és parkkal
Fertőrákos: Mithras szentély maradványai
Fertőrákos: volt püspöki kastély
Fertőszéplak: magtár, volt Széchenyi kastély
Fertőszéplak, Nagy Lajos u. 31., 33., 35., 37., 39.: falumúzeum
Győr, Köztársaság tér 5.: püspökvári kazamaták (múzeum)
Győr, Liszt F. u. 13.: volt megyeháza
Győr, Széchenyi tér 5.: volt Apátúr-ház (múzeum)
Mihályi: Dőry kastély
Mosonmagyaróvár: vár és erődrendszer
Nagycenk: Széchenyi kastély teljes együttese, parkja
Nagylózs: Viczay kastély
Sopron, Bécsi út 5.: Pékmúzeum
Sopron, Fő tér 6.: Fabricius-ház (múzeum)
Sopron, Fő tér 7.: tábornokház (múzeum, lakások)
Sopron, Fő tér 8.: Storno-ház (múzeum)
Sopron, Templom u. 2—4.: Esterházy palota (múzeum)
Sopron, Új u. 11.: zsinagóga (múzeum)
Sopron, Új u. 22—24.: zsinagóga (múzeum)
Sopron, Várkerület (volt Lenin krt.) 7.: Reipálház (múzeum)
Sopronhorpács: Széchenyi kastély és parkja
Szany: volt püspöki kastély (múzeum)
Zsira: Gyülevizy—Pejacsevich kastély és parkja

GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYE ÖSSZESEN: 24 műemlék (együttes)

9. HAJDÚ BIHAR MEGYE

Balmazújváros: Semsey kúria
Debrecen, Déri tér: Déri Frigyes Múzeum
Debrecen, Nagyerdei körút: Kossuth Lajos Tudományegyetem
Hajdúböszörmény-Zelemér: templomrom
Hortobágy:
- Nagyhortobágyi kőhíd
- Nagyhortobágyi csárda
- Egykori szekérállás (Pásztormúzeum)

Nagykereki: Bocskai vár (múzeum)
Nyíradony-Gutpuszta: templomrom
Tiszacsege-Nagymajor: kastély

HAJDÚ-BIHAR MEGYE ÖSSZESEN: 10 műemlék

10. HEVES MEGYE

Eger, Dózsa György tér 3.: Valide szultana török fürdő romjai
Eger, Fürdő u. 2.: török kori fürdőépület
Eger, Knézich K. u.: minaret
Eger, Kossuth L. u. 4.: volt kispréposti palota

Eger, Szabadság tér 2.: volt líceum
Eger: vár és erődrendszer romjai
Gyöngyössolymos, Szabadság u. 149.: vízimalom és molnárház
Hatvan: Grassalkovich kastély
Hatvan-Gombos: Grassalkovich díszmajor
Kisnána: vár
Noszvaj: De La Motte kastély és park
Parád: falumúzeum
Parádsasvár: Károlyi kastély
Sirok: várrom
Szilvásvárad, Aradi vértanúk útja 6.: vízimalom és kendertiloló
Verpelét: egykori kovácsműhely

HEVES MEGYE ÖSSZESEN: 16 műemlék

11. JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE

Karcag: szélmalom
Karcag: Zádor-híd
Tomajmonostora: Magyari kastély
Törökszentmiklós-Szenttamás-Imremajor: Almásy kastély együttese, park
Újszász: Orczy kastély és park
Újszász: 2. sz. Orczy kastély és park

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE ÖSSZESEN: 6 műemlék

12. KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE

Bajna: Sándor—Metternich kastély és park, továbbá a volt uradalmi istállóépület
Dömös: prépostsági romok
Esztergom, Babits M. u. 11.: Babits Mihály egykori nyaralója (múzeum)
Esztergom: vár, a volt királyi, majd érseki palota maradványainak együttese
Esztergom-Pilisszentlélek: pálos kolostorrom
Kesztölc-Klastrompuszta: kolostorrom
Kisbér: Batthyány kastély és park
Kisbér: volt Magyar Királyi Lovarda
Komárom: erődrendszer, Igmándi és Monostori erőd
Oroszlány-Majkpuszta: volt kamalduli remeteség teljes együttese, parkja
Oroszlány-Vértesszentkereszt: bencés templom- és kolostorrom
Pilismarót: Heckenast kúria
Tata, Alkotmány u. 1.: volt Nepomucenus malom (múzeum)
Tata, Néppark: volt Eszterházy kerti lak (múzeumi székház), műrom és mecset
Tata, November 7. tér 7., 8., 9/A.: Eszterházy kastély és melléképületei, park
Tata, Váralja u. 3.: volt Cifra malom (múzeum)
Tata: vár együttese
Tokod: római castrum maradványai
Várgesztes: vár

KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE ÖSSZESEN: 19 műemlék

13. NÓGRÁD MEGYE

Balassagyarmat: megyei börtön
Buják: várrom
Cserhátsurány: Jánossy kastély
Drégelypalánk: várrom
Erdőtarcsa: Szentmiklóssy—Kubinyi kastély és park*
Héhalom: kőhíd
Hollókő, Kossuth u. 82.: Palóc Múzeum
Hollókő: várrom
Mátraverebély-Szentkút: remetebarlang
Nógrád: várrom
Pásztó: Oskolamester-ház (múzeum)
Salgótarján: föld alatti bányamúzeum
Salgótarján: Salgó várrom
Szécsény: Forgách kastély (múzeum)
Szécsény-Benczúrfalva: Benczúr kastély és park (múzeum)
Szirák: Teleki—Degenfeld kastély és park
Tar: várkastély romjai

NÓGRÁD MEGYE ÖSSZESEN: 17 műemlék

14. PEST MEGYE

Abony, Tószegi u. 51.: Vigyázó kúria
Abony, Tószegi u. 54.: Vigyázó kastély
Acsa: Prónay kastély
Albertirsa: volt irsai zsinagóga
Aszód: régi Podmaniczky és újabb Podmaniczky—Széchenyi kastély
Biatorbágy: Sándor—Metternich kastély
Cegléd-Szőkehalompuszta: Kishartyáni kúria
Dabas, Biksza M. u. 438.: volt úri kaszinó
Dabas-Gyón, Biksza M. u. 479.: Halász Móric kúria
Dabas-Gyón, Biksza M. u. 561.: Zlinszky kúria
Érd: minaret
Érd: Wimpffen kúria (múzeum)
Fót: Károlyi kastély és park
Gödöllő: Grassalkovich kastély teljes épületegyüttese, parkja
Gödöllő: vasútállomás volt királyi váróterme
Gödöllő-Babatipuszta: istállókastély
Gyömrő: Teleki kastély
Nagybörzsöny: vízimalom
Nagykőrös, Kecskeméti u. 27/b.: Halász—Tanárky kúria (múzeum)
Pécel: Ráday kastély
Pilis: Beleznay—Nyáry kastély
Pilisszentkereszt: ciszterci apátság romjai
Pomáz: Teleki kastély
Ráckeve: Savoyai kastély és park
Sülysáp-Tápiósáp: Sőtér kastély
Szigetszentmiklós-Lakihegy: 324 m-es antennatorony
Vác, Köztársaság u.: diadalív
Váchartyán: Rudnay kastély
Vácrátót: botanikus kert és Vigyázó kastély
Visegrád: királyi palota teljes romterülete a kapcsolódó múzeumi épületekkel

* A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló törvény hatálybalépéséig.

Visegrád: vízibástya, alsóvár (ún. Salamontorony), fellegvár és a csatlakozó várfalak együttese
Visegrád: Sibrik-domb, római castrum és 10—11. századi várispánság romjai
Zsámbék: templom- és kolostorrom, volt premontrei prépostság
Zsámbék: várkastély

PEST MEGYE ÖSSZESEN: 34 műemlék

15. SOMOGY MEGYE

Balatonszemes: Hunyadi kastély
Balatonszemes: volt uradalmi istálló (Postamúzeum)
Balatonszentgyörgy, Csillagvár u. 68.: tájház
Balatonszentgyörgy: Csillagvár (múzeum)
Edde-Alsóbogát: Festetics kastély és park
Istvándi, Kossuth u. 59.: tájház
Kaposvár, Kaposszentjakab: bencés apátság romjai
Nagyatád-Ötvöskónyi: várkastély romjai
Somogyvár: Szt. Egyed bazilika és bencés apátság romjai
Szenna, Árpád u. 38.: volt népi lakóház (tájház)
Zamárdi, Fő u. 83.: tájház
Zamárdi-Szántódpuszta: majorsági épületegyüttes

SOMOGY MEGYE ÖSSZESEN: 12 műemlék

16. SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE

Cégénydányád: Kende kúria és park
Gávavencsellő-Gáva, Lenin u. 119.: volt népi lakóház (múzeum)
Komlódtótfalu: Becsky kúria
Kótaj: Ibrányi—Fráter kúria
Nagyecsed: szivattyútelep
Nagykálló: volt megyeháza
Nyírbátor: Báthori várkastély, magtár
Szabolcs: földvár
Tarpa: szárazmalom
Tiszabercel (Paszab): szivattyútelep
Tiszacsécse, Kossuth u. 29.: Móricz Zsigmond-emlékház
Tiszadob: Andrássy kastély és park
Tiszadob-Ókenéz: Andrássy Aladár kastély
Tuzsér: Lónyay kastély és park
Túristvándi: vízimalom
Vaja: Vay kastély és park
Vásárosnamény: Tomcsányi kastély

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE ÖSSZESEN: 17 műemlék

17. TOLNA MEGYE

Bonyhád: volt zsinagóga
Dunaföldvár: ún. török torony (múzeum és étterem)
Grábóc: volt görögkeleti kolostor
Hőgyész: volt zsinagóga
Kölesd-Felsőhídvégpuszta: Jeszenszky kastély és kápolna
Ozora: Ozorai Pipo vára
Simontornya: vár

TOLNA MEGYE ÖSSZESEN: 7 műemlék

18. VAS MEGYE

Acsád: Szegedy kastély és park
Bozsok: Batthyány kastély romjai
Bozsok: Sibrik kastély és park
Bük: Szapáry kastély és park
Cák, Gesztenyés 3., 4., 5., 6., 28., 29., 30., 31., 32.: gesztenyés pincék
Csákánydoroszló: Batthyány kastély és park
Csehmindszent-Potypuszta: Mesterházy kastély és park
Hegyfalu: Széchenyi kastély, volt gazdasági épületek és park
Hegyhátszentpéter, Béke u. 86. és 88.: volt lakóház és kovácsműhely, népi (múzeum)
Ikervár: Batthyány kastély és park
Ivánc: Sigray kastély és park
Jánosháza: Erdődy—Choron kastély
Körmend: Batthyány—Strattmann kastély teljes együttese: főépület, melléképületek, kastélypark és építményei
Kőszeg, Chernel u. 16.: Öreg-Zwinger (múzeum)
Kőszeg, Jurisics tér 11.: Patikamúzeum
Kőszeg, Rajnis J. u. 9.: Jurisics-vár teljes együttese
Magyarszombatfa, Fő u. 52.: fazekasház
Mikosszéplak-Mikosdpuszta: Mikosd kastély és park
Peresznye: Széchenyi kastély
Sárvár: Nádasdy várkastély és park
Simaság: Festetics kastély
Szalafő, Pityerszer 1—2., 3. és 9.: lakóházak és gazdasági épületek, népi (múzeum)
Szombathely, Zrínyi I. u. 9.: Iseum romterület
Tömörd, Fő u. 13.: Chernel kastély
Vassurány: Schilson kastély és park
Vasszécseny: Ó-Ebergényi kastély, volt kiskastély és park
Velem: Sulter-féle vízimalom (múzeum)
Vép: Erdődy kastély és park

VAS MEGYE ÖSSZESEN: 28 műemlék

19. VESZPRÉM MEGYE

Ajka, külterület, 0164 hrsz.: volt bányatelep együttese (Bányászati Múzeum)
Alsóörs, Petőfi köz 4.: gótikus ház, ún. Török adószedőház
Badacsonytomaj: Szegedy Róza-ház és melléképületei (múzeum)
Bakonybél, Fő u. 15.: gazdaporta
Csesznek: várrom
Csopak, Kisfaludi u. 28.: vízimalom
Dabronc-Ötvös: Szegedy kastély és kúria
Devecser: vár és parkja
Doba: Erdődy kastély és park
Doba: Somlóvár romjai
Dörgicse: felsődörgicsei templomrom
Dörgicse: alsódörgicsei templomrom

Dörgicse: kisdörgicsei templomrom
Gyulakeszi: Csobánc várrom
Kékkút, Fő u. 18.: tájház
Kővágóörs: ecséri templomrom
Kővágóörs, Petőfi u. 18.: tájház
Magyarpolány, Petőfi u. 4.: tájház
Nagyvázsony, Bercsényi u. 21.: Schumacher-ház (múzeum)
Nagyvázsony: Kinizsi-vár romjai
Nagyvázsony-Barátipuszta: pálos templom- és kolostorrom
Örvényes, Felsőmalom: vízimalom
Pápa, Fő tér 1.: Esterházy kastély
Pápa, Március 15. tér 12.: volt Kluge-féle kékfestőüzem (múzeum)
Salföld: templom- és kolostorrom
Sümeg: Szt. István tér 10.: volt püspöki palota
Sümeg: várrom
Szigliget: várrom
Tés, Táncsics M. u. 17. és 32.: szélmalmok
Tihany: ún. barátlakások
Tihany, Batthyány u. 18. és 20., Kossuth u. 20.: volt népi lakóházak (múzeum, idegenforgalmi hivatal)
Tihany, Major u. 23—25.: volt apátsági major (főiskolai alkotótelep)
Várpalota: Thury György egykori vára (múzeum)
Veszprém, Sallai I. u.: jezsuita templom és kolostor romjai
Veszprém-Gyulafirátót: premontrei templom- és kolostorrom
Veszprémfajsz-Balácapuszta: római villa maradványai

VESZPRÉM MEGYE ÖSSZESEN: 36 műemlék

20. ZALA MEGYE

Bagod: templomrom
Csesztreg, Ady E. u. 6.: pásztorház (múzeum)
Egervár: várkastély
Galambok, Somogyi B. u. 8.: tájház
Kávás: Temető u. 13.: tájház
Keszthely, Bercsényi u. 65., Georgikon u. 20.: Georgikon és majorjának teljes együttese
Keszthely, Szabadság u. 1., Bástya u. 2—4—6., Georgikon u. 1., 21., 21/A—B—C., Soproni u. 1., Lehel u. 2., 2/B., Szabadság u. 3. és 5.: Festetics kastély és melléképületei, kastélypark és a benne lévő építmények
Keszthely-Fenékpuszta: római kori épületmaradványok
Keszthely-Fenékpuszta: Festetics kúria és gazdasági épület
Rezi: várrom
Zalalövő-Zalamindszent, Petőfi u. 35.: tájház
Zalaszántó-Tátika: várrom
Zalaszentgrót: Batthyány kastély, kiskastély, park és kőhíd
Zalavár-Récéskút: bazilika romjai
Zalavár-Vársziget: vár és apátság romjai

ZALA MEGYE ÖSSZESEN: 15 műemlék

MAGYARORSZÁG ÖSSZESEN: 403 műemlék (együttes)

Határozatok

A Miniszterelnök
7/1992. (V. 14.) ME
h a t á r o z a t a

a Magyar Ösztöndíj Bizottság elnökének és tagjainak megbízásáról

A Magyar Ösztöndíj Bizottságról szóló 151/1991. (XII. 4.) Korm. rendelet alapján, a művelődési és közoktatási miniszter javaslatára 1992. április 22-i hatállyal — kétéves időtartamra — megbízom:

dr. Nemeskürty Istvánt, a Színház- és Filmművészeti Főiskola egyetemi tanárát, a Magyar Egyetemi és Főiskolai Oktatók Kamarája elnökét a Magyar Ösztöndíj Bizottság elnöki teendőinek ellátásával;

dr. Békési Imrét, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola főiskolai tanárát,

dr. de Chatel Rudolf egyetemi tanárt, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Általános Orvosi Kar dékánját,

Durkó Zsolt zeneszerzőt,

dr. Forgács Csabát, a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem egyetemi docensét,

dr. Kerkápoly Endrét, a Budapesti Műszaki Egyetem egyetemi tanárát,

Medzihradszky Kálmánt, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagját, az Eötvös Loránd Tudományegyetem egyetemi tanárát,

dr. Mőcsényi Mihály egyetemi tanárt, a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem rektorát,

Nagy Ildikó művészettörténészt, a Magyar Nemzeti Galéria tudományos főmunkatársát,

dr. Szegedy-Maszák Mihályt, az Eötvös Loránd Tudományegyetem egyetemi tanárát,

Vékás Lajos egyetemi tanárt, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagját, az Eötvös Loránd Tudományegyetem rektorát,

hogy a Magyar Ösztöndíj Bizottság munkájában, a Bizottság tagjaként vegyen részt.

Dr. Antall József s. k.,
miniszterelnök

Közlemények

Az MTA Mezőgazdasági Kutatóintézetének igazgatója pályázatot hirdet

biológiai tudományos igazgatóhelyettesi

munkakör betöltésére.

A tudományos igazgatóhelyettes feladata az intézeti célok megvalósítása érdekében:
— növénygenetikai, sejtbiológiai, élettani kutatások átfogó irányítása,
— az említett tudományterületek valamelyikében aktív tudományos kutatások végzése.

A pályázókkal szembeni követelmények:
— egyetemi végzettség és legalább kandidátusi tudományos fokozat,
— kimagasló, nemzetközi színvonalú tudományos tevékenység,
— nagyobb kutatási egység vezetésében szerzett megfelelő gyakorlat,
— legalább két idegen nyelv ismerete, az egyik idegen nyelvből előadó- és vitaképesség.

A pályázatnak tartalmaznia kell:
— a pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és fizetésének megjelölését,
— eddigi szakmai munkásságát, tudományos eredményeinek ismertetését,
— tudományos fokozatának, nyelvismeretének, megjelölését,
— tudományos munkáinak jegyzékét,
— A munkakör ellátására vonatkozó vezetési és tudományos elképzeléseit.

A pályázathoz mellékelni kell:
— az oklevelek hiteles másolatát,
— részletes önéletrajzot,
— három hónapnál nem régebbi keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Amennyiben a felhívásra az MTA Mezőgazdasági Kutatóintézetében dolgozó kutató pályázik, úgy az előbb említett okmányokat nem szükséges a pályázathoz csatolni.

A vezetői megbízásra vonatkozóan a 23/1983. (XII. 17.) ÁBMH számú rendelet, valamint a 10/1984. (A.K.10.) MTA-F. számú főtitkári utasítás érvényben lévő rendelkezései az irányadók.

A pályázatot az MTA Mezőgazdasági Kutatóintézetének igazgatójához (levélcím: 2462 Martonvásár, Brunszvik út 2.) kell benyújtani 1992. július 1-ig.

Dr. Bedő Zoltán s. k.
igazgató

Az MTA Központi Kémiai Kutató Intézete pályázatot hirdet fiatal (30 éves korig) kutatók felvételére a következő szakterületekre:

fizikai—kémiai, szerves kémia, bioorganikus kémia.

Az alkalmazás 3 éves időtartamra szól. Névvel és címmel ellátott, a szakterületet megjelölő, részletes szakmai önéletrajz beadásával lehet jelentkezni az Intézet Személyzeti Osztályán. Címünk: MTA Központi Kémiai Kutató Intézete, 1025 Budapest, Pusztaszeri út 59—67.

A pályázatok beadásának határideje 1992. június 30.

Ötvös László s. k.
igazgatóhelyettes

Az MTA Régészeti Intézete pályázatot hirdet

1 fő őskoros régész,
1 fő középkoros régész

számára kezdő kutatóként történő alkalmazásra.

A kutatók feladata a Magyarország régészeti topográfiája munkálataiban, továbbá az intézetben folyó újkőkori, illetve későközépkori kutatásban való részvétel.

Pályázhatnak a 30 évet be nem töltött, egyetemi végzettséggel rendelkező régészek.

Az álláshelyek 1992. szeptember 1-én foglalhatók el.

Az alkalmazás három évre szól.

A pályázatokat — önéletrajz (és pályakezdőknél az egyetemi jellemzés) csatolásával — 1992. augusztus 1-ig az MTA Régészeti Intézete címére (Bp., Úri u. 49. Pf. 14. 1250) kell megküldeni.

Dr. Bökönyi Sándor s. k.
akadémikus, igazgató

A MTA Matematikai Kutatóintézete (1053, Budapest Reáltanoda u. 13—15.) pályázatot hirdet vendégkutatói állásokra az 1992. szeptember elsejével kezdődő egy évre.

Pályázatot nyújthat be minden diplomával és legalább hároméves szakmai gyakorlattal rendelkező matematikus, akinek állandó munkahelye az elnyert pályázat időtartamára fizetés nélküli szabadságot biztosít.

A pályázat célja, hogy lehetőséget adjon az Intézetben folyó kutatómunkába való bekapcsolódásra. A vendégkutató az Intézet valamely osztályán végzi munkáját kijelölt témavezető irányítása mellett. A végleges elbírálás előtt a pályázóknak előadás keretében ismertetniük kell eddigi kutatómunkájuk eredményeit az Intézet illetékes osztályának szemináriumán.

A pályázatok 1992. július 31-ig adandók postára a Matematikai Kutatóintézet igazgatójának címezve, aki dönt a pályázatok elfogadásáról. A fizetés megegyezés szerint történik a pályázó jelenlegi fizetésétől és az Intézet anyagi lehetőségeitől függően.

A pályázathoz mellékelendők:
— tudományos önéletrajz publikáció-jegyzékkel,
— munkaterv a kívánt téma megjelölésével,
— a munkahelyi vezető nyilatkozata a szabadságolás lehetőségéről.

Választható kutatási témák: matematikai logika, halmazelmélet, kombinatorika, gráfelmélet, számelmélet, algebra (ezen belül: hálóelmélet, univerzális algebrák, gyűrűelmélet, radikálelmélet, lineáris al-

gebra, kategóriaelmélet, csoportelmélet), komplex függvénytan, differenciálegyenletek, approximációelmélet, funkcionálanalízis, diszkrét geometria, általános topológia, valószínűségszámítás, matematikai statisztika, a számítástudomány matematikai alapjai, információelmélet, operációkutatás.

Hajnal András s. k.
akadémikus
igazgató

Az MTA Irodalomtudományi Intézete pályázatot hirdet szakterületük tudományos kérdései iránt érdeklődő felsőoktatási intézményekben képesítést szerzett pedagógusok részére, az Intézet kutatómunkájában megbízásos jogviszony alapján való részvételre a következő témakörökben:

— A magyar irodalomtudomány és kritika története
— Kutatások a XVI—XVIII. századi magyar irodalomtörténet köréből
— Kutatások a XIX. és a XX. századi magyar irodalomtörténet köréből
— Kutatások a felszabadulás utáni magyar irodalom tárgykörében
— Közép-kelet-európai irodalomtörténeti kutatások
— Irodalomelméleti kutatások
— Kutatások az összehasonlító irodalomtörténet tárgykörében

A pályázatot elnyert pedagógusok — jelenlegi munkaviszonyuk fenntartása mellett — az Intézettel kötött szerződésben meghatározott kutatási feladatot végeznek 1992. szeptember 1-től egy évi időtartamra, amiért havi 1400 Ft díjazásban részesülnek.

A pályázatot a kutatási terület megjelölésével, részletes önéletrajzzal, publikációs jegyzékkel és a munkahely vezetőjének javaslatával ellátva f. év július 15-ig az MTA Irodalomtudományi Intézete igazgatójához kell benyújtani (1118 Budapest, Ménesi út 11—13.).

MTA Irodalomtudományi Intézete
Igazgatóság

A MTA Matematikai Kutatóintézete (1053 Budapest, Reáltanoda u. 13—15.) pályázatot hirdet 30 évnél — kivételes esetben 35 évnél — fiatalabb három kutatónak 1992. szeptember elsejétől kezdődően három évi időtartamra való felvételére 16 000 Ft alapbérrel. A pályázatok 1992. június 30-ig adandók postára a Matematikai Kutatóintézet igazgatójának címezve. A pályázat elbírálásáról 1992. augusztus 1-ig értesítjük a pályázókat.

Az álláshelyekre azok pályázatát várjuk, akik 1992-ben végeznek matematikus vagy matematikatanári szakon, valamint azon kutatókét, akik a korábbi években matematikus vagy matematikatanári szakon végeztek, jelenleg határozott időre vannak alkalmazva és alkalmazásuk határideje 1992-ben lejár.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó nevét, születési adatait, címét,
— egyetemi oklevelének másolatát,
— a tanulmányozni kívánt tudományos terület megjelölését,
— a pályázó rövid tudományos életrajzát,
— tudományos dolgozatainak egy-egy példányát (cikkek, diákköri pályázatok).

Hajnal András
akadémikus
igazgató

A MTA Matematikai Kutatóintézete (1053 Budapest, Reáltanoda u. 13—15.) a középiskolai matematikaoktatás színvonalának emelése érdekében ösztöndíjas pályázatot hirdet középiskolai matematikatanárok számára. A pályázat által elnyerhető kutatási megbízás az 1992. szeptember elsejével kezdődő egy évre szól. A pályázatok 1992. július 31-ig adandók postára a Matematikai Kutatóintézet igazgatójának címezve.

A kutatási megbízás a következő feladatokat tartalmazza:

— a tudományos kutatómunka, a szakirodalmi dokumentáció módszereinek tanulmányozása és ezek esetleges alkalmazása a matematika didaktikájának területén,
— a matematika egy választott fejezetének tanulmányozása és kutatása.

A megbízó Intézet a megbízottaknak havonta utólag 1400 Ft díjazást folyósít. A szerződés lejártával jutalmazásra van lehetőség a végzett munka minősége alapján.

A pályázathoz előzetes munkaterv és szakmai önéletrajz mellékelendő (kitérve az eddigi szakirodalmi tevékenységre és a nyelvtudásra), továbbá a munkahelyi vezető támogató nyilatkozata.

Hajnal András s. k.
akadémikus
igazgató

Az MTA Zenetudományi Intézete (Budapest I., Táncsics M. u. 7.) pályázatot hirdet magyar zenetörténeti és magyar népzenei kutatómunkára felsőoktatási intézményben képesítést nyert pedagógusok részére, akiknek munkahelyi vezetője a kutatómunkában való részvételt támogatja, és órakedvezmény nélkül heti egy kutatónapot biztosít.

A megbízást nyert pedagógus kutatási feladatát részletesen a témavezető határozza meg. A kutatási szerződés időtartama: 1992. szeptember 1-től 1993. augusztus 31-ig. Díjazás: havi 1400.— Ft.

A pályázatot az Intézet igazgatójához lehet benyújtani 1992. augusztus 15-ig. (1250 Budapest, Pf. 28.). A pályázat a következőket tartalmazza: munkaterv, publikációs jegyzék, rövid életrajz és az iskola igazgatójának támogatólevele.

Dr. Falvy Zoltán s. k.
igazgató

A Nemzetközi Alkalmazott Rendszerelemzési Intézet (IIASA.; Ausztria) Döntéselemzési Módszertan projektje operációkutatás és döntéselemzés terén jártas tudományos munkatársat keres.

Az Intézet munkanyelve angol.

Az állással kapcsolatos részletesebb tájékoztatást az MTA Információs és Rendszerelemzési Iroda MAREB Titkárság tud adni (Tel.: 1177-503, Zámori Zsófia).

MAREB Titkárság

FOGADÓÓRÁK

Láng István, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden hétfőn 15,30—17 óra között — bármely természetű ügyben — fogadóórát tart.

A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak, valamint az intézmények vezetőinek más időpontokban is rendelkezésére áll.

Jogi és Igazgatási Főosztály

Szabó János, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke kedden 14—15 óráig, és Harmathy Attila, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára szerdán 8—10 óráig tart fogadóórát. Előzetes bejelentés az 1173-901 hívószámú telefonon.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

FIGYELEM!

Az Akadémiai Értesítő a jövőben a korábbi gyakorlattól eltérően rendszeresen, és a lehetőségekhez képest azonos időpontban jelenik meg. A kézirat nyomdai leadásának időpontja minden hónap első hétfője, a megjelenés időpontja pedig a hónap 15-ik napja.

* * *

Ennek megfelelően a szerkesztés során a hónap utolsó szerdája lapzárta. Kérjük ezért az érintetteket, hogy az Értesítőbe szánt híranyagokat, közleményeket legkésőbb a megjelenést megelőző hónap utolsó szerdájáig szíveskedjenek a Szerkesztőségbe (1051 Budapest, Nádor u. 7. III. em. 304. T.: 1119-686) eljuttatni.

Szerkesztőség

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik havonta kétszer
Szerkeszti: dr. Egri Pál, az MTA Titkársága Jogi Osztályának vezetője

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat igazgatója
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat végezte
Felelős vezető: Zöld Ferenc igazgató — Budapest, 1992., Nyomdai táskaszám: 21162
Felelős szerkesztő: dr. Egri Pál — Műszaki szerkesztő: Sándor István
Megjelent: 1.5 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10A., közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 840,– Ft — Példányszámonkénti ára: 35,– Ft

XLI/1992. ÉVFOLYAM 8. SZÁM

a – a

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 1992. JÚLIUS 9.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének határozatai

12/1992. sz. hat. az MTA Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága Albizottságának koncepció-tervezetéről 92

13/1992. sz. hat. az Országos Athenaeum Bizottság tevékenységéről ... 93

14/1992. sz. hat. az OMFB elnökének a visszafizetésekről szóló levéltervezetéről 94

15/1992. sz. hat. az Akadémia és az Egyetemek közötti együttműködés jövőjéről és a felsőoktatási törvény tervezetének problémáiról 95

16/1992. sz. hat. az MTA kutatóintézeti hálózata felülvizsgálatának első szakaszáról 97

17/1992. sz. hat. a Magyar Tudományos Akadémia 1992. évi májusi rendes közgyűlésének határozatáról 98

Közlemények

4/1992. (A. É. 8.) MTA utasítás az MTA Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálata megszüntetéséről 101

Pályázati felhívások 101

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának, valamint a Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 103

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ELNÖKSÉGÉNEK HATÁROZATAI*

az 1992. április 28-i ülésén (12—14. számú határozatok)

Az MTA nemzetközi kapcsolatok bizottsága albizottságának koncepció tervezete a határainkon kívüli magyar tudományossággal való hatékonyabb kapcsolatok kiépítésére

Az előterjesztés — utalva az előzményekre — rámutatott, hogy az Elnökség 1991. május 28-i ülésén foglalkozott először a témával, s ennek folyamányaként az NKB 1991. szeptember 18-i ülésén jött létre — Juhász Gyula r. t. vezetésével — az e kérdéssel foglalkozó albizottság, melynek koncepció-tervezetét tárgyalta az Elnökség.

A tervezet hangsúlyozza, hogy az albizottság tevékenységét elsősorban, de nem kizárólagosan az MTA külső tagjaival kapcsolatos területre kívánja koncentrálni. Ezen kívül az albizottság feladatának tekinti a határainkon kívüli, főként a környező országokban létező magyar tudományos élettel az együttműködést, annak támogatását, az egyes országok többségi tudományos életével való fokozottabb kapcsolat tartás mellett, amelyet fontosnak ítél.

Az előterjesztés a következőkben foglalja össze a jelenleg leglényegesebbnek tartott feladatokat.

Az I. fejezet az MTA külső tagjaival való kapcsolat tartással foglalkozik. Szükségesnek tartja az Alapszabály kibővítését a külső tagok jogaival, kötelezettségeivel, amelyeket a most érvényes Alapszabály, illetve az új tervezet nem kielégítően tartalmaz, a Magyar Tudomány és az Akadémiai Hírek megküldését a külső tagoknak, pótkeret kiutalását a tudományos osztályoknak a külső tagokkal való kapcsolataik költségének fedezésére, a külső tagok tájékoztatását az albizottság megalakulásáról, tevékenységéről.

A II. fejezet a környező országok magyar tudományosságával való együttműködést tárgyalja. Javasolja, hogy a teendők egyeztetésére ősszel akadémiai fórum megszervezésére kerüljön sor Budapesten, elsősorban a környező országok, valamint a diaszpóra magyar tudományosságának képviselőivel, a külhoni magyar tudományos utánpótlás támogatására posztgraduális és kutatási ösztöndíjakat létesítsenek, a kinti magyar tudományos műhelyek kéziratai kiadásának támogatását, megbízások kiadását a környező országok magyar tudo mányossága egyes reprezentánsainak az illető régió magyar tudományos életének bemutatására, ezek alapján kutatási együttműködések támogatását a különböző diszciplínákban, elsősorban az OTKA erre a célra elkülönítendő keretéből, regionális közös kutatások beindítását.

A III. fejezet az albizottság jövőbeni működésének mechanizmusával, a bizottságon belüli feladatmegosztással, a kérdéssel esetleg másutt foglalkozó szervekkel való kapcsolattartással foglalkozik.

A IV. fejezet — orientációs céllal — előzetes költségvetést tartalmaz, amely támogatást az albizottság a feladatok elvégzése alapvető feltételének tart.

Az előterjesztő — Juhász Gyula r. t. az albizottság elnöke — szóbeli bevezetőjében elmondta az albizottság létrejöttének történetét, utalt az albizottság neve körüli vitára (jelenleg nincs neve az albizottságnak, felmerült a „Magyar-magyar kapcsolatok albizottsága" elnevezés is). Hangsúlyozta, hogy az albizottság jelenleg a környező országok magyar tudományosságára koncentrált, de Szelényi Iván — aki az albizottság tagja és jelenleg is külföldön tartózkodik — javaslatot készít a diaszpórára vonatkozóan és a jelen tervezet annak alapján fog kibővülni.

Az előterjesztő a IV. fejezetben szereplő költségvetéshez hozzáfűzte, hogy az egy előzetes megközelítés, amely egyszerre túlzó és alábecsült. Hangsúlyozta, hogy e tevékenységek támogatása mindenképp túlnyúlik az Akadémián, s a többi illetékes szerv és szervezet is bevonandó mind a munkába, mind a feltételek biztosításába.

Ezt követően kiemelte az előterjesztés néhány lényegesebb pontját, így külön említette a külső tagokkal kapcsolatos teendőket, a külhoni magyar tudományos élet képviselőivel megrendezendő őszi munkakonferencia fontosságát, a formálódó Athenaeum-hálózat feladatait a külföldi fiatal magyar kutatók posztgraduális továbbképzésében, a közös kutatások jelentőségét. Javasolta a romániai magyar tudományos életről szóló — Jakó Zsigmond által készített — leírásnak az illetékes hazai kutatási intézmények számára történő szétküldését, amelyhez hasonló elkészítésére megbízás adandó a többi környező ország magyar szakértőinek. Mindezek után kérte az Elnökség tagjainak véleményét a tervezetről.

Az NKB elnöke bejelentette, hogy a Bizottság megvitatta és irányelvként elfogadta az előterjesztésben foglaltakat és kérte az Elnökséget, hogy egyetértése esetén kérje fel az MTA főtitkárát, hogy a jelenlegi és a jövő évek költségvetésében vegye figyelembe a tervezetben szereplő igényeket.

A vitában minden hozzászóló egyrészt örömmel üdvözölte a témát, másrészt alapvetően jónak tartotta az előterjesztésben megfogalmazott javaslatokat, teendőket. Ugyanakkor felhívták a figyelmet több részkérdésre és kiegészítő javaslatokat tettek.

Elhangzott, hogy ebben a munkában feltétlenül együtt kell működni az egyetemekkel és célszerű lenne felvenni a kapcsolatot a Magyar Rektori Konferencia nemzetközi titkárságával.

* A nem teljes szöveggel közölt határozatokat az Akadémia tagjai részére — kérésükre — tájékoztatásul megküldi a Tudományos Testületi Titkárság.

Több felszólaló fontosnak ítélte az együttműködést — minden lehetséges területen — a román, szlovák, ukrán, szerb, horvát stb. többségi tudományossággal, amely együttműködés nem utolsó sorban a finanszírozást is kétoldalúvá teheti.

Elhangzott, hogy az erdélyi szászok támogatását célzó német—román szerződés példaértékű lehet, amelyet célszerű lenne alaposabban megismerni.

Javasolták azt is, hogy magyar kutatók, oktatók tartsanak nagyobb számban előadásokat a környező országok egyetemein, ez sok tudományterületen közös érdek lehet és erre már van is jó példa, valamint, hogy hívjanak meg külföldi előadókat is a hazai egyetemekre a viszonosság jegyében előadások megtartására.

A vita során megfogalmazódott az az igény is, hogy az albizottság kezdeményezzen tárgyalásokat az e területeken működő alapítványokkal, a koordináció, az együttműködés elősegítése érdekében.

Elhangzott az a javaslat is, hogy az albizottság — kihasználva az idén harmadik ízben megrendezésre kerülő Magyarok Világtalálkozóját — forduljon a szórvány magyarsághoz azzal a felhívással, hogy hozzanak létre alapítványt a környező országok területén élő magyar tudományosság támogatására.

A vitáról szó szerinti jegyzőkönyv készült.

Az Elnökség 12/1992. számú határozata

Az Elnökség:

1. helyesléssel és köszönettel veszi tudomásul az albizottság előterjesztésében foglaltakat:
2. a költségvetési számításban szereplő tételekről jelenleg nem dönt, de felkéri a főtitkárt a jelenlegi és a következő évek költségvetése készítésénél ezek figyelembe vételére.
3. A javasolt alapítvány gondolatát jónak tartja, de felhívja a figyelmet a jelenleg fokozottabb mértékben tapasztalható érzékenységre a környező országok részéről, így a „Közép-európai Tudományos Alapítvány" megfogalmazást szerencsésebbnek tartaná.
4. Megállapítja, hogy a mai magyarországi támogatások e téren kuszák, összehangolatlanok, s felhívja a figyelmet arra, hogy az e célra fordított anyagi és erkölcsi támogatásokat igyekezni kell a leghatékonyabban felhasználni, s ennek jegyében felkéri az albizottság elnökét, tegyen lépéseket az együttműködéseket megalapozó információk beszerzésére.
5. Úgy ítéli meg, hogy a magyar-magyar közös kutatásokon túl — amelyek támogatásához az előterjesztésben szereplő javaslatokkal egyetért — nagyon fontos fokozottabb együttműködést, párbeszédet kialakítani, a környező országok többségi tudományosságának képviselőivel, mert a szakértelmiségi sávval való együttműködés lehet az az alap, amelyre Magyarország és a környező országok eredményes és békés kapcsolata épülhet.

Beszámoló az Országos Athenaeum Bizottság tevékenységéről

A Beszámoló és mellékletei áttekintést adnak az Országos Athenaeum Bizottságban kialakított elvekről és feladatokról, valamint az Athenaeum-program állásáról, továbbá az MTA 1991. évi december 3-i rendkívüli közgyűlése határozata értelmében javaslatokat tartalmaznak a második tudományos fokozat és odaítélése, valamint a tudományos továbbképzés financiális tervének kidolgozása tárgyában.

Újfalussy József r. t., az Országos Athenaeum Bizottság MTA által delegált társelnöke szóbeli bevezetőjében felidézte, hogy a Bizottság feladatul kapta és tekinti a tudományos továbbképzés olyan új rendjének előkészítését, amely az egyetemeken az első, az MTA részéről pedig a második tudományos fokozat megszerzéséhez vezet, a két intézményrendszer együttműködésével. Figyelmeztet arra, hogy miközben a Bizottság e kérdéskör egyes részleteire vonatkozó álláspontjának kialakításán dolgozott, a tudományos továbbképzés és a tudományos fokozatok egész jövőbeli rendszerének átalakulását meghatározni hivatott törvények szövegezése és vitája különböző csatornákon úgy folyt tovább, hogy annak egyes mozzanatairól a Bizottság, helyzeténél fogva, legfeljebb tagjai személyes értesüléséből szerezhetett tudomást, véleményét érvényes módon közvetlenül nyilvánítani pedig egyáltalán nem volt alkalma. Mivel így számos jel arra mutat, hogy a Bizottság további állásfoglalásai a szükséges folyamatos információk hiányában elszakadnak a törvényszerűségek és koncepciók formálódásától, úgy határozott, hogy összefoglalja eddigi állásfoglalásait és illetőkes továbbvitel végett az MTA elnökének és a Magyar Rektori Konferencia elnökének rendelkezésére bocsátja.

Lipták András l. t., az Országos Athenaeum Bizottság MRK által delegált társelnöke szóbeli bevezetőjében kitért a Beszámoló mellékletében szereplő ajánlásra, amely a második tudományos fokozat fenntartása mellet foglalt állást úgy, hogy adományozása az Országos Athenaeum Bizottság koordináló tevékenysége révén az egész magyar tudományos élet legszélesebb integrációja keretében valósuljon meg. Tájékoztatott arról, hogy a második tudományos fokozat kérdésében — a Tudománypolitikai Bizottság elnökének kérésére — újólag lefolytatott vita a debreceni régióban 90%-os többséggel a fokozat fenntartása mellett dőlt el.

Az MTA elnöke tájékoztatást adott arról, hogy a TPB újra tárgyalja a tudományos minősítésről szóló — korábban már elfogadott — tervezetet, továbbá hogy a Rektori Konferencia — 1 szavazattöbbséggel — az egy tudományos fokozat mellett foglalt állást. Ehhez kapcsolódva a TMB elnöke viszont arra emlékeztetett, hogy a minősítettek teljes körében korábban végzett felmérés eredménye szerint a döntő többség a két fokozatot tartotta szükségesnek.

A vitában hozzászólók rámutattak, hogy a fokozatok kérdése tudományos és nem politikai kérdés. Helytelenítették az Akadémia és az egyetemek együttműködése szétválasztására, illetve szem-

beállítására irányuló törekvéseket. Hangsúlyozták a második tudományos fokozat szükségességét, amely nem azonos a magántanári habilitációval.

Rámutattak, hogy ha az Akadémia lemond a tudós társadalom e fokozat szellemében bekövetkező mindenkori megméretéséről, a jövőjéről mond le. Mindent el kell követni, hogy a második tudományos fokozat törvényileg elismert és államilag garantált legyen. E törekvések sikertelensége esetén pedig az Akadémia kell, hogy megvalósítsa, saját hatáskörében és az Athenaeum összefogás keretében.

Egyes felszólalók jelezték, hogy a második tudományos fokozat megszüntetése mellett sajátos módon leginkább az egyprofilú egyetemek kardoskodnak, s azokon belül is általában a kevésbé kvalifikált rétegek képviselői.

Felmerült, hogy az Akadémia tudományos osztályai megvizsgálhatnák a különböző motivációk okait, esetleges szakmai specifikumait.

Egy felszólaló kérdésesnek tartotta, hogy az egyetemek — mai állapotukban — alkalmasak-e fokozat odaítélésére.

Ajánlást fogadott el az Elnökség arra nézve, hogy az Akadémia soron következő közgyűlésén célszerű ismételten hangot kapniok e szóban forgó kérdésekkel kapcsolatos egyetemi véleményeknek. Ugyanakkor kívánatos, hogy a nem egyetemi kutatók intézményesen hozzászólhassanak a kérdéshez, véleményük mérlegelésre kerüljön a döntéshozók előtt.

A vitáról szó szerinti jegyzőkönyv készült.

Az Elnökség 13/1922. sz. határozata

Az Elnökség:

1. Jóváhagyólag tudomásul veszi az Országos Athenaeum Bizottság beszámolóját és szükségesnek tartja, hogy a további munkálatok az abban foglalt irányokban folytatódjanak.
2. Felkéri az Országos Athenaeum Bizottságot, hogy a Beszámolót terjessze az MTA 1992. évi májusi rendes közgyűlés elé.
3. Indokoltnak tartja, hogy a közgyűlésen ismételten hangot kapjanak a kérdéskörrel kapcsolatos egyetemi vélemények.

Levél-tervezet az OMFB elnökének a visszafizetésekről

A levél-tervezet rámutatott arra, hogy az OMFB 1987—1990. között az MTA több természettudományos kutatóintézete által benyújtott kutatási témapályázatot támogatott, amellyel nagy segítséget nyújtott intézeteink működőképességének megőrzéséhez.

A pályázatok elfogadásának egyik fontos feltétele volt az, hogy az OMFB által meghatározott visszatérítési kötelezettség teljesítése vagy a kutatási eredmények hasznosítását írásbeli nyilatkozatban vállaló gazdasági szervezeteket, illetve, amennyiben a kutatások nem vezetnek hasznosítható eredményekhez, akkor az intézeteket terheli.

Intézeteink által benyújtott témapályázatok döntő többsége esetében jó és hasznosítható kutatási eredmények születtek — a vállalatok írásbeli nyilatkozatai szerint is — ezek bevezetését és visszatérítés teljesítését azonban a vállalatok nehéz gazdasági helyzetükre való hivatkozással nem tudták vállalni.

E pályázatok esetében — írja a levél-tervezet — talán méltányos lenne kivételt tenni és figyelembe venni, hogy kutatónk a szerződésekben vállalt kutatási feladataikat eredményesen teljesítették, és mivel nem rajtuk múlt, hogy munkájuk eredményeinek hasznosítása nem valósult meg, a visszafizetési kötelezettség teljesítése alól felmentést kaphatnánk.

A vállalatok egyre romló gazdasági helyzete az egyébként is súlyos anyagi gondokkal küzdő intézeteinket kétszeresen is hátrányosan érintette. A vállalatok gazdasági nehézségeik miatt egyrészt intézeteinknek adott kutatási megbízásaik lényeges csökkentésére — nem egy esetben teljes megszüntetésére — kényszerültek, másrészt az OMFB támogatásával végzett kutatások eredményeit anyagi gondjaik miatt hasznosítani nem tudták, és ennek következtében az általuk vállalt visszafizetési kötelezettség teljesítése is intézeteinket terheli.

Az OMFB vezetése — mutat rá a levél-tervezet — méltányolva intézeteink kérését és helyzetét, az elmúlt évben esedékes visszatérítési kötelezettségek teljesítésére egy év moratóriumot adott, intézeteink működési feltételei azonban ez évben még tovább romlottak, részben az Akadémia költségvetésének 400 M Ft-tal történt csökkentése, részben a szerződéses kutatási megrendelések további csökkenése következtében.

Ilyen körülmények között a visszatérítési kötelezettségek teljesítése több intézetünknél már nagyon súlyos következményekkel járnak, elsősorban azoknak a színvonalas alapkutatások folytatását veszélyeztetnék, amelyeknek védelmét és folytatását az Akadémia jelenlegi vezetése nagyon fontosnak tartja és ennek érdekében kezdte meg intézeti tevékenységének felülvizsgálatát, s ezek tapasztalatainak figyelembevételével az intézethálózat átalakítására vonatkozó koncepciójának kialakítását és megvalósítását.

Úgy véljük — mutat rá a levél-tervezet — hogy az akadémiai kutatóintézetek működésében levő súlyos problémák megoldása és a kutatóhálózat helyzetének rendezése érdekében is indokolt lenne és nagy segítséget jelentene, ha a szerződéses kötelezettségeiket eredményesen teljesítő intézeteink részére az 1987—1990. között adott támogatások után esedékes visszafizetési kötelezettségek teljesítésének elengedése megtörténne.

Az egyetemeken folyó kutatások esetében is hasonló helyzet van, ezért a levél tervezetben az MTA Elnöksége az akadémiai kutatóintézetek és az egyetemek esetében azonos elbírálást javasol.

Az Elnökség tagjai a tervezettel egyetértettek, javaslatok hangzottak el azonban egyrészt arra, hogy a tervezet a Rektori Konferencia és az Elnökség közös levele legyen, másrészt, hogy a levélben leírandók általában a kutatóintézetekre — tehát ne csak az akadémiai intézetekre, illetve az egyetemekre — vonatkozzanak. Más felszólalás szerint az ipari kutatóintézetek hasonló, de még sem azonos problémáit nem ebben a levélben kell felvetni. Az Elnökség tagjainak többsége e javaslattal értett egyet.

Az Elnökség 14/1992. számú határozata

Az Elnökség:

1. egyetért a levél-tervezetben leírtakkal,
2. javasolja, hogy a Rektori Konferencia és az MTA Elnöksége közös levéllel keresse meg az OMFB elnökét az akadémiai kutatóintézetek és az egyetemek visszafizetésének elengedése ügyében.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ELNÖKSÉGÉNEK HATÁROZATAI

az 1992. május 26-i ülésén (15—17. számú határozatok)

Eszmecsere az Akadémia és az egyetemek közötti együttműködés jövőjéről és a felsőoktatási törvény tervezetének problémáiról

Az Akadémia 1992. évi májusi rendes közgyűlésére meghívást kaptak az egyetemek rektorai is. A közgyűlés:

„*a)* egyetértően tudomásul vette az Elnökségnek a felsőoktatási törvény tervezetével kapcsolatos (április 27-i keltezésű) állásfoglalását, amely megfelel az Akadémia régebbi határozatai szellemének;

b) az egyetemek felszólaló képviselőivel egyetértésben felkéri az Elnökséget, hogy a Rektori Konferenciával együtt vitassa meg a felsőoktatási törvényhez kapcsolódó problémákat, beleértve a tudományos fokozatok ill. minősítés kérdését is, és közös fellépést dolgozzon ki a minőséget veszélyeztető törvényi megoldások elkerülésére."

Ennek megfelelően került sor az MTA Elnöksége és a Magyar Rektori Konferencia együttes ülésére, melynek résztvevői megkapták a felsőoktatási törvény — akkor — legújabb tervezetét és ahhoz kapcsolódó (a közgyűlés által elfogadott elnökségi állásfoglaláson alapuló) vitaindító állásfoglalás újabb tervezetét.

Vitaindítójában az MTA elnöke röviden összefoglalta a felsőoktatási törvény tervezetével kapcsolatos akadémiai észrevételeket, utalva arra, hogy az együttes ülésnek nem célja az — egyébként igen fontos — részletkérdések megvitatása.

Ajánlotta, hogy a vitát főképpen az egyetemi autonómiát szükségtelenül korlátozó kormányzati befolyás mértékére; a Felsőoktatási és Tudományos Kutatási Tanács, valamint az Akkreditációs Bizottság létesítésére, összetételére; valamint a tudományos továbbképzés és a tudományos fokozatok kérdéseire összpontosítsák. Újra hangsúlyozta, hogy az akadémiai aggodalmak e kérdések közül egyaránt az egyetemi, főiskolai képzés, a tudományos továbbképzés és a szakemberek jövőbeni minőségi garanciáit keresik, óvnak a minőség romlásához vezető tendenciák kialakulásának veszélyétől, mely tendenciák lehetőségét a törvénytervezet egyes megoldásai kínálják.

A téma kapcsán felvetette a tudományos fokozatokról szóló önálló törvény szükségességét, rámutatva, hogy a „második" tudományos fokozat ezáltal nyerhetne olyan törvényes keretet, amely az akadémiai és az egyetemi tudományos körök közös ügyévé tehetné a fokozat adományozását az Athenaeum-szervezet által, valamint megoldhatná a jelenlegi tudományos fokozatok jövőbeni kezelésének megnyugtató rendezését.

Az MRK elnöke hangsúlyozta, hogy az Akadémia és a Rektori Konferencia közös fellépése a felsőoktatási törvénytervezet kapcsán igen hatásos lehet. Ennek érdekében pontosan meg kell fogalmazni a közös álláspontot. Nem tartotta szükségesnek, hogy a szóban forgó törvénytervezet kapcsán feltétlenül közös nevezőre jusson az együttes tanácskozás a tudományos fokozatok ügyében is. E téren ugyanis a Rektori Konferencián belül jelentős véleményeltérés tapasztalható.

A vita során feltárult, hogy az Akadémia Elnökségének véleményét is tükröző — Újfalussy alelnök nevével fémjelzett — vitaindító alapvető megállapításainak többségével egyetértenek a közös tanácskozás résztvevői.

A beható vitáról szó szerinti jegyzőkönyv készült.

Az együttes ülés a vita alapján elkészítendő közös álláspont megszövegezésére hattagú bizottságot kért fel, melyben az MTA Elnöksége és a Rektori Konferencia egyaránt három-három tagot jelölt.

A Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének és a Magyar Rektori Konferenciának együttes határozata

(Az Elnökség 15/1992. sz. határozata)

Az MTA Elnöksége, valamint a Magyar Rektori Konferencia:

1. szükségesnek tartja a vita szellemének megfelelően összefoglalt együttes állásfoglalás megfogalmazását;
2. az együttes állásfoglalás-tervezet megszövegezésére a következő ad hoc bizottságot kéri fel:

az MTA Elnöksége képviseletében:

Lipták András
Újfalussy József
Vékás Lajos

a Magyar Rektori Konferencia képviseletében:

Kocsis Károly
Réthelyi Miklós
Róna-Tas András

3. felhatalmazza az MTA elnökét, valamint a Magyar Rektori Konferencia elnökét az együttes állásfoglalás aláírására és a törvénytervezetet készítők részére történő megküldésre.

Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége

Magyar Rektori Konferencia Titkársága

Az MTA Elnöksége és a Rektori Konferencia állásfoglalása

a Felsőoktatási Törvény tervezetéről

Az MTA Elnöksége és a Magyar Rektori Konferencia 1992. május 26-án tartott együttes ülésén az alábbi közös állásfoglalást alakította ki az MKM és IM 301/1992. számú a Felsőoktatási intézményekről szóló törvénytervezetéről.

Az együttes ülés megállapította, hogy az elmúlt hónapok folyamán több változatban előterjesztett Felsőoktatási törvénytervezet mind általános koncepcióját, mind pedig tételes megfogalmazását illetően jelentős mértékben megközelítette a két testület által korábban megfogalmazott kívánalmakat. Ennek hangsúlyozása mellett azonban szükségesnek tartjuk az alábbi módosító javaslatok megfontolását.

a) Az MTA Elnöksége az egyetemi tanárok kinevezésénél nem tartja szükségesnek, hogy törvény írja elő az MTA Elnöke véleményének kikérését és javasolja ennek a lehetőségnek az egyetemek kompetenciájába való utalását. Ennek megfelelően a 18. paragrafus (1) bekezdés második mondata az alábbiak szerint módosítható: „... A miniszter az előterjesztést az egyetemi tanács javaslatára teszi meg. Javaslatát az egyetemi tanács belátása szerint előzetesen egyezteti a Magyar Tudományos Akadémia szakmailag illetékes tudományos osztályával.

b) Az együttes ülés javasolja a 73. paragrafus szerinti Felsőoktatási és Tudományos Kutatási Tanács nevének módosítását: Felsőoktatási Tanácsra, mert ellenkező esetben átfedés keletkezik a Tudománypolitikai Bizottság és a törvény szerint létrehozandó Tanács működési területe között.

c) Az együttes ülés javasolja a Felsőoktatási Tanácson belül a felsőoktatási intézmények részvételi arányának növelését. Ennek megfelelően a 74. paragrafus (1) bekezdés utolsó mondatának befejező része az alábbiak szerint módosítandó: „... A Magyar Tudományos Akadémia elnöke vagy képviselője, legfeljebb fele részben a Magyar Rektori Konferencia és a Főiskolai Főigazgatói Konferencia, továbbá az egyetemek és főiskolák oktatóinak képviselői és a fennmaradó részben az országos hallgatói érdekképviseleti szervek, szakmai szövetségek, kamarák, vállalkozók és munkáltatók szervezeteinek képviselői."

d) Az együttes ülés javasolja, hogy a Magyar Tudományos Akadémia, mint a felsőoktatás minőségi követelményeinek érvényesülése szempontjából legfontosabb testület, az Akkreditációs Bizottság létesítésében és ne csak a Bizottság elnökének illetve tagjainak véleményezésében vegyen részt. Ennek megfelelően a 76. paragrafus (1) bekezdés első mondata a következők szerint módosítandó: (1) Az egyetemek rektorai, a főiskolák főigazgatói és a Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége Akkreditációs Bizottságot hoznak létre ..." (További szöveg változatlan).

e) A törvénytervezet 77. paragrafusa együtt kezeli az egyetemi alapképzésre, a tudományos továbbképzésre és a habilitációra vonatkozó állásfoglalás feladatát. Ezzel szemben véleményünk az, hogy két különböző szintű és természetű akkreditálást kell számon tartanunk: *a)* az egyetemi alapképzésre vonatkozó általános és *b)* a tudományos továbbképzés és az egyetemi doktori fokozat odaítélésére vonatkozó specifikus mandátumot. Ennek megfelelően a 77. paragrafus az alábbiak szerint módosítandó:

A tervezet szerinti (2) bekezdés (1) bekezdésre módosítandó.

A tervezet szerinti (1) bekezdés (3) bekezdésre módosítandó és az alábbi mondattal kiegészítendő: „... állásfoglalása kötelező". Az Akkreditációs Bizottság fentiekben meghatározott állásfoglalásához kikéri a Magyar Rektori Konferencia és a Magyar Tudományos Akadémia által közösen létrehívott Országos Athenaeum Bizottság véleményét.

A (3) *a)* bekezdés (3) *b)* bekezdésre módosítandó.

A (4) bekezdés kiegészítendő: „... folytatott képzés illetve továbbképzés színvonalával.

Az (5) bekezdés kiegészítendő: „... oklevél kiadási, illetve az egyetemi doktori fokozat adományozására vonatkozó jog gyakorlásának meghatározott időre szóló felfüggesztésére.

A (6) bekezdés módosítandó: „... Bizottság a (3) bekezdésben meghatározott ... hozza; az (1) bekezdés szerinti véleményét nyilvánosságra hozhatja.

f) Az együttes ülés javasolja, hogy a doktori eljárás szabályait a Kormány az Akkreditációs Bizottság ajánlásai alapján szabályozza. Ennek megfelelően a 85. paragrafus (2) bekezdés első mondata: (2) A tudományos képzés és a doktori eljárás általános szabályait e törvény rendelkezései és az Akkreditációs Bizottság javaslata alapján a Kormány rendeletben, a részletes szabályokat pedig az egyetem doktori szabályzatban állapítja meg.

g) Tekintettel az idősebb korosztályú adjunktusoknak a törvénytervezet szerint egyre nehezedő helyzetére az együttes ülés javasolja, hogy az egyetemeknek egyéni elbírálás alapján legyen lehetőségük az 1984. szeptember 2. előtt kiadott egyetemi doktori címek tudományos fokozatkénti elismerésére. Ennek megfelelően a 115. paragrafus (3) bekezdés első mondata az alábbiak szerint módosítandó: (3) A (2) bekezdésben és az egyetemi tanács egyéni elbírálása alapján az (1) bekezdésben említett egyetemi

doktori cím tekintetében, amennyiben az adományozó egyetem tudományos fokozat odaítélésére jogosult, külön kérelem alapján megállapíthatja annak e törvény szerinti tudományos fokozattal való egyenértékűségét.

h) Az együttes ülésen kialakult vita alapján az egy vagy kétfokozatú tudományos minősítés jövőbeli alkalmazása tekintetében az MTA Elnöksége egyetért a kétfokozatú tudományos minősítés jövőbeli fenntartásával. A Rektori Konferencia korábbi ellentétes állásfoglalása ellenére, tudomásul véve azt, hogy a TPB a két fokozat mellett foglalt állást, a két testület keresta a fokozatok egymáshoz való viszonyának új rendszerét. Ennek során a következőkre jutott:

Az MTA Elnöksége és az MRK egyetértő tagjai elsősorban a magasszintű tudományos kutatási tevékenység elismerése, az Akadémia tagság utánpótlása, a Tudományos Minősítő Bizottság működésének megszüntetése, a kiadott tudományos fokozatok jövőbeli érvényessége, a tiszteletdíjak törvényi szabályozása, stb. miatt tartják szükségesnek a DSc fokozat fenntartását.

Mindkét testület egyetért abban, hogy az első tudományos fokozat (PhD) és az egyetemi tanárrá válás feltételeként, az előadói alkalmasság kifejezésére szolgáló habilitáció joga az egyetemeket illeti.

Ugyanakkor lehetővé kell tenni az MTA által adományozandó DSc és az egyetemek által adományozandó habilitáció közötti átjárhatóságot, azaz a tudományos kutatók számára a habilitáció és így az egyetemi magántanári cím megszerzését, az egyetemi oktatók számára pedig a DSc fokozat elérését anélkül, hogy a habilitáció és a DSc fokozat között hierarchikus vagy tartalmi kapcsolat jöjjön létre.

Az MTA Elnökség állásfoglalása szerint a Tudományos minősítés szabályozására szükség van külön törvény megalkotására, míg a Rektori Konferencia megítélése szerint az egyetemi tudományos fokozat és a habilitáció eljárása a Felsőoktatási törvényben, a DSc fokozat megszerzésének eljárása pedig az Akadémiai törvényben szabályozható, ily módon elegendő ezen két törvény megalkotása.

Budapest, 1992. június 4.

Kocsis Károly
MRK elnöke

Kosáry Domokos
MTA elnöke

Jelentés az MTA kutatóintézeti hálózata felülvizsgálatának első szakaszáról

Az Akadémia 1990. évi rendes közgyűlésének határozata alapján 1992-ben a teljes akadémiai kutatóintézeti hálózat átfogó felülvizsgálata került napirendre. A jelentés e felülvizsgálat első szakaszáról tájékoztat.

A jelentés első fejezete a felülvizsgálat célját, módszerét és menetrendjét ismerteti.

A második fejezet az intézeti hálózat személyi, továbbá anyagi-pénzügyi feltételeinek, információs infrastruktúrájának alakulásáról ad összefoglaló tájékoztatást.

A harmadik fejezet a természettudományi kutatóhálózat átalakítása során eddig történt változásokat ismerteti. Ennek keretében az intézetek alaptevékenységében, szellemi, anyagi-, és műszaki bázisában, kutatási tematikájában és belső szerkezetében, továbbá kapcsolatrendszerében bekövetkezett változtatásokat ismerteti.

A negyedik fejezet a természettudományi kutatóhálózat felülvizsgálata első szakaszának eredményeiből adódó feladatokat tárgyalja. Ennek keretében ismerteti a tervezett változásokat a kutatóintézetek tevékenységét meghatározó dokumentumokban, a kutatóintézetek szellemi, anyagi-pénzügyi és műszaki bázisában, valamint kutatási tematikájában, továbbá a kutatóhálózat, illetve a kutatóintézetek szervezeti, szerkezeti rendjében (intézetek részleges összevonása, keretintézetek létesítése, nemzetközi kutató műhely létrehozása, illetve ilyenné történő átszervezés, költségvetési támogatás nélkül működő intézetek, felsőoktatási intézmények és intézetek részleges társulása, intézetek és vállalkozások társulása, akadémiai kutatóhelyek (részlegek) átadása más főhatóságok számára).

Az ötödik fejezet áttekintést ad a társadalomtudományi intézetek helyzetéről és tevékenységéről az intézeti válaszok alapján. Ennek keretében tárgyalja az intézetek alaptevékenységét és azok változásait, kutatásainak helyét és szerepét az országos hálózatban, szellemi és anyagi bázisukat, illetve azok változásait, valamint az intézetekben végrehajtott tematikai és szervezeti változásokat, továbbá a hazai és a nemzetközi kapcsolatok alakulását.

A hatodik fejezet a társadalomtudományi kutatóintézetek helyzetét és tevékenységét felülvizsgáló szakértői bizottságok jelentéseinek az összefoglalása. Ennek keretében összegzi az intézetek alaptevékenységét és azok változásait, kutatásaiknak helyét és szerepét az országos hálózatban, az intézetek szellemi és anyagi bázisait, azok változásait, valamint az intézetekben végrehajtott tematikai és szervezeti változásokat, továbbá a hazai és a nemzetközi kapcsolatok alakulását. Végül röviden összefoglalja a társadalomtudományi kutató hálózat strukturális átalakításának főbb irányaira és formáira vonatkozó előzetes elgondolásokat.

A jelentés melléklete intézetenként mutatja be az alaptevékenységet és annak változásait, az intézet kutatásainak helyét és szerepét az országos kutatóhálózatban, az intézet szellemi és anyagi bázisát, valamint annak változásait, a végrehajtott tematikai és szervezeti változásokat, hazai és nemzetközi kapcsolatainak alakulását és végül a felülvizsgáló bizottság értékelését foglalja össze.

Az előterjesztő — Láng István főtitkár — szóbeli bevezetőjében ismertette a felülvizsgálat első szakaszában követett munkaszervezést és e fázist lezáró eljárásra vonatkozó elgondolásokat, majd a felülvizsgálat második szakaszára vonatkozó elképzeléseket. Ezek szerint az elnökségi vita ered-

menyeként — szükség szerint — módosított jelentést és annak mellékletét, továbbá az 1992 májusi rendes közgyűlés határozatával a főtitkári beszámoló részeként elfogadott 1993. évi akadémiai költségvetési irányelveket az MTA elnöke 3-4 oldalas kísérőlevéllel küldené meg az MTA-t felügyelő Mádl Ferenc tárcanélküli miniszternek. E levél tájékoztatna az eddig történtekről, így — többek között — az egyetemi és MTA-intézeti kapcsolatok alakulásáról (mintegy 750 akadémiai kutató oktat az egyetemeken, máris léteznek egyetemi-MTA intézeti társulások stb.), arról, hogy az MTA költségvetési létszámában már 20%-os csökkentés történt stb., továbbá vázolná a felülvizsgálat második szakasza eredményeként számításba jövő fő megoldási irányokat.

Ezek az intézetek maradnak, de szervezeti, funkcionális összevonások lehetnek; az intézeten belül a kutatás és vállalkozás szétválasztása; az egyetemi — intézeti kapcsolatok, illetve;az együttműködés továbbfejlesztése; a költségvetési differenciálás elvei, melynek létszámcsökkentési következményei is lehetnek.

A felülvizsgálat második fázisában — az elgondolások szerint — az intézetek szeptember közepéig további kérdésekre válaszolnak, illetve adatokat szolgáltatnak, majd az első szakasz bizottsági munkájához hasonló rendszerben történő feldolgozás után kerülne az előterjesztés és javaslat az Elnökség és ezt követően a — várhatóan november végén tartandó — közgyűlés elé.

A vitában többen javasolták, hogy ne kísérő levél vezesse fel a közel 50 oldalas jelentést és 150 oldalas mellékletét, hanem 15-20 oldalas összefoglalás mutassa be az eddigi redukciós lépéseket és körvonalazza az elgondolásokat illetve azok fő irányait, a két kötet pedig — melynek szükségességét nem vitatták — legyen belső anyag. Ez — mondták — jobban megfelel a majdani kormányelőterjesztés elvárásainak.

Más felszólalók hangsúlyozták, hogy a TPB részletes jelentést és nem összefoglalást kért, ezért a javaslatot nem támogatták.

Többen javasolták a jelentés nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó részének bővítését. Kifogásolták, hogy nincs kellő információ áramlás a tekintetben, milyen nemzetközi kutatási programokban és mi módon lehet részt venni.

Javasolták felhívni a TPB figyelmét arra, hogy a jelen felülvizsgálat a magyar tudományos életnek csak egy részét érinti, célszerű tehát ezt az „átvilágítást" más, nem akadémiai kutatóhelyeknek — így többek között az egyetemeknek is — elvégezniők és így azonos elveken, alapokon és tényeken történjék az összehasonlítás, értékelés, majd döntés. Ajánlották, hogy az egyetemeken és más nem akadémiai kutatóhelyeken dolgozó akadémikusok saját munkahelyükön kezdeményezzék ezt, amit több elnökségi tag máris vállalt.

A prioritások és a kutatás szabadsága kérdésében elhangzott olyan javaslat, hogy a prioritások érvényesülését pályázatok révén kívánatos megvalósítani, így a cél és az anyagi erő is összhangba hozható. Más vélemények szerint a kutatónak kell felismernie a prioritásokat.

Kérdésként merült fel, hogy mi lesz akkor, ha egy-egy akadémiai intézet a második munkafázishoz szükséges kérdésre nem ad választ, vagy nem kielégítőt.

Az előterjesztő válaszában rámutatott, hogy az adatszolgáltatás megtagadása vagy hiányossága nem kellő informáltságot eredményez és ennek kihatása lehet a költségvetési támogatás elosztására. Hangsúlyozta, hogy az akadémiai intézetek helyzete értékelésének igazát és a továbbképzésre vonatkozó elképzelések helyességét részletes anyaggal is bizonyítani kell és ezeket a dokumentumokat — ha nem is nagy példányszámban — terjeszteni szükséges.

Egyetértett azokkal a javaslatokkal, amelyek a nem akadémiai kutatóhelyeken is elvégzendő „átvilágításra", a nemzetközi kapcsolatok kérdésének bővebb exponálására, valamint a külföldi információ áramlás javítására, továbbá arra vonatkoztak, hogy a Jelentés kísérőlevele tartalmazza a stratégiai elgondolásokat.

Az Elnökség 16/1992. számú határozata

Az Elnökség:

1. a további munka alapjául elfogadta az MTA kutatóintézeti hálózata felülvizsgálatának első szakaszáról szóló jelentést;
2. a vitában elhangzottak alapján azonban szükségesnek tartja:
   — felhívni a TPB figyelmét arra, hogy a jelen felülvizsgálat a magyar tudományos életnek csak egy részét érinti, célszerű tehát ezt az „átvilágítást" más, nem akadémiai kutatóhelyeknek — így többek között az egyetemeknek is — elvégezniük s így azonos elveken, alapokon és tényeken történjék az összehasonlítás, értékelés, majd döntés,
   — a jelentésben kapjon nagyobb súlyt a nemzetközi kapcsolatok alakulása,
   — főleg a nemzetközi kutatási programokhoz való csatlakozás érdekében a külföldi információ áramlás legyen intézményesítettebb.
3. felkéri elnökét, hogy a felülvizsgálat legfőbb megállapításait és az azokból következő stratégiai elgondolásokat tömören tartalmazó kísérő levéllel küldje meg a vita alapján pontosított Jelentést és mellékletét, továbbá az 1992. májusi rendes közgyűlés által elfogadott 1993. évi akadémiai költségvetési irányelveket az Akadémiát felügyelő tárca nélküli miniszternek.

A Magyar Tudományos Akadémia 1992. évi májusi rendes közgyűlésének határozata

A közgyűlés felhatalmazta az elnökséget a közgyűlési határozat végleges szövegének megállapítására.

A végleges szöveg tervezetét a határozatszövegező bizottság nevében Gyulai József akadémikus terjesztette elő.

Az MTA elnöke javaslatot tett a tervezet 1. pontjának szabatosabb megfogalmazására és 3. pontjának kiegészítésére. Az elnökség tagjai pedig néhány stiláris jellegű megjegyzést fűztek a tervezethez.

Az előterjesztő a javaslatokkal egyetértett.

Az Elnökség 17/1992. számú határozata

A Magyar Tudományos Akadémia 1992. évi májusi közgyűlésének határozata

A Magyar Tudományos Akadémia 1992. évi rendes közgyűlését Kosáry Domokos, az Akadémia elnöke nyitotta meg. Megnyitó szavaiban kitért az akadémiai reformfolyamat eredményeire és helyzetére, hangsúlyozta, hogy az Akadémia tevékenységét továbbra is a megújulásra való törekvés, egyben az értékek megőrzésének, kiteljesítésének igénye jellemzi. A Kormány és a — nemzetközi kötelezettségei miatt kényszerűen távolmaradó — miniszterelnök nevében Mádl Ferenc tárca nélküli miniszter, a Tudománypolitikai Bizottság elnöke üdvözölte a közgyűlést. Biztosította a közgyűlést a Kormány további támogatásáról, és egyebek között kiemelte: álláspontjuk változatlanul az, hogy az alapkutatást, elméleti kutatást végző kutatóintézetek az Akadémia felügyelete alatt maradjanak.

A közgyűlés nyitó ülésén megjelent Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság elnöke. A köztársasági elnök rövid felszólalásában örömmel üdvözölte a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia megalakulását.

Az Akadémiai Aranyérem és az egyéb akadémiai díjak átadása után a közgyűlés rátért napirendjének megtárgyalására.

1. A közgyűlés meghallgatta Újfalussy József alelnöknek a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia Szervező Bizottsága tevékenységéről szóló szóbeli beszámolóját, és — szavazás útján — tudomásul vette a Szervező Bizottság írásos jelentésében foglaltakat. A közgyűlés — továbbfejleszve a Szervező Bizottságot illetve annak kiegészült változatát — megalakítja a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémiát. A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia alapító tagjai:

Barta László festőművész
Cseres Tibor író
Domokos Mátyás író
Fodor András író
Görgey Gábor író
Haiman György tipográfus
Hubay Miklós író
Jovánovics György szobrászművész
Jókai Anna író
Juhász Ferenc író
Konrád György író
Lakatos István író
Lator László író
Lengyel Balázs író
Losonczy Tamás festőművész
Mándy Iván író
Mészöly Miklós író
Polgár Rózsa textilművész
Somlyó György író
Soproni József zeneszerző
Szabó István filmrendező
Szabó Magda író
Takáts Gyula író

Az eredeti névsorban szereplők közül időközben elhunyt Nemes Nagy Ágnes író és Vas István író.

A közgyűlés üdvözli a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia megalakulását; kéri az alapító tagokat, hogy a továbbiakban a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia a saját célkitűzései és szabályai alapján jogi személyként, önállóan, de mint a Magyar Tudományos Akadémiával társult intézmény működjék. Munkájához a közgyűlés sok sikert kíván.

2. A közgyűlés meghallgatta Mészáros Ernő rendes tag „Az emberi környezet megismerése: a tudományos kutatás új távlatai" című tudományos előadását és a hozzá kapcsolódó hozzászólásokat. Megállapította, hogy a környezettudomány a korszerű tudományok fontos része, művelése hozzájárul az emberiség előtt álló nagy problémák megoldásához. Az előadást követő vita, valamint az Elnökségi Környezettudományi Bizottság és az osztályok rendezvényein elhangzottak alapján elhatározza, hogy az Akadémia

a) a jövőben kiemelten támogatja a környezettudományi kutatásokat;

b) megvizsgálja a különböző kutatás-finanszírozási szerveknél felhasználható anyagi lehetőségeket és elősegíti további források felkutatását;

c) a kutatások hatékonyságának növelése céljából felméri a környezettudomány hazai helyzetét, és lépéseket tesz a szükséges szervezési keretek megjavítása érdekében; szorgalmazza a különböző szintű környezettudományi és környezetvédelmi oktatás feltételeinek megteremtését.

A közgyűlés a témához kapcsolódó írásos javaslat alapján felkérte az Akadémia Elnökségi Környezettudományi Bizottságát, hogy soron kívül, szakértők bevonásával vizsgálja meg a budapesti agglomeráció környezetvédelmének keretében a Budai Tájvédelmi körzet és az autópálya-körgyűrű ügyét, elsősorban a levegőszennyezettségi problémáinak vonatkozásában.

3. A közgyűlés a következőkben foglalt megjegyzésekkel és kiegészítésekkel jóváhagyólag tudomásul vette:

— az Akadémia elnökének vitaindító előadását, az ahhoz fűződő hozzászólásokra adott válaszát;

— az Akadémia főtitkárának vitaindító előadását, az ahhoz fűződő hozzászólásokra adott válaszát, a beszámoló részeként az MTA 1991. évi költségvetésének végrehajtásáról, továbbá 1993. évi költségvetési irányelveiről szóló előterjesztéseket;

— az 1991. évi májusi rendes közgyűlés óta végzett testületi munkáról, továbbá az MTA Titkársága tevékenységéről szóló, írásban előterjesztett beszámolókat.

4. Az elnöki beszámolóhoz csatlakozva a közgyűlés foglalkozott a felsőoktatási törvény, valamint az Akadémia és a felsőoktatás közötti viszony kérdésével, és egyes javaslatok alapján a következők szerint foglalt állást:

a) egyetértőleg tudomásul vette az Elnökségnek a felsőoktatási törvény tervezetével kapcsolatos állásfoglalását, amely megfelel az Akadémia régebbi határozatai szellemének;

b) az egyetemek felszólaló képviselőivel egyetértésben felkéri az Elnökséget, hogy a Rektori Konferenciával együtt vitassa meg a felsőoktatási törvényhez kapcsolódó problémákat, beleértve a tudományos fokozatok ill. minősítés kérdését is, és közös fellépést dolgozzon ki a minőséget veszélyeztető törvényi megoldások elkerülésére.

5. A közgyűlés ismételten leszögezi az Akadémia többször hangsúlyozott álláspontját az akadémiai kutatóintézeti hálózat fenntartásának szükségességéről, különös tekintettel a felsőoktatási intézményekkel való szoros kapcsolatok fenntartására és továbbfejlesztésére.

a) Egyetértését fejezi ki az akadémiai intézetek és kutatócsoportok tudományos tevékenységének eddigi felülvizsgálatával kapcsolatban tett főtitkári bejelentésről. Jóváhagyja a felülvizsgálat gyakorlatára vonatkozó további elképzeléseket, kiemelve az intézmények bel- és külföldi szakmai megméretését és az azok alapján hozandó szelektív döntéseket annak érdekében, hogy az akadémiai intézetek működésében és fennmaradásában az egyetlen irányelv a jó színvonalú tudomány művelése legyen. Helyesli a kutatóintézetek fennmaradására és továbbműködésére vonatkozó főtitkári javaslatokat; kívánatos, hogy ezek a további külső lehetőségek felkutatása mellett a belső szervezeti és tematikai problematika erőteljesebb figyelembevételét is magukba foglalják. Egyúttal felhívja a főtitkár figyelmét, hogy biztosítani kell a jól működő akadémiai intézetek jelen formában való tudományos tevékenységének folytatását. Ezzel kapcsolatban különös fontosságú az intézmények autonómiája.

b) A közgyűlés foglalkozott a tudományos kutatók anyagi helyzetével, amelynek további romlása nemkívánatos kontraszelekcióhoz vezet. Ezért a közgyűlés felkéri az Akadémia vezetőit, hogy memorandumot terjesszenek a Kormány elé a kutatók jobb anyagi megbecsülésének érdekében.

6. A közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette:
— az Akadémiai Kutatóhelyek Bizottsága,
— az Athenaeum Bizottság,
— a Felügyelő Bizottság,
— a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság és
— a Tudományetikai Bizottság

elnökének írásban illetve szóban adott tájékoztatóját e bizottságok elmúlt évi munkájáról.

7. A magyar folyóirat- és könyvkiadás nehéz helyzetére tekintettel a közgyűlés

a) felkéri az Elnökséget, hogy kezdeményezze „A magyar tudományos könyv- és folyóiratkiadásért Alapítvány" létrehozását, mindenekelőtt a társadalomtudományokban, a folyóiratok folyamatos megjelentetésének biztosítására, a fiatal kutatók és oktatók publikációs lehetőségeinek kiszélesítésére és az idegennyelvű könyvkiadás támogatására;

b) felkéri a főtitkárt, hogy ettől függetlenül a könyv- és folyóiratkiadás megsegítésére ebben az évben húszmillió forintot csoportosítson át.

8. A közgyűlés az 1993. évi tisztújító közgyűlés előkészítése érdekében:

a) az elnöki, a főtitkári, az alelnöki és a főtitkárhelyettesi, valamint a választott elnökségi tagsági tisztségeknek az 1993. évi közgyűlésen esedékessé váló betöltésére, továbbá az Akadémiai Kutatóhelyek Bizottsága, a Felügyelő Bizottság, a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság, valamint a Tudományetikai Bizottság elnökére és tagjaira, illetve az Országos Athenaeum Bizottságba az Akadémia részéről delegálandó társelnökre és tagokra vonatkozó javaslat előterjesztése céljából a következő összetételű jelölőbizottságot küldi ki:

a bizottság elnöke:

Szentágothai János r. t.

a bizottság tagjai:

Németh G. Béla r. t. (I. O.)
Bökönyi Sándor r. t. (II. O.)
Nagy Károly r. t. (III. O.)
Kovács Ferenc r. t. (IV. O.)
Telegdy Gyula l. t. (V. O.)
Michelberger Pál r. t. (VI. O.)
Medzihradszky Kálmán r. t. (VII. O.)
Papp László l. t. (VIII. O.)
Vékás Lajos l. t. (IX. O.)
Nemecz Ernő r. t. (X. O.)

b) a jelölőbizottság az Alapszabály és a Testületi Ügyrend előírásainak megfelelően kezdje meg működését és az 1993. évi tisztújító közgyűlés előtt egy hónappal körlevélben közölje javaslatát az akadémikusokkal.

9. A közgyűlés a tagságtól benyújtott határozati javaslatok alapján foglalkozott az akadémiai vezetők, különösen az elnök jelölésének a módszereivel és tartalmi kérdéseivel. Állásfoglalása szerint

a) a jelölőbizottságoktól eddig is alkalmazott információs módszereken túlmenően

— indokolt informális, ún. klub-beszélgetéseken (pl. akadémiai bizottságokban) számításba venni szakmai és emberi szempontok mérlegelésével a lehetséges jelölteket;

— biztosítani kell, hogy megfelelő jelölőíveken személy szerint is kifejezhesse minden akadémikus az egész Akadémiát érintő és országos jelentőségű posztok betöltésével kapcsolatos álláspontját. Ezeket az íveket a jelölőbizottság értékelje és vegye számításba;

b) az elnökválasztás előkészítése érdekében szükséges, hogy az elnökjelöltek a választás előtt kellő időben írásos nyilatkozatot adjanak elképzeléseikről az Akadémia jövőjének legfontosabb kérdései tekintetében. Ilyenek a következők lehetnének:

— állásfoglalás a jelenlegi akadémiai tagság megőrzése tekintetében, nem engedve a személyi felülvizsgálatokat követelő nyomásoknak;

— állásfoglalás az Akadémia és intézetei viszonyában; ezen belül nézetei az Akadémia különböző tudományterületeken működő intézeteinek fenntartásáról, az intézetekkel kapcsolatos akadémiai kritériumokról;

— az akadémiai demokrácia, az elnök, az Akadémia testületei, a közgyűlés viszonya, az akadémiai tagság és az Akadémiához kapcsolódó tudományos dolgozók, tehát bizottsági tagok, intézetek együttműködése, a képviseletek jövője;

— elképzelései és tervei az Akadémia tagsága és az Akadémiához kapcsolódó tudományos dolgozók élet- és munkakörülményeinek javításáról;

— az Akadémia autonómiája — állásfoglalás az Akadémia politikától és hatalomtól független magatartásáról, ideológiamentességéről.

Ezeket a nyilatkozatokat a közgyűlést megelőzően az akadémikusokhoz kell eljuttatni.

10. A közgyűlés — mint a múltban — a jövőre vonatkozóan is szolidáris az elnök ill. az elnökség mindazon lépéseivel, amelyek révén az Akadémiát ért méltatlan vádaskodásokkal, támadásokkal szemben a felelősségrevonásig elmenően fellépnek.

11. A közgyűlés felhatalmazza az elnökséget a közgyűlési határozat végleges szövegének megállapítására; egyben felkéri az elhangzott, de a jelen határozattal nem érintett javaslatok megvizsgálására és — ha indokolt — a szükséges intézkedések megtételére, továbbá arra, hogy a közgyűlésen elhangzott valamennyi javaslattal kapcsolatos állásfoglalásról, intézkedésről — szükség szerint és megfelelő időben — tájékoztassa a javaslattevőket.

Az Elnökség egyéb állásfoglalásai

Az Elnökség úgy döntött, hogy:

— Mádl Ferenc tárcanélküli minisztertől érkezett felkérésnek megfelelően vállalja a másfél évvel ezelőtt kialakított tudománypolitikai irányelvek fejlesztésével kapcsolatos akadémiai elgondolások kidolgozását szinopszis formájában.

Az Elnökség tudomásul vette:

— Április 28-i ülése óta eltelt időszak legfontosabb akadémiai eseményeiről szóló beszámolót.

Budapest, 1992. június 10.

Kosáry Domokos s. k.

Közlemények

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének és főtitkárának
4/1992. (A. E. 8.) MTA
utasítása

az MTA Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálata megszüntetéséről

1. §.

A Magyar Tudományos Akadémia Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálatát, mint önálló költségvetési szervet megszüntetjük.

2. §.

Ezen utasítás 1992. május 31. napjával lép hatályba, egyidejűleg az MTA Műszerügyi Szolgálatáról szóló 1/1958. MTA (A.K. 1—2.), valamint az azt módosító 7/1971. MTA-F. (A. K. 9.) utasítások hatályukat vesztik.

Kosáry Domokos s. k. *Láng István* s. k.

Közlemény

Az MTA elnökének és főtitkárának 4/1992. (A. É. 8.) MTA utasítása alapján a költségvetési szervként megszüntetett MTA Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálat jogutódjaként 1992. június 1-jén MTA Műszerügyi és Méréstechnikai Szolgálat kft. alakult. Az új szervezet a megszüntetett költségvetési szervvel azonos feladatkörben működik, az üzleti kapcsolatok folyamatosak, a címük továbbra is: 1119. Budapest, Etele u. 59—61.

Jogi és Igazgatási Főosztály

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

„Az MTA Műszaki Kémiai Kutató Intézet igazgatója (Veszprém, Egyetem u. 2. Levélcím: 8201. Veszprém, Pf. 125.) pályázatot hirdet a Kristályosítási Folyamatok Osztálya 1992. december 31-én megüresedő tudományos osztályvezetői munkakörének betöltésére.

A tudományos osztályvezető általános feladatai:

— az osztály munkájának átfogó tudományos irányítása,

— az adott tudományterületeken aktív tudományos tevékenység folytatása,

— az osztály működéséhez szükséges források, pályázatok elnyerése és kutatás-fejlesztési munkák megszerzése.

A meghirdetett állásra jelentkező pályázók körében kívánalom a műszaki kémia vagy ahhoz közelálló tudományterületen (pl. kémiai technológia) szerzett tudományos minősítés. Legalább egy nyugati nyelv (előnyösen angol és/vagy német) magasszintű ismerete szükséges. Az osztály szakmai profilján belül kiemelt fontosságú a szűrés művelete.

A feladatokkal kapcsolatban bővebb információt az intézet igazgatója ad.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és fizetésének megjelölését,

— eddigi szakmai munkásságát, tudományos eredményeinek ismertetését,

— tudományos fokozatának, nyelvismeretének megjelölését,

— tudományos munkáinak jegyzékét,

— a munkakör ellátására vonatkozó vezetői és tudományos elképzeléseit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— az oklevelek hiteles másolatát,
— részletes önéletrajzot,
— három hónapnál nem régebbi keltű erkölcsi bizonyítványt.

A pályázatot az MTA Műszaki Kémiai Kutató Intézet igazgatójához kell benyújtani szeptember 15-ig.

Veszprém, 1992. június 22.

Dr. Gyenis János
igazgató

Az MTA Könyvtára

„Pro Bibliotheca Academiae Scientiarum Hungaricae"

alapítványának Kuratóriuma pályázatot hirdet az alábbi témákban:

1. Stein Aurél a nemzetközi kutatásban. (Könyvészeti megközelítés) A pályamű foglalja össze Stein Aurél sokirányú kutatásait, vagy mutassa be annak egy aspektusát a szakirodalom alapján. Az összefoglaló áttekintés jól kiegészíthető Stein Aurél tudományos tevékenységének bibliográfiai számbavételével.

   Önálló Stein Aurél bibliográfia készítése.
2. Az Akadémia hivatalos folyóiratainak (évkönyv, névkönyv, értesítő, értekezések, osztályközlemények, Akadémiai Közlöny, Magyar Tudomány) kiadástörténete és ezek elemzése. A téma tárgyalható összességében, vagy egyes folyóiratok vonatkozásában.
3. Változások a könyvtári tájékoztatás elméletében és gyakorlatában, különös tekintettel a magyar könyvtárakra.

A pályázatokat az MTA Könyvtára címére kérjük eljuttatni:

MTA Könyvtára
1361 BUDAPEST
Pf. 7.
V. Arany János u. 1.

Beadási határidő: 1993. szeptember 1.

Díjak témánként: I. díj — 60 000.— Ft.
II. díj — 40 000.— Ft

A sikeres pályázatok kiadását az MTA Könyvtára saját sorozataiban lehetővé teheti.

A pályázat eredményét 1993. november 3-án, az Akadémia alapításának, ill. az új könyvtárépület felavatásának évfordulóján hirdetjük ki.

A Kuratórium Titkársága

Az MTA Kémiai Tudományok Osztálya 1984-ben NOVICARDIN-díjat létesített. A díj odaítélése jelölés vagy pályázat útján történik. A 80 000,— Ft-os díjjal évente egy olyan, a kémia, az orvostudomány, a biológia vagy más tudományok területén működő személyt lehet jutalmazni, aki az alapítványrendelő által létrehozott készítmény, a NOVICARDIN vizsgálatában, vagy a rákbetegség gyógyítását szolgáló gyógyszerek kutatásában kiemelkedő eredményt ért el.

A jelöléseket, ill. pályázatokat *1992. szeptember 15-ig* lehet a Kémiai Tudományok Osztályának titkárságán (1051. Budapest, Nádor u. 7.) benyújtani, mellékelve egy összeállítást a tudományos közleményekről, ill. szabadalmakról.

A díj odaítélésére az MTA Biológiai-, Kémiai- és Orvostudományok Osztályának képviselőiből álló alkalmi bizottság tesz javaslatot a Kémiai Tudományok Osztályának, mely orvosokkal, ill. biológusokkal kiegészített ülésen hozza meg a határozatát.

A Magyar Tudományos Akadémia, az Ipari Minisztérium, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság, a Budapesti Műszaki Egyetem, a Gyógyszeripari Egyesülés és a Magyar Kémikusok Egyesülete a kimagasló hazai szintetikus szerves kémiai kutatások jutalmazására 1983-ban Zemplén Géza díjat alapított.

Az alapítók képviselőiből alakult bizottság az MTA Szerves Kémiai Bizottságának javaslatát figyelembe véve 1992-ben jelölés alapján egy 100 000,— Ft-os 1. díj; negyven évnél nem idősebb kutatók számára pedig jelölés vagy pályázat alapján egy 60 000,— Ft-os 2. díj, s az ezekkel járó emlékérem és oklevelek odaítéléséről dönt.

Felhívjuk a szintetikus szerves kémia területén dolgozókat, hogy jelölésüket vagy saját pályázati anyagukat

1992. augusztus 31-ig

az MTA Kémiai Tudományok Osztályára (1051. Budapest, Nádor u. 7.) küldjék be. A jelöléshez, illetve a pályázatokhoz mellékelni kell egy összeállítást a tudományos közleményekről, illetve szabadalmakról.

A Zempléni Géza Díj odaítélésére alakult Bizottság

A Magyar Tudományos Akadémia Főtitkára 1 fő számára ösztöndíjas továbbtanulási lehetőséget engedélyezett 3 év időtartamra a BME Általános és Analitikai Kémiai Tanszékén. Az ösztöndíjas ellátmány összege 15e Ft/hónap.

A pályázat feltételei:

— egyetemi végzettség; jó, vagy annál jobb eredménnyel megvédett diploma;
— elektroanalitikai tárgyú tudományos érdeklődés;
— 35 évnél fiatalabb életkor;

— magyar állampolgárság;
— angol nyelvből középfokú nyelvvizsga, vagy azzal egyenértékű nyelvtudás.

A pályázatot 1992. szeptember 1-ig kell benyújzani a BME Általános és Analitikai Kémiai Tanszékén, dr. Tóth Klára egyetemi tanárnak.

A pályázatot 1992. szeptember 15-re bírálja el a Tanszéki Tudományos Tanács.

Dr. Pungor Ernő
egyetemi tanár
MTA, Műszaki Analitikai
Kémiai Tanszéki Kutatócsoport

A Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatások Központja (Pécs, Papnövelde u. 21., Pf. 199.; 7601) pályázatot hirdet gazdaság- és településföldrajzi, igazgatástudományi, politikatudományi kutatómunkára.

A kutatómunkában azok a középfokú oktatási intézményekben, illetőleg a művelődési szakigazgatás területén dolgozó, középiskolai tanári képesítéssel rendelkező személyek vehetnek részt, akik a szakterület tudományos kérdései iránt érdeklődnek, s tevékenységüket munkahelyük támogatja.

A kutatási szerződés időtartama: 1992. szeptember—1993. augusztus 31. A pályázatot elnyert pedagógusok — jelenlegi munkaviszonyuk fenntartása mellett — a Regionális Kutatások Központjával kötött szerződésben meghatározott feladatot végeznek, amiért havi 1400,— Ft díjazásban részesülnek.

A pályázatot részletes önéletrajzzal, kutatási vázlattervezettel és publikációs jegyzékkel ellátva *1992. július 31-ig* a Központ főigazgatójához kell benyújtani.

A pályázat kiemelt témakörei:

— kistérségi, vonzáskörzeti kapcsolatok,
— települések közötti kapcsolatok, társulások,
— helyi társadalom — önkormányzatok,
— kistérségi regionális szerveződések.

Pécs, 1992. június 19.

Dr. Illés Iván
főigazgató

HELYESBÍTÉS

Az Akadémiai Értesítő 1992. június 15-én megjelent száma téves sorszámozással került közzétételre.

A sorszám megjelölése helyesen: *XLI/1992. ÉVFOLYAM 7. SZÁM*

Szerkesztőség

FOGADÓÓRÁK

Láng István, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden hétfőn 15,30—17 óra között — bármely természetű ügyben — fogadóórát tart.

A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak, valamint az intézmények vezetőinek más időpontokban is rendelkezésére áll.

Jogi és Igazgatási Főosztály

Szabó János, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke kedden 14—15 óráig, és Harmathy Attila, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára szerdán 8—10 óráig tart fogadóórát. Előzetes bejelentés az 117-3901 hívószámú telefonon.

Tudományos Minősítő Bizottság
Titkársága

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik havonta kétszer
Szerkeszti: dr. Egri Pál, az MTA Titkársága Jogi Osztályának vezetője

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat igazgatója
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat végezte
Felelős vezető: Zöld Ferenc igazgató — Budapest, 1992., Nyomdai táskaszám: 21240
Felelős szerkesztő: dr. Egri Pál — Műszaki szerkesztő: Sándor István
Megjelent: 2 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10A., közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 840, Ft — Példányszámonkénti ára: 35, — Ft

XLI/1992. ÉVFOLYAM 9. SZÁM

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 1992. AUGUSZTUS 14.

Jogszabályok

105/1992. (VI. 26). Korm. r. — A tudományos továbbképzésről szóló 72/1982. (XII. 10.) MT rendelet módosítása 105

Közlemények

5/1992. (A.É.9.) MTA utasítás — egyes munkaügyi és pénzügyi akadémiai utasítások hatályon kívül helyezéséről 106

Tájékoztató — a TMB által odaítélt doktori és kandidátusi fokozatokról 106

Pályázati felhívások 110

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának, valamint a Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 111

Jogszabályok

A Kormány
105/1992, (VII. 26) korm.
rendelete

a tudományos továbbképzésről szóló 72/1982. (XII. 10.) MT rendelet módosításáról

A tudományos fokozatokról és a tudományos minősítésről szóló, 1983. évi 24. törvényerejű rendelet 14. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

A tudományos továbbképzésről szóló, többször módosított 72/1982. (XII. 10.) MT rendelet (a továbbiakban: R.) 5. §-a (1) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A belföldi ösztöndíjas részére a TMB 36 hónapra folyósít ösztöndíjat. Ha a belföldi ösztöndíjas ösztöndíjjogosultságának időtartama alatt egy hónapot meghaladó időtartamú külföldi ösztöndíjat vagy tanulmányok folytatására meghívást nyer el, annak idejére fizetés nélküli szabadságot kérhet. A TMB a kérelmet az ösztöndíjas tudományos fejlődését, kutatói munkáját figyelembe véve bírálja el. A fizetés nélküli szabadság engedélyezése esetén az ösztöndíjas belföldi szerződése módosul."

2. §

A R. 10. § (5) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A külföldi levelező ösztöndíjas — az átlagkeresetén felül — a külföldi kiküldetése alatt külföldi ösztöndíjassal azonos összegű ösztöndíjban részesül."

3. §

(1) A R. 10. § (4) bekezdésének utolsó mondata hatályát veszti.

(2) Ez a rendelet 1992. július 1. napján lép hatályba. Rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekre is alkalmazni kell.

Dr. Antall József s. k.,
miniszterelnök

Közlemények

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének és főtitkárának 5/1992. (A.É. 9.) MTA

utasítása

egyes munkaügyi és pénzügyi akadémiai utasítások hatályon kívül helyezéséről

A Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény, a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény, a közalkalmazottak jogállásáról szóló XXXIII. törvény, továbbá az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. — törvény rendelkezéseire tekintettel az alábbi utasítást adjuk ki:

1. §

A következő akadémiai utasítások hatályukat vesztik:

(1) Az államigazgatási és az igazságszolgáltatási dolgozók munkaviszonyának egyes kérdéseiről szóló 38/1973. (XII. 27.) MT és a 14/1973. (XII. 27.) MÜM rendeletek végrehajtásáról rendelkező 1/1974. (A.K.16.) MTA együttes utasítás.

(2) A „Kiváló Munkáért" kitüntető jelvény adományozásáról szóló 5/1977. (A.K.13.) MTA-F. utasítás, valamint az azt módosító 4/1985. (A.K.11.) MTA-F. utasítás.

(3) A Munka Törvénykönyve és a végrehajtásáról rendelkező jogszabályoknak a Magyar Tudományos Akadémia Titkársága felügyelete alá tartozó költségvetési intézményeknél történő végrehajtásáról szóló 1/1980. (A.K.1.) MTA-F. utasítás, valamint az azt módosító 5/1989. (A.K.8.) MTA utasítás 1. a/pontja.

(4) A képesítési követelményekről a Magyar Tudományos Akadémia Titkárságánál című 4/1980. (A.K.5.) MTA-F. utasítás.

(5) A költségvetési szervek vezetőinek a gazdálkodással kapcsolatos felelősségéről, továbbá a gazdasági vezetők hatásköréről és a felelősségéről, valamint az ezekkel összefüggő eljárási kérdésekről és a gazdasági szervezetekben alkalmazottak szakképesítési követelményeiről szóló 17/1981. (A.K.15.) MTA-F. utasítás.

(6) Az idegen nyelvtudás anyagi elismeréséről szóló 17/1982. (A.K.7.) MTA-F. utasítás, valamint az azt módosító 2/1989. (A.K.6.) MTA utasítás.

(7) A munkáltatói jogok gyakorlásáról szóló 8/1983. (A.K.9.) MTA-F utasítás.

(8) A kutatóintézeti dolgozók alapbérének megállapításáról szóló 23/1983. (XII. 17.) ÁBMH rendelkezés végrehajtásával kapcsolatos 9/1984. (A.K.9.) MTA-F. utasítás.

(9) Az egyes kutatói munkakörökben dolgozók határozott idejű munkaviszonyban történő foglalkoztatásáról, a kutatóintézeti vezetők megbízási rendjéről szóló 10/1984. (A.K.10.) MTA-F. utasítás, valamint az azt módosító 5/1989. (A.K.8.) MTA utasítás 1. b/pontja.

(10) Az állami személyzeti munkáról szóló 22/1990. (II.2.) MT rendelettel módosított 1001/1987. (II.15.) MT határozat végrehajtásáról rendelkező 5/1990. (A.K.5.) MTA utasítás.

2. §

Ez az utasítás 1992. július 1-jén lép hatályba.

Kosáry Domokos s. k. *Láng István* s. k.

TÁJÉKOZTATÓ

A TMB Szakbizottságai által odaítélt doktori fokozatokról

Matematikai és Számítástudományi szakbizottság

GYÁRFÁS ANDRÁS
(MTA SzTAKI)
„Variációk a Ramsey-témára" című értekezése alapján a matematikai tudomány doktora

PETHŐ ATTILA
(KLTE)
„Diofantoszi egyenletek effektív és explicit megoldása" című értekezése alapján a matematikai tudomány doktora

Növénytermesztési szakbizottság

MÉSZÁROS ZOLTÁN
(KEÉ)
„Agrárterületek Lepidoptera-együttese, a tömegfajok populációdinamikája és előrejelzésük" című értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány doktora

KALMÁR ZOLTÁN
(nyugdíjas)
„Félévszázados mikológiai tevékenységem részletes ismertetése" című értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány doktora

Kémiai Tudomány II. szakbizottság

TŐRÖS RÓBERT
„A termodinamikai anyagjellemzők alkalmazása a szárításelméletben" című értekezése alapján a kémiai tudomány doktorává

KÖRMENDY LÁSZLÓ
(Orsz. Husip. K. I.)
„Új módosított eljárás a húskészítmények fűttségének megállapítására a foszfatázaktivitás mérése alapján" című értekezése alapján a kémiai tudomány doktora

NYITRAI JÓZSEF
(BME Szerves Kém. Tsz.)
„Bio- és fotoaktív N-heterociklusok szintézise és néhány reakciója" című értekezése alapján a kémiai tudomány doktora

IVÁN BÉLA
(MTA KKKI)
„PVC degradációja és stabilizációja" című értekezése alapján a kémiai tudomány doktora

CSER FERENC
(Műanyagip. K. I.)
„Mezomorf Polimerek szerkezete" című értekezése alapján a kémiai tudomány doktora

Fizikai, csillagászati szakbizottság

WOYNAROVICH FERENC
(MTA KFKI)
„Egzakt eredmények az alacsony dimenziós rendszerek fizikájában: az egy-dimenziós Heisenberg- és az egy-dimenziós Hubbard-modell spektruma" című értekezése alapján a fizikai tudomány doktora

LENDVAI JÁNOS
(ELTE Ált. Fiz. Tsz)
„A kiválásos mikroszerkezet kialakulása és hatása a mechanikai tulajdonságokra aluminiumötvözetekben" című értekezése alapján a fizikai tudomány doktora

GESZTI TAMÁS
(ELTE Atomfiz. Tsz)
„Üvegek és ideghálózatok elméleti fizikai vizsgálata" című értekezése alapján a fizikai tudomány doktora

VESZTERGOMBI GYÖRGY
(MTA KFKI RMKI)
„Kvark és mértékbozon kölcsönhatások" című értekezése alapján a fizikai tudomány doktora

JÁNOSSY MIHÁLY
(MTA KFKI)
„Üreges katodu ion gázlézerek" című értekezése alapján a fizikai tudomány doktora

Néprajztudományi szakbizottság

ANDRÁSFALVY BERTALAN
(Művelődésügy. Min)
„A magyarság gyümölcsészete" című értekezése alapján a néprajz tudomány doktora

Nyelvtudományi szakbizottság

KORPONAY BÉLA
(KLTE Angol Tsz)
„Esetgrammatika" című értekezése alapján a nyelvtudomány doktora

Hadtudományi szakbizottság

FARKAS JÓZSEF
(MH Közp. Katonai K)
„Katasztrófák, kompromisszumok, egységes ellátási elvek" című értekezése alapján a hadtudomány doktora

Gépészeti, kohászati szakbizottság

SIMONYI ALFRÉD
(Vasúti Tud. Kut. I.)
„A vasúti kerék és sín kapcsolatának hatása a jármű dinamikai stabilitására" című értekezése alapján a műszaki tudomány doktora

Elektronikai, számítástechnikai szakbizottság

PAP LÁSZLÓ
(BME HEI)
„A szórt spektrumú kommunikáció néhány elméleti és gyakorlati problémája" című értekezése alapján a műszaki tudomány doktora

TARNAY KATALIN
(MTA KFKI)
„Kommunikációs protokollok modellezése és konformancia vizsgálata" című értekezése alapján a műszaki tudomány doktora

Állam- és jogtudományi szakbizottság

ROMÁN LÁSZLÓ
(JPTE ÁJK)
„Az egyén és a kollektívák munkajogi alaphelyzete a határesetek tükrében" című értekezése alapján az állam- és jogtudomány doktora

KISS LÁSZLÓ
(JPTE ÁJK)
„Jogállam és jogalkotás" című értekezése alapján az állam- és jogtudomány doktora

Szociológiai és Demográfiai szakbizottság

CSEPELI GYÖRGY
(ELTE BTK)
„Társadalmi lét — nemzeti tudat" című értekezése alapján a szociológiai tudomány doktora

Filozófiai szakbizottság

FEHÉR FERENC
(USA)
„A megfagyott forradalom" című értekezése alapján a filozófiai tudomány doktora

Klinikai II. Orvostudományi szakbizottság

TÓTH CSABA
(Bács-Kiskun-Megyei Kórház)
„Öntvénykövek percutan eltávolításának értékelése" című értekezése alapján az orvostudomány doktora

LAKATOS LAJOS
(HBM. Dr. Kenézy Gy. K.)
„D-penicillamin újszülöttkorban" című értekezése alapján az orvostudomány doktora

HORVÁTH MIHÁLY
(Állami Szívkórház)
„Komplex kardio—angiológiai diagnosztika eredményei a prevencióban és a rehabilitációban" című értekezése alapján az orvostudomány doktora

DE CHATEL RUDOLF
(SOTE I. Belkl.)
„A nátrium-anyagcsere egyes jellemzői és a vérnyomás viszonya ép és kóros körülmények között" című értekezése alapján az orvostudomány doktora

ÁDÁNY RÓZA
(DOTE Közp. Klin.)
„Fibrindepozíció és matrix újdonképződés a tumorszövetben" című értekezése alapján az orvostudomány doktora

NAGY ZOLTÁN
(SOTE Pszichiátr. Kl.)
„A vér-agy gát és az agyi endothelium" című értekezése alapján az orvostudomány doktora

PÉNZES ISTVÁN
(Pulmanológiai Int)
„A posztoperatív légzési elégtelenség" című értekezése alapján az orvostudomány doktora

FÜLÖP TAMÁS
(DOTE I. Belklin)
„Bizonyos immunparaméterek vizsgálata időskorban különös tekintettel az intracelluláris jeltovábbításra" című értekezése alapján az orvostudomány doktora

BALÁZS GYÖRGY
(DOTE I. Seb. Klin.)
„A pajzsmirigyrákok biológiai tulajdonságai" című értekezése alapján az orvostudomány doktora

GYŐRY GYÖRGY
„Szülészeti és nőgyógyászati műtéttan" című értekezése alapján az orvostudomány doktora

Posztumusz eljárással

KISZEL JÁNOS
„Komplex perinatális számítógépes módszerek" című értekezése alapján az orvostudomány doktora

Pszichológiai szakbizottság

MARTON LAJOSNÉ TRIBUSZER MAGDA
(MTA Pszich. Int.)
„Látás és szemmozgási információfelvétel és feldolgozás a mozgások szünetében" című értekezése alapján a pszichológiai tudomány doktora

Elméleti Orvostudományi szakbizottság

BENEDEK GYÖRGY
(SZOTE Élettani I.)
„A macska látórendszerének tecto-thalamocorticalis pályája: a szenzoros információ parallel feldolgozásának elektrofiziológiai és anatómiai vizsgálata" című értekezése alapján az orvostudomány doktora

LIPOSITS ZSOLT
(POTE)
„Hipofizeotróf idegsejtek humorális és neuronális szabályozásának morfológiai alapjai patkányban" című értekezése alapján az orvostudomány doktora

FRENKL RÓBERT
(Magyar Testnev. E)
„Hormonális és metabolikus edzettségi változások" című értekezése alapján az orvostudomány doktora

DO THANH KIEM
(Vietnam)
„Steroid hormone interactions with the endocrine effects of opiates and a_2 adrenoreceptor agonists/antagonists" című értekezése alapján az orvostudomány doktora

---

TÁJÉKOZTATÓ

a TMB Szakbizottságai által odaítélt kandidátusi fokozatokról

Fizikai, csillagászati szakbizottság

MÉSZÁROS SÁNDOR
(ATOMKI)
„Gyenge csatolású szupravezető átmenetek áramvezetése tulajdonságainak kísérleti vizsgálata" c. kandidátusi értekezése alapján a fizikai tudomány kandidátusa

LANDGER GÁBOR
(ATOMKI)
„A folyadékban oldott gázok folyamatos tömegspektrométeres mérési módszerének hazai bevezetése és alkalmazásai" c. kandidátusi értekezése alapján a fizikai tudomány kandidátusa

KRIZA GYÖRGY
(KFKI)
„Metastabil állapotok és termoelektromos jelenségek töltéssűrűséghullám rendszerekben" c. kandidátusi értekezése alapján a fizikai tudomány kandidátusa

KAMARÁS KATALIN
(KFKI)
„Kevert nagyértékű szilárdtestek optikai spektroszkópiája" c. kandidátusi értekezése alapján a fizikai tudomány kandidátusa

HERTELENDI EDE
(ATOMKI)
„Izotópanalitikai célú műszer és módszerfejlesztések és azok alkalmazásainak eredményei" c. kandidátusi értekezése alapján a fizikai tudomány kandidátusa

ERDŐS GÉZA
(KFKI)
„Töltött részecskék gyorsulása bolygóközi lökéshullámokon" című kandidátusi értekezése alapján a fizikai tudomány kandidátusa

SZUNYOGH LÁSZLÓ
(BME Fiz. I.)
„Nem sztoichiometrikus és helyettesítéses magas hőmérsékletű szupravezetők" c. kandidátusi értekezése alapján a fizikai tudomány kandidátusa

PETŐ GÁBOR
(KLTE Kis. Fiz. Tsz)
„n 2n reakciók mechanizmusa 14 MeV körüli neutronenergiáknál" c. munkásság tézisszerű összefoglalása alapján a fizikai tudomány kandidátusa

HUNYADI ILONA
(ATOMKI)
„Alac sony energiájú magreakció vizsgálatok nyomdetektorokkal" c. munkásság tézisszerű összefoglalása alapján a fizikai tudomány kandidátusa

Néprajztudományi szakbizottság

ÖRSI JULIANNA PIROSKA
(Jász-Nagykun Szolnok m. Múzeumok Ig.)
„Karcag társadalomszervezete a XVIII—XX. században" c. kandidátusi értekezése alapján a néprajztudomány kandidátusa

Történettudományi szakbizottság

TÓTH ISTVÁN GYÖRGY
(Tört.tud. Int.)
„Az írás térhódítása a paraszti és a nemesi kultúrában (Vas megye 17—18. század)" c. kandidátusi értekezése alapján a történelemtudomány kandidátusa

FÖGLEIN GIZELLA
(ELTE)
„Államforma és állami főhatalom Magyarországon" c. kandidátusi értekezése alapján a történelemtudomány kandidátusa

KOVÁCS ISTVÁN
(ELTE)
„A lengyel légió Magyarországon 1848—1849-ben" c. kandidátusi értekezése alapján a történelemtudomány kandidátusa

NÉMETH GYÖRGY
(ELTE)
„Kritias és a harminc zsarnok — Prosopographiai tanulmány" c. értekezése alapján a történelemtudomány kandidátusa

PAPP IMRE
(KLTE)
„A francia mezőgazdaság a XIX. században" c. értekezése alapján a történelemtudomány kandidátusa

IVÁNYOSI-SZABÓ TIBOR
(Bács-Kiskun m.-i Levéltár)
„Kecskemét gazdasága és társadalmi a polgári forradalom előtt" c. értekezése alapján a történelemtudomány kandidátusa

KELENIK JÓZSEF
(Hadtört. Int.)
„A hadügyi forradalom jelenségei Magyarországon" c. értekezése alapján a történelemtudomány kandidátusa

CSIKHELYI LENKE
(ELTE)
„Kísérlet a Balkán felszabadítására — az 1689. évi szerbiai hadjárat" c. értekezése alapján a történelemtudomány kandidátusa

Művészettörténeti, építészettörténeti, régészeti szakbizottság

BENKŐ ELEK
(Régészeti Int.)
„A középkori keresztur-szék története és régészete" c. értekezése alapján a régészettudomány kandidátusa

SZENTPÉTERI JÓZSEF
(MTA)
„Az avarság fegyveres rétege" c. értekezése alapján a régészettudomány kandidátusa

Nyelvtudományi szakbizottság

GIAMPAOLO SALVI
(ELTE BTK)
„Mondatszerkezet és szórend a galego-portugálban, kitekintéssel a többi újlatin nyelv hasonló jelenségeire" c. értekezése alapján a nyelvtudomány kandidátusa

Közgazdaságtudományi szakbizottság

SIMON ISTVÁN
(Magyar Légiközl. Váll.)
„A gazdasági eredményességi mértékfogalmak alkalmazása a légiközlekedésben a légitársaság üzemvezetés tervezésének modellezése" c. értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa

TEMESI JÓZSEF
(BKE)
„Interaktív módszerek alkalmazása a többcélú döntéshozatalban" c. értekezése alapján a közgazdaságtudomány andidátusa

GALAL ABDULLA HATEM
(Dél-Jemen)
„Az ipar hosszú távú fejlesztési lehetőségei a Jemeni Köztársaságban" c. értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa

DEMLIE RETTA GEBEYE
(Etiópia)
„The role of foreign trade in the Economic development of Ethiopia" c. értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa

Gépészeti, kohászati szakbizottság

POPELYÁK PÁL
(BM Tűzvéd. Okt. Int.)
„A fapor tűz- és robbanásveszélyességének vizsgálata és javaslat kidolgozása a magyar fafel-

dolgozó ipari üzemek veszélyességének csökkentésére" c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa

TÓTH István TIBOR
(Taurus)
„Diszkrét működtetésű pneumatikus meghajtások energiatakarékos kapcsolásainak tervezése" c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa (honosítással)

Pályázati felhívások

Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság pályázatot hirdet a magyar—német kormányközi tudományos és technológiai munkaterv keretében végzendő kutatási/fejlesztési projektek nemzetközi kapcsolattartásának támogatására.

Pályázhatnak egyetemek (egyetemi tanszékek, intézetek, kutatócsoportok), kutató intézetek, vállalatok kutatásfejlesztési egységei, amelyek fedezeti forrással rendelkező kutatásaik/fejlesztéseik sikeres megvalósításához és befektetéséhez német intézményekkel kívánnak együttműködni és a közös tevékenység célját, tartalmát, kapcsolattartási igényét a *német partnerintézménnyel előzetesen egyeztették.*

A pályázatnak az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

1. A pályázat címe
2. Az együttműködésben résztvevők adatai:
   a) a magyar intézmény adatai (megnevezés, cím, telefon, fax),
   a magyar témavezető adatai (név, beosztás)
   a projektben résztvevő magyar kutatók adatai (név, beosztás)
   (Mellékletben valamennyi résztvevő szakmai életrajzának rövid összefoglalása és a témával kapcsolatos legújabb publikációinak listája)
   b) a német intézmény adatai az *a)* pont részletezése szerint
3. A projekt leírása (előzmény, a közös munka indoklása, célkitűzés, az együttműködés várható haszna mind magyar mind német viszonylatban, a megvalósítás ütemezése, feladatmegosztás a magyar és a német intézmények között, az eredmények tervezett megjelenési formája).
4. Költségvetés
   a) A kutatási/fejlesztési költségek fedezetének forrása (elnyert KMÜFA, OTKA, FFA támogatás esetén a nyilvántartási szám).
   b) a nemzetközi kapcsolattartáshoz szükséges kiutazások és fogadások száma és időtartama (fő/nap, fő/hónap megadásával) éves bontásban.
5. A projekt kezdési időpontja (legkorábban 1993. január) és időtartama (legfeljebb 3 év).

A benyújtott pályázatokat szakértők véleményezik. Az elfogadásról, következésképpen a támogatásról a magyar—német tudományos és technológiai együttműködési Vegyesbizottság dönt 1992. decemberében. A pozitív döntés feltétele az, hogy a pályázat mind magyar, mind német részről kiváló minősítést kapjon. E célból az egyeztetett projektjavaslatot a német projektvezetőnek is be kell nyújtania a Kernforschungszentrum Karlsruhe, Stabsabteilung Internationale Beziechungen címére. Magyar referens: Dr. B. Kronimus.

A KfZ/IB pályázati lapja felhasználható, mellékletben külön lapon kiegészítve az általunk kért pót-információkkal.

A pályázatokat 2-2 példányban magyar és német (vagy angol) nyelven *1992. szeptember 20-ig* a következő címre kérjük benyújtani:

OMFB Nemzetközi Projektiroda
Budapest 1052. Szervita tér 8.
Fax: 266-0801

További felvilágosítást ad: Kretschmann Éva o.v.h. (Tel: 117-5900)

A Nemzetközi Alkalmazott Rendszerelemzési Intézet (IIASA, Ausztria) Döntéselemzés Módszertan projektjének élére vezetőt keres. A projekt az alapkutatástól kezdve az implementáció fejlesztésén keresztül az alkalmazásig, átfogja az egész tudományterületet. Tekintve, hogy az Intézet tevékenységének előterébe a környezetvédelem témaköre került, a módszertani kutatások is célzottan ebbe az irányba kell, hogy folyjanak. Az Intézet munkanyelve angol.

A jelentkezővel szemben támasztott kiinduló követelmény: operációkutatásból vagy hasonló tématerületből szerzett egyetemi doktorátus, ezt követően 5 éves gyakorlat a szakterületen, továbbá döntéselemzési és döntéstámogató módszerek kutatásában és alkalmazásában szerzett vezető szerepkör. A jelentkezési határidő 1992. augusztus 31. További részletekről bővebb tájékoztatást az MTA MAREB Titkársága készséggel nyújt. Telefon: 117-7503, Zámori Zsófia.

Az MTA Történettudományi Intézetének pályázati felhívása történelemtanárok részére

Az MTA Történettudományi Intézete az 1992. szeptember 1-től 1993. augusztus 31-ig terjedő időszakra pályázatot hirdet pedagógusoknak főként középkortörténeti kutatásra, valamint új- és legújabbkori társadalomtörténeti kutatómunkára.

Az elnyerhető kutatási megbízás keretében az Intézet a pályázóknak havonta 1400 Ft díjazást folyósít. A szerződés lejártával a végzett munka alapján külön díjazásra is lehetőség nyílik.

A pályázók az előzetes munkatervet, szakmai életrajzot, a munkahelyi vezető támogató nyilatkozatát 15 napon belül küldjék be az MTA Történettudományi Intézete Igazgatóságának: 1014 Budapest, Uri u. 51—53.

Glatz Ferenc s. k.
igazgató

FOGADÓÓRÁK

Láng István, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden hétfőn 15,30—17 óra között — bármely természetű ügyben — fogadóórát tart.

A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak, valamint az intézmények vezetőinek más időpontokban is rendelkezésére áll.

Jogi és Igazgatási Főosztály

Szabó János, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke kedden 14—15 óráig, és Harmathy Attila, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára szerdán 8—10 óráig tart fogadóórát. Előzetes bejelentés az 117-3901 hívószámú telefonon.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja
Szerkeszti: dr. Egri Pál, a MTA Titkársága Jogi Osztályának vezetője

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat igazgatója
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat végezte.
Felelős vezető: Zöld Ferenc igazgató — Budapest, 1992., Nyomdai táskaszám: 21318
Felelős szerkesztő: dr. Egri Pál — Műszaki szerkesztő: Sándor István
Megjelent: 1 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10/A., közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 840,— Ft — Példányszámonkénti ára: 35,— Ft

XLI/1992. ÉVFOLYAM 10. SZÁM

a – a

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 1992. SZEPTEMBER 11.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ELNÖKSÉGÉNEK HATÁROZATAI

18/1992. sz. hat. az idegen nyelvű acták és a magyar nyelvű folyóiratok felülvizsgálatáról ... 113

19/1992. sz. hat. az Elnökség 1992. II. félévi munkatervéről ... 116

20/1992. sz. hat. a soron következő tagválasztásról ... 118

KÖZLEMÉNYEK

az Elnökség egyéb állásfoglalásai ... 119

pályázati felhívások ... 119

a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának, valamint a Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája ... 120

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ELNÖKSÉGÉNEK HATÁROZATAI

az 1992. június 30-i ülésén (18—20. számú határozatok)

Az idegen nyelvű acták és a magyar nyelvű folyóiratok felülvizsgálata

Az Elnökség 56/1991. sz. határozatában felkérte a KFB-t, hogy végzett munkájáról 1992. II. negyedévben számoljon be az Elnökségnek. E célra készült el a:

— „Helyzetjelentés és javaslatok az MTA idegen nyelvű folyóiratainak (acta, studia) felülvizsgálatáról", valamint az

— „Előterjesztés a Magyar Tudományos Akadémia által támogatott magyar nyelvű folyóiratok kiadásának szabályozásáról"

szóló két előterjesztés, melyet előzetesen a KFB megvitatott.

Az Elnökséghez benyújtott fenti két anyagot „felvezető" rövid előterjesztés ismertette a KFB vitát, mely megállapította, hogy az előterjesztések jól tükrözik a jelenlegi állapotokat, azt az átmeneti helyzetet, amely mind a kiadás, mind a terjesztés vonatkozásában napjainkra jellemző és hosszabb folyamatnak ígérkezik. Közös probléma a terjesztés mind belföldön, mind külföldön. Az országos terjesztő szervek körében zajló gyökeres változások

miatt a forgalmazás kérdéseire később indokolt visszatérni, ahogy erre az Elnökség 56/1991. sz. határozatában fel is kérte a KFB-t.

Az actákkal kapcsolatban kialakult vitában két álláspont jelentkezett. Az Akadémiai Kiadó üzleti szempontja a természettudományi acták körének radikális szűkítését kívánná, mivel ezek kereslete nyugaton erősen visszaesett, ellentétben a társadalomtudományi actákkal. Egyes KFB tagok viszont azt húzták alá, hogy az actáknak a magyar tudományos eredmények megismertetése is feladata, ezért a rentabilitás nem lehet egyedüli szempont.

A KFB úgy foglalt állást, hogy az előterjesztéseket — az Elnökség mellett — kapják meg a tudományos osztályok, illetve szerkesztőségek, alaposan gondolják át az előterjesztésekben felvetett kérdéseket és megalapozott javaslatokkal éljenek.

A beterjesztett határozati javaslat a két előterjesztés megállapításain, programjain, illetve javaslatain alapult.

Az actákról szóló helyzetjelentés tömören ismertette az MTA idegen nyelvű folyóirati hálózata kialakulásának történetét, a fennálló — tartalmi, anyagi, terjesztési, késedelmes megjelenési stb. — problémákat. Rámutatott, hogy a tudományos osztályok a korábbi vizsgálat során a 31 idegen nyelvű folyóiratból — szakmai szerepük miatt — 30 további megjelenése, egy esetben pedig átalakítása mellett foglaltak állást. Az Akadémiai Kiadó — mely a 31 actát az MTA pénzügyi támogatása nélkül jelenteti meg — véleménye szerint az acták egy részénél a szerkesztőségek aktivitása nem elegendő (kézirathiánnyal küzdenek, vagy késedelmesen jelennek meg, sok a reklamáció), más részénél, mivel csak szűk szakmai kört érintenek, ráfizetés van, a harmadik rész önfenntartó, illetve nyereséges.

Az előterjesztés mellékletei osztályonként és acták szerint részletezve bemutatják, hogy mikor jelent meg az utolsó évfolyam, mekkora a példányszám és ebből mennyi megy külföldre, belföldre, illetve MTA cserére, továbbá ismertetik — ugyancsak acták szerint — a teljes költséget, az árbevételt és annak alapján a nyereséget, illetve veszteséget, valamint javaslatokat tesznek a tudományos osztályok, az Akadémiai Kiadó és a KFB további feladataira.

A magyar nyelvű folyóiratokról szóló előterjesztés I. fejezete bemutatja a felmérés előzményeit és módszereit — mellékletben csatolva a felmérés alapjául szolgáló kérdőívet — továbbá ismerteti, hogy a leginkább érdekelt két osztály (az I. és a II. O.) már korábban miként próbált „elébe menni" a problémák rendezésének.

A II. fejezet a kérdőívre adott válaszokkal foglalkozik és megállapítja, hogy 37 folyóiratból 29 szakágazatának központi közlönye, 7 pedig speciális (intézeti vagy szűkebb szakmai) területet képvisel és ellátja az új tudományos eredmények első közlési feladatát.

Mellékletben mutatja be osztályok és folyóiratok szerint az alapítás évét, példányszámát, terjedelmét, éves füzetszámát, a teljes ráfordítást, a bevételt és a veszteséget, a továbbá „lapgazdát". Hangsúlyozza, hogy a melléklet (táblázat) a felmérés kvantitatív mutatóit tükrözi. Az osztályok és bizottságaik feladata — írja az előterjesztés — a feladatkörök elhatárolásával az átfedések kiszűrése és a szakmai — tartalmi, intézményi — érdekek ötvözése az anyagi lehetőségekkel.

A III. fejezet az anyagi és nyomdatechnikai kérdéseket tárgyalja. Közli, hogy 1992-ben a könyv- és folyóiratkiadási előirányzat 98,7 mFt (60% könyvre, 40% folyóiratra) ami kevés, már csak az infláció miatt is, és évi 20%-os növekedés lenne szükséges.

Felveti az elosztás belső arányának változtatását, részben a könyv és folyóirat viszonylatában — az utóbbi javára — részben az egyes osztályok között.

Ismerteti — mellékletben — a könyv és folyóirat támogatás osztályonkénti megoszlását, továbbá, hogy mely folyóiratok jelennek meg az Akadémiai Kiadónál (13) és melyek (24) más kiadónál. Ez utóbbi esetben „lapgazda"-problémák merültek fel, mert lapgazda csak jogi személy lehet, tudományos osztály vagy bizottság tehát nem.

A IV. fejezet a stabilizálást szolgáló program fontosabb gyakorlati lépéseire vonatkozó javaslatokat tartalmazza.

Az előterjesztő — a KFB elnöke — szóbeli bevezetőjében rámutatott, hogy az előterjesztésben foglalt javaslatoknak megfelelően az osztályok és bizottságaik további munkájára van szükség. Emlékeztetett arra, hogy az 1992. májusi közgyűlés által elhatározott könyv és folyóiratkiadási alapítvány részleteinek kidolgozásánál azt is mérlegelni kell, hogy az alapítványnak nemcsak akadémiai érdekeket, hanem az egész magyar tudomány érdekét kell szolgálnia. Ebbe beletartozik az acták kiadásának támogatása is. Javasolta, hogy az alapítvány részletes kidolgozására az Elnökség Köpeczi Béla rendes tagot kérje fel, aki a megbizatást vállalta.

Az előterjesztő felhívta a figyelmet, hogy az 1992. májusi közgyűlés határozott arra nézve is, hogy a könyv és folyóiratkiadás égető aktuális gondjainak enyhítését az MTA 20 mFt egyszeri juttatással segítse elő. A főtitkár válaszában közölte, hogy bár az MTA tartalékai kimerültek, újabb átcsoportosításokkal a fenti összeget két egyenlő részletben, augusztus, illetve október közepéig rendelkezésre bocsátja. A felhasználásról a KFB dönt.

Az Akadémiai Kiadó igazgatója felszólalásában rámutatott, hogy az actákra 10,5 mFt-ot fizet rá a Kiadó, amit tartósan már nem tud vállalni. Felhívta a figyelmet arra, hogy a folyóirat kérdést nem lehet egységesen szemlélni, mert vannak ráfizetéses, de nyereséges folyóiratok is. A természettudományi folyóiratok iránt külföldön nincs érdeklődés. Külön is felhívta a figyelmet a forgalomcsökkenésre, ami az előfizetők számának apadásában, az egyéni vásárlások visszaszorulásában nyilvánul meg. Számos folyóiratnál viszont az okoz lemaradást, hogy a szerkesztőségek nem gondoskodnak a kézirat ellátás ütemességéről. Az akadozó megjelenés a terjesztés folyamatosságát akadályozza, ez csökkenti az előfizetők számát és több folyóiratnál a Posta lemondását vonja maga után, a sajátrezsis terjesztés pedig gazdaságtalan.

A kézirathiánnyal kapcsolatban a vita során elhangzott olyan vélemény, hogy ahol cikkhiány van meg kell szüntetni a folyóiratot.

Az Elnökség az idegen nyelvű és a magyar nyelvű folyóiratok problémáit együtt tárgyalta.

A vitában felszólalók általában egyetértettek a helyzetfelméréssel és a határozati javaslattal, közte az osztályok, illetve bizottságaik által elvégzendő vizsgálatok szükségességével. Több felszólaló azonban már most indokoltnak látta saját osztálya folyóiratainak további fenntartását, különösen a nemzeti tudományok actái esetében. Ezeket még akkor is fenntartandónak ítélték, ha veszteségesek. Más actáknál keresni kell a veszteségek csökkentésének módját. Így pl. felmerült Kft alapításának javaslata az Acta Chimica vonatkozásában, vagy társulás külföldi (Springer) kiadóval az orvosi acták területén.

Javasolták, hogy ez év őszén amikor a tudományos osztályok ismét foglalkoznak az actákkal, tudományterületenként mérlegeljék, hogy nem sok folyóirat jelenik-e meg, mennyire hasznosul a magyar folyóirat külföldön, bekerül-e a tudomány ottani vérkeringésébe, nem túlságosan szűkek-e az egyes acták profiljai, nem változott-e meg jelentősen az a környezet, amelybe a magyar folyóiratnak hatást kell kifejtenie. Figyelemmel kell lenni arra is, hogy egyes acták társasági, bizottsági, illetve intézeti folyóiratok.

A vita során többen rámutattak arra, hogy a folyóiratforgalom fontos része a nemzetközi csere, amely a múltban jóformán egyedüli lehetőséget jelentett külföldi kiadványok megszerzésére, és nemcsak az MTA, hanem más könyvtárak esetében is. A csere szerepe ma is jelentős, hiszen nem várható olyan bőséges deviza ellátás, amely ezt kiválthatná. Emellett a cserepéldányoknak dokumentációs és információs szerepük is van.

Az idegen nyelvű acták szerkesztésénél ügyelni kell arra is — jelezték, — hogy a külföldet is érdeklő kérdésekről közöljenek cikket, ne pedig olyan kérdésekről, illetve szerzőkről, amelyeknek, illetve akiknek csak magyar vonatkozásaik vannak.

Az actákkal összefüggésben vetődött fel az összehangolás igénye az egyetemi idegen nyelvű folyóiratokkal (annales). Többen kifejtették, hogy az együttműködés elvben helyes, gyakorlatban azonban csak az egyetemekkel való előzetes megbeszélések alapján kívánatos és lehetséges.

Javaslat hangzott el arra is, hogy célszerű lenne — ahogy erről már korábban többször szó volt — nemcsak az akadémiai, hanem az egész magyar tudományos könyv és folyóiratkiadás problémáit is áttekinteni.

A teljes vitáról szószerinti jegyzőkönyv is készült.

Az Elnökség 18/1992. számú határozata

Az Elnökség:

1. Köszönetét fejezi ki az előterjesztések készítőinek színvonalas tényfeltáró munkájukért,

2. Tudomásul veszi a KFB helyzetjelentését az MTA idegen nyelvű folyóiratainak (acta, studia) felülvizsgálatáról, illetve előterjesztését az MTA által támogatott magyar nyelvű folyóiratok kiadásának szabályozásáról.

3. Szükségesnek tartja, hogy a tudományos osztályok folyóirataik felülvizsgálatával kapcsolatos munkálatok során fordítsanak fokozott figyelmet az egyes folyóiratok sajátos helyzetére, szerkesztésének, kiadásának, terjesztésének olykor lényegesen eltérő feltételeire.

4. A további munkát a következők szerint tartja szükségesnek:

4.1 Az idegen nyelvű folyóiratok (acta, studia) vonatkozásában

— a tudományos osztályok (szakmai bizottságaik előterjesztése alapján) határozzák meg a szakmai hatáskörükbe tartozó idegen nyelvű folyóiratok kiadásának tartalmi és szerkesztési követelményeit; nem riadva vissza — adott esetben — megszüntető álláspont kimondásától sem; (Az előkészítésért felel: az osztály akadémikus könyvfelelőse).

Határidő: 1992. december 31.

— az Akadémiai Kiadó dolgozzon ki részletes tervet mind a saját finanszírozású, mind a támogatásra szoruló acták kiadására, kitekintéssel a pénzügyi feltételeken túl a kiadói-szerkesztői, műszaki-előállítási és terjesztési feltételekre egyaránt;

Határidő: 1992. szeptember 30.

— A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság folytasson tárgyalásokat az Akadémiai Kiadóval, továbbá a jelenlegi kiadási feltételeiken változtatni kívánó acták szerkesztőivel (és az adott osztály könyvfelelősével) az idegen nyelvű folyóiratok kiadásának akadémiai finanszírozási lehetőségeiről és feltételeiről. A tárgyalások eredményeiről tájékoztassa az Akadémia vezetőit s terjesszen elő megfelelő összegszerű javaslatokat.

Határidő: 1992. december 31.

4.2 a magyar nyelvű folyóiratokat illetően,

— a KFB Titkársága dolgozzon ki javaslatot a könyv- és folyóiratkiadás 1993. évi költségvetési kereteire, és — a KFB állásfoglalása után — juttassa el az Akadémia főtitkárához;

Határidő: 1992. június 30.

— a jelen előterjesztést — mellékleteivel együtt — vitassa meg valamennyi folyóirat szerkesztőbizottsága, és foglaljon állást, illetve hozza meg javaslatait a felvetett kérdésekben;

Határidő: 1992. október 31.

— a KFB javasolja, hogy osztályüléseken vitassák meg — a felelős (fő-)szerkesztők bevonásával — az osztályhoz tartozó folyóiratok helyzetét, a szerkesztőbizottságok javaslatait, s hozzanak a követelményekre és a lehetőségekre egyaránt tekintő határozatokat, továbbá foglaljanak állást

az osztály könyv- és folyóiratkiadási keretének belső arányairól;

Határidő: 1992. november—december folyamán.

— a KFB Titkársága az osztályhatározatok figyelembevételével pontosítsa a KFB feladatait a folyóiratkiadás stabilizálása tekintetében és terjessze a KFB következő ülése elé;

Határidő: 1992. december 31.

— a fentiekről a KFB Titkársága készítsen tájékoztató jelentést az Elnökség számára;

Határidő: 1993. január 31.

— a hozott intézkedések tapasztalatairól a KFB Titkársága készítsen tájékoztatót, s 1993 őszén terjessze a KFB ülése elé.

Határidő: 1993. november 30.

5. Egyetért azzal, hogy célszerű összehangolni az egyetemi és az akadémiai folyóiratok kiadását, beleértve esetenként közös folyóirat megjelentetését is. Ez azonban csak az egyetemekkel közösen, velük egyetértésben lehetséges.
Felkéri a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottságot, hogy ez ügyben keresse meg az érintett egyetemeket.

6. Helyesli, hogy kísérletként, az Acta Chimica Kft formájában működjék (a Kiadó egyetértésével).

7. Helyesli, hogy megfelelő feltételekkel az Akadémiai Kiadó külföldi kiadóval közösen adjon ki folyóiratokat.

8. Felkéri Köpeczi Béla rendes tagot „A magyar tudományos könyv- és folyóiratkiadásért alapítvány" létrehozására vonatkozó javaslat kidolgozására.

Az Elnökség 1992. II. félévi munkaterve

A munkaterv-tervezet kidolgozásának alapjául: az MTA jelenlegi Alapszabályában és Testületi Ügyrendjében, a közgyűlési határozatokban, az Elnökség korábbi határozataiban előírt feladatok, valamint az Elnökség tagjai által tett javaslatok és olyan saját kezdeményezésű feladatok szolgáltak, amelyekben szükséges az Elnökség állásfoglalása, vagy amelyeket a kialakult gyakorlat szerint az Elnökség hagy jóvá (pl. a munkaterv), illetve amelyek valamilyen oknál fogva nem voltak napirendre tűzhetők az I. félévben.

Az előterjesztés tartalmazta azokat a mielőbb tárgyalandó feladatokat is (új Alapszabály, új Testületi Ügyrend, intézeti működési mintaszabályzat) amelyekkel a munkaterv pótlólag kiegészülhet akkor, ha az Akadémiai Törvény ez év III. negyedév végéig megszületik.

Ugyancsak tartalmazta az előterjesztés az 1993. I. félévi munkatervbe való felvételre előre jelzett olyan feladatokat is, amelyekhez szintén szükséges az Akadémiai Törvény, az új Alapszabály, esetleg új Testületi Ügyrend, de nem annyira sürgősek (és nincs is realitása ez évi elkészülésüknek), továbbá amelyeket a jelenlegi Alapszabályból következően kell elkészíteni 1993. I. félévében, vagy amelyek elvégzését korábbi elnökségi határozatok írták elő, illetve elnökségi tagok javasolták erre az időszakra.

Az előterjesztő — az MTA elnöke — szóbeli bevezetőjében javasolta a szeptemberi elnökségi ülés napirendjére felvenni a Kutatás, fejlesztés, felsőoktatás, könyvtárak és közgyűjtemények céljait szolgáló információs infrastruktúra tárgyában már elkészült de az I. félévben nem tárgyalt előterjesztést. Javaslat hangzott el, hogy A magyar tudományos könyv- és folyóirat kiadásért c. alapítvány létrehozásáról szóló — novemberben tárgyalandó — előterjesztés előadója Köpeczi Béla legyen, aki vállalta a feladat elvégzését.

Az Elnökség tagjai az előterjesztést a fenti módosításokkal elfogadták.

Az Elnökség 19/1992. sz. határozata

Az Elnökség 1992. II. félévi munkaterve

I.

SZEPTEMBER

1. Előterjesztés a kutatás, fejlesztés, felsőoktatás, könyvtárak és közgyűjtemények céljait szolgáló információs infrastruktúra tárgyában

   Előadó: Csurgay Árpád az MTA főtitkárhelyettese

2. Tudománypolitikai irányelvek (1990) fejlesztésével kapcsolatos akadémiai elgondolások (szinopszis formájában)

   Előadó: Csurgay Árpád, az MTA főtitkárhelyettese
   Lovas István r. t.
   Ritoók Zsigmond l. t.
   Vizi E. Szilveszter r. t.

3. Előterjesztés a támogatott kutatóhelyekkel kapcsolatos vizsgálatról

   Előadó: Láng István, az MTA főtitkára

4. Különfélék

   4.1 Az aszálykárok elhárításáról szóló akadémiai állásfoglalás hatása

   Előadó: Stefanovits Pál r. t., osztályelnök

   4.2 Az Akadémia jogállása az akadémiai törvény megjelenéséig terjedő időszakban

   Előadó: Később kerül meghatározásra

5. Tájékoztatók

   5.1 Tájékoztató az akadémiai kutatóhálózat felülvizsgálatáról

   Előadó: Láng István, az MTA főtitkára

6. Egyebek

OKTÓBER

1. Javaslat az 1993. évi Széchenyi-, és Kossuth Díjakra

   Előadó: Halász Béla alelnök

2. Előterjesztés tervezet — az őszi rendkívüli közgyűlés számára — az MTA kutatóhálózatának felülvizsgálatáról

Előadó: Láng István, az MTA főtitkára

3. Különfélék

3.1 Előterjesztés az MTA nemzetközi kapcsolatainak alapelvére

Előadó: Láng István, az NKB elnöke

3.2 Előterjesztés az őszi rendkívüli közgyűlés napirendjére s a meghívottak körére

Előadó: Kosáry Domokos, az MTA elnöke

4. Tájékoztatók

5. Egyebek

NOVEMBER

1. Előterjesztés a könyv- és folyóirat terjesztéséről

Előadó: Borzsák István r. t., a KFB elnöke

2. Előterjesztés „A magyar tudományos könyv- és folyóiratkiadásért" alapítvány létrehozására

Előadó: Köpeczi Béla r. t.

3. Különfélék

3.1 Javaslat az MTA 1993. évi rendes közgyűlésének jellegére és szervezeti rendjére

Előadó: Kosáry Domokos, az MTA elnöke

3.2 Javaslat az MTA 1993. évi rendes közgyűlésén elhangzó központi tudományos előadás témájára

Előadó: Kosáry Domokos, az MTA elnöke

3.3 Előterjesztés az 1990—93. évi akadémiai ciklust záró — az 1993. évi rendes közgyűlés elé terjesztendő — elnökségi beszámoló koncepciójára

Előadó: Kosáry Domokos, az MTA elnöke

3.4 Előkészítő bizottság kiküldése a hazai és külföldi tagok választására vonatkozó közgyűlési elnökségi előterjesztés tervezet elkészítésére

Előadó: Kosáry Domokos, az MTA elnöke

3.5 Bizottság kiküldése az 1993—96. évi akadémiai ciklusra szóló (az időszak koncepcionális akadémiai programjára vonatkozó) közgyűlési határozati javaslat tervezet kidolgozására

Előadó: Kosáry Domokos, az MTA elnöke

4. Tájékoztatók

5. Egyebek

DECEMBER

1. Előterjesztés az Akadémiai Kiadó és Nyomda rekonstrukciójának helyzetéről és a fejlesztési lehetőségekről

Előadó: Láng István, az MTA főtitkára

2. Különfélék

2.1 Előterjesztés a Bolyai Díj szabályzatára

Előadó: Császár Ákos r. t. osztályelnök

2.2 Javaslat az Elnökség 1993. I. félévi munkatervére

Előadó: Kosáry Domokos, az MTA elnöke

3. Tájékoztatók

3.1 Tájékoztató a tudományos utánpótlás helyzetének javítására biztosított addicionális keret felhasználásáról

Előadó: Láng István, az MTA főtitkára

4. Egyebek

II.

Az Elnökség felhatalmazza elnökét, hogy a munkaterven — szükség szerint — változtatásokat hajtson végre.

III.

Az MTA-ról szóló törvény jóváhagyásától függően az Elnökség 1992. II. félévi munkatervében pótlólag felveendő feladatok.

— Az Akadémia új Alapszabályainak tervezete

Előadó: Lőrincz Lajos l. t., az Alkalmi Bizottság elnöke

— A Testületi Ügyrend tervezete

Előadó: Kosáry Domokos, az MTA elnöke

— Az akadémiai kutatóintézetek működési szabályzata (működési formák és modellek mintaszabályzata)

Előadó: Láng István főtitkár, az AKB elnöke

IV.

Az Elnökség 1993. I. félévi munkatervébe való felvételre előre jelzett feladatok
(A „rutin" feladatok nélkül, mint pl. díjak odaítélése, bizottságok létrehozása, megbízások, Elnökségi munkaterv jóváhagyása, közgyűlési meghívottak stb.)

1. Olyan feladatok, amelyekhez szükséges jóváhagyott akadémiai törvény, Alapszabály, esetleg Testületi Ügyrend

— Az Akadémia és az Országgyűlés kapcsolatrendszerének kiépítése és fejlesztése

— Az Akadémia tudományra vonatkozó éves kormánybeszámolójának koncepciója

— Az Akadémia kapcsolata az állami irányítószervekkel, az együttműködés módja, különös tekintettel felfogásunk érvényesítésére a tudomány kérdéseiben

— Az Akadémia kapcsolata a rokon tevékenységet folytató egyesületekkel és más — a tudományt érintő kérdésekkel foglalkozó — szervezetekkel

— Az Akadémia és a tudományos kutatás területén működő érdekvédelmi szervezetek

2. A jelenlegi Alapszabályból következő feladatok Az Elnökség javaslata — a közgyűlés számára — a hazai és külföldi tagok választására
   — Az 1990—93. évi ciklust záró közgyűlés Elnökségi beszámolójának tervezete
   — Az 1993—96. évi akadémiai ciklusra vonatkozó közgyűlési határozati javaslat tervezete (Az időszak koncepcionális akadémiai programja)
3. A korábbi elnökségi határozatokban, illetve munkatervben előírt feladatok
   — Az országos ösztöndíj rendszer teljes összefüggésében történő áttekintése
   — Az MTA és a társadalmi nyilvánosság kapcsolatai: helyzet teendők
4. Az Elnökség tagjai által tett javaslatok
   — Az akadémiai bizottsági rendszer működésének tapasztalatai: problémák és feladatok
   — Előterjesztés az Akadémia információs rendszeréről és kutatáspolitikai adatbázisának kialakításáról

---

Kötetlen eszmecsere a soron következő tagválasztásról

Az eszmecserére Szántay Csaba r. t. levele kapcsán került sor, melyben a következőkre hívta fel a figyelmet.

A tagválasztással kapcsolatos beszélgetések során több akadémikus nyilvánított olyan véleményt, miszerint 70 éven felüli szakemberek levelező taggá történő megválasztása most időszerű, mondván a „létszámba úgysem számítanak bele".

Az MTA elnöke — közli a levélíró — több felszólalásában említette azt, a közvéleményt nem kis mértékben átható nézetet, miszerint az MTA „többségében szenilis öregurak klubja". Az ilyen nézeteket nagymértékben erősítené több, nem valamilyen rendkívüli indokkal alátámasztott 70 éven felüli személy megválasztása. Ilyen rendkívüli indok — közli a levélíró — csak olyan kimagasló tudományos eredményt felmutató szakembernél lehetséges, akinek korábbi meg nem választása bizonyíthatóan politikai okokból történt, tehát a megválasztás rehabilitációs jellegű. Ismeretei szerint ez inkább a humán tudományokban fordulhat elő.

Amely szervezet képtelen a folyamatos megújulásra, óriási hátrányba kerül a „strugle for life" folyamatban. Törekedni kell ezért az erőteljes fiatalításra. A 70 éven felüliek számának — a természetes elöregedésen túlmenő — további növelése a döntéshozó folyamatokban (pl. az osztályüléseken) komoly hiba volna.

Ezért — javasolja a levélíró — az Elnökség a fenti meggondolásokat figyelembe vevő útmutatást adjon az osztályoknak.

A vitában felszólalók hangsúlyozták, hogy a választás alapelve a tudományos teljesítmény legyen, tehát ne azért válasszanak meg valakit mert fiatal, de ne is azért, mert 70 év feletti és így nem számít bele az Alapszabály szerinti 200 fős keretbe. A 70 éves korhatárt azért sem szabad kiélezni — hangzott el —, mert lehet olyan, ma 70 év feletti tudós, akinek hosszú évek előtti — akkor elutasított — kutatási eredményeinek igaza most igazolódott.

A rehabilitációs jellegű választással kapcsolatban elhangzott olyan vélemény, hogy ezek már megtörténtek, így újabbakkal nem lehet számolni.

Ismét felmerült a vitában a korábban létezett, (de a jelenlegi Alapszabályban már nem szereplő) interdiszciplináris jelölési eljárás. Egyesek támogatták, mások szerint elegendő az, ha az ajánlást különböző osztályok tagjai írják alá, és szavaznak az érintett osztályok, de — hangzott el egy újabb javaslat — a tagválasztás előkészítésének ütemezéséről szóló 46/1991. sz. Elnökségi határozat alapján kiküldendő Előkészítő Bizottság tartalékolon (a jelenlegi számítások szerint betölthető 28 új helyből) két-három helyet e célra.

A vita során felmerült olyan gondolat is, hogy megfelelő formát kellene találni azok tudományos teljesítményének elismerésére, akiket jelöltek az osztályok, de „nem fértek be" a 200 fős keretbe. Egyes vélemények szerint ilyen célt is szolgál a tanácskozó tagság, más vélemények szerint viszont be lehetne vezetni a belföldi tiszteleti tagságot.

Olyan felvetés is elhangzott, hogy ugyancsak megfelelő elismerési formát kellene keresni olyan, hosszú ideje külföldön élő és várhatóan ott is maradó, szaktudományát magas szinten művelő kutatók teljesítményének elismerésére, akik a külső tag kategóriájába nem sorolhatók, hazai (levelező) taggá választásuk pedig azért problematikus, mert állandó külföldi tartózkodásuk miatt nem tudnának részt venni a hazai testületi munkában viszont „elveszik" a helyet itthon élő akadémiai tagságra méltók elől.

Az elnök összefoglalójában hangsúlyozta, hogy a választás alapelve a tudományos teljesítmény kell, hogy legyen, s nem az életkor. Felhívta a figyelmet arra, hogy a korábbi interdiszciplináris eljárás alkalmazásához, illetve a tudományos teljesítmény elismerésére felvetett újabb javaslatok egy részének megvalósításához Alapszabály módosítás szükséges. Ezzel kapcsolatban kérte az Elnökség tagjait, gondolkozzanak tovább a lehetséges megoldásokon.

Emlékeztetett a 46/1991. sz. elnökségi határozatra, mely szerint jelenleg még a tájékozódás, felmérés szakaszában vagyunk, tehát nem most kell jelölni (szavazni).

Ez a következő időszak feladata, melynek keretében szeptember végéig kell beérkezniök az ajánlásoknak, majd azoknak a Magyar Tudományban történő közzététele után január 1. — febuár 15. között jelölnek (szavaznak) az osztályok.

Közben a tagválasztásra vonatkozó közgyűlési előterjesztés tervezetet az Elnökség számára (a márciusi ülésre), kidolgozó Előkészítő Bizottság megkezdi működését, az Elnökség pedig a felmérési szakasz és a beérkezett ajánlások ismeretében dönti el — ősszel —, hogy szükséges-e ajánlásokat tennie az osztály jelölésekhez (szavazáshoz), illetve az Elnökség közgyűlési javaslatának kialakításához.

Az Elnökség 20/1992. számú határozata

Az Elnökség:

1. Kinyilvánítja, hogy a tagválasztás alapelve a tudományos teljesítmény kell, hogy legyen és nem az életkor.
2. Felkéri elnökét, hogy a 46/1991. sz. elnökségi határozat alapján kiküldendő Előkészítő Bizottság feladatára és személyi összetételére vonatkozó javaslatát terjessze a szeptemberi Elnökségi ülés elé.

Az Elnökség egyéb állásfoglalásai

Az Elnökség jóváhagyólag tudomásul vette:

— az MTA elnökének szóbeli tájékoztatóját arról, hogy megalakult az MTA Debreceni Területi Bizottságával (DAB) társult önálló MTA Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Tudományos Testület.
— Az MTA elnökének Kupa Mihály pénzügyminiszterrel — a Magyar Rektori Konferencia elnökének és tagjainak, illetve az MTA meghívott tagjainak részvételével — folytatott megbeszéléséről szóban előadott tájékoztatóját.
— Az MTA főtitkárának, a magyar delegáció tagjának szóban adott tájékoztatóját az ENSZ Környezet és Fejlődés Konferenciájáról.
— Berényi Dénes alelnök Japánban, illetve Taiwanban tett tudományos célú útjának tapasztalatairól szóló, írásban beterjesztett tájékoztatóját.
— Az Agrártudományok Osztálya elnökének az MTA és az Ukrán Mezőgazdaságtudományi Akadémia közötti 1992—95. évi mezőgazdasági tudományos együttműködési megállapodás megkötéséről szóló, szóban előadott tájékoztatóját.
— Az Elnökség 1992. május 26-i ülése óta eltelt időszak legfontosabb akadémiai eseményeiről szóló, írásban beterjesztett elnöki, főtitkári beszámolót.

Budapest, 1992. július 6.

Kosáry Domokos s. k.

Közlemények

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára pályázatot hirdet az

MTA Matematikai Kutatóintézete tudományos igazgatói

munkakörének betöltésére 1993. január 1. hatállya

A kinevezendő igazgató feladata:

— az intézet tudományos tevékenységének irányítása, koordinálása;
— a kutatóhely hazai és nemzetközi tudományos életben kivívott helyének és szerepének megőrzése, illetve további erősítése;
— a kutatóhely kialakított tudományos koncepciójának megvalósítása.

A pályázókkal szembeni követelmények:

— akadémiai tagság, vagy legalább akadémiai doktori tudományos fokozat;
— kimagasló, nemzetközileg is elismert eredmények az intézet profiljának megfelelő kutatások valamely területén;
— kutatóintézet, vagy nagyobb kutatási egység vezetésében szerzett megfelelő gyakorlat;
— legalább egy világnyelv előadóképes ismerete.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázónak az intézet tudományos programjának megvalósítására vonatkozó koncepcióját;
— a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését;
— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését;
— a pályázó által írt tanulmányok, könyvek pontos bibliográfiai jegyzékét;
— tudományos fokozatának és idegen nyelvismeretének megjelölését.

A pályázathoz mellékelni kell:

— az oklevelek hiteles másolatát;
— részletes szakmai önéletrajzot 2 példányban;
— 3 hónapnál nem régebbi keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Amennyiben a pályázó az MTA alkalmazásában áll, úgy a pályázatnak a fentebb megjelölt mellékleteket nem kell tartalmaznia.

Az igazgatót az intézet főfoglalkozású kutatóinak titkos szavazással kifejezett véleményére és az illetékes tudományos osztály javaslatára is figyelemmel az Akadémia főtitkára nevezi ki határozott időre.

A pályázatot az MTA főtitkárának címezve (1361. Budapest, Pf. 6.) a pályázati felhívás megjelenésétől számított 30 napon belül kell benyújtani.

MTA Titkárság
Természettudományi Főosztálya

A Magyar Tudományos Akadémia Ryoichi Sasakawa Young Leaders Fellowship Fund (továbbiakban MTA—RSYLFF)

pályázati felhívása

Az MTA—RSYLFF alapítvány pályázatot hirdet diplomás fiataloknak — a magyar gazdaság és kultúra fejlődését szolgáló, ugyanakkor egyetemes, humanitárius szempontokat is érvényesítő — társadalomtudományi továbbképzési ösztöndíj elnyerésére, illetve külföldi konferenciákon való részvétel támogatására.

1. *A továbbképzési ösztöndíj nyertesei* 1993. január 1-től az Athenaeum Bizottság által e célra elfogadott akadémiai kutatóintézetnél, illetve egyetemi kutatóhelyen, témavezető irányításával végzik tanulmányaikat.

Pályázatot nyújthatnak be társadalomtudományi diplomával és nyelvvizsgával rendelkező 30

év alatti szakemberek. Előnyben részesülnek azok, akik az Athenaeum Bizottság támogatásával tudományos fokozat megszerzésére irányuló akadémiai tanulmányokat kívánnak folytatni. A két, illetve hároméves ösztöndíjat elnyert pályázó vállalja, hogy az ösztöndíj leteltével disszertációt nyújt be.

Az ösztöndíj havi összege az 1992/93-as tanévben havi 15 000, — Ft.

Az Alapítvány az ösztöndíjak odaítélésével munkaviszonyt nem létesít, az alapítvány által nyújtott összeg adómentes. A pályázó az ösztöndíj időtartama alatt szünetelteti munkaviszonyát.

A pályázat benyújtásához szükséges:

— kitöltött pályázati űrlap és annak mellékletei,
— befogadó nyilatkozat a pályázó által megjelölt kutatóhelytől,
— a leendő témavezető ajánlása.

2. *Külföldi konferenciákon való részvétel támogatására* pályázatot nyújthatnak be társadalomtudományi diplomával és nyelvvizsgával rendelkező 35 év alatti szakemberek.

A pályázat benyújtásához szükséges: kitöltött pályázati űrlap és annak mellékletei, valamint a tervezett előadás vázlata.

A pályázatok beadási határideje: 1992. október 1.

A pályázatot két nyelven (angolul és magyarul) kell benyújtani.

Az alapítványi támogatások odaítéléséről az MTA—RSYLFF Kuratóriuma — szakértői véleményekre támaszkodva — egyszerű szótöbbséggel hozott határozattal dönt.

A Kuratórium döntéséről a pályázók 1992. december 1-ig írásban értesítést kapnak.

Pályázati űrlap az Alapítvány Titkárságán (MTA Kutatás- és Szervezetelemző Intézet, 1051 Budapest, Nádor u. 18. III. emelet, telefon 112-3022, 131-8326) igényelhető.

Kosáry Domokos
az MTA-RSYLFF kuratóriumának elnöke

"LISE-MEITNER ÖSZTÖNDÍJ"

(Kutatási lehetőség Ausztriában)

Az osztrák Kutatási és Tudományos Minisztérium 6 millió ATS támogatással ösztöndíjat alapított fiatal külföldi tudományos kutatók számára, melyet a Fons der Förderung der wissenschaftlichen Forschung (FWF) ítél oda.

A Lise-Meitner Ösztöndíj 35 év alatti tudományos kutatók részére biztosít lehetőséget — bármely tudományterületen — egyéves ausztriai tudományos tevékenységük finanszírozására, maximum 275 000 ATS értékben. (Ehhez járul egy max. 60 000 ATS összegű támogatás a családtagok legalább hathavi tartózkodásának finanszírozására.)

Az ösztöndíj célja külföldi kutatók bekapcsolása osztrák kutatóhelyek tevékenységébe, s ezen keresztül az osztrák tudományos élet élénkítése, a kutatóintézetek nemzetközi kapcsolatainak bővítése, valamint új tudományos eljárások ausztria meghonosításának ösztönzése.

A pályázatot az FWF titkárságának kell közvetlenül benyújtani (FWF Sekretariat — A—1040 Wien, Weyringergasse 35. Tel: (0222) 505 67 40-DW; Fax: (0222) 505 67 39; Telex: 7531 0469 fwf a), az eddigi tudományos munkásság, ill. a tudományos fokozat igazolásával. A pályázoknak Ph. D. vagy ezzel egyenértékű tudományos fokozattal kell rendelkeznie.

A pályázat részletes feltételeinek leírása, ill. a pályázati űrlapok az MTA Kutatáspolitikai Titkárságán megtekinthetők, ill. beszerezhetők. (Várkonyi László, Budapest, Nádor u. 7. III/359. Tel./Fax: 117 40 17)."

Budapest, 1992. augusztus 10.

Kutatáspolitikai Titkárság

FOGADÓÓRÁK

Láng István, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden hétfőn 15,30—17 óra között — bármely természetű ügyben — fogadóórát tart.

A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak, valamint az intézmények vezetőinek más időpontokban is rendelkezésére áll.

JOGI ÉS IGAZGATÁSI FŐOSZTÁLY

Szabó János, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke kedden 14—15 óráig, és Harmathy Attila, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára szerdán 8—10 óráig tart fogadóórát. Előzetes bejelentés az 1 173-901 hívószámú telefonon.

TUDOMÁNYOS MINŐSÍTŐ BIZOTTSÁG TITKÁRSÁGA

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik havonta kétszer
Szerkeszti: dr. Egri Pál, az MTA Titkársága Jogi Osztályának vezetője

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat igazgatója
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat végezte
Felelős vezető: Zöld Ferenc igazgató — Budapest, 1992., Nyomdai táskaszám: 21371
Felelős szerkesztő: dr. Egri Pál — Műszaki szerkesztő: Sándor István
Megjelent: 1 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10A., közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 840, Ft — Példányszámonkénti ára: 35, — Ft

XLI/1992. ÉVFOLYAM 11. SZÁM

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 1992. OKTÓBER 16.

A Kormány határozatai 1014/1992. (VIII. 3.) Korm. h. a Tudományos Minősítő Bizottság megbizatásának meghosszabbításáról és egyes tagjai kinevezéséről 121
1054/1992. (IX. 26.) Korm. h. a dubnai Egyesített Atomkutató Intézetben való magyar tagság megszüntetéséről 122

Közlemények
Kiegészítés és helyesbítések az MTA 1991 évi Almanachja adataihoz 122
Tájékoztató az 1993 évi MTA egyezményes tanulmányutak rendjéről 123
Tájékoztató a TMB által odaítélt doktori és kandidátusi fokozatokról 125
Pályázati felhívások 133
A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának, valamint a Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 134

A Kormány határozatai

A Kormány
1041/1992. (VIII. 3) korm.
h a t á r o z a t a

a Tudományos Minősítő Bizottság megbízatásának meghosszabbításáról és egyes tagjai kinevezéséről

1. A Kormány a Tudományos Minősítő Bizottság elnökének, titkárának és tagjainak kinevezését — a 2. pontban foglaltak figyelembevételével — 1993. július 31. napjáig meghosszabbítja.

2. A Kormány *Barabás Zoltán*, *Damjanovich Sándor*, *Roska Tamás* és *Vida Gábor* tagságát — kérelmükre — nem hosszabbítja meg.

Helyettük a Tudományos Minősítő Bizottság tagjává 1993. június 31-ig terjedő időszakra *Balázs Sándort* az MTA rendes tagját, *Bíró Jánost* a műszaki tudományok doktorát, *Farkas Tibort* az MTA levelező tagját, *Papp Lászlót* az MTA levelező tagját nevezi ki.

3. Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba, egyidejűleg a Tudományos Minősítő Bizottság személyi összetételéről szóló — az 1036/1991. (VII. 31.) Korm. határozattal, valamint az 1018/1992. (III. 25.) Korm. határozattal módosított — 1055/1988. (VII. 12.) MT határozat e határozatnak megfelelően módosul.

Dr. Antall József s. k.,
miniszterelnök

A Kormány
1054/1992. (IX. 26.) korm.
h a t á r o z a t a

a dubnai Egyesített Atomkutató Intézetben való magyar tagság megszüntetéséről

1. A Kormány az Egyesített Atomkutató Intézet létrehozásáról, 1956. március 26-án kötött, többoldalú kormányközi megállapodást 1993. január 1-jei hatállyal felmondja. A külügyminiszter a felmondásról az egyezmény letéteményesét haladéktalanul értesítse.

2. Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba.

Dr. Antall József s. k.,
miniszterelnök

Közlemények

Kiegészítés és helyesbítések a Magyar Tudományos Akadémia 1991. évi Almanachja adataihoz

1. Sajnálatos módon kimaradt a minősítettek névsorából Somogyi Péter, a biológiai tudományok doktora. Adataival az 555. oldal a következők szerint egészül ki: Somogyi Péter (1950; —; 1987) neurobiológia

2. A megjelenést követően több akadémiai tag kérte tévesen közölt személyi adatainak módosítását, illetve a munkahelyével kapcsolatosan beállt változások átvezetését. Az alábbiakban a helyes adatokat az Almanach oldalszámaira hivatkozással, annak sorrendjében közöljük és feltüntetjük azokat a telefonszám változásokat is, amelyekről az MTA Tudományos Testületi Titkársága tájékoztatást kapott:

14. o.: Czelnai Rudolf
Munkahely: Országos Meteorológiai Szolgálat, 1525 Bp., Kitaibel Pál u. 1.
Telefon: 135-8748
Lakás: 1112 Bp., Rákó u. 41.; tel.: —
15. o.: Császár Ákos
Munkahelyi tel.: 266-7396; fax: 266-7396
33. o.: Hajnal András
Munkahelyi tel.: 266-7396
36. o.: Herman József
Munkahely: Universitá Degli Studi di Venezia Dipartimento di Antichitá e Tradizione Classica, 30123 Venezia, Dorsoduro 1687
Telefon: 041-5236442; fax: 39-41-5210048
39. o.: Huszár Tibor
Munkahelyi tel.: 266-3860
59. o.: Lovász László
Munkahelyi tel.: 266-9833, 266-4166
61. o.: Márta Ferenc
Lakás tel.: 164-0365
61. o.: Marx György
Munkahelyi tel.: 266-7902; fax: 266-0206
63. o.: Mészáros Ernő
egy. t., VE Analitikai Kémiai Tanszék
Munkahely: Veszprémi Egyetem Analitikai Kémiai Tanszék 8201 Veszprém, Egyetem u. 12.
Telefon: (80)-22-022
67. o.: Nagy Károly
Munkahelyi tel.: 266-7924
71. o.: Pál Lénárd
Munkahelyi tel.: 266-7902
77. o.: Prékopa András
Munkahelyi tel.: 266-9833/667
82. o.: Sipos Aladár
Munkahelyi tel.: 185-2572
Lakás: 1028 Bp., Kokárda u. 56.; tel.: —
93. o.: Szépfalusy Péter
Munkahelyi tel.: 266-7509
105. o.: Zawadowski Alfréd
a BME Fizikai Intézet igazgatója
Munkahely: BME Fizikai Intézete 1521 Bp., Budafoki út 8.
Telefon: 181-2365; fax: 181-2365
109. o.: Babai László
Munkahelyi tel.: 266-9833
114. o.: Demetrovics János
Munkahelyi tel. az ELTE TTK Általános Számítástudományi Tanszékén: 266-5358
123. o.: Halász Gábor
Munkahelyi tel.: 267-0820
145. o.: Ritoók Zsigmond
Munkahelyi tel.: 267-0966; 266-3331
Lakás tel.: 267-0966
151. o.: Szalay A. Sándor
Munkahelyi tel.: 266-7024; fax: 266-0206
152. o.: Szelényi Iván
Lakás: 1136 Bp., Sallai Imre u. 5/d;
159. o.: Aczél János
University of Waterloo
Department of Pure Mathematics
Waterloo, Ontario, Canada N2L 3Gl
Telefon: 069-55259; fax: 519-746-6530
160. o.: Béládv László
chairman, director of laboratory
Mitsubishi Electric Research Laboratories, Inc.
201 Broodway, Cambridge, MA 02139 USA
162. o.: Lajtha Abel
Center for Neurochemistry N. S. Kline Inst.
Orangeburg, NY 10962
Telefon: 914-365-6105; fax: 914-365-6107
163. o.: Pataki József
(Kászonjakabfalva, 1908. XII. 26.; 1990.; román; II.)
175. o.: Lajtha, László
(1920. V. 25.; 1983.; VIII.) haematológia
FRCPE Brook Cottage, Little Bridge Rd., Bloxham Oxon. OX154PU
Telefon: 0295-720-311
184. o.: Telegdi, Bálint
(1922. I. 11.; 1990.; III.) kísérleti részecskefizika

Tájékoztató

az 1993. évi MTA egyezményes tanulmányutak pályázási rendjéről

Az MTA és a vele intézményesített kapcsolatban lévő külföldi tudományos akadémiák; illetve kutatási központok közötti megállapodások keretében 1993-ban is lehetőség van tanulmányutak megvalósítására.

Az 1993. évi igények benyújtásánál az elmúlt évi gyakorlathoz hasonlóan két alapvető kategóriát különböztetünk meg.

I. Tematikus együttműködések

II. Nem tematikus együttműködések

Az I. csoportba tartoznak azok a megállapodások, melyek az adott évre vonatkozó munkatervben, vagy kutatási témajegyzékben meghatározott feladatok végrehajtásához biztosítanak utazási keretet. A témajegyzék az együttműködésben érintett intézeteknél rendelkezésre áll, azokat az egyes megállapodások, munkatervek aláírása után az érintett kutatóhelyeknek megküldtük.

A II. csoportba azok az együttműködési megállapodások tartoznak, melyek témamegkötés nélkül megpályázhatók. A tanulmányutak megvalósítása azonban rendszerint különféle feltételekhez van kötve. Ezeket a mellékelt listán igyekeztünk feltüntetni. Partnereink részéről általános elvárás az is, hogy a pályázó és fogadó fél között a kapcsolatfelvétel előzetesen megtörténjék. Ezt célszerű (és a legtöbb esetben a pályázás feltétele is) meghívólevéllel igazolni.

Néhány relációban tanulmányút (vagy konferencián való részvétel) kérhető a tematikus és a nem tematikus keretből is. Ezeket a megállapodásokat az I. sz. mellékletben tüntettük fel és **-gal jelöltük.

Szíves tájékoztatásul mellékeljük az 1993-ra megpályázható együttműködési megállapodások listáját.

Az I. sz. melléklet a tematikus együttműködéseket tartalmazza. Kérjük, hogy a pályázatokat (keretigényeket)

1992. november 15.-ig

a Nemzetközi Együttműködési Irodához eljuttatni szíveskedjenek.

A II. sz. melléklet a nem tematikus pályázási lehetőségeket tartalmazza.

Pályázási határidő: folyamatos

Tájékoztatásul közöljük, hogy a pályázatokat az MTA Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága januári ill. áprilisi ülésén bírálja el, ezért a beérkezett igényeket december, ill. március elején összesítenünk kell.

További információval, felvilágosítással a Nemzetközi Együttműködési Iroda munkatársai szívesen állnak rendelkezésükre. Jelenlegi felállásunk szerint az egyes relációkkal az alábbi munkatársak foglalkoznak:

Ágostonné H. Erika (tel.: 117-4148)	francia, lengyel, koreai, mongol, vietnami együttműködések,
Fürst Annamária (tel.: 117-4148)	horváth, szerb, szlovén, osztrák, japán, izraeli, egyiptomi együttműködések,
Kovács Katalin (tel.: 117-3613)	orosz, ukrán, litván, észt, moldáv, román együttműködések,
Hajós Katalin (tel.: 117-6215)	angol, ír, skandináv, benelux, olasz, török, kínai együttműködések,
Rózsa Miklósné (tel.: 117-6215)	bolgár, cseh, szlovák, spanyol, indiai, kubai, mexikói, venezuelai együttműködések.

Budapest, 1992. szeptember 10.

Pusztai János
igazgató

1993-ra megpályázható tematikus együttműködési megállapodások listája

*Bolgár Tudományos Akadémia***

Évi cserekeret 120 hét és 5 hónap. A hetes keretből 20 hét rendezvényeken való részvételre használható. A hónapos keretnél a minimálisan kérhető időtartam 1 hónap.

Pályázás módja: intézeti keretigény és létszám megadása, a témaszám megjelölésével.

*Cseh-Szlovák Tudományos Akadémia***

Az intézetközi megállapodásban rögzített kereten felül 30-30 hét központilag van biztosítva az akadémiák által szervezett rendezvényeken való részvételre, tájékozódó jellegű látogatásokra, intézetközi megállapodások megkötésére.

Pályázás módja: intézetközi megállapodás esetében keretigény, a központi keretre személyre szóló munkaterv.

Észt Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 40 hét és 50 nap.

Pályázás módja: intézeti keretigény/létszám megadása.

Francia Országos Tudományos Kutatási Központ (CNKS)

Az 1993–95-re szóló tematikai jegyzék 1992 végén kerül aláírásra. Évi cserekeret 120 hét, minimális kinntartózkodási idő 2 hét.

Pályázás módja: intézeti keretigény/létszám megadása.

Francia Társadalomtudományi Kutatási Központ (EHESS)

Évi cserekeret 11 hónap, minimális kinntartózkodási idő 1 hónap.

Pályázás módja: intézeti keretigény megadása.

Horvát Tudományos és Művészeti Akadémia (Zágráb)

Évi cserekeret 58 hét. Kizárólag a témajegyzékben rögzített együttműködésre vehető igénybe.

Pályázás módja: intézeti keretigény/létszám megadása.

*Indiai Nemzeti Tudományos Akadémia***

Évi cserekeret 20 hónap. Fizikai, műszaki, biológiai, agrár és orvostudományi témákban a tématervben rögzített-

teken kívül is lehet jelentkezni 2–4 hetes és 1–3 hónapos tanulmányutakra, valamint konferenciára.

Pályázás módja: névre szóló munkaterv, az együttműködési témaszám megjelölésével.

Koreai NDK Tudományos Akadémiája

Évi cserekeret 60 hét, minimális kinntartózkodási idő 10 nap. Természettudományi területeken vehető igénybe.

Pályázás módja: intézeti keretigény/létszám megadása.

Kubai Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 25 hónap.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv.

*Lengyel Tudományos Akadémia***

Évi cserekeret 250 hét, melyből 200 hét közös kutatási témákra, 50 hét konferenciai részvételre vehető igénybe.

Pályázás módja: intézeti keretigény/létszám megadása.

Litván Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 40 hét.

Pályázás módja: intézeti keretigény/létszám megadása.

Moldáv Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 30 hét.

Pályázás módja: intézeti keretigény/létszám megadása.

Mongol Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 20 hét.

Pályázás módja: intézeti keretigény/létszám megadása.

Norvég Természet- és Társadalomtudományi Kutatási Tanács (NAVF)

A norvég partnerrel történt előzetes egyeztetést ill. megegyezést követően támogatás kérhető útiköltséghez, ill. a norvég fél magyarországi tartózkodási költségeinek fedezéséhez, közös szemináriumok megrendezéséhez.

*Olasz Nemzeti Kutatási Tanács***

Évi cserekeret 50 hónap, melyből 20 hónap rövid, (max. 3 hét) 30 hónap hosszú (min. 1 hónap) időtartamra pályázható, elsősorban a témajegyzékben rögzített területeken, de az abban nem szereplő témákban is pályázható.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv, tematikus együttműködés esetén a témaszám feltüntetése, ill. minden esetben az olasz partner(ek) fogadókészségét igazoló meghívólevél csatolása.

Osztrák Tudományos Akadémia

A megállapodás megújítás alatt van, a pályázás függőben.

Örmény Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 20 hét és 20 hónap. Ez utóbbi min. 1 hónapos tartózkodásra vehető igénybe.

Pályázás módja: intézeti keretigény/létszám megadása.

*Román Akadémia***

Évi cserekeret 100 hét, ebből 60 hét közös kutatási témákra, 20 hét levéltári kutatásokra, 15 hét kétoldalú rendezvények szervezésére, 5 hét konferenciai részvételre használható fel.

Pályázás módja: keretigény megadása, közös kutatás esetén a témaszám megjelölésével.

Spanyol Kutatási Főtanács (CSIC)**

Évi cserekeret 10 hónap. Elsősorban az előzetesen egyeztetett projekt témákban, de minden esetben kizárólag a CSIC intézeteinél biztosítanak fogadást.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv.

Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia

A nemzetközi embargo miatt a kapcsolat szüneteltetve.

Szlovén Tudományos és Művészeti Akadémia

Évi cserekeret 24 hét. Kizárólag a témajegyzékben rögzített együttműködésre vehető igénybe.

Pályázás módja: intézeti keretigény megadása.

Oroszországi Mezőgazdasági Akadémia

Évi cserekeret 36 hét.

Pályázás módja: intézeti keretigény megadása.

Oroszországi Orvostudományi Akadémia

Évi cserekeret 50 hét.

Pályázás módja: intézeti keretigény megadása.

Orosz Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 450 hét és 40 hónap, ez utóbbi minimum 1 hónapos tartózkodásra vehető igénybe.

Pályázás módja: intézeti keretigény/létszám megadása, a témaszám megjelölésével.

Ukrán Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 40 hét.

Pályázás módja: intézeti keretigény megadása.

Vajdasági Tudományos és Művészeti Akadémia

A megállapodás 1992. július 1-vel megszűnt.

Megjegyzés: a **-gal jelzett akadémiákhoz a tematikai jegyzékben rögzített együttműködési témákon kívül is lehet pályázni.

1993-ra megpályázható nem tematikus együttműködési megállapodások listája

Belga (Flamand) Tudományos és Művészeti Akadémia

Évi cserekeret 25 hét. Természet- és társadalomtudományi területeken egyaránt pályázható, de csak akkor, ha a kölcsönösség, tehát a tanulmányútnak a belga fél részéről történő viszonzására igény van.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv, a fogadókészséget, ill. az együttműködési szándékot igazoló levéllel együtt.

Londoni Királyi Társaság (The Royal Society)

Az éves keret 10–12 hónap. 1993. IV. 1–1994. III. 31. között vehető igénybe. Kizárólag természettudományi területeken pályázható, lehetőleg egy helyen eltöltendő 2–3 hetes, vagy 1–3 hónapos időtartamra. A pályázás feltétele a partnerkapcsolat, ill. a fogadó fél részéről a tanulmányút szervezési feladatainak vállalása.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv, a fogadókészséget igazoló levéllel együtt.

Brit Akadémia

Éves keret 12 hónap, mely 2–3 hetes ill. 2–3 hónapos időtartamra pályázható kizárólag társadalomtudományi területeken. A tanulmányutat 1993. április 1.–1994. március 31. között kell realizálni.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv.

Egyiptomi Tudományos Kutatási és Műszaki Akadémia

A megállapodás megújítás alatt van. Pályázás felfüggesztve.

Finn Akadémia

Évi cserekeret 22 hónap, mely 2–3 hetes és 1–3 hónapos időtartamra valamennyi tudományterületen pályázható. Konferencián való részvétel a tanulmányút keretében kérhető.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv, a fogadókészséget igazoló meghívólevéllel együtt.

Francia Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 1 hét.

Természettudományi területeken az MTA tagjai részére.

Holland Királyi Tudományos és Művészeti Akadémia

Évi cserekeret 10 hét. Valamennyi tudományterületen pályázható.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv, a külföldi partner fogadókészségét igazoló levéllel együtt.

Ír Királyi Akadémia

Évi cserekeret 4 hét. Valamennyi tudományterületen pályázható.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv.

Izraeli Tudományos és Társadalomtudományi Akadémia

Évi cserekeret 20 hét. Természet és társadalomtudományi területeken egyaránt igénybe vehető.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv.

Japán Akadémia

Kétévenként egy fő (az MTA tagja) kiküldésére van lehetőség, bármely tudományterületen.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv.

Kínai Társadalomtudományi Akadémia

Évi cserekeret 20 hét. Kizárólag akadémiai intézeteknél biztosítanak fogadást.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv.

Kínai Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 20 hét és 6 hónap. Ez utóbbi minimum 1 hónapra kérhető, de csak akkor esélyes a pályázat, ha a fogadó intézet szállást tud biztosítani. Pályázatot csak a természettudományok területén lehet benyújtani és kizárólag akadémiai intézetekhez.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv.

Koreai Köztársaság Tudományos és Műszaki Alapítványa (KOSEF)

Évi cserekeret 10 hónap, természettudományi területeken vehető igénybe, minimális kinntartózkodási idő 2 hét.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv, a külföldi partner fogadókészséget tanúsító levéllel együtt.

Mexikói Tudományos és Technológiai Tanács

Évi cserekeret 24 hónap, mely időtartam megkötés nélkül pályázható a matematika, csillagászat, nukleáris energia, kukoricatermesztés, neurobiológia, valamint a társadalomtudományok területén.

A tartózkodási költség felét a fogadó intézetnek kell vállalnia.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv a fogadókészséget ill. költségvállalást igazoló levéllel együtt.

Norvég Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 12 hét, mely előadástartás, konzultáció, közös projektek előkészítése céljából valamennyi tudományterületen pályázható.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv, a fogadókészséget igazoló meghívólevéllel együtt.

Svéd Királyi Irodalom- és Történettudományi Akadémia

Évi cserekeret 10 hét.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv a fogadókészséget igazoló meghívólevéllel együtt.

Svéd Királyi Tudományos Akadémia

Évi cserekeret 15 hónap, mely elsősorban a matematika, fizika, kémia, biológia, orvostudományok, valamint környezetvédelem területén pályázható meg.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv (meghívólevél csatolása célszerű).

Svéd Társadalomtudományi Kutatási Tanács

Évi cserekeret 20 hét.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv, a fogadókészséget igazoló meghívólevéllel együtt.

Tajpeji Nemzeti Tudományos Tanács (NSC)

Tanulmányutakra esetenkénti megállapodás alapján kerül sor, elsősorban a biotechnológia, számítástechnika, környezetvédelem területén, de kölcsönös megállapodás alapján a közgazdaságtan és más alapkutatási területeken is kialakítható együttműködés.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv, meghívólevéllel együtt.

Török Műszaki Tudományos Kutatási Tanács (TÜBITAK)

Évi cserekeret 8 hét és 4 hónap, kizárólag természettudományi területeken pályázható. Mivel a TÜBITAK részéről a fogadás nehézkes, célszerű a tanulmányutat a partnerrel előre egyeztetni ill. visszaigazoltatni.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv és meghívólevél.

USA: Nemzeti Tudományos Akadémia

A cserekeret 1993-tól megszűnt.

Venezuelai Tudományos és Műszaki Kutatások Országos Tanácsa (CONICIT)

Évi cserekeret nincs meghatározva, de személyenként maximum 4 hónap kérhető. Rendezvényen való részvételre és tanulmányútra is lehet pályázni, ez utóbbi ritkán kerül megvalósításra.

Pályázás módja: személyre szóló munkaterv a fogadókészséget igazoló meghívólevél együttes csatolásával.

Vietnami Nemzeti Tudományos Kutatási Központ, Vietnami Társadalomtudományi Bizottság

Évi cserekeret 40 hét. 28 hét a természet-, 12 hét a társadalomtudományok területén pályázható.

Pályázás módja: intézeti keretigény megadása.

Tájékoztató

a TMB által odaítélt doktori fokozatokról

Nyelvtud. orient. klassz. filológia-tudományi Szakbizottság

SZABÓ JÓZSEF
(JATE)
„Magyarországi és jugoszláviai magyar nyelvjárásszigetek" c. értekezése alapján a nyelvtudomány doktora.

Néprajztudományi Szakbizottság

KISBÁN ESZTER
(MTA Néprajzi KCs.)
„Ételek és étkezés. Az újkori magyar táplálkozáskultúra kialakulása" c. értekezés alapján a néprajztudomány doktora.

Történelemtudományi Szakbizottság

SZAKÁLY FERENC
(MTA Tört. tud. Intézet)
„Magyar jogszolgáltatás és közigazgatás a török hódoltságban" c. értekezése alapján a történelemtudomány doktora.

Növénytermesztési Szakbizottság

PETRÓCZI ISTVÁN
(GATE)
„A környezetkímélő szántóföldi növényvédelem biológiai alapjai" c. értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány doktora.

SZABÓ S. ANDRÁS
(KÉE)
„Sugárzástechnikai módszerek és eljárások az élelmiszergazdaságban" c. értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány doktora.

MOZSÁR KÁLMÁN
(KÉE)
„A görögdinnye nemesítése hidribd (F_1) fajták előállításával" c. értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány doktora.

Agrárökonómiai Szakbizottság

LŐKÖS LÁSZLÓ
(GATE)
„A fejlett országok mezőgazdasága és fejlődésének általánosítható törvényszerűségei" c. értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány doktora.

Elméleti Orvostudományi Szakbizottság

MERCHENTHALER ISTVÁN
(USA)
„Újabb adatok a hypophysis elülső lebenye működésének szabályozásában résztvevő hypothalamikus neuronrendszerek morfológiájához" c. értekezése alapján az orvostudomány doktora.

Klinikai Orvostudományi Szakbizottság

NAGY JUDIT
(POTE II. BElkl.)
„Az IgA nephropathia kialakulásában és progressziójában szerepet játszó tényezőkről" c. értekezése alapján az orvostudomány doktora.

NGUYEN CHI PHI
(Vietnam)
„Immunpathogenetically significant changes and immunoregulatory impairment in systemic lupus erythematosus" c. értekezése alapján az orvostudomány doktora.

Kémiai tudományi Szakbizottság I.

BILLES FERENC
(BME)
„Az ionizációs egyensúlyok és a szolvatált molekula szerkezete közötti kapcsolat. Alkalmazás diazinok egyensúlyaira" c. értekezése alapján a kémiai tudomány doktora.

LÁZÁR KÁROLY
(MTA Izotóp I.)
„Hordozós katalizátorok tanulmányozása in situ Mössbauer spektroszkópiával" c. értekezése alapján a kémiai tudomány doktora.

SHAY ZOLTÁN
(MTA Izotóp I.)
„A morfológia szerepe kétfémes katalizátorok katalitikus hatásában" c. értekezése alapján a kémiai tudomány doktora.

Kémiai tudományi Szakbizottság II.

BERTALAN GYÖRGY
(BME)
„A kationos laktámpolimerizáció mechanizmusa" c. értekezése alapján a kémiai tudomány doktora.

HAJÓS GYÖRGY
(MTA KKKI)
„A heteroaromás jelleg kondenzált gyűrűrendszereknél" c. értekezése alapján a kémiai tudomány doktora.

HERCZEGH PÁL
(MTA Antibiotikumkémiai KCs.)
„Szénhidrátok vázának kialakítása és átalakítása" c. értekezése alapján a kémiai tudomány doktora.

SÁRKÁNY ANTAL
(MTA Izotóp I.)
„Reakció centrumok kialakulása fémeken és szerepük szénvázátrendezési reakciókban" c. értekezése alapján a kémiai tudomány doktora.

Biológiai tudományi Szakbizottság II.

BARANYI ATTILA
(JATE)
„Agykérgi neurontípusok biofizikai és funkcionális jellemzői és szerepük a sejtszínű asszociációs folyamatokban" c. értekezése alapján a biológiai tudomány doktora.

GARAB GYŐZŐ
(MTA SzBK Növényélettani Int.)
„Antenna pigmentek és pigment-protein komplexek szerveződése a klorplasztiszok tilakoid membránjaiban" c. értekezése alapján a biológiai tudomány doktora.

ZSINDELYNÉ KÁVAI MÁRIA
(DOTE III. sz. Belgyógy. Kl.)
„Mononukleáris fagocita sejtek szerepe a gazdaszervezet védekezésében" c. értekezése alapján a biológiai tudomány doktora.

DEMETER SÁNDOR
(MTA SzBK)
„A kloroplasztiszok és kloroplasztisz membránok termolumineszcenciája" c. értekezése alapján a biológia tudomány doktora.

Hadtudományi Szakbizottság

SOLYMOSI JÓZSEF
(BME)
„Nukleáris környezetellenőrző mérőrendszerek" c. értekezése alapján a hadtudomány doktora.

Tájékoztató

a TMB által odaítélt kandidátusi fokozatokról

Nyelv- orient. klassz. filológiai tudományi Szakbizottság

BIRTALAN ÁGNES
(MTA Altajisztikai KCs.)
„Egy századeleji ojrát népdalgyűjtemény nyelve, műfaja" c. értekezése alapján a nyelvtudomány kandidátusa.

MOLNÁR ÁDÁM
(JATE BTK)
„Időjárás-varázslás Belső-Ázsiában" c. értekezése alapján a nyelvtudomány kandidátusa.

FÜLÖP LÁSZLÓ
(Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola)
„A Somogy megyei Vízmente személynevei 1722—1900" c. értekezése alapján a nyelvtudomány kandidátusa.

APOR ÉVA
(MTA Könyvtár)
„A perzsa felvilágosodás előestéjén: Mahmud Mirza Oajar budapesti kézirata" c. értekezése alapján a nyelvtudomány kandidátusa.

Irodalomtudományi Szakbizottság

OLASZ SÁNDOR
(JATE)
„Nyugat-európai minták Németh László regény szemléletében" c. értekezése alapján az irodalomtudomány kandidátusa.

KROÓ KATALIN
(ELTE BTK)
„Dosztojevszkij: A Karamazov testvérek alak, cselekmény narráció, szövegköziség" c. értekezése alapján az irodalomtudomány kandidátusa.

KISS IRÉN
(ELTE BTK)
„Író és társadalom az olasz neoavangárdban" c. értekezése alapján az irodalomtudomány kandidátusa.

SZEPES ERIKA
(szabadfoglalkozású)
„Magyar költő—magyar vers" c. értekezése alapján az irodalomtudomány kandidátusa.

PATKÓS ÉVA
(BKE)
„A mitikus látásmód Lev Lesztov műveiben" c. értekezése alapján az irodalomtudomány kandidátusa.

MARINOVICH SAROLTA
(JATE)
„Two faces of fantasy: Women's gothic and utopian fiction. The tradition in English" c. értekezése alapján az irodalomtudomány kandidátusa.

MADARÁSZ IMRE
(KLTE)
„A megírt élet — (Alfieri: Vita című önéletrajzának elemzése)" c. értekezése alapján az irodalomtudomány kandidátusa.

Néprajztudományi Szakbizottság

KNÉZY JUDIT
(Magyar Mg. Múzeum)
„Hagyományok és változások a somogyi nép táplálkozásában (1696—1960)" c. értekezése alapján a néprajztudomány kandidátusa.

Filozófiai tudományi Szakbizottság

BACSÓ BÉLA
(ELTE BTK)
„A megértés művészete—a művészet megértése" c. értekezése alapján a filozófiai tudomány kandidátusa.

JOS KLEEMANS
(Hollandia)
„Georg Lukács, opfer oder komplize?" c. értekezése alapján a filozófiai tudomány kandidátusa.

Közgazdaságtudományi Szakbizottság

NASSER HUSSEIN SHAMSHAIR KHAN
(Dél-Jemen)
„The managerial emphasis in cost planning and control" c. értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa.

NGUYEN QUAN DONG
(Vietnam)
„Az iparvállalatok számítógépes termelésirányítási rendszerének modellezése" c. értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa.

KÁRPÁTI JÓZSEF
(nyugdíjas)
„A vállalati szervezés" c. értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa.

MOLNÁRFI LÁSZLÓ
(Külkereskedelmi Főiskola)
„Vagyonértékelés — amerikai módra" c. értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa.

SOÓS KÁROLY ATTILA
(MTA Közgazdaságt. I.)
„Terv, kampány, pénz. Szabályozás és konjunktúraciklusok Magyarországon és Jugoszláviában" c. értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa.

PHAM VAN KHUE
(Vietnam)
„Technológiatranszfer a fejlődő országok tudományos—műszaki kapcsolataiban különös tekintettel a vietnami gazdasági és technológiai infrastruktúra fejlesztésére" c. értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa.

Történelemtudományi Szakbizottság

KARSAI LÁSZLÓ
(MTA TTI)
„Cigánykérdés Magyarországon. Út a cigány Holocausthoz" c. értekezése alapján a történelemtudomány kandidátusa.

CSATÓ TAMÁS
(BKE)
„A belkereskedelem szerkezete Magyarországon a 19—20. században" c. értekezése alapján a történelemtudomány kandidátusa.

SZILÁGYI GÁBOR
(Magyar Filmintézet)
„Tűzkeresztség. A magyar játékfilm története 1945—1953" c. értekezése alapján a történelemtudomány kandidátusa.

Művészettört. építészettört. régészettudományi Szakbizottság

TÖRÖK LÁSZLÓ
(MTA Régészeti Intézet)
„Geschichte Merocs. Ein Beitrag über die Quellenlage und den Forschungsstand" c. értekezése alapján a régészettudomány kandidátusa.

TAKÁCSNÉ BÍRÓ KATALIN
(Magyar Nemzeti Múzeum)
„A kései neolitikum kőeszközei és nyersanyagfogalma a magyar Alföldön" c. értekezése alapján a történet(régészet)tudomány kandidátusa.

FORGÁCS ÉVA
(Magyar Iparművészeti Főiskola)
„A Bauhaus története 1919—1933" c. értekezése alapján a művészettörténettudomány kandidátusa.

VADAS JÓZSEF
(Iparművészeti Múzeum)
„A típusbútor Magyarországon" c. értekezése alapján a művészettudomány kandidátusa.

Állam- és Jogtudományi Szakbizottság

LÉVAI MIKLÓS
(Miskolci Egy. ÁJK)
„A kábítószer-probléma és a bűnözés összefüggései" c. értekezése alapján az állam- és jogtudomány kandidátusa.

TAKÁCS IMRE
(nyugdíjas)
„Magyarország földművelésügyi közigazgatása az Osztrák—Magyar Monarchia korában" c. értekezése alapján az állam- és jogtudomány kandidátusa.

Pedagógiai tudományi Szakbizottság

AHMED RAMADAN BENHALIM
(Líbia)
„The development of mathematics teaching in light of analytic geometry teaching in Libyan secondary schools" c. értekezése alapján a neveléstudomány kandidátusa.

ABDALLA MOHAMED AL ASHAB
(Líbia)
„Manpower and education planning assessement of academic and social status of Arab students in Hungary" c. értekezése alapján a neveléstudomány kandidátusa.

FABINYI ERZSÉBET
(Miskolci Egyetem Társtud. Int.)
„Az értékátadás és — elsajátítás néhány nevelés — filozófiai-, pszichológiai- és nevelészociológiai problémája az oktatási folyamatban. (Különös tekintettel egyes felsőoktatási specifikumokra)" c. értekezése alapján a neveléstudomány kandidátusa.

STURCZ ZOLTÁN
(BME Nyelvi Int.)
„Nyelvoktatási viták, irányok, tervezetek Magyarországon 1910—1920. (Nyelvoktatásunk első reformévtizede)" c. értekezése alapján a neveléstudomány kandidátusa.

FODOR ISTVÁNNÉ
(BKE)
„A szovjet-orosz köztársasági terminológia országismereti háttere és oktatásmódszertani problémái" c. értekezése alapján a neveléstudomány kandidátusa.

VINCZE LÁSZLÓ
(nyugdíjas)
„Rousseau-tól Neillig. A gyermek felszabadításától a szabad nevelésig" c. értekezése alapján a neveléstudomány kandidátusa.

SZABÓ MIKLÓS
(nyugdíjas)
„A pedagógus Tolsztoj" c. értekezése alapján a neveléstudomány kandidátusa.

SZABADYNÉ BÉKÉSI MAGDOLNA
(JGy. Tanárképző Főiskola)
„A zeneiskolai énekoktatás története hazánkban 1885—1948 között, különös tekintettel a szegedi képzésre" c. értekezése alapján a neveléstudomány kandidátusa.

GALLOUL M. AHMED TURKI
(Líbia)
„Teaching modern physics in developing countries Libya as an example" c. értekezése alapján a neveléstudomány kandidátusa.

Földrajztudományi és meteorológiai tudományi Szakbizottság

EKE PÁLNÉ
(KLTE)
„Szabolcs-Szatmár-Bereg megye népesedési és a faluhálózat jellemzői" c. értekezése alapján a földrajztudomány kandidátusa.

GERESDI ISTVÁN
(NEFELA Jégesőelhárító Egyesület)
„Zivatarfelhők mikrofizikájának számítógépes modellezése" c. értekezése alapján a földrajz-(meteorológiai) tudomány kandidátusa.

Fizikai, csillagászati tudományi Szakbizottság

VIROSZTEK ATTILA
(MTA KFKI SzFKI)
„Mágneses térrel indukált spinsűrűség-hullámok" c. értekezése alapján a fizikai tudomány kandidátusa.

PIPEK JÁNOS
(BME Fizikai I.)
„Atomi rendszerek lokalizált egyelektron pályáinak felhasználása és analízise" c. értekezése alapján a fizikai tudomány kandidátusa.

LÉVAI PÉTER
(MTA KFKI RMKI)
„Nem egyensúlyi folyamatok a relativisztikus nehézion ütközésekben" c. értekezése alapján a fizikai tudomány kandidátusa.

BÁNTAY PÉTER
(MTA Elméleti Fizikai Tsz-i KCs.)
„Hopf algebrai módszerek alkalmazása orbifold modellek vizsgálatában" c. értekezése alapján a fizikai tudomány kandidátusa.

Növénytermesztési Szakbizottság

PÁLFINÉ dr. NAGY ÉVA
(Gyógynövény és Drogismereti I.)
„Nitrogén formák hatása a talaj-növény kölcsönhatás rendszerében a Fagopyrum és culentum Mönch, a Rosmarinus officinalis L. hatóanyag tartalmára" c. értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa.

EGYEDNÉ BÁLINT KLÁRA
(Keresk. Minőségell. Int.)
„Rekultiválás telepített és spontán kolonizáló fajokkal" c. értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa.

SZABOLCS JÁNOS
(Pannon Agrártud. Egy. Növényvédő I. Keszthely)
„A gabonaféléken élő Lema-fajok (Col. Chrysomelidae) morfológiája, életmódja és az ellenük való védekezés lehetőségei" c. értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa.

SCHMIDT REZSŐ
(PATE)
„A N-műtrágyázás hatása a gyepek ásványi-anyag tartalmára" c. értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa.

AMBRUS ANDRÁS
(Roth Gyula Erdészeti és Faip. Szakközépisk.)
„Rovarpopulációk vizsgálata jelölés-visszafogásos módszerekkel, különös tekintettel erdészeti kártevő nagylepkékre" c. értekezése alapján a mezőgazdaság (erdészet) tudomány kandidátusa.

SIMON LÁSZLÓ
(GATE Mg. Főiskola, Nyíregyháza)
„Titán és gallium hatásának összehasonlító vizsgálata Chlorella pyrenoidosa, Lycopersicon esculantum és lycine max növényekben" c. értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa.

CSÁKINÉ MICHÉLI ERIKA
(GATE)
„Mesterségesen előállított ásványi-humusz komplexek optikai reflektenciavizsgálata" c. értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa.

Állattenyésztési, állatorvostudományi Szakbizottság

HAJTÓS ISTVÁN
(ÁÉSZ Miskolci Állategészségü. I.)
„A kosok baktériumok okozta genitalis fertőzöttsége" c. értekezése alapján az állatorvostudomány kandidátusa.

HULLÁR ISTVÁN
(Állatorvostud. Egy.)
„Különböző belső és külső tényezők hatása a nyúltakarmányok táplálóanyagainak emészthetőségére" c. értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa.

RÁTKY JÓZSEF
(ÁTK Szaporodásbiológiai O.)
„Endoszkópos vizsgálatok kocasüldők petefészek működéséről" c. értekezése alapján az állatorvostudomány kandidátusa.

VETÉSI MARGIT
(GATE)
„Tömegtakarmányok etetésének hatása a fiatal ludak felnevelésére és néhány takarmányozás-élettani jellemzőjére" c. értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa.

MAGDUS MELINDA
(Állatorvostud. Egy.)
„A zsíranyagforgalmat befolyásoló tényezők vizsgálata és az energiaellátás javításának lehetőségei kérődzőkben" c. értekezése alapján az állatorvostudomány kandidátusa.

FODOR LÁSZLÓ
(Állatorvostud. Egy.)
„Különböző kórformákból izolált pasteurelle haemolytice törzsek, valamint a velük szorosan rokon baktériumfajok tulajdonságai" c. értekezése alapján az állatorvostudomány kandidátusa.

GÁBOR GYÖRGY
(ÁTK, Herceghalom)
„A reprodukciós teljesítmény javításának lehetőségei egyes biotechnikai eljárásokkal házinyúlban" c. értekezése alapján az állatorvostudomány kandidátusa.

Agrárökonómiai tudományi Szakbizottság

SZÉKELY GÉZA
(KÉE)
„A hatékony zöldség- és gyümölcsforgalmazás érdekeltségi és szervezeti kérdései" c. értekezése alapján a mezőgazdasági tudomány kandidátusa.

SERES TIBOR
(Békéscsabai Konzervgyár)
„A stratégiai marketing tervezés, marketing vezetés kialakításának lehetőségei a tartósítóiparban" c. értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa.

FRANK DIETER PECHANEL
(Németország)
„Menschliches Effektivitätssteigerungs- und Innovations-system (MEI)" c. értekezése alapján a közgazdaságtudomány kandidátusa.

Elméleti orvostudományi Szakbizottság

GILÁNYI TIBORNÉ, KOCH MAGDOLNA
(SOTE II. Élettani I.)
„Az intersticiális tér nyomás és elektrolit egyensúlyai" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

SZABÓ BÉLA
(DOTE)
„Humán retrovírusok indukálta immun- és interferonválasz szerepe a leukémiák és a szerzett immunhiányos szindroma pathogenezisében" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

TRETTER LÁSZLÓ
(SOTE II. Kémiai Biokémiai I.)
„Szabadgyökök elleni védekező mechanizmusok mitokondriumokban" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

SOMOGYI GÁBOR
(DOTE Igazságügyi Orvostani I.)
„Gyógyszermódosítások befolyása kimutathatóságaira és hatékonyságukra jelentőségük az, igazságügyi toxikológiában" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

PAJOR LÁSZLÓ
(POTE Pathológiai I.)
„A sejtmembrán hydrophob regiójának szerkezeti változása és ennek tüneti functionális jelentősége sejtactivatio, valamint reactiv és daganatos sejtproliferatio során" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

VALKÓCZY AURÉLIA
(szabadfoglalkozás)
„A csecsemők staphylowccus-okozta megbetegedések epidemiológiája — és megelőzése" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

Klinikai Orvostudományi Szakbizottság

KOMOLY SÁMUEL
(SOTE Neurológiai Kl.)
„A sclerosis multiples és két kísérletes központi idegrendszeri demyelinisatios folyamat összehasonlító vizsgálata" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

FALUDI GÁBOR
(SOTE Pszichiátriai Kl.)
„Pánikbetegség klinikai, neuróbiológiai és farmakoterápiás adatok" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

KHOÓR SÁNDOR
(Merényi G. Kórház)
„Korszerű apexkardiográfia" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

SZÁNTÓ FERENC
(SZOTE Női Kl.)
„A terhelés nélküli és az endogen oxytocin terheléses cardiotocographia szerepe a magzati állapot észlelésében" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

SÁNTA SÁNDOR
(DOTE)
„Az acromioclavicularis izületi és izületkörnyéki lágyrészsérülések és posttraumás degeneratív elváltozások keletkezése, felmérése és kezelése" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

ORGOVÁN GYÖRGY
(MH. Közp. Katonai Kh.)
„Átültetésre előkészített pancreas segmentum életképességének vizsgálata kísérletes körülmények között" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

BALOGH GÁBOR
(Kaposvári Megyei Kh.)
„A mellüregi gennyedés korai aktív és kiegészítő sebészi kezelése felnőttkorban" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

BOLODÁR ALAJOS
(DOTE)
„Invaziv magzati beavatkozások javallata és kockázata genetikailag veszélyeztetett terhességekben" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

BAGDY GYÖRGY
(Orsz. Ideg- és Elmekl.)
„A glukokortikoid kezelés pszichoneuroendokrin vonatkozásai" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

LÁSZLÓ FERENC
(SZOTE I. Belgyógy. Kl.)
„Szomatosztatív analógok és vazopresszin antagonisták protektív hatása a gyomornyálkahártya károsodásra patkányban" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

ENGELHARDT JÓZSEF
(SZOTE Ideg- és Elmegyógy. Kl.)
„A motoneutronok immunkárosodása (állatkísérletes modellek és sporadikus amytrophiás lateralsclerosis)" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

SCHRANZ VIKTOR
(SOTE III. sz. Belgyógy. Kl.)
„A perifériás vér lymphocyták IgG-Fc receptorainak heterogénitása B-sejtes chronicus lymphoid leukémiában" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

REUSZ GYÖRGY
(SOTE I. Gyermekkl.)
„Az izolált hacmaturia, hypercalciuria és phosphaturia összefüggésének kérdései gyermekkorban" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

MOHÁCSI GÁBOR
(SZOTE I. Belgyógy. Kl.)
„Membranózus glomerulonefritisz (Humán és állatkísérletes megfigyelések)" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

MIKITA JÁNOS
(DOTE II. Belkl.)
„Kísérletes és klinikai hemorheológiai tanulmányok" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

Gépészeti, kohászati tudományi Szakbizottság

JAKAB ENDRE
(Miskolci Egyetem)
„Gyártó eszközök epiciklois fogazatok megmunkálására" c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

SZOTA GYÖRGY
(Miskolci Egyetem)
„Kenőanyag tapadóképességének hatása siklófelületpárok folyadéksúrlódási jellemzői" c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

LOVAS ANTAL
(MTA KFKI SZFKI)
„Ötvözés és előállítási körülmények szerepe a vas-bór alapú fémüvegek tulajdonságainak alakításában" c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

KÉKESI TAMÁS
(Miskolci Egyetem)
„Az elektrolitos rézfinomításánál fellépő polarizációs kialakulása, jellemzői és befolyásolhatósága" c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

Energetikai tudományi Szakbizottság

TALIB KSHASH MURTADHA
(Irak)
„Analysis of energy — consumption in advamed air — conditioning of the textile industry" c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

NGUYEN VAN DIEP
(Vietnám)
„Robothajtások robosztus, adaptív szabályozása" c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

JAMAL ALOMAR
(Szíria)
„Cooling and heating perfomance of simple roof absorbers/radiators" c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

Elektronikai és számítástechnikai tudományi Szakbizottság

SIMON FERENC
(nyugdíjas)
„Távbeszélőtechnika" c. könyv értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

HABERMAYER ISTVÁNNÉ
(BME)
„Változó holtidős folyamatok szabályozása adaptív Smith prediktorral" c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

ERŐSS GYÖRGY
(TMB tud. ösztöndíjas)
„Tetszőleges karszerkezetű robotok néhány csökkentett számítási igényű új vezérlési módszere" c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

SOMOGYI KÁROLY
(MTA Műszaki Fizikai KI)
„Gőzfázisú epitoxiás GaAs rétegek növekedési és elektromos transzporttulajdonságainak vizsgálata" c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

HOSSZÚ GÁBOR
(BME)
„MOS modellparaméterek dinamikus meghatározása és hibatérképek előállítása rekonfigurálható ring oszcillátorral" c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

KOVÁCS BALÁZS
(MTA Műszaki Fizikai KI)
„Ohmos kontaktusok vegyületfélvezető alapú, nagyfrekvenciás eszközök készítéséhez" c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

Építési és építészeti és közlekedéstudományi Szakbizottság

GAMAL ATTEYA AHMED SHARAF
(Egyiptom)
„Models for desing and evaluation of drip irrigation systems" c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

MOHAMED TAREK FONAD SOROUR
(Egyiptom)
„Activated sludge modeling for operational control" c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

BALÁZS GYÖRGY
(BME)
„Erőátadódás betonban" c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

SZENTIVÁNYI BÉLA
(MTA MMTKG)
„Megbízhatóságelmélet alkalmazása a szerkezet és a talajágyazat együttdolgozásának kérdései" c. értekezése alapján a műszaki tudomány kandidátusa.

Bányászati, földtani és geodéziai és geofizikai tudományi Szakbizottság

POLGÁRI MÁRTA
(MTA Geokémiai KL.)
(„Az Mn geokémiája az urkúti telep és néhány magyarországi indikáció tükrében" c. értekezése alapján a földtudomány kandidátusa.

DZURMAN CERENDORZS
(ÉRV Salgótarjáni Üzemig.)
„Mongólia Gobi sivatag felszín alatti nagyobb víztározók hidrogeológiai viszonyai" c. értekezése alapján a földtudomány kandidátusa.

Kémiai tudományi Szakbizottság I.

FEHÉR MIKLÓS
(Baseli Egyetem)
„Kismolekulák fotoelektron és kemielektron spektroszkópiás vizsgálata magas hőmérsékleten gázfázisban" c. értekezése alapján a kémiai tudomány kandidátusa.

VARGÁNÉ BECH ANDREA
(MTA Izotóp I.)
„Alumínium-oxid hordozós rénium- és ruténium-katalizátorok modellezése fém-karbonil-klaszterekkel" c. értekezése alapján a kémiai tudomány kandidátusa.

GYÖRGYI LÁSZLÓ
(ELTE)
„Komplex rendszerek modellezése: Nemlineáris kémiai jelenségek a Belouszov-Zsabotyinszkij reakcióban" c. értekezése alapján a kémiai tudomány kandidátusa.

HANNUS ISTVÁN
(JATE)
„Zeolitok reakciója klórtartalmú reaktánsokkal" c. értekezése alapján a kémiai tudomány kandidátusa.

SZABÓ ISTVÁN
(MTA Műszaki Kémiai KI)
„Vízmentes alumínium-klorid előállítása alumínium-oxid nagy hőmérsékletű klórozásával" c. értekezése alapján a kémiai tudomány kandidátusa.

Kémiai tudományi Szakbizottság II.

TAKÁCS ERZSÉBET
(MTA Izotóp I.)
„Sugárzásos térhálósítás manomerrel érzékenyített rendszerekben" c. értekezése alapján a kémiai tudomány kandidátusa.

RÉCZEYNÉ CSORBA KATALIN
(BME)
„Lignocellulózok biotechnológiai hasznosításának lehetőségei és problémái" c. értekezése alapján a kémiai tudomány kandidátusa.

BENÉNÉ VISY JÚLIA
(MTA KKKI)
„Gyógyszerek sztereószelektív kötődése szérumfehérjékben" c. értekezése alapján a kémiai tudomány kandidátusa.

RÉVÉSZ PIROSKA
(SzOTE Gyógyszertechn. I.)
„Tabletták előállítása közvetlen úton, ható- és segédanyagok préselhetősége" c. értekezése alapján a gyógyszerészeti tudomány kandidátusa.

Biológiai tudományi Szakbizottság I.

LÖVEI GÁBOR
(Növényvédelmi Kutató)
„Antropogén előehelyek futóbogár együtteseinek szerkezete és táplálkozás ökológiájuk" c. értekezése alapján a biológiai tudomány kandidátusa.

VIRÁGH KLÁRA
(MTA Ökológiai és Botanikai KI)
„Diszturbációt követő vegetációdinamizmus egy sztyeptársulásban" c. értekezése alapján a biológiai tudomány kandidátusa.

Biológiai tudományi Szakbizottság II.

GOMBOS ZOLTÁN
(Növényélettani Int.)
„A zsírsavtelítetlenség szerepe magasabbrendű növények és cianobaktériumok fotoszintetikus aktivitásának hőmérsékletfüggésében" c. értekezése alapján a biológiai tudomány kandidátusa.

TÓTH MARTINEZ BÉLA
(DOTE Gyógyszertan)
„β-Laktamázok tisztítása kromatofókuszálással és módosított affinitáskromatográfiával, két új β-laktámszármazék farmakobiokémiai vizsgálata" c. értekezése alapján a biológiai tudomány kandidátusa.

BALÁZS ANDRÁS
(ELTE TTK)
„Modell amidok rezgési spektruma, harmonikus erőtere és a fehérje gerinc lokális flexibilitása" c. értekezése alapján a biológiai tudomány kandidátusa.

BIRÓ SÁNDOR
(DOTE Biológiai I.)
„Primer és szekunder metabolizmusban részt vevő gének klónozása és analízise sztreptomycesekben" c. értekezése alapján a biológiai tudomány kandidátusa.

BÁNFALVI ZSÓFIA
(Mg-i Biotechnológiai Kutatóközpont)
„Szimbiotikus nitrogénkötésért felelős gének molekuláris genetikai vizsgálata" c. értekezése alapján a biológiai tudomány kandidátusa.

Hadtudományi Szakbizottság

BALAJTI ISTVÁN
(MH Haditechn. I.)
„Jelfeldolgozó professzorok alkalmazhatósága a haditechnikai fejlesztésekben" c. értékelése alapján a hadtudomány kandidátusa.

Szociológiai és demográfiai tudományi Szakbizottság

MOHAMED ALAA EL-DIN ABDEL KADER
(Egyiptom)
„The impact of industrialization and infrastructure on rural development" c. értekezése alapján a szociológiai tudomány kandidátusa.

PETHŐ LÁSZLÓ
(Jászberényi Tanítóképző Főisk.)
„A tanítók és a társadalom történeti- szociológiai megközelítések" c. értekezése alapján a szociológiai tudomány kandidátusa.

KUPA LÁSZLÓ
(JPTE Tanárképző Kar Történettud. I.)
„Pulszky Ágost szociológiája" c. értekezése alapján a szociológiai tudomány kandidátusa.

CSÁKÓ MIHÁLY
(ELTE Szoc. Int.)

LISKÓ ILONA
(Oktatáskutató Int.)
„A szakmunkástanulók társadalmi meghatározottsága a hetvenes években" c. társszerzés értekezése alapján a szociológiaitudományok kandidátusai.

NEMÉNYI MÁRIA
(MTA Szociológiai KI)
„A család szociális reprezentációja" c. értekezése alapján a szociológiai tudomány kandidátusa.

Politikatudományi Szakbizottság

BOZÓKI ANDRÁS
(ELTE ÁJK)
„Az anarchizmus társadalomfilozófiája, magyarországi története és öröksége" c. értekezése alapján a politikatudomány kandidátusa.

SÜKÖSD MIKLÓS
(ELTE Szoc. Int.)
„Az anarchizmus társadalomfilozófiája, magyarországi története és öröksége" c. értekezése alapján a politikatudomány kandidátusa.

AD HOC Szakbizottság

ÜRMÖSI JÁNOS
(nyugdíjas)
Orofaciális szövethiányok sebészi rekonstrukciója autotranszplantátumokkal" c. értekezése alapján az orvostudomány kandidátusa.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára pályázatot hirdet

az MTA Társadalmi Konfliktusok Kutatóközpontja

igazgatói

munkakörének betöltésére

1993. január 1-jei hatállyal

A pályázókkal szembeni követelmények:

— egyetemi végzettség, tudományos fokozat;
— kimagasló, nemzetközileg is elismert eredmények az intézet profiljának megfelelő kutatások valamely területén;
— legalább egy világnyelv előadóképes ismerete;
— kutatóintézet, vagy nagyobb kutatási egység vezetésében szerzett megfelelő gyakorlat.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázónak az Intézet tudományos programjának megvalósítására vonatkozó koncepcióját;
— a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését;
— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését;
— a pályázó által írt tanulmányok, könyvek pontos bibliográfiai jegyzékét;
— tudományos fokozatának és idegen nyelvismeretének megjelölését.

A pályázathoz mellékelni kell:

— az oklevelek hiteles másolatát;
— részletes szakmai önéletrajzot 2 példányban;
— 3 hónapnál nem régebbi keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Amennyiben a pályázó az MTA alkalmazásában áll, úgy a pályázatnak a fentebb megjelölt mellékleteket nem kell tartalmaznia.

Az igazgatót az Intézet főfoglalkozású kutatóinak titkos szavazással kifejezett véleményére és az illetékes tudományos osztály javaslatára is figyelemmel, az Akadémia főtitkára nevezi ki határozott időre, de legfeljebb 3 évre.

A pályázatot az MTA főtitkárának címezve (1361. Budapest, Pf. 6.) 1992. október 31-ig kell benyújtani.

A Nemzetközi Alkalmazott Rendszerelemzési Intézet (IIASA, Ausztria) Dinamikus Rendszerek projektjének élére vezetőt keres. A projekt célja, hogy új matematikai eszközöket dolgozzanak ki összetett dinamikus rendszerek leírásához és felhasználják őket a gazdasági és környezeti folyamatok rövid és hosszútávú viselkedésének elemzésében.

A jelölttel szembeni elvárások: alkalmazott matematika témakörben szerzett diploma, nemzetközi publikációk, kutatásban szerzett vezetői tapasztalat; angol nyelvtudás.

A jelentkezési határidő: 1992. november 1.

További részletekről tájékoztatást az MTA MAREB Titkársága készséggel nyújt. Telefon: 117-7503, Vérné Zámori Zsófia

---

A Magyar Tudományos Akadémia Főtitkára pályázatot hirdet az

MTA IZOTÓPKUTATÓ INTÉZETE

igazgatói

munkakörének betöltésére

1993. január 1. hatállyal

A kinevezendő igazgató feladata:

— az intézet tudományos tevékenységének irányítása, koordinálása;
— a kutatóhely hazai és nemzetközi tudományos életben kivívott helyének és szerepének megőrzése, illetve további erősítése;
— a kutatóhely kialakított tudományos koncepciójának megvalósítása.

A pályázókkal szembeni követelmények:

— tudomány doktora tudományos fokozat;
— kimagasló, nemzetközileg is elismert eredmények az intézet profiljának megfelelő kutatások valamely területén;
— kutatóintézet, vagy nagyobb kutatási egység vezetésében szerzett megfelelő gyakorlat;
— legalább egy világnyelv előadóképes ismerete.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázónak az intézet tudományos programjának megvalósítására vonatkozó koncepcióját;
— a pályázó jelenlegi munkahelyének, besorolásának, beosztásának és fizetésének megjelölését;
— eddigi szakmai munkájának és a munka eredményeinek ismertetését;
— a pályázó által írt tanulmányok, könyvek pontos bibliográfiai jegyzékét;
— tudományos fokozatának és idegen nyelvismeretének megjelölését.

A pályázathoz mellékelni kell:

— az oklevelek hiteles másolatát;
— részletes szakmai önéletrajzot 2 példányban;
— 3 hónapnál nem régebbi keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Amennyiben a pályázó az MTA alkalmazásában áll, úgy a pályázatnak a fentebb megjelölt mellékleteket nem kell tartalmaznia. Az igazgatót az intézet főfoglalkozású kutatóinak titkos szavazással kifejezett véleményére és az illetékes tudományos osztály javaslatára is figyelemmel az Akadémia főtitkára nevezi ki határozott időre.

A pályázatot az MTA főtitkárának címezve (1361. Budapest Pf. 6.) a pályázati felhívás megjelenésétől számított 30 napon belül kell benyújtani.

MTA Titkárság
Természettudományi Főosztálya

A Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola Állattani Tanszéke kandidátus minősítő kollégát keres, aki félállásban vagy más megoldásban részt venne az állatélettani és/vagy állatszervezettani tárgy oktatásában és a kutatási munka szervezésében. Kérjük az érdeklődőket, hogy levélben vagy telefonon keressék meg a tanszékvezetőt (Szombathely 9700, Károlyi Gáspár tér 4, t.: (94) 13-892).

FOGADÓÓRÁK

Láng István, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden hétfőn 15,30—17 óra között — bármely természetű ügyben — fogadóórát tart.

A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak, valamint az intézmények vezetőinek más időpontokban is rendelkezésére áll.

Jogi és Igazgatási Főosztály

Szabó János, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke szerdán 10—12 óráig, és Harmathy Attila, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára szerdán 10—12 óráig tart fogadóórát. Előzetes bejelentés az 1173-901 hívószámú telefonon.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja
Szerkeszti: dr. Egri Pál, a MTA Titkársága Jogi Osztályának vezetője

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat igazgatója
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat végezte.
Felelős vezető: Zöld Ferenc igazgató — Budapest, 1992., Nyomdai táskaszám: 21458
Felelős szerkesztő: dr. Egri Pál — Műszaki szerkesztő: Sándor István
Megjelent: 1,6 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10/A., közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj egy évre 840,— Ft — Példányszámonkénti ára: 35,— Ft

XLI/1992. ÉVFOLYAM 12. SZÁM

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA TITKÁRSÁGA

BUDAPEST, 1992. NOVEMBER 12.

Jogszabályok — 14/1992. (IX. 19.) MKM rendelet — az idegen nyelvtudás igazolására rendszeresített állami nyelvvizsgáról szóló 3/1980. (X. 25.) MM rendelet módosításáról 135

Közlemények — 6/1992. (A. É. 2.) MTA utasítás — a munkáltatói jogok gyakorlásáról az MTA Titkárságán 136

Pályázati felhívások 136

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának, valamint a Tudományos Minősítő Bizottság elnökének és titkárának fogadóórája 138

Jogszabályok

A művelődési
és közoktatási miniszter
14/1992. (IX. 19.) MKM

rendelete

az idegen nyelvtudás igazolására rendszeresített állami nyelvvizsgáról szóló 3/1980. (X. 25.) MM rendelet módosításáról

A művelődési és közoktatási miniszter feladat- és hatásköréről szóló — többször módosított — 47/1990. (IX. 15.) Korm. rendelet 2. §-ának *a)* pontjában kapott felhatalmazás alapján — a munkaügyi miniszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem:

1. §

Az idegen nyelvtudás igazolására rendszeresített állami nyelvvizsgáról szóló — többször módosított — 3/1980. (X. 25.) MM rendelet melléklete a következő 1.8.2. és 1.8.3. ponttal egészül ki:

Sorszám	Időpont	Vizsgák, okiratok	Vizsgaeredmény nyelvvizsga fokozat			
			jeles	jó	közepes	elégséges
„1.8.2.	1992. szept. 1. után	a Budapesti Műszaki Egyetem mérnöki, üzemmérnöki szakjain tett nyelvi szigorlat	közép	közép	alap	alap
1.8.3.	1992. szept. 1. után	a Budapesti Műszaki Egyetem mérnöki, üzemmérnöki szakjain tett nyelvi kollokvium”	alap	alap	—	—

Ez a rendelet a kihirdetést követő 8. napon lép hatályba.

Dr. Andrásfalvy Bertalan s. k.
művelődési és közoktatási miniszter

Közlemények

Az MTA elnökének és főtitkárának
6/1992. (Á. É. 12) MTA

utasítása

a munkáltatói jogok gyakorlásáról az MTA Titkárságán

A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 6. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következő utasítást adjuk ki.

1. §

(1) A munkáltatói jogokat
- a vezető beosztású köztisztviselők tekintetében a főtitkár;
- az I. és II. Besorolási osztály köztisztviselői tekintetében az MTA Titkárság vezetője;
- a III. és IV. Besorolási osztály ügykezelői — ideértve az ügykezelő osztályvezetőt is — és fizikai alkalmazottai tekintetében a főosztályvezető

gyakorolja.

(2) A főtitkár címzetes tanácsosi és főtanácsosi címet adományozhat.

2. §

(1) Az elnök egyetértése szükséges a Tudományos Testületi Titkárság és az Elnöki Titkárság vezetőjével kapcsolatos munkáltatói jogok gyakorlásához.

(2) A tudományos osztály elnökének egyetértése szükséges az osztály tudományos titkárával kapcsolatos munkáltatói jogok gyakorlásához.

3. §

(1) A kinevezésekre, felmentésekre és átsorolásokra vonatkozó munkáltatói döntést a Jogi és Igazgatási Főosztály a Köztisztviselői Törvény Szabályai szempontjából véleményezi, majd a Gazdasági Osztály készíti elő.

(2) Ez az utasítás 1992. november 1-jén lép hatályba egyidejűleg az 1/1983. sz. hivatalvezetői szabályozás hatályát veszti.

Kosáry Domokos s. k. *Láng István s. k.*

Pályázati felhívások

Az MTA Növényvédelmi Kutatóintézetének igazgatója (Budapest, Herman Ottó út 15., levélcím: 1525 Budapest, Pf. 102.) pályázatot hirdet *tudományos igazgatóhelyettesi* munkakör betöltésére.

A tudományos igazgatóhelyettes feladata az intézeti célok megvalósítása érdekében:

- a növényvédelmi állattani, növénykórtani, rezisztencia-biológiai, kórélettani, gyomnövénykutatási és növényvédelmi kémiai kutatások átfogó irányítása;
- az említett tudományterületek valamelyikében aktív tudományos kutatások végzése;
- az intézet nemzetközi kapcsolatainak és ezzel kapcsolatos ügyviteli tevékenységének irányítása és ellenőrzése.

A pályázókkal szembeni követelmények:

- egyetemi végzettség;
- tudományos fokozat;
- nemzetközi színvonalú tudományos tevékenység;
- legalább két idegen nyelv ismerete, az egyik idegennyelvből előadó- és vitakészség.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és fizetésének megjelölését;
- eddigi szakmai munkásságát, tudományos eredményeinek ismertetését;
- tudományos fokozatának, nyelvismeretének megjelölését;
- tudományos munkáinak jegyzékét;
- a munkakör ellátására vonatkozó vezetési és tudományos elképzeléseit.

A pályázathoz mellékelni kell:

- az oklevelek hivatalos másolatát;
- részletes önéletrajzot;
- hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Amennyiben a felhívásra az MTA Növényvédelmi Kutatóintézetében dolgozó kutató pályázik, úgy az említett okmányokat nem szükséges a pályázathoz csatolni.

A pályázatot az MTA Növényvédelmi Kutatóintézetének igazgatójához kell benyújtani a közzétételtől számított 30 napon belül.

Budapest, 1992. október 14.

Dr. Király Zoltán s. k.
az MTA rendes tagja
igazgató

Az MTA Növényvédelmi Kutatóintézetének igazgatója (Budapest, Herman Ottó út 15., levélcím: 1525 Budapest, Pf. 102.) pályázatot hirdet az Intézet

Állattani-, Biokémiai- és Rezisztencia-biológiai, valamint Gyomnövénykutatási Osztályának *tudományos osztályvezetői* munkakörére.

A tudományos osztályvezető feladata az intézeti célok megvalósítása érdekében:

- az osztály átfogó tudományos irányítása;
- az illető tudományterületen aktív tudományos kutatások végzése;

A pályázókkal szembeni követelmények:

- egyetemi végzettség;
- tudományos fokozat;
- nemzetközi színvonalú tudományos tevékenység;
- a tudományterület szempontjából fontos idegen nyelv, illetve nyelvek ismerete és az egyikből előadó- és vitakészség.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

— a pályázó jelenlegi munkahelyének, beosztásának és fizetésének megjelölését;
— eddigi szakmai munkásságát, tudományos eredményeinek ismertetését;
— tudományos fokozatának, nyelvismeretének megjelölését;
— tudományos munkájának jegyzékét;
— a munkakör ellátására vonatkozó vezetési és tudományos elképzeléseit.

A pályázathoz mellékelni kell:

— az oklevelek hiteles másolatát;
— részletes önéletrajzot;
— hatósági erkölcsi bizonyítványt.

Amennyiben a felhívásra az MTA Növényvédelmi Kutatóintézetben dolgozó kutató pályázik, úgy az említett okmányokat nem szükséges a pályázathoz csatolni.

A pályázatot az MTA Növényvédelmi Kutatóintézetének igazgatójához kell benyújtani a közzétételtől számított 30 napon belül.

Budapest, 1992. október 14.

Dr. Király Zoltán
az MTA rendes tagja
igazgató

A Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatások Központja főigazgatója pályázatot ír ki a szerveződő Alföldi Tudományos Intézete békéscsabai osztálya

tudományos osztályvezetői állásának betöltésére.

Az állás betöltőjének feladata a közel húszéves múltú, jelenleg öt tudományos munkatárssal működő kutatócsoport munkájának irányítása, interdiszciplináris szemléletű összefogása, a működés feltételeinek részleges megteremtése, a csoport képviselete, tevékenységének koordinációja a helyi intézményrendszerrel, az Alföldi Tudományos Intézettel és a Regionális Kutatások Központjával. A pályázónak tudományos minősítéssel kell rendelkeznie.

A pályázatot 1992. november 30-ig kell benyújtani az MTA RKK főigazgatójának (MTA Regionális Kutatások Központja, 7601 Pécs, Papnövelde u. 22.) önéletrajzzal, erkölcsi bizonyítvánnyal, publikációs jegyzékkel együtt. A pályázattal kapcsolatosan felvilágosítás kapható Dr. Csatári Bálinttól az Alföldi Tudományos Intézet igazgatójától (Kecskemét, Rákóczi út 3. Tel.: 76-322-331) és a Békéscsabai Csoporttól (Békéscsaba, Sallai u. 40—42. Tel.: 66-328-577).

Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság pályázatot hirdet a magyar—brit kormányközi tudományos és technológiai munkaterv keretében végzendő kutatási/fejlesztési projektek nemzetközi kapcsolattartásának, kutatócseréjének támogatására.

Pályázhatnak egyetemek (egyetemi tanszékek, intézetek, kutatócsoportok), kutató intézetek, vállalatok kutatásfejlesztési egységei, amelyek magyar *fedezeti forrással rendelkező* kutatásaik/fejlesztéseik sikeres megvalósításához brit intézményekkel kívánnak együttműködni és a közös tevékenység célját, tartalmát, kapcsolattartási igényét a *brit partnerintézménnyel előzetesen egyeztették.*

A pályázatnak az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

1. A pályázat címe.

2. Az együttműködésben résztvevők adatai:
   a) a magyar intézmény adatai (megnevezés, cím, telefon, fax),
   a magyar témavezető adatai (név, beosztás),
   a projektben résztvevő magyar kutatók adatai (név, beosztás).
   (Mellékletben valamennyi résztvevő szakmai életrajzának rövid összefoglalása és a témával kapcsolatos legújabb publikációinak listája.)
   b) A brit intézmény adatai az *a)* pont részletezése szerint.

3. A projekt leírása (előzmény, a közös munka célja, az együttműködés várható haszna mind a magyar, mind brit viszonylatban, a megvalósítás ütemezése, feladatmegosztás a magyar és a brit intézmények között, az eredmények tervezett megjelenési formája).

4. Költségvetés.
   a) A kutatási/fejlesztési költségek fedezetének forrása (elnyert KMÜFA, OTKA, FFA támogatás esetén a nyilvántartási szám). Az effektív kutatási költségeket az OMFB nem téríti, csak additív támogatást biztosít a nemzetközi kapcsolattartás költségeihez való hozzájárulással.
   b) A nemzetközi kapcsolattartáshoz (kutatócseréhez) szükséges kiutazások és fogadások száma és időtartama (fő/nap, fő/hónap megadásával) éves bontásban.

5. A projekt kezdési időpontja (legkorábban 1993. július) és időtartama (legfeljebb 3 év).

6. A magyar és a brit projektvezető aláírása, dátum.

A benyújtott pályázatokat szakértők véleményezik. Az elfogadásról, következésképpen a támogatásról a magyar—brit tudományos és technológiai együttműködési Vegyesbizottság dönt 1993 áprilisában.

A pályázatokat 3 példányban magyar és 1 példányban angol nyelven *1992. december 30-ig* a következő címre kérjük benyújtani:

OMFB Nemzetközi Projektiroda
1052 Budapest, Szervita tér 8.
Fax: 266-0801.

További felvilágosítást ad: Szigeti Sándor: 117-5900/384.

A Magyar Hadtudományi Társaság Belügyi Szakosztálya

PÁLYÁZATOT HIRDET

olyan dolgozatok (tanulmányok) megírására, amelyek a belügyi rendvédelmi szervek munkamódszereinek, feladatainak, szervezetének és eszközeinek korszerűsítésére irányuló új tudományos eredményeket tartalmaznak.

Ezen belül elsősorban az alábbi témák feldolgozása kívánatos:

— A különböző szolgálati ágak együttműködési módszereinek korszerűsítési lehetőségei.
— A bűnmegelőzés módszereinek fejlesztési lehetőségei.
— A katasztrófaelhárítás időszerű elméleti és gyakorlati kérdései.
— A rendőrségi image alakításának lehetséges módszerei.
— Az informatika hatékonyabb alkalmazásának új lehetőségei.
— A rendvédelmi szervek adminisztratív terhei csökkentésének lehetőségei.
— A belügyi rendvédelem fogalmának tudományelméleti alapkérdései.
— A tudományos munka eredményeinek alkalmazása a gyakorlati munkában.

Pályázati feltételek:

1. A pályázaton részt vehetnek a MHTT tagok, kollektívák olyan írásos munkákkal, melyeket kifejezetten a pályázat céljára készítettek és tartalmuk lehetővé teszi a nyílt (tudományos) sajtóban való publikálást.
2. *A pályamunkák ajánlott terjedelme 20—50 oldal.*
3. *A pályázat jeligés.* A pályamunkán a jeligét fel kell tüntetni és a jeligével ellátott, a pályamunkákhoz mellékelt zárt borítékban kell szerepelnie a pályázó(-k) nevének, munkahelyének, lakás- és munkahelyi telefonszámának, illetve lakcímének.
4. A pályaművek elbírálására a Szakosztály vezetője által felkért bíráló bizottság illetékes. A bíráló bizottság a legjobb pályázatokat díjazza, illetve jutalmazza:

Egy első díj:	30 000,— Ft
Két második díj:	20-20 000,— Ft
Két harmadik díj:	15-15 000,— Ft

továbbá a témákban érintett belügyi szervek vezetőinek különdíjai.
5. *A pályamunkának három példányban gépelve 1993. március 31-ig kell beérkeznie* a Magyar Hadtudományi Társaság Belügyi Szakosztályához. Budapest, VI., Podmaniczky u. 45. 1903 Bp. 62. Pf. 314/26.
A borítékra kérjük ráírni: „Belügyi Szakosztály".

Budapest, 1992. szeptember 30.

A Magyar Hadtudományi Társaság Belügyi Szakosztályának Elnöksége

---

FOGADÓÓRÁK

Láng István, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden hétfőn 15,30—17 óra között — bármely természetű ügyben — fogadóórát tart.

A Magyar Tudományos Akadémia tagjainak, valamint az intézmények vezetőinek más időpontokban is rendelkezésére áll.

Jogi és Igazgatási Főosztály

Szabó János, a Tudományos Minősítő Bizottság elnöke szerdán 10—12 óráig, és Harmathy Attila, a Tudományos Minősítő Bizottság titkára szerdán 10—12 óráig tart fogadóórát. Előzetes bejelentés az 1 173-901 hívószámú telefonon.

Tudományos Minősítő Bizottság Titkársága

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja. Megjelenik havonta kétszer
Szerkeszti: dr. Egri Pál, az MTA Titkársága Jogi Osztályának vezetője

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat igazgatója
A nyomdai munkálatokat az Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat végezte
Felelős vezető: Zöld Ferenc igazgató — Budapest, 1992., Nyomdai táskaszám: 21528
Felelős szerkesztő: dr. Egri Pál — Műszaki szerkesztő: Sándor István
Megjelent: 0,5 (A/5) ív terjedelemben — HU ISSN 0865—9303

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, Lehel út 10A., közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra
Előfizetési díjak egy évre 840 Ft — Példányszámonkénti ára: 35 Ft